==
Language in India www.languageinindia.com **ISSN 1930-2940 Vol. 20:9 September 2020**
==

Śrīkāḷahastīśvara śatakaṁ - bhāṣā sāhityāla anuśīlana

(Srikalahastishwara Shatakam - An Analysis of Language Literature)

A dissertation submitted to the University of Hyderabad in partial fulfilment of the award of the M.Phil. Degree in Telugu

Kandkuru Sreedhar
Registration No. 14HTHL06

Dr. Pammi Pavan Kumar
Research Supervisor

==

16th century has a prominent role in Telugu literature. **Srikrishnadevareyalu,** a great king as well as renowned poet, encouraged the development of Telugu language and literature. As a poet, he contributed one of the best *prabandhams* ***Amuktamalyada***. In his kingdom he recognized and supported eight famous poets as a team of poets with the name of ***Astadiggajakavulu***. Dhoorjati was one among them. He wrote ***Srikalahasti mahatymam*. ** He also wrote ***Srikalahastishwara shatakam***.

My M.Phil. dissertation is given the title ***Sriklahasteesra Sathakam: Bhasha Sahityala Anusheelana***. The dissertation makes an analysis of the language used in ***Srikalahastishwara shatakam.***

Chapter 1 presents a brief of Dhoorjati family history.

Chapter 2 discusses the object of the thesis and the thematically variations of Dhoorjati writings.

Chapter 3 identified 35 consonants and 11 vowels which he has used in ***Srikalahastishwara shatakam***.

Chapter 4 presents the morphology, morpho-phonemics, noun morphology and verb morphology.

Chapter 5 concentrates on the structure of sentence, definitions of syntax and variations of syntax with examples.

Thus, the dissertation offers a linguistic analysis of ***Srikalahastishwara shatakam.*** The findings help describe linguistic aspects of Telugu language as used in the 16th century.

శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం : భాష, సాహిత్యాల అనుశీలన

ఎం. ఫిల్ పట్టం కోసం హైదరాబాదు విశ్వవిద్యాలయానికి సమర్పించిన పరిశోధన వ్యాసం

పరిశోధకుడు

శ్రీధర్ కందుకూరు

తెలుగు శాఖ

మానవీయశాస్త్రాల విభాగం

హైదరాబాదు విశ్వవిద్యాలయం

హైదరాబాదు –500 046

జూన్ – 2015

Srikalahastisvara satakam : bhasha, sahityala anusilana

(A literary and linguistic survey of srikalahastisvara satakam)

A dissertation submitted to the university of Hyderabad in partial fulfillment of the degree of

Master of philosophy

In

Telugu

Researcher

Sreedhar kandukuru

Department of Telugu

School of humanities

University of Hyderabad

Hyderabad – 500 046

June, 2015

CERTIFICATE

This is to certify that the dissertation entitled **srikalahastisvara satakam : bhasha, sahityala anushilana** submitted by **Mr. Sreedhar kandukuru,** bearing Reg. No. 14HTHL06 in partial fulfillment of the reguirements for the award of Master Of Philosophy in Telugu is a bonafide work carried out by him under my supervision and guidance.

This dissertation has not been submitted previously in part or full to this or any other University or Institution for the award of any degree or diploma

Dr. Pammi Pavan Kumar
(Research supervisor)

Head, Department of Telugu Dean, School of Humanities

DECLARATION

I Sreedhar kandkuru hereby declare that this dissertation entitled **srikalahastisvara satakam : bhasha, sahityala anushilana**, submitted by me under the guidance and supervision of Dr. Pammi Pavan kumar is abonafide research work. I also declare that it has not been submitted previously in part or in full to this university or any other university or institution for the award of any degree or diploma.

Date: Signature of the student

Name: Sreedhar Kandkuru

Registration No. 14HTHL06

విషయసూచిక

పుటసంఖ్య

I. కృతజ్ఞతలు

II. సంకేతాలు : వివరణ

0. ప్రవేశిక

0.1	పరిశోధానంశ వివరణ	i
0.2	శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం – రచనా రీతి	i
0.3	పరిశోధనకు గ్రహించిన ప్రతి	ii
0.4	శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంపై పూర్వ పరిశోధనలు	ii
0.5	పరిశోధనావశ్యకత – రచనా పద్ధతి – లక్ష్యం	iii

అధ్యాయం 1

ధూర్జటి వంశ కాలాదులు, ఇతర రచనలు (1–16)

1.0	పరిచయం	01
1.1	వంశం	02
1.1.1	వంశవృక్షం	05
1.2	కాలం	05
1.3	రచనలు	08
1.3.1	శ్రీ కాళహస్తి మాహాత్మ్యం	08
1.3.2	శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం	13

అధ్యాయం 2

ధూర్జటి రచనలు: వస్తువు (17 –29)

2.0	పరిచయం	17
2.1	వస్తువు – నిర్వచనాలు	17
2.2	వస్తువు – లక్షణాలు	18
2.3	శ్రీ కాళహస్తి మాహాత్మ్యం — వస్తువు	19
2.4	శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం — వస్తువు	24
2.4.1	భక్తితత్త్వం	24
2.4.2	జీవితంపై విరక్తి	26
2.4.3	పండితులపై విరక్తి	27
2.4.4	రాజనింద	28

అధ్యాయం 3

శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం : వర్ణ విజ్ఞానం **(Phonology) (30 – 44)**

3.0	పరిచయం	30
3.1	వర్ణ వ్యవస్థ	30
3. 2	వ్యంజనాలు	31
3.3	స్వరాలు	31
3.4	ఐ, ఔ లు	31
3.5	రేఫ పదాది సంయుక్తత	32
3.5.1	స్పర్శం + తాడితం	33
3.5.2	అనునాసికం + తాడితం	33

3.5.3	అంతస్థం + తాడితం	33
3.6	సాధు శకట రేఫలు	33
3.7	వర్ణ వ్యాప్తి	34
3.7.1	హల్వర్ణ వ్యాప్తి	34
3.7.1.1	పదాది	35
3.7.1.2	పదమధ్యం	36
3.7.1.3	పదాంతం	37
3.7.1.4	పదమధ్య ద్విత్వహల్లులు	38
3.7.1.5	పదాది సంయుక్త హల్లులు	39
3.7.1.6	పదమధ్య సంయుక్త హల్లులు	40
3.7.1.6.1	రెండు హల్లుల సంయుక్తత	40
3.7.1.6.2	మూడు హల్లుల సంయుక్తత	42
3.7.2	అజ్వర్ణ వ్యాప్తి	43
3.7.3	పదాది, పద మధ్య, పదాంత అజ్వర్ణ వ్యాప్తి	43
3.8	వర్ణాంతరత	44
3.8.1	హల్లుల వర్ణాంతరత	44
3. 8. 2	అచ్చులలో వర్ణాంతరత	44

అధ్యాయం 4

శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం: పదాంశ విజ్ఞానం (Morphology) (45 – 76)

4.0	పరిచయం	45
4.0.1	పదాంశ నిర్వచనాలు	45
4.1	సంధి విజ్ఞానం	46
4.1.1	సంధి నిర్వచనాలు	46
4.1.2	అంతస్సంధి	48

4.1.3	బాహ్య సంధి	48
4.1.4	అచ్సంధి	48
4.1.4.1	అచ్చు + అచ్చు	48
4.1.4.1.1	యడాగమం	49
4.1.4.1.2	ఉత్వ సంధి	49
4.1.4.1.3	అత్వ సంధి	50
4.1.4.1.4	ఇత్వసంధి	50
1.4.1.5	త్రిక సంధి	51
4.1.4.1.6	గసడదవాదేశ సంధి	51
4.1.4.2	అజ్లోప సంధి	52
4.1.4.3	హల్సంధి	52
4.2	నామరూప విజ్ఞానం	52
4.2.1	నామప్రాతిపదిక	52
4.2.2	దేశ్య నామ ప్రాతిపదికలు	53
4.2.2.1	ప్రాథమిక నిష్పన్న నామాలు	53
4.2.2.1.1	క్రియా ధాతువుల మీద చేరే ప్రాథమిక నిష్పాదక ప్రత్యయాలు	55
4.2.3	నామ ప్రాతిపదికలు (స్వరూపం ఆధారంగా)	56
4.2.4	నామ ప్రాతిపదికలు (స్వభావం ఆధారంగా)	56
4.2.5	ఆదాన నామాలు	58
4.2.5.1	తత్సమాలు	58
4.2.5.1.1	అజంత ప్రాతిపదికలు	58
4.2.5.1.2	అకారాంత పుంలింగ ప్రాతిపదికలు	59
4.2.5.1.3	ఇకారాంత పుంలింగ ప్రాతిపదికలు	59
4.2.5.1.4	ఉకారాంత పుంలింగ ప్రాతిపదికలు	59
4.2.5.1.5	సంస్కృత ఆకారాంత, ఈకారాంత స్త్రీ లింగ ప్రాతిపదికలు	59

4.2.6	హలంత ప్రాతిపదికలు	60
4.2.6.1	సంస్కృత హలంత ప్రాతిపదికలు	60
4.2.7	తద్భవాలు	60
4.2.8	సంస్కృత ప్రాకృతేతర భాషాపదాలు	60
4.2.9	లింగం	61
4.2.9.1	లింగబోధక ప్రత్యయాల్ని గ్రహించని నామాలు	61
4.2.9.2	లింగబోధక ప్రత్యయాల్ని గ్రహించే నామాలు	61
4.2.10	వచనం	62
4.3	సమాస నిర్మాణం	63
4.3.1	నిర్వచనాలు	63
4.3.2	సమాస విభజన	63
4.3.2.1	సాంస్కృతిక సమాసాలు	63
4.3.2.1.1	సిద్ధ సాంస్కృతిక సమాసాలు	64
4.3.2.1.2	సాధ్య సాంస్కృతిక సమాసాలు	64
4.3.2.2	ఆచ్ఛిక సమాసాలు	65
4.3.2.3	మిశ్ర సమాసాలు	66
4.3.3	కారక సంబంధం ఆధారంగా సమాస విభజన	67
4.3.3.1	తత్పురుష సమాసం	67
4.3.3.2	కర్మధారయ సమాసం	68
4.3.3.3	ద్విగు సమాసం	68
4.3.3.4	ద్వంద్వ సమాసం	69
4.4	క్రియారూప విజ్ఞానం	69
4.4.1	క్రియ– రకాలు	69
4.4.2	సమాపక క్రియ	71
4.4.2.1	భూతకాల సమాపక క్రియ	71

4.4.2.2	భవిష్యత్కాలిక సమాపక క్రియ	71
4.4.3	సమాపక క్రియ అర్థకాలు	72
4.4.3.1	సంభావ్యార్థకం	72
4.4.3.2	అనుమత్యార్థకం	72
4.4.3.3	సందేహార్థకం	72
4.4.3.4	ఆత్మార్థకం	73
4.4.3.5	ప్రశ్నార్థకం	73
4.4.4	అసమాపక క్రియ	73
4.4.4.1	వర్తమానకాల అసమాపక క్రియ	74
4.4.4.2	భూతకాలిక అసమాపక క్రియ	74
4.4.4.1	భవిష్యత్కాలిక అసమాపక క్రియ	75
4.4.5	అసమాపక క్రియ అర్థకాలు	75
4.4.5.1	అప్యర్థకం	75
4.4.5.2	ఛేదర్థకం	75
4.4.5.3	భావార్థకం	75
4.4.5.4	ప్రేరణార్థకం	76

అధ్యాయం –5

శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం: వాక్య విజ్ఞానం (**Syntax**) (77–83)

5.0	వాక్యం – పరిచయం	77
5.0.1	వాక్యం – నిర్వచనం	77
5.1	వాక్య భేదాలు	78
5.2	స్వరూప విభాగం	79
5.2.1	సామాన్య వాక్యం	79

5.2.2	సంశ్లిష్ట వాక్యం	80
5.2.2.1	సంశ్లిష్ట వాక్య భేదాలు	80
5.2.2.1.1	క్త్వార్థకం	80
5.2.2.1.2	అప్యర్థకం	81
5.2.3	సంయుక్త వాక్యం	81
5.3	స్వభావ విభాగం	81
5.3.1	ప్రశ్నార్థక వాక్యాలు	81
5.3.2	ఆశ్చర్యార్థక వాక్యాలు	82
5.3.3	సందేహార్థక వాక్యాలు	82
5.3.4	నిశ్చయార్థక వాక్యాలు	83
5.3.5	సంబోధనార్థక వాక్యాలు	83

6. ముగింపు (84 –86)

6.1	పరిశోధనలో గమనించిన అంశాల క్రోడీకరణ (అధ్యాయ విభజనను అనుసరించి)	84
6.2	పరిశోధన ఫలితాలు	85
7.	**ఉపయుక్తగ్రంథసూచి**	87
8.	**అనుబంధం**	91

I. కృతజ్ఞతలు

పరిశోధనాంశ ఎన్నికలో నా అభిరుచికే ప్రాధాన్యం ఇచ్చి, పరిశోధనకు పర్యవేక్షకత్వం వహించిన గురువుగారు డా. పమ్మి పవన్ కుమార్ గారికీ, అందరనీ నవ్విస్తూ, ఆప్యాయంగా పలకరించే ప్రస్తుత తెలుగు శాఖాధ్యక్షులు ఆచార్య తుమ్మల రామకృష్ణగారికీ, పేరు పెట్టి పలకరించే పూర్వ తెలుగు శాఖాధ్యక్షులు ఆచార్య ఎస్. శరత్ జ్యోత్స్నారాణిగారికీ,

ఎంతో అనుభవం ఉన్నా నిగర్విగా నవ్వుతూ పలకరించే ఆచార్య గడ్డ అరుణకుమారిగారికీ, ఆచార్య రేమిల్ల రామకృష్ణ శాస్త్రిగారికీ,

స్నేహభావంతో పలకరించే డా. పిల్లలమర్రి రాములుగారికీ, డా. దార్ల వెంకటేశ్వర రావుగారికీ, డా. బాణాల భుజంగ రెడ్డిగారికీ, డా. డి. విజయకుమారిగారికీ,

తెలుగు శాఖ కార్యాలయ సిబ్బందికీ, గ్రంథాలయ సిబ్బందికీ,

నా ఉన్నతిని, చదువును కోరుకునే నా తల్లిదండ్రులకీ, కుటుంబ సభ్యులకీ,

నా సందేహాలను తీరుస్తూ, ఉన్నతమైన సలహాలు ఇచ్చే రవిచంద్ర అన్నయ్యకీ, చంద్రయ్య అన్నయ్యకీ, మల్లేష్ అన్నయ్యకీ, చిరంజీవి అన్నయ్యకీ,

ప్రాచ్య కళాశాల అన్నయ్యలు సతీష్, నాగరాజులకు, నా మిత్రబృందం, నా సోదర బృందానికి అందరకీ పేరుపేరునా ...

కృతజ్ఞతలు

I. సంకేతాలు : వివరణ

అ. ప్రా.	=	అల్పప్రాణం
ఆ. భా. భూ.	=	ఆంధ్రభాషా భూషణం
ఆచ్ఛిక.	=	ఆచ్ఛిక పరిచ్ఛేదము
కావ్యా.చూ	=	కావ్యాలంకార చూడామణి
కృదంత.	=	కృదంత పరిచ్ఛేదము
కృ. వి.	=	కృష్ణరాయ విజయం
చూ.	=	చూడండి
తత్సమ.	=	తత్సమ పరిచ్ఛేదము
తద్ధిత.	=	తద్ధిత పరిచ్ఛేదము
నా.	=	నాదం
ప. సం.	=	పద్య సంఖ్య
పద. సం	=	పద సంఖ్య
ప. సూ.	=	పద్య సూచి
పు.	=	పుట
ప్రౌఢవ్యా.	=	ప్రౌఢవ్యాకరణం

బాలవ్యా.	=	బాలవ్యాకరణం
మ. ప్రా.	=	మహాప్రాణం
శబ్ద.	=	శబ్దరత్నాకరం
శ్వా.	=	శ్వాసం
శ్రీ. కా. మా.	=	శ్రీ కాళహస్తి మాహాత్మ్యం
శ్రీ. కా. శ.	=	శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం
శ్రీ. ని.	=	శ్రీహరి నిఘంటువు
సం.	=	సంపుటి
సంజ్ఞా.	=	సంజ్ఞా పరిచ్ఛేదము
సంధి.	=	సంధి పరిచ్ఛేదము
సమగ్ర.	=	సమగ్ర ఆంధ్ర సాహిత్యం
సమాస.	=	సమాస పరిచ్ఛేదము

0. ప్రవేశిక

0.1 పరిశోధనాంశ వివరణ

తెలుగు భాష గొప్పతనాన్ని కీర్తించిన గొప్ప రాజకవి శ్రీకృష్ణదేవరాయలు. ఈయన అష్టదిగ్గజకవుల పేర ఎనిమిది మంది కవులను పోషించారు. వారిలో ధూర్జటి ఒకరు. ధూర్జటి రాయల కొలువులోని ఏకైక శైవకవి. ఈయన *శ్రీ కాళహస్తి మాహత్మ్యం, శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం* అనే రచనలు చేశారు. ఈ రచనల్లో ధూర్జటి ఆనాటికాల సామాజిక పరిస్థితులను సహజమైన దేశి పదాలతోను, సంస్కృత సమాసాలతోను తనదైన శైలిలో తెలియజేశారు. ఈయన ఆ కాలంలో చెప్పిన నీతి పద్యాలు నేటికి ప్రజలలో ప్రాచుర్యంలో ఉన్నాయి. ఇలాంటి ఎన్నో గొప్ప పద్యాలను తన రచనల్లో చేశారు. ఇలాంటి వారి గురించి భావితరాలకు మరింతగా తెలియజేయాల్సిన బాధ్యత తెలుగు పరిశోధకులపై ఉంది. ఆ ఉద్దేశంతో *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం : భాష, సాహిత్యాల అనుశీలన* అనే శీర్షికతో పరిశోధనకు పూనుకున్నాను. ఇది భాష, సాహిత్యం రెండిటి సమ్మేళనం.

0.2 శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం – రచనారీతి

సాధారణంగా కవులు మొదట శతకాలు రాసి, ఆ తర్వాత వేరే రచనలు చేస్తారు. శతక రచన వల్ల ధార, అభ్యాసం సమకూరుతాయి. కానీ, ధూర్జటి దీనికి భిన్నంగా మొదట *శ్రీకాళహస్తి మాహ్యాత్మ్యం* రాసి, ఆ తర్వాత *శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకం* రాశాడు.

శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకంలో మొత్తం 116 పద్యాలున్నాయి. ఇందులో శైవభక్తి, రాజనీతి, లోకనీతి, రాయలనాటి సామాజిక స్థితి... మొదలగు అంశాలను తెలియజేశాడు.

0.3 పరిశోధనకు గ్రహించిన ప్రతి

శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకం ఇప్పటి వరకు అనేక ముద్రణలు పొందింది. వీటిలో పద్యాల వరుసగానీ, పద్యాల సంఖ్యగాని ఒకే విధంగా లేవు. ఎక్కువగా ముద్రణ దోషాలు ఉన్నాయి. అయితే, తక్కువ తప్పులతో ఎక్కువ వ్యాఖ్యానంతో మాడుగుల నాగఫణి శర్మగారి సువర్ణముఖీ వ్యాఖ్య ఉంది. వీటి వివరాలు అనుబంధంలో ఇవ్వడం జరిగింది. (చూ. అనుబంధం. పు:91) అందువలన నా పరిశోధనకు ఆకరప్రతిగా *శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకం (*మాడుగుల నాగఫణి శర్మ గారి సువర్ణముఖీ వ్యాఖ్య) ను స్వీకరించడం జరిగింది.

0.4 *శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకం*పై పూర్వ పరిశోధనలు

*శ్రీకాళహస్తీశ్వరశతకం*పై గానీ, ఆయన ఇతర రచనల మీద గానీ భాషకు సంబంధించి ఏ విశ్వవిద్యాలయంలోను పరిశోధనలు జరగలేదు (*నిత్యానందరావు, వెలుదండ.:122,123*). ధూర్జటి సాహిత్యంపై మాత్రం కొన్ని పరిశోధనలు జరిగాయి. వాటి వివరాలను కింద పొందుపరుస్తున్నాను.

పిహెచ్. డి. పరిశోధనలు

1. *ధూర్జటి కవిత్వం – వ్యక్తిత్వం*, పి. హనుమంతురావు (పరిశోధన), ఎస్. వి. జోగారావు (పర్యవేక్షణ). 1974. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం

2. *ధూర్జటి కవులు*, ఐ. వి. కాంతలక్ష్మి (పరిశోధన), దివాకర్ల వేంకటావధాని (పర్యవేక్షణ). 1983. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం

3. *మహాకవి ధూర్జటి జీవితం - రచనలు*, వి.రత్నమోహిని (పరిశోధన), ఎం. కులశేఖరరావు (పర్యవేక్షణ). 1981. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం

4. *మహాకవి ధూర్జటి కావ్యానుశీలన*, టి. బి. యం. అయ్యవారు (పరిశోధన), కె. సుబ్బరామప్ప (పర్యవేక్షణ). 1974. మైసూరు విశ్వవిద్యాలయం

5. *మహాకవి ధూర్జటి సమ్యక్ పరిశీలన.* జి. మదన్ మోహన్ (పరిశోధన), టి. దొణప్ప(పర్యవేక్షణ). 1974. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం

6. *శ్రీకాళహస్తి పాండురంగ మాహాత్మ్యాల తులనాత్మక పరిశీలన* బి. ప్రభాకర రెడ్డి (పరిశోధన), ఎం. గోవిందస్వామి నాయుడు (పర్యవేక్షణ). 2004. శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం.

ఎం.ఫిల్. పరిశోధనలు

1. *శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకం- పరిశీలన*, పి.అంజనాదేవి (పరిశోధన), జాస్తి సూర్యనారాయణ (పర్యవేక్షణ). 1980. శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం

2. *శ్రీకాళహస్తీశ్వరమాహాత్మ్యం-మాధురీ మహిమ*, పి. సరస్వతి (పరిశోధన), ఎస్. రఘునాథశర్మ. (పర్యవేక్షణ). 1979. శ్రీకృష్ణదేవరాయ విశ్వవిద్యాలయం

3. *శ్రీకాళహస్తీశ్వరమాహాత్మ్యం- జనజీవనవిధానం*, ఎల్. సత్యజ్ఞవల్క్యశర్మహరి(పరిశోధన), శివకుమార్ (పర్యవేక్షణ). 1995. కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయం

2. పరిశోధన ఆవశ్యకత – రచనా పద్ధతి– లక్ష్యం

భాష అనేది కాలానుగుణంగా మారుతూ ఉంటుంది. ఒక భాషపై మరొక భాషాప్రభావం తప్పనిసరిగా ఉంటుంది. నన్నయ కాలం నుండి నేటి వరకూ ఉన్న తెలుగుభాషపై సంస్కృతం, హిందీ, ఉర్దూ, ఆంగ్లం... తదితర భాషల ప్రభావం చాలా ఉంది. అందుకు ఆయా కాలాల్లో వచ్చిన సాహిత్యమే మనకు ఆధారం. శ్రీ కృష్ణదేవరాయల కాలంలో తెలుగు సాహిత్యం అత్యంత వైభవంగా

విరాజిల్లింది. ఆ కాలానికి చెందిన భాషను, సాహిత్యాన్ని అధ్యయనం చేయాలంటే ఆ కాలంలో వచ్చిన సాహిత్యాన్ని తప్పక అధ్యయనం చేయాలి. అందుకే రాయల అష్టదిగ్గజ కవులలో ఒకరైన ధూర్జటి రచించిన *శ్రీకాళహస్తీశ్వరశతకాన్ని* తీసుకొని అందులోని భాషను, సాహిత్యాన్ని అధ్యయనం చేశాను.

ఈ పరిశోధన వ్యాసాన్ని 5 అధ్యాయాలుగా విభజించడం జరిగింది. మొదటి రెండు అధ్యాయాలు సాహిత్యానికి సంబంధించినవి. మిగిలిన మూడు అధ్యాయాలు భాషకు సంబంధించినవి.

వాటివివరాలు

అధ్యాయ విభజన

అధ్యాయం 1 ధూర్జటి వంశ కాలాదులు, ఇతర రచనలు

అధ్యాయం 2 ధూర్జటి రచనలు : వస్తువు

అధ్యాయం 3 శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం : వర్ణవిజ్ఞానం

అధ్యాయం 4 శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం : పదాంశ విజ్ఞానం

అధ్యాయం 5 శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం : వాక్య విజ్ఞానం

ముగింపు చివరలో పరిశోధనలో గమనించిన అంశాల క్రోడీకరణ, పరిశోధన ఫలితాలు మొదలగు విషయాలను వివరించడం జరిగింది.

తరువాత క్రమంలో ఉపయుక్త గ్రంథసూచి అనుబంధం – 1 శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతక ప్రతుల పాఠపరిష్కరణను ఇవ్వడం జరిగింది.

అధ్యాయం 1

ధూర్జటి వంశ కాలాదులు, ఇతర రచనలు

1.0 పరిచయం

ఈ అధ్యాయంలో ధూర్జటి వంశం గురించి, ఆయన తల్లిదండ్రుల గురించి, రచనల గురించి తెలియజేయడం జరిగింది.

శ్రీ కృష్ణదేవరాయల భువనవిజయ సభామందిరంలో ధూర్జటి ఒకడు. ఇతని తల్లి సింగమ, తండ్రి నారాయణుడు. తాత జక్కయ, గురువు మహాదేశిక సార్వభౌముడు. ఆయన పాకనాటి ఆరువేల నియోగి బ్రాహ్మణుడు, భరద్వాజ గోత్రజుడు. శ్రీ కాళహస్తిలో ధూర్జటి నివసించాడు. శైవవిజ్ఞానంలో సంపూర్ణమైన పాండిత్యం గలవాడైనప్పటికీ అద్వైత తత్త్వాన్ని పాటించాడు. 'కామి గాక మోక్ష గామి కాడు' అన్న వేమన మాటలకు ధూర్జటి ఉదాహరణ. ఆయన వయసులో ఉన్నప్పుడు ఎన్నో భోగాలు అనుభవించినట్లుగా *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం* ద్వారా తెలుస్తున్నది. జీవితాన్ని సంపూర్ణంగా అనుభవించి, వైరాగ్యాన్ని పొందాడు. ఆయన శ్రీకృష్ణదేవరాయలచే 'స్తుతమతియైన యాంధ్రకవి ధూర్జటి పల్కులకేల గల్గెనో యతులిత మాధురీ మహిమ' (మంచి జ్ఞానం కల్గిన ఆంధ్రకవి ధూర్జటి. అతని మాటలు మిక్కిలి మధురంగా ఉంటాయి.) అని ప్రశంసలు అందుకొన్నాడు. ధూర్జటి సమకాలికులు వైష్ణవాన్ని ఆరాధిస్తే ఆయన శైవమార్గాన్ని ఎన్నుకొన్నాడు. ఆయన *శ్రీ కాళహస్తి మాహాత్మ్యం, శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం* అనే రెండు రచనలు చేశారు. అష్టదిగ్గజకవులు తమ రచనలను నరాంకితం చేశారు. కానీ, ధూర్జటి తన రచనలను ఆ కాళహస్తీశ్వరునికే అంకితం చేసినట్లు ఈ కింది పద్యాల వల్ల తెలుస్తోంది.

శా. వాగర్థంబులు శోతృవక్తలు జగద్వంద్యుండు నద్వైతవి
ద్యా గోష్ఠిన్ వివరింప నీశ్వరుఁడు కాదా! మత్ర్పబంధాధిప
త్యాగణార్హుఁడు వేఱొకండు గలఁడే? యా మాటలే లంచుఁజే
తో గమ్యుండగు కాళహస్తి పతి నాథుంగా సమర్థించితిన్. (*శ్రీ. కా. మా. 1:7)*

ఉ. ఈ శుభకావ్య రత్నము నకీశునధీశుని జేసినన్, మాహా
దేశిక సార్వభౌముఁడు మదింబ్రమదంబు వహించి, ధూర్జటి
నీ శివ భక్తి కావ్య సరిణింగడు ధన్యతఁ బొందను నవ్య భా
షాశతధాని గుంఫన రసస్థితినొప్పు దలిర్పఁజెప్పుమీ (*శ్రీ. కా. మా. 1:8*)

పై పద్యాలలో ధూర్జటి శివుని గొప్పతనం గురించి ఇలా పలికాడు. అర్థవంతమైన మాటలతో శ్రోతలను ఆకర్షించేవారు ప్రపంచంలో అద్వైత విద్యావిషయాల గురించి చెప్పేది శివుని గురించే కదా! అలాగే బంధాలను వదులుకొన్న వ్యక్తిగా కూడా శివుని కొనియాడతారు. అయినా ఇన్ని మాటలు ఎందుకు? కాళహస్తిలో తేజోవంతంగా వెలుగుతున్న ఆ శివుణ్ణి నా రచనకు కృతి భర్తగా సమర్థిస్తున్నాను. ఈ విషయాన్ని గురువుగారైన మహాదేశిక సార్వభౌముడు తెలుసుకొని సంతోషించి, 'నీ శివభక్తి కావ్య మార్గంలో కొత్త మాటల కూర్పుతో రసస్థితిని పెంచి, జన్మ ధన్యమయ్యేటట్లు కావ్యరచన చేయ' మని ఆశీర్వదించాడు.

1.1 వంశం

ధూర్జటి తన రచనలలో తన గురించిగానీ, వంశం గురించిగానీ ఎక్కడా చెప్పుకోలేదు. అయితే, *శ్రీ కాళహస్తి మాహాత్మ్యం* ఆశ్వాసాంత గద్యలో

" ఇది శ్రీ మత్కాళహస్తీశ్వర చరణ కమల సేవా పారాయణ సింగమ రామా నారాయణ జక్కయ నారాయణ తనూభవ భావ పరాఙ్ముఖ ధూర్జటి కవి ప్రణీతంబైన శ్రీకాళహస్తి మాహాత్మ్యంబను మహా ప్రబంధంబు నందు సర్వంబునుఁ జతుర్థాశ్వాసము సంపూర్ణము." అని ఉంది.

(*శ్రీ. కా. మా. 4:చివరి గద్యం*)

దీన్ని బట్టి ధూర్జటి తల్లిదండ్రుల గురించి తెలుస్తుంది గానీ, వంశం గురించి తెలియలేదు. సాధారణంగా ప్రబంధ కవులు తమ గ్రంథాలలో ఇష్టదేవతాస్తుతి చేసిన తర్వాత సుకవి ప్రసంస, కుకవి నిందచేసి, తమ వంశాదిక విశేషాలు తెలియజేస్తారు. ఆ తర్వాత కృతిపతి వంశ వర్ణన చేసి షష్ఠ్యంతాలు చెప్పి కథ ప్రారంభిస్తారు. కానీ, ధూర్జటి ఈ పద్ధతికి కొంచెం భిన్నంగా తన రచన చేశాడు. ఇష్టదేవతాస్తుతి చేశాడు. కానీ, సుకవి ప్రశంస, కుకవి నింద చేయలేదు. తన వంశాదిక విషయాలు కూడా తెలియజేయలేదు. షష్ఠ్యంతాలకు మునుపే ఈ కింది పద్యాలను తెలియజేశాడు.

క. ఈ రీతి నిష్టదేవస
మారాధన మాచరించి, యస్మత్కృతిక
న్యారత్నమునకు విద్యా
పారంగతుఁడైన వరునిఁ బరికించి మదిన్ *(శ్రీ. కా. మా.1:6)*

శా. వాగర్థంబులు శోతృవక్తలు జగద్వంద్యుండు నద్వైతవి
ద్యా గోష్ఠిన్ వివరింప నీశ్వరుఁడు కాదా! మత్ప్రబంధాధిప
త్యాగణార్హుఁడు వేఱొకండు గలఁడే? యా మాటలే లంచుఁజే
తో గమ్యుండగు కాళహస్తి పతి నాథుంగా సమర్థించితిన్ *(శ్రీ. కా. మా.1:7)*

పై పద్యాలలో ధూర్జటి అనేపేరుగల వ్యక్తి శ్రీకాళహస్తీశ్వరునికి తన రచనను అంకితం ఇచ్చినట్లుగా తెలుస్తుంది. కానీ, అతని వంశం గురించి తెలపలేదు. కథా ప్రారంభానికి ముందు పద్యాలలో ఎక్కడ కూడా తన వంశం గురించి చెప్పలేదు. అయితే, ధూర్జటి గురించి, అతని వంశం గురించి తన మునిమనవడగు కుమారధూర్జటి *కృష్ణరాయ విజయం*లో ఇలా పేర్కొన్నాడు.

సీ. నను భరద్వాజ గోత్రుని సదాపస్తంబ
సూత్రుని బాంధవస్తోత్ర పాత్రు
పాకనాటార్వేల వంశ ప్రసిద్ధిని
ధూర్జటి పౌత్రుబంధుర చరిత్రు
సద్గురు కారుణ్య సంప్రాప్త విద్యా వి
హారుని శ్రీ కాళహస్తి నిలయ
చిత్రసూనాంబికా శ్రీ కరానుగ్రహ
సడిత కవితారసజ్ఞ హృదయు
తే. సార రచనాధురీణు కుమార ధూర్జటి
ప్రధానాగ్రగణ్యు కుటీర హీర
మహిత సత్కీర్తి కాళియమాత్య పుత్రు
వెంకటార్యునిఁ బిలిపించి వేడ్కననియె (*కృ. వి. పీ. 23ప)*

దీన్ని బట్టి ధూర్జటి భరద్వాజ గోత్రజుడని, పాకనాటి ఆరువేల వంశానికి చెందినవాడని, కాళహస్తి నివాసి అని తెలుస్తున్నది.

ధూర్జటి అనే పేరు గల వ్యక్తులు తెలుగు సాహిత్యంలో నలుగురు కనిపిస్తున్నారు. వాళ్ళు ఒకే వంశానికి సంబంధించినవారు. *ఆంధ్రకవి తరంగిణిలో* చాగంటి శేషయ్యగారు వంశ వృక్షాన్ని తెలియజేసి, ఇది ఆయన ఊహ మాత్రమే అని పేర్కొన్నారు. దానిని నేను పక్కపుటలో ఉటంకిస్తున్నాను.

1.1.1 వంశ వృక్షం

భరద్వాజ గోత్రమున

జక్కయ

ధూర్జటి కవి (*శ్రీ కాళహస్తి మాహాత్మ్య* కర్త) సుధీమాదవాఖ్యుడు

తెలియదు విశ్వనాథ ప్రధాని= భార్య ప్రోలాంబిక

ధూర్జటి ధూర్జటి (*కాళహస్తీశ్వర దండక*కర్త)

కాళయామాత్యుడు

కుమార ధూర్జటి (*శ్రీ కృష్ణరాయవిజయ* గ్రంథకర్త)

లింగరాజు

ధూర్జటి వెంకటరాయ కవి (*రత్నావళి పరిణయ* కర్త) (*శేషయ్య, చాగంటి.1989 : 253)*

1.2 కాలం

శ్రీకృష్ణదేవరాయల పరిపాలన కాలం 1509 – 1530. ఈయన కాలంలో ధూర్జటి ఉండేవాడని అనడానికి మనకు ఆధారం కచ్చితంగా చెప్పలేం కానీ, తన వంశస్థులు తమ రచనలలో ధూర్జటి రాయల కొలువులో ఉన్నట్లు చెప్పుకున్నారు. అంతకన్నా ముందుగా ధూర్జటి గురించి లోకంలో ఒక చాటు పద్యం ప్రాచుర్యంలో ఉంది. శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు తన సభామందిరంలో ధూర్జటి గురించి “ స్తుతమతియైన యాంధ్రకవి ధూర్జటి పల్కులకేల గల్గెనో యతులిత మాధురీ మహిమ” అని ప్రశంసిస్తే

దీనికి సమాధానంగా తెనాలి రామలింగడు కింద విధంగా పలికాడు.

“ హా! తెలిసెన్ భువనైక మోహనో
ద్ధతసుకుమార వార వనితా జనతా ఘనతాపహారి సం
తత మధురాధ రోదిత సుధారసధారల గ్రోలుటంజుమీ.” *(నాగయ్య,జి.2009:2సం.7పు.)*

దీన్ని బట్టి రాయల అష్టదిగ్గజకవులలో ధూర్జటి ఉండేవాడని తెలుస్తుంది.
అలాగే కుమార ధూర్జటి తన *కృష్ణరాయ విజయం*లో ధూర్జటి గురించి ఇలా పలికాడు.

చ. స్తుతమతియైన యాంధ్రకవి ధూర్జటి పల్కులకెట్లు గల్గెనో
యతులిత మాధురీ మహిమ నా మును మీ పెదతాత చాల స
న్నుతిఁగనెఁగృష్ణరాయల మనోజ్ఞ సభన్వీను మీవునట్లమ
త్కృత బహుమాన వైఖరులఁగీర్తి వహింపుము ధాత్రిలోపలన్ *(కృ. వి. 1:29)*

(ధూర్జటి మంచి జ్ఞానం కల్గిన ఆంధ్రకవి. అతని మాటలు మిక్కిలి మధురంగా ఉంటాయని, మా కృష్ణరాయలు, భువన విజయ సభలో ఎంతో సన్నిహితంగా పొగిడాడు. నువ్వు కూడా ఆయన లాగే గొప్ప రచనలు చేసి ఈ భూలోకంలో బహుమాన సత్కీర్తులను పొందమని చిన వేంకటాద్రి కుమారధూర్జటితో పలికాడు)

కుమారధూర్జటి *కృష్ణరాయ విజయా*న్ని ఎందుకు రాయాల్సి వచ్చింది అనే ప్రశ్నకు సమాధానంగా ఒక కథను పేర్కొన్నాడు. తాను రాయాలనుకొంటున్న సమయంలో ఒక రోజు రాత్రి కలలో శ్రీరాముడు కనిపించి ఏదైనా ఒక రచన చేసి తనకు అంకితం ఇవ్వమన్నాడు. అందుకే *కృష్ణరాయ విజయం* రాశానని పీఠికలో పేర్కొన్నాడు.

అలాగే కుమార ధూర్జటితో ఆరువీటి వంశరాజైన చిన వేంకటాద్రి ఇలా పలికాడు. ‘మీ పెదతాత రాయలగారి చేత ‘స్తుతమతియైన యాంధ్రకవి ధూర్జటి’ అని ప్రశంసలు అందుకొన్నాడు.

ఆ విధంగా నీవు కూడా గొప్ప రచనలు చేసి ఈ భూలోకంలో సత్కీర్తిని పొందుము' అన్నాడు. దీన్ని బట్టి రాయల కొలువులో ధూర్జటి ఉన్నాడని చెప్పవచ్చు. కుమారధూర్జటి కాలం 1630 అని సాహిత్య చరిత్రకారులు చెప్పారు. కుమార ధూర్జటి ముత్తాతకు ధూర్జటి తాత. కనుక ఇప్పట్లో ఒకతరానికి మరొక తరానికి అంతరం దాదాపు 30 సంవత్సరాలు. అప్పట్లో బాల్య వివాహాలు ఉండేవి కాబట్టి, ఒక తరానికి మరొక తరానికి అంతరం దాదాపు20 సంవత్సరాలు ఉండేది. దీన్ని బట్టి ధూర్జటి కుమార ధూర్జటి కంటే దాదాపు 100 సంవత్సరాల పూర్వం 1530 ఆ ప్రాంతంలో జీవించి ఉండవచ్చు. రాయల కాలానుగుణంగా ధూర్జటి 1510 – 80 మధ్యకాలంలో ధూర్జటి జీవించాడని చెప్పవచ్చు.

అలాగే కుమార ధూర్జటి కుమారుడగు లింగరాజు తన *పెదకాళహస్తి మాహాత్మ్యం*లో ధూర్జటి గురించి ఇలా ప్రశంసించాడు.

సీ. శ్రీకాళహస్తి గౌరినాథ పాదపద్మ
సద్భక్తియుక్తి నిశ్చలతఁగాంచి
సారసుధాసార సరసోక్తి గుంభనఁ
గాళహస్తి మహత్వ కథ నొనర్చి
కృష్ణరాయ కిరీటకీలిత మణిగణా
ర్చిత పదాబ్జద్వయ శ్రీ వహించి
యా సేతు కాశీ తటావనీ ఖ్యాత
సత్కీర్తి విస్ఫూర్తిఁజాలవెలసి
తే. ధరణిఁజెలువొందె నే కవీశ్వర వతంస
రత్న మమ్మహనీయు ధూర్జటి సుధీంద్రుఁ
దలఁతు జలనిధి వీచికాకలకలాను
కారిభూరి కవిత్వవాక్పటిమ గులుగు (*శ్రీరామమూర్తి, కొర్లపాటి. 1998 : 121*)

(కాళహస్తిలో వెలసిన ఈశ్వరుని పాదాలను భక్తితో కొలుస్తూ, *శ్రీ కాళహస్తి మాహాత్మ్యం* రాసి, కృష్ణరాయల చేత ప్రశంసలు పొందాడు. అలాంటి గొప్పవ్యక్తిని స్తుతిస్తే కవిత్వం అలవడుతుంది.)

వీటిని బట్టి ధూర్జటి *కాళహస్తి మాహాత్మ్యాన్ని* రాసినట్లుగా తెలుస్తుంది. అలాగే రాయలగారి చేతకూడ ప్రశంసలు పొందాడని లింగరాజు తెలియజేశాడు.

1.3 రచనలు

ధూర్జటి కేవలం రెండు రచనలే చేసినప్పటికీ తెలుగు సాహిత్యంలో తనదైన ముద్ర వేసుకున్నాడు. ఈయన *శ్రీకాళహస్తి మాహాత్మ్యం* అనే 4 ఆశ్వాసాల ప్రబంధాన్ని, *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకమనే* శతకాన్ని రాసి ఆ పరమశివునికి అంకితం చేశాడు. ఏది మొదటి రచన అనే విషయంలో ఎన్నో వాదోపవాదాలు ఉన్నాయి. ఎందుకంటే సాధారణంగా కవులు మొదట శతకాన్ని రాసి తర్వాత వేరే రచనలు చేస్తారు. దీని ద్వారా కవులకు అభ్యాసం అవుతుంది, తర్వాత రచన పరిపక్వత పొందుతుంది. కానీ, ధూర్జటి దీనికి భిన్నంగా మొదట ప్రబంధాన్ని, ఆ తర్వాత శతకాన్ని రాశాడు. ఈ విషయం శతకంలోని పద్యాలను ("కాయల్ గాచె....., రాజుల్ మత్తులు......" *శ్రీ. కా. శ. 14ప, 18ప.*) బట్టి సాహిత్య, చరిత్రకారులు నిర్ణయించారు.

1.3.1 శ్రీకాళహస్తి మాహాత్మ్యం

శ్రీ కాళహస్తి మాహాత్మ్యం కాళహస్తిక్షేత్ర మాహాత్మ్యకావ్యం. దీనిలో 4 ఆశ్వాశాలు ఉన్నాయి. మొత్తం 755 పద్యగద్యాలున్నాయి. దీన్ని కాళహస్తీశ్వరునికే అంకితం చేశాడు. దీనిని 1528 ఆ ప్రాంతంలో రచించినట్లు కొర్లపాటి శ్రీ రామమూర్తి గారు తన *తెలుగు సాహిత్య చరిత్రలో* పేర్కొన్నారు. ధూర్జటి మూలం గురించి ఎక్కడా తన రచనలో పేర్కొనలేదు. అయితే, వి. రత్నమోహిని గారు *మహాకవి ధూర్జటి* అనే పరిశోధన గ్రంథంలో లింగరాజు తన *పెదకాళహస్తి మాహాత్మ్యంలో* రెండు పద్యాలలో మూలాన్ని గురించి తెలియజేసినట్లు పేర్కొన్నాడు. వాటిని నేను కింద పేర్కొంటున్నాను.

క. విని కాళహస్తిమహిమం
బనుపమమై వెలయు మును షడధ్యాయి కథన్
దెనుగునఁగావ్యముగానొన
ర్చెను బెద ధూర్జటి కవీంద్రశేఖరుఁడనఘా *(రత్నమోహిని వి. 1988: 157)*

ఆ.వె. బహుపురాణ మధితభావ్యార్థ శివతత్త్వ
సారమెల్ల నైక్యసరణిఁబొదలి
జగతి శివరహస్య సంగ్రహమనునితి
హాసమొనరు విబుధులనుమతింప *(రత్నమోహిని వి. 1988: 158*)

పై పద్యాలను బట్టి ధూర్జటికి షడధ్యాయి కథ, లింగరాజుకు 'శివరహస్య సంగ్రహం' మూలం కావచ్చని కొర్లపాటి శ్రీరామమూర్తిగారు ఊహించారు. షడధ్యాయి అనేది గ్రంథం పేరుకాదు. స్కాందపురాణంలోని వైష్ణవఖండంలోని వేంకటాచల మాహాత్మ్యంలోని 30 అధ్యాయం నుండి 35 అధ్యాయం వరకు గల కథ. ఇందులో *శ్రీ కాళహస్తి మాహాత్మ్యం* కథ, సువర్ణముఖి నది ఉత్పత్తి కథ ఉంది. అలాగే తమిళంలో సీకాళత్తి పురాణం ఉంది. ఇందులో సరస్వతీ చతుర్ముఖుల వృత్తాంతం, *శ్రీ కాళహస్తి మాహాత్మ్యం,* తిన్నని కథ, నత్కీరుని కథ, వేశ్యాబాలికల వృత్తాంతం ఉన్నాయి. వీటిని ధూర్జటి కచ్చితంగా చదివి *శ్రీకాళహస్తి మాహాత్మ్యం* రాశాడనటానికి ఎటువంటి ఆధారాలు లేవు. ఒకవేళ ధూర్జటి వీటిని చదివినా *శ్రీ కాళహస్తి మాహాత్మ్యాన్ని* మాత్రం స్వతంత్రకావ్యంగానే తీర్చిదిద్దాడు. ఇందులో ప్రధానంగా కాళహస్తిలోని దివ్యలింగం మోక్షాన్ని అనుగ్రహించిన వశిష్టుని కథ, బ్రహ్మ కథ, సాలెపురుగు, పాము, ఏనుగుల కథ, నత్కీరుని కథ, వారయువతీద్వయ కథలు ఉన్నాయి. ఈ కథలన్నిటిని మాయాజంగముడు (శివుడు) యాదవరాజుకు చెప్పినట్లుగా ధూర్జటి రచన చేశాడు.

యాదవరాజుగారి సామ్రాజ్యంలోకి శివుడు ఒకరోజు మాయాజంగముడిగా వచ్చాడు. అతడు తన మహిమతో ఒక వేశ్యా గృహానికి చేరుకొని ఆమెతో సంభోగించాడు. ఆ వేశ్య యాదవరాజుకి భోజనం పెట్టే ఉద్యోగంలో ఉండేది. ఆ రోజు భోజనం పెట్టే సమయానికి వేశ్య రాకపోవడంతో యాదవరాజు కోపగ్రస్థుడై భటులతో వేశ్యను పిలిపించి ఆమెకు గుండు గీయిస్తాడు. ఈ విషయాన్ని వేశ్య మాయాజంగముడితో చెప్పగా జంగముడు తన మహిమతో అంతకు పూర్వం ఉన్న జుట్టుకన్నా ఎక్కువ జుట్టు వచ్చేటట్లు చేస్తాడు. ఈ విషయాన్ని వేశ్య యాదవరాజుతో పేర్కొనగా ఆ రాజు జంగముడితో కలుసుకొని తనశైవభక్తిని ప్రదర్శిస్తాడు. ఆ తరువాత యాదవరాజు కోరిక మేరకు

మాయాజంగముడు శివభక్తుల గాథల గురించి తెలియజేస్తాడు. ఈ కథల సమాహారమే *శ్రీ కాళహస్తి మాహాత్మ్యం.* ధూర్జటి మొదటి పద్యంలోనే తను చెప్పబోయే కథలను పేర్కొన్నాడు.

శా. శ్రీ విద్యానిధియై మహామహిమచేఁజెన్నైవసిష్ఠాజలూ
త వాతాశన సామాజటవిక గోత్రాదేవనత్కీరరా
జీవాక్షీయుగ యాదవాధిపులకున్ శ్రేయస్కరంబైన యా
ర్యావామాంగము దివ్య లింగము మదీయభీష్టముల్సల్పెడున్ *(శ్రీ.కా.మా.1:1)*

(బ్రహ్మ, వశిష్ఠ, సాలెపురుగు, సర్పం, ఏనుగు, తిన్నడు, బ్రాహ్మణుడు, నత్కీరుడు, వేశ్యకన్య, యాదవరాజు పది మంది భక్తుల గాథలను సాధువు అమితమైన ప్రేమతో పేర్కొన్నాడు.)

ఈ పద్యంలో లేని వ్యక్తి మరొకరు కావ్యంలో ఉన్నాడు. అతడే అగస్త్యుడు. ఆయన ధర్మపత్ని సమేతంగా దక్షిణంగా వచ్చాడు. అయితే, కాళహస్తీశ్వరునికి అభిషేకం చేయడానికి నీళ్ళు లేకపోవడంతో నీళ్ళ కోసం తపస్సు చేశాడు. అప్పుడు శివుడు తన గంగానది నుండి నీళ్ళు వదిలాడు. అది సువర్ణముఖీ నది అయిందని ధూర్జటి పేర్కొన్నాడు.

ఈ పది కథలను ధూర్జటి ప్రాబంధికమైన లక్షణానికి కట్టుబడి పద్దెనిమిది వర్ణనలలో రాశాడు. అంతేకాక ఎన్నో లౌకిక విషయాలు చెప్పాడు. కాళహస్తిపుర పరిసరాలలో ఉండే చెంచుల పల్లెలు ఆయనకు బాగా తెలుసు. అందుకనే చెంచుపల్లెలో పుట్టిన తిన్నడు ఒకనాడు వేటాడుతూ కాళహస్తీశ్వరుని చూశాడు. ఈ అడవిలో ఎందుకున్నావయ్యా అని శివుని ప్రశ్నించే అమాయక భక్తిని తెలుగు పదాల ద్వారా తెలియజేశాడు.

శా. ఓ సామీ! యిటువంటి కొండదరిలో నొంటింబులుల్ సింగముల్
గాసింబెట్టెడు కుట్రనట్టడవిలో గల్జు ద్విక్రీ నీడ,నే
యాసం గట్టితివెతి గడ్డనిలు? నీవాకున్నచో గూడు నీ
ళ్ళే సుట్టంబులు దెచ్చి పెట్టెదురు? నీకెందేటికే లింగమా? *(శ్రీ. కా. మా. 3:65)*

ఈ పద్యంలో 'స్వామి, సింహాలు' అనే తత్సమ పదాలకు బదులుగా 'సామీ, సింగముల్' అనే గ్రామ్య పదాలను వాడాడు. ఈ విషయాన్ని బహుజనపల్లి సీతారామాచార్యులు గారు *ప్రౌఢవ్యాకరణం*

సంజ్ఞా పరిచ్ఛేదంలో ' గ్రామ్యంబు తత్తజ్జాతి వర్ణనం బ్రయోగార్హంబగు' అని 14 సూత్రంలో తెల్పాడు. ఈ సూత్రం చెప్పడానికి కారణం ధూర్జటి మొదలగు గొప్ప కవులు తమ రచనలలో గ్రామ్య పదాలను ఆయా జాతులను వర్ణించడానికి ప్రయోగించడం. అందుకనే పెద్దలు 'ప్రయోగ శరణం వ్యాకరణం' అన్నారు గాని, 'వ్యాకరణ శరణం ప్రయోగం' అనలేదు. అలాగే ఈ కొండలలో పులులు, సింహాలు మొదలగు భయంకర అడవి జంతువులు తిరుగుతాయి. అలాంటి ఈ స్థలంలో నువ్వు నివసిస్తున్నావు. నీకు కూడునీళ్లు ఏ చుట్టాలు తెచ్చిపెడతారు. నువు నాతో రావయ్యా అని తిన్ననితో ధూర్జటి పలికించాడు.

ఆ తర్వాత తిన్నని భక్తిని పరీక్షించదలచిన శివుడు తనకంటి నుండి మొదట కన్నీరు, ఆ తర్వాత రక్తం వచ్చేటట్లు చేస్తాడు. పాల్కురికి సోమనాథుని బసవపురాణంలో శివుని కంటి నుండి నీరు మాత్రమే కారినట్లు ఉంది. ఈ సందర్భంలో తిన్నడు చేసిన వైద్యం అతని అమాయకపు భక్తికి నిదర్శనం.

సీ. కోక పొట్లం బావిగొననూఁది యొత్తుచుఁ
గషణోష్ణకరభ భాగమునఁగాచి
నెత్తిఁదంగేడాకు మెత్తి రేచకినిమ్మ
పంటి పుల్సున నూఱి పట్టు వెట్టి
తెల్లని దింటెన పువ్వుఁదెచ్చి తద్రసమిడి
కలివె పువ్వులు గోసి నఁలచి పిడిచి
పేరిన నెయివెట్టి పెరుగు వత్తులు వైచి
చనుఁబాలతో రాచి సంకుచమిరి
తే. విన్న మందులు తాసరి కన్నా మందు
లడిగి తెచ్చిన మందులు నడవి యందు
లెన్ని చేసిన మానక యిందు మౌళి
కన్నుతొడిబడి నెత్తురు కారుటయును" *(శ్రీ. కా. మా. 3: 110)*

ముందుపుటలోని పద్యంలో తిన్నడు నోటిలో బట్ట పెట్టుకొని గాలి ఊది కంటికి పెడతాడు. రెండు చేతులను రాపిడి చేసి వేడిక్కించి కళ్ళకు పెడతాడు. తలమీద తంగేడాకు రసం పిండుతాడు. కరక్కాయను నిమ్మరసంతో నూరి చూర్ణం పెడతాడు. తెల్లని పువ్వులను, కలివె పువ్వులను పిండి రసం తీశాడు. ఆ రసానికి పేరిన నెయ్యి, పెరుగులో ముంచిన ఒత్తులు కంటికి అతికించాడు. ఆ తర్వాత అతను విన్న మందులు, ఇతరుల ద్వారా తెలుసుకున్న మందులు, తనకి తెలిసిన మందులు, అడవి మందులు ఇలా అనేక మందులతో వైద్యం చేశాడు. కానీ, కన్నీళ్లు రావడం మాని రక్తం రావడం మొదలైంది. ధూర్జటి ఇలాగే నత్కీరుని కథను తన ప్రబంధంలో రాసి రచనకు సంపూర్ణతను చేకూర్చాడు. ఆ కథ సంక్షిప్తంగా ఇక్కడ గమనిద్దాం.

పాండ్యరాజు కొలువులో నత్కీరుడు గొప్పకవి. ఆ రాజ్యంలో క్షామం వచ్చింది. ఒక పేద అర్చకుడికి సహాయం చేద్దామని శివుడే ఒక పద్యం రాసి ఆ పద్యం సభలో చదివితే రాజు సత్కరిస్తాడని చెబుతాడు. ఆ అర్చకుడు శివుడు చెప్పినట్లుగానే రాజు కొలువులోకి వెళ్లి ఆ పద్యం చదువుతాడు. ఆ సభలో ఉన్న నత్కీరుడు దాన్ని తప్పుపడతాడు. ఆ విషయాన్ని అర్చకుడు శివునికి చెప్తాడు. అపుడు శివుడే స్వయంగా సభలోకి వచ్చి ఆ పద్యం చదివి వినిపిస్తాడు. అపుడు కూడా నత్కీరుడు తప్పు పడతాడు. ఎంత చెప్పిన వినిపించుకోడు. చివరకి శివుడు కోపంతో నత్కీరుని శపిస్తాడు. ఆ తర్వాత శాపవిమోచనాన్ని సుబ్రహ్మణ్యస్వామి ద్వారా తెలుసుకొని శ్రీ కాళహస్తిని దర్శించుకొని శాప విముక్తుడవుతాడు.

ధూర్జటి ఇలా అన్ని కథలను తనదైన శైలిలో దేశీయ పదాలతో, అష్టాదశ వర్ణనలతో చాకచక్యంగా *శ్రీ కాళహస్తి మాహాత్మ్యాన్ని* తీర్చిదిద్దాడు. ఇతని కవిత్వంలో మాధుర్యమే కాక, సర్వజ్ఞత్వం, బహుముఖ నిర్వహణ శక్తి, శబ్ద సౌందర్యం, సామాన్య పరిసరాల వర్ణన మొదలగు విషయాలు కళ్ళకు కట్టినట్లుగా కన్పిస్తాయి. ప్రతి పద్యంలోని అలంకారం, పదబంధం, రసం, వర్ణనలు, సంభాషణలు పాఠకుడికి అర్థవంతంగా తెలియజేశాడు.

1.3.2 శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం

తెలుగు సాహిత్యంలో శివకవుల యుగంలో శతకం ఆరంభమైంది. ఆనాటి నుండి నేటి వరకు శతకం విస్తరిస్తూనే ఉంది. ఏది మొదటి శతకం అనే విషయంలో స్పష్టత లేదు. ఎందుకంటే మొదటగా మల్లికార్జున పండితారాధ్యుడు *శివతత్వసారం* అనే శతకాన్ని రాశాడు. అయితే, ఇందులో శతక లక్షణాలు సంపూర్ణంగా లేకపోవడం వల్ల దీన్ని మొదటి శతకంగా అంగీకరించుట లేదు. సంపూర్ణ శతక లక్షణాలను కల్గిన మొదటిది పాల్కురికి సోమనాథుని *వృషాధిప శతకం.* ఆ స్థాయికి, ఆ కోవకు సంబంధించినదే ధూర్జటి *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం.*

రాయలయుగంలో ఆస్థాన కవులు ప్రబంధాలతో తెలుగు జాతికి పట్టంకట్టారు. అందుకనే ఆ యుగాన్ని ' ప్రబంధ యుగం' అనీ, 'స్వర్ణయుగం' అని అంటారు. ఈ ప్రబంధ కవులలో శతకం ద్వారా ప్రజలకు చేరువైన గొప్పకవి ధూర్జటి. ఈయన రాయల అనంతరం ఈ శతకాన్ని రాశాడు. ఎందుకంటే రాజనిందకు సంబంధించిన ఎన్నో పద్యాలను రాశాడు. రాయలయుగం తర్వాత విజయనగర సామ్రాజ్యం ఎన్నో ఇబ్బందులను ఎదుర్కొన్నది. ఆ సందర్భంలో రాజులు కవులను నిరాకరించారు. కాబట్టి ధూర్జటి ఈ సన్నివేశాన్ని 'రాజుల్ మత్తులు' అనే పద్యంలో చిత్రీకరించాడు. ఈ శతకంలో మొత్తం 116 పద్యాలున్నాయి. క్రీ.శ.1740 ప్రాంతానికి చెందిన 'కస్తూరి రంగకవి *ఆనందరంగరాట్ఛందము* లో ధూర్జటి వారి *కాళహస్తీశ్వర శతకం* నుండి అభేదయతికి ఉదాహరణగా 'నీకుంగాని కవిత్వమెవ్వరికి నేనీనంచు' అనే పద్యాన్ని పేర్కొన్నాడు. కాబట్టి *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకా*న్ని ధూర్జటి రాశాడని తెలుస్తుంది. ఈ శతకంలో ఉన్న విశేషాలను గురించి ఇప్పుడు తెలుసుకుందాం.

శా. శ్రీ విద్యుత్కలితా జవంజవ మహాజీమూత పాపంబుధా
రా వేగంబువ మన్మనోబ్జ సముదీర్ణత్వంబుఁ గోల్పోయితిన్
దేవా! నీ కరుణా శరత్సమయమింతేఁ జాలుఁ జిద్భావనా
సేవం దామర తంపరై మనియెదన్ శ్రీ కాళహస్తీశ్వరా! *(శ్రీ. కా. శ. 1)*

శ్రీ కారంతో కావ్యారంభం చేయడం తెలుగు సాహిత్యంలో ఒక సంప్రదాయం (నన్నయ – శ్రీవాణీ, తిక్కన – శ్రీయన...). ఈ సంప్రదాయాన్ని ధూర్జటి కూడా పాటించాడు. మొదటిలోనే సుదీర్ఘసమాసంతో తన ప్రతిభను ప్రదర్శించాడు. ఈ పద్యం ద్వారా శ్రీ కాళహస్తిలో వెలసిన ఈశ్వరా! ఈ సంసారం మహామేఘం, సంపదలు మెరుపులు, పాపం వర్షం. ఈ సంసారమనే మహామేఘం పాపం అనే వర్షాన్ని కుండపోతగా కురిపించింది. అందులో నా మనసు తడిసిపోయింది. ఇలాంటి పరిస్థితులలో నీ దయ చాలా అవసరం. దాని వల్ల జ్ఞానభావాన్ని పొంది నీ సేవచేసుకొని ముక్తి పొందుతాను అని తన భక్తిని తెలియజేశాడు.

అలాగే తన చుట్టూ ఉన్న ప్రపంచమంతా ఒక అసత్యం. మానవుడు ఈ విషయాన్ని తెలుసుకొని కూడా శరీరం, భార్య, పిల్లలు, సంపద వంటివి శాశ్వతం అనుకొని మోహ సముద్రంలో తిరుగుతాడు గానీ, నిన్ను కొలవడు అనే విషయాన్ని ధూర్జటి కింది పద్యంలో తెలియజేశాడు.

శా. అంతామిథ్య తలంచి చూచిన నరుండట్లౌటెఱింగన్ సదా
కాంతల్ పుత్రులు నర్థముందనువు నిక్కంబంచు మోహార్ణవ
భ్రాంతింజెంది చరించుఁగాని పరమార్థంబైన నీ యందుదా
జింతాకంతయు జింత నిల్పడు కదా శ్రీ కాళహస్తీశ్వరా! (శ్రీ. కా. శ.3)

ధూర్జటి రాజనింద చేశాడు. రాజుల సేవను నరకంతో పోల్చాడు. ఈ విషయాలను కింది పద్యంలో తెల్పాడు.

శా. రాజుల్ మత్తులు వారిసేవ నరకప్రాయంబు వారిచ్చునం
భోజాక్షీ చతురంతయానతురగీ భూషాదులాత్మవ్యథా
బీజంబుల్ తదపేక్షచాలు బరితృప్తిం బొందితిన్ జ్ఞానల
క్ష్మీజాగ్రత్పరిణామ మిమ్ము దయతో శ్రీ కాళహస్తీశ్వరా! *(శ్రీ. కా. శ. 18)*

'రాజుల్ మత్తులు' అని ధూర్జటి పేర్కొన్నాడు. మత్తులు అన్న ఒక మాటతో రాజుల దుర్వర్తనానికి అద్దం పట్టాడు. మత్తు అనే మాటకు గర్వం, నిర్లక్ష్యం, బుద్ధిమాంద్యం, మంపు, మదం వంటి అర్థాలు ఉన్నాయి. (*శబ్ద.2010:717)* రాజుల ఆస్థానంలో ఉండికూడా రాజనింద చేసిన ధైర్యకవి ధూర్జటి.

ఆనాటి రాయలయుగంలో సామాన్య జనులు, రాజాదులు కొడుకుల కోసం పడే అగచాట్లను, కొడుకులు పుట్టకపోతే పడే బాధలను కింది పద్యంలో తెలియజేశాడు. ఇందులో చక్కని ఉపమానంతో మంచి సందేశాన్ని ఇచ్చాడు.

మ. కొడుకుల్ పుట్టరటంచు నేడ్తురవివేకుల్ జీవనభ్రాంతులై
కొడుకుల్ పుట్టరె కౌరవేంద్రునకనేకుల్ వారిచే నేగతుల్
వడసెం బుత్రులు లేని యా శుకునకుం బాటిల్లనే దుర్గతుల్
చెడునే మోక్షపదంబపుత్రకునకున్ శ్రీకాళహస్తీశ్వరా! *(శ్రీ. కా. శ. 28)*

శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో ప్రతిపద్యం ముత్యం అనుకుంటే, శతకం ముత్యాలహారం అవుతుంది. ధూర్జటి మొదట స్త్రీ లోలుడై తర్వాత సంసారంపై విరక్తి చెందినట్లుగా కింది పద్యం వల్ల తెలుస్తుంది.

శా. కాయల్గాచె వధూనఖాగ్రములచేఁ గాయంబు వక్షోజముల్
రాయన్ రాపడె ఱొమ్ము, మన్మథ విహార క్లేశవిభ్రాంతిచేఁ
బ్రాయంబాయెను బట్టగట్టెఁదల చెప్పన్ రోత సంసారమేఁ
జేయంజాల విరుక్తుఁ జేయఁగదవే శ్రీ కాళహస్తీశ్వరా! *(శ్రీ. కా. శ.14)*

ధూర్జటి ఈ విధంగా తాను అనుభవించిన జీవితాన్ని నిర్భయంగా శతకంలో పేర్కొన్నాడు. ఈ శతకం వల్ల ధూర్జటి జీవిత చరిత్రను ఉహించడానికి అవకాశం ఉంది. మరే శతకంలోనూ ఏ కవి

చెప్పలేనంత ఆత్మకథను, సమకాలీన సామజిక పరిస్థితులను తన శతకంలో తెలియజేశాడు. అతని కవిత్వంలో మాధుర్యమేకాక, సర్వజ్ఞత, బహుముఖ నిర్వహణ శక్తి కనబడతాయి. పూర్వకవులను అనుసరించినచోట కూడా ఏ పద్యం తీసుకున్నా సహజంగా ఉంటుంది కాని ఎరువు తెచ్చుకొన్నట్లు ఉండదు.

ధూర్జటి తన కావ్యంలోనూ, శతకంలోనూ, ఉటంకింపులను రాసినప్పటికీ అందులోని పరమార్థం ఒకటిగానే కన్పిస్తుంది. అన్నిటి పరమార్థం శైవ మహిమలను ఆవిష్కరించడం. తిన్నని వంటి భక్తుల గురించి రాసినా, కాళహస్తుల వంటి తిర్యక్కుల గురించి రాసినా, నత్కీరుని వంటి మహాకవి వృత్తాంతం రచించినా ధూర్జటి ధ్యేయం మహేశ్వరుని మహిమలను తెలియజేయడం. అతని జన్మస్థలమైన కాళహస్తిక్షేత్ర వైభవాన్ని విశ్వవ్యాప్తం చేయాలనే సంకల్పం ఉండడమే!.

అధ్యాయం 2

ధూర్జటి రచనలు : వస్తువు

2. 0 పరిచయం

ఈ అధ్యాయంలో వస్తువంటే ఏమిటి? వస్తువు లక్షణాలేమిటి? వంటి వాటి వివరణ ఉంటుంది. వీటితో పాటు ధూర్జటి రచనలలో ఉన్న వస్తువును గురించి చేసిన చర్చ ఉంది.

ధూర్జటి *శ్రీకాళహస్తి మాహాత్మ్యం, శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకమ*నే రచనలు చేశాడు. ఆయన తన రచనలను శ్రీకాళహస్తీశ్వరునికే అంకితం చేశాడు. రెండు రచనలను మాత్రమే రాసినప్పటికీ తెలుగు సాహిత్యంలోను, అష్టదిగ్గజకవులలోను సముచిత స్థానాన్ని పొందాడు. ఆయన రచనకు ఎన్నుకున్న వస్తువు ఆ పరమశివుని భక్తుల గాథలు. ఈ భక్తులు శివలింగంలో ఏవిధంగా ఐక్యం పొందారో ధూర్జటి తన రచనలలో తెలియచేశాడు. ముందుగా వస్తువు అంటే ఏమిటో తెలుసుకుందాం.

2.1 వస్తువు – నిర్వచనాలు

వస్తువును ఆంగ్లంలో ‘content’ అనీ, హిందీలో ‘ఇతివృత్’ అని అంటారు. ఈ వస్తువు ఆయా కాల ధర్మాలను ఆశ్రయించి ఉంటుంది. ముందుగా వస్తువు నిర్వచనాలను గమనిద్దాం.

1. ‘ఒకానొక దృగ్విషయములో ప్రత్యేకంగా, నియమబద్ధంగా ఉన్న మూలకాల, క్రమ విధానాల మొత్తమే వస్తువు. మనిషి మానవ సంబంధాలు, సామజిక జీవితం, దానిలోని సమస్త వైరుధ్యాలు వీటన్నిటి కళాత్మక ప్రతిఫలం సాహిత్యంలో వస్తువు అవుతుంది.’ *(లక్ష్మీకాంతం, పింగళి.1986:39)*

2. ‘ కవిత్వేతివృత్తం కవిత్వం. దేన్ని గురించి రాస్తామో అది కవిత్వంలో వ్యక్తమయ్యే ప్రధాన భాగం వస్తువు’ *(చెన్నకేశవ రెడ్డి.1996:6)*

3. ‘సాహిత్యంలో వస్తువు అంటే చెప్పబడే విషయం లేదా అంశం.’*(సత్యనారాయణ, పి.ఎ.2000:11)*

4. 'సాహిత్యంలో వ్యక్తమయ్యే ప్రధాన భాగాన్ని వస్తువు అనవచ్చు. రచయిత సాహిత్యంలో వివరించిన ఆశయాన్ని వస్తువుగా చెప్పవచ్చు'. (*మధుసూదనరావు, త్రిపురనేని.1997:20)*

"రచన దేనిమీద చేస్తే అది వస్తువు" అని సంక్షిప్తంగా వస్తువును నిర్వచించుకోవచ్చు. ఈ వస్తువును తెలియజేయడానికి భాష సాధనంగా ఉపయోగపడుతుంది.

2.2 వస్తువు – లక్షణాలు

వస్తువు ఇలాగే ఉండాలని ఒక నియమాన్ని చెప్పిన సందర్భాలు లేవు. ఆనాటి సమకాలిక పరిస్థితులైన కావచ్చు. లేదా చారిత్రకమైన కావచ్చు. వస్తువు కవుల అభిరుచిని బట్టి ఉంటుంది. అయితే వస్తువుకు కొన్ని లక్షణాలు ఉండాలి. ఆ లక్షణాలు కింద వివరించబడ్డాయి.

"1. ఒక భావనను తీసుకోవడం ప్రధానం. దీన్నే కొంతమంది ఇతివృత్తం అంటారు

2. తీసుకున్న భావన లౌకిక, అలౌకికమైన దానిలో ఏదైనా కావచ్చు.

3. వస్తువు కళాత్మకత పొందడానికి ఆధారమవడం

4. కవి చెప్పదలచుకున్న ఆశయం ఉండడం

5. కవి చెప్పదలచుకున్న ఆశయం అనేక భావనలతో చెప్పగలగడం

6. ఒకే భావన తీసుకున్నా కవికీ కవికీ మధ్య భేదం కన్పిస్తుంటుంది. (భేదాలతో అభివ్యక్తీకరించబడుతుంది)

7. చలనశీలమై కాలంతో పాటు కొత్త కొత్త వస్తువులు తయారవుతుండడం

8. వస్తువు రూపంతో కలసి ఉంటుంది. వీటి మధ్య వైరుధ్యం లక్షణమై పరస్పర వైరుద్ధ్యమైనా రెండు విడదీయరానివిగా వుంటాయి.

9. వస్తువుని రూపం, రూపాన్ని వస్తువు అధిగమించే స్థితి కవి అభివ్యక్తిని బట్టి కలుగుతుంటుంది.

10. వస్తువు సరిగ్గా వ్యక్తం కావాలంటే సరైన రూపం ఉంటేనే సాధ్యమవుతుంది.”

(శరత్ జోత్స్నా రాణి. ఎస్: 2003: 25)

2.3 శ్రీ కాళహస్తి మాహాత్మ్యం – వస్తువు

*శ్రీకాళహస్తి మాహాత్మ్యం*లో 4 ఆశ్వాసాలు ఉన్నాయి. ఇది క్షేత్ర మాహాత్మ్య ప్రబంధం. ఒకే వస్తువును అనేక విధాలుగా వర్ణించవచ్చు. ఈ వస్తువును ఎన్నుకొనే విషయంలో కవి ప్రతిభ కనబడుతుంది. ధూర్జటి దేశిలో ఉన్న భక్తుల గాథలను వస్తువుగా ఎన్నుకొని రచనలు చేశాడు. తాను ఎన్నుకొన్న వస్తువుకు ఏ విధంగా న్యాయం చేశాడో ఇక్కడ తెలుసుకొందాం.

క్షేత్ర మాహాత్మ్య ప్రబంధాలలో సాధారణంగా వస్త్వైక్యం ఉండదు. ఏ కథకు ఆ కథే విడివిడిగా ఉంటుంది. ఆ కథలన్నిటికి ఏకవాక్యత కుదర్చడం చాలా సులభం. ఎందుకంటే అవన్నీ భక్తి ప్రధానంగా సాగుతాయి. కథైక్య దోషం కప్పిపుచ్చుకోవడానికి ఇటువంటి రచనలలో విస్తృతంగా వర్ణనలు చేస్తారు. కానీ ధూర్జటి శ్రీ *కాళహస్తి మాహాత్మ్యం* అతివర్ణన దోషానికి గురి కాకుండా జాగ్రత్తపడ్డాడు. ధూర్జటి మొదటి పద్యంలోనే కథా వస్తువును తెలియ చేశాడు.

శా. శ్రీ విద్యానిధియై మహా మహిమచేఁజెన్నై వసిష్ఠాజలూ
 తావాతాశన సామాజాటవిక గోత్రాదేవ నత్కీర రా
 జీవవాక్షీయుగయాదవాధిపులకున్ శ్రేయస్కరంబైనయా
 ర్యావామాంగము దివ్యలింగము మదీయాభీష్టముల్సల్పెడున్” *(శ్రీ. కా.మా. 1:1)*

ఈ పద్యంలో వశిష్ఠుడు, అజుడు (బ్రహ్మ), లూత (సాలెపురుగు), వాతాశనము (సర్పం), సామజము (ఏనుగు), ఆటవికుడు (తిన్నడు), గోత్రాదేవుడు (హరద్విజుడను బ్రాహ్మణుడు), నత్కీరుడు (కవి), రాజీవాక్షీయుగం (వేశ్యాతనయలు), యాదవాధిపుడు (నారాయణవనపురాధిపుడు) వంటి వారి ప్రస్తావనలున్నాయి.

పై పది మంది భక్తుల కథలతో పాటు చంద్రోదయ వర్ణన, సూర్యాస్తమయ వర్ణన, పురవర్ణన, శైలవర్ణన మొదలగు అష్టాదశ వర్ణనలు సందర్భాన్ని బట్టి వర్ణించాడు. ఆ పరమ శివుడే మాయజంగముడిగా వచ్చి, వేశ్యతో సంభోగించినట్లు వర్ణించాడు. పరమ శివుడు సర్వం తానె అయినవాడు సంభోగించాడనటం ఒక చమత్కారం!. ఇటువంటి అంశాలను అర్థం చేసుకోవడానికి ఎంతో పరిణతి అవసరం.

'శ్రీకాళహస్తి' ఈ పదంలో 'శ్రీ' అంటే సాలెపురుగు, 'కాళము' అంటే పాము, 'హస్తి' అంటే ఏనుగు అని అర్థాలు ఉన్నాయి. ఈ మూడింటి సమాహారమే 'శ్రీకాళహస్తి'. ఇది పుణ్యక్షేత్రం. ఈ మూడు శివుని ఆరాధించేవి. వీటిని పరీక్షించి వాటి భక్తికి మెచ్చి శివుడు తనలో ఐక్యం చేసుకున్నాడు.

ధూర్జటి ద్వితీయాశ్వాసంలో బ్రహ్మను కామిగా చిత్రించాడు వందమందితో సంభోగించినట్లు రాశాడు. ఈ వర్ణన ఆనాటి కామిజనులకు సంకేతంగా చెప్పవచ్చు. తిన్నని కథ శ్రీనాథుని 'భీమేశ్వరపురాణం' లోను, పాల్కురికి సోమనాథుని 'బసవపురాణం' లోను ఉంది. అయితే, వీటన్నిటికి భిన్నంగా ధూర్జటి *కాళహస్తిమాహాత్మ్యంలో* తిన్నని వృత్తాంతం తెలియజేశాడు. స్వప్నంలో శివుడు కనిపించి సమీపంలో శివలింగం ఉందని చెప్పడం, నిద్రలేచి చూడగానే అడవి పందిని చూడడం, ఆ అడవి పంది శివలింగం వద్దకు వెళ్లి మాయమవడం మొదలగు విషయాలు *బసవపురాణంలో* లేవు. కానీ, ఇందులో ఉన్నాయి. ధూర్జటి తన ప్రతిభతో ఎంచుకున్న వస్తువుకు న్యాయం చేశాడు. తిన్నడు ఆ కొండలలో ఒంటరిగా ఉన్న శివలింగాన్ని చూసి ఇలా పలికాడు.

శా. ఓ సామీ! యిటువంటి కొండదరిలో నొంటింబులుల్ సింగముల్
గాసింబెట్టెడు కుట్రనట్టడవిలో గల్జు ద్విక్రీ నీడ, నే
యాసం గట్టితివెతి గడ్డనిలు? నీవాకున్నచో గూడు నీ
ళ్ళే సుట్టంబులు దెచ్చి పెట్టెదురు? నీకెందేటికే లింగమా?

(శ్రీ. కా. మా. 3:65)

ధూర్జటి తిన్నని భక్తిని అచ్చమైన తెలుగు పదాల ద్వారా తెలియజేశాడు. ఎందుకంటే తిన్నడు చదువుకోలేదు అలాంటి వ్యక్తిచేత సంస్కృత భూయిష్ఠమైన దీర్ఘ సమాసాలతో పలికించడం సమంజసంగా ఉండదని గ్రహించి దేశీయ పదాలెన్నిటినో పలికించాడు. ఆయన కాళహస్తి వాసి కాబట్టి ఆ కొండలలో చెంచులు ఉండేవారు. వారిని చూసి ధూర్జటి తిన్నని ఆకారాన్ని, అతని భక్తిని మనకు కళ్ళకు కట్టినట్లుగా సహజంగా తెలియజేశాడు.

ఉ. విల్లొక చంక నంపపొది వీపున దొప్పలు కేలుదోయిఁబు
క్కిళ్ళఁబవిత్ర కాంచన ముఖీజల మొప్పుగ వచ్చి భక్తిరా
జిల్లఁదధంబు మజ్జనము సేయుచు దొప్పలనంజుడద్రిరా
జిల్లుని నారగింపుమన నా పరమేశ్వరుడూరకుండినన్''

(శ్రీ. కా. మా. 3:87)

ఆ తిన్నడు శివలింగాన్ని పూజించడానికి వచ్చిన విధానాన్ని పేర్కొన్నాడు. ఒక చంకలో విల్లు, వీపున అంబులపొది, రెండు చేతులలో మాంసపుముద్దలు, నోటి పుక్కిళ్లలో సువర్ణముఖీ నదిలోని నీళ్ళు, ఆ నీళ్ళతో శివుణ్ణి అభిషేకించడం, ఆ తర్వాత మాంసాన్ని తినమని మొరపెట్టుకోవడం తిన్నని గొప్ప భక్తికి నిదర్శనం. తిన్నడు చేసే పనులకు శివ బ్రాహ్మణుడు శివుణ్ణి నిందించడం జరుగుతుంది. అపుడు శివుడు ఆ బ్రాహ్మణుడితో 'ఓ బ్రాహ్మణోత్తమా తిన్నని భక్తి చాలా గొప్పది'. కావాలంటే అతని భక్తిని పరిక్షిద్దాం అని అంటాడు. ఆ సమయంలో తిన్నడు అక్కడికి వచ్చి రోజు మాదిరిగానే శివునికి మాంసం పెడతాడు కానీ, శివుడు తినడు. ఎందుకు తినలేదో తిన్ననికి అర్థంకాక మాంసం

మాడిపోయిందా అని ప్రశ్నిస్తాడు. అటు ఇటు తిరుగుతాడు. అయినా శివుడు తినడు. తినకపోవడమే కాక శివుని కంటి నుండి కన్నీరు కారడం మొదలైంది. అప్పుడు తిన్ననికి ఏమి చేయాలో తెలియలేదు. ఆనాటి కాలంలో ఈ నాటి వైద్య సదుపాయాలు లేవు కాబట్టి నాటు వైద్యం చేసేవారు. ఈ నాటు వైద్యం పల్లెలలో ఇప్పటకీ ఉంది. ధూర్జటి ఆనాటి కాలానుగుణంగా తిన్నని చేత శివలింగానికి నాటువైద్యం చేయిస్తాడు. ఆ విషయాలు కింది పద్యంలో ఉన్నాయి.

సీ. కోక పొట్లం బావిగొననూఁది యొత్తుచుఁ
గషణోష్ణకరభ భాగమునఁగాచి
నెత్తిఁదంగేడాకు మెత్తి రేచకినిమ్మ
పంటి పుల్సున నూఱి పట్టు వెట్టి
తెల్లని దింటెన పువ్వుఁదెచ్చి తద్రసమిడి
కలివె పువ్వులు గోసి నఁలచి పిడిచి
పేరిన నెయివెట్టి పెరుగు వత్తులు వైచి
చనుఁబాలతో రాచి సంకుచమిరి
తే. విన్న మందులు తాసరి కన్నా మందు
లడిగి తెచ్చిన మందులు నడవి యందు
లెన్ని చేసిన మానక యిందు మౌళి
కన్నుతొడిబడి నెత్తురు కారుటయును”

(శ్రీ. కా. మా. 3:110)

ఇందులో కంటికి చేసిన దేశి వైద్యం గురించి తెలియ చేశాడు. ఆ వైద్యం వల్ల కన్నీళ్ళకు బదులుగా రక్తం రావడం మొదలైంది. దానికి తిన్ననికి ఏమి చేయాలో తెలియక కంటికి కన్నే వైద్యం అని తన కంటిని పీకి శివలింగానికి అతికించాడు. రక్తం రావడం ఒక కంటిలో మానింది కానీ, రెండో కంటిలో రావడం మొదలైంది. దీనికి కన్నే వైద్యం అనుకొని రెండో కంటిని పెకలించబోతుండగా శివుడు ప్రత్యక్షమై తిన్నని భక్తికి మెచ్చి ముక్తిని ప్రసాదించాడు. ఈ గొప్ప కథ ప్రజల నాలుకలలో నేటికి నానుతూ ఉంది.

ఇదే ఆశ్వాసంలో నత్కీరుని కథను ధూర్జటి చక్కగా వర్ణించాడు. మధురాపురంలో పాండ్యరాజులు రాజ్యాన్ని పరిపాలిస్తూ ఉండేవారు. వారి ఆస్థానంలో నత్కీరుడు అనే మహాకవి ఉండేవాడు. ఒకానొక కాలంలో ఆ రాజ్యంలో ఘోరమైన కరువు సంభవించింది. ఆ రాజ్యంలో శివుణ్ణి ఆరాధించే బ్రాహ్మణుడు ఉండేవాడు. ఆ బ్రాహ్మణుడికి సహాయం చేయడం కోసం శివుడు ఒక పద్యాన్ని రాసిచ్చి, ఆ పద్యాన్ని రాజ సభలో చదివితే కానుకలు వస్తాయి అని చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు. మరుసటి రోజు ఆ బ్రాహ్మణుడు రాజ సభలోకి వెళ్లి పద్యం చదువుతాడు. అయితే అందులో తప్పు ఉందని నత్కీరుడు చెప్తాడు. ఆ విషయన్నే బ్రాహ్మణుడు శివునికి చెప్తాడు. అప్పుడు శివుడే స్వయంగా వచ్చి రాజసభలో పద్యం చదువుతాడు అప్పుడు కూడా నత్కీరుడు ఆ పద్యంలో తప్పును తెలియచేస్తాడు. శివుడు ఎంత చెప్పిన నత్కీరుడు వినడు. అందుకని శివుడు కోపగ్రస్థుడై నత్కీరున్ని శపిస్తాడు. ఆ తర్వాత తన తప్పును తెలుసుకొని కైలాసాన్ని సందర్శిస్తే శాప విముక్తి కలుగుతుందని దక్షిణ కైలాసంగా ప్రసిద్ధి చెందిన కాళహస్తిని దర్శించుకొని శాపవిముక్తుడవుతాడు.

ధూర్జటి చతుర్థాశ్వాసంలో వేశ్యా పుత్రికల సహజ శివభక్తిని తెలియజేశాడు. వేశ్యాపుత్రికలు చిన్నప్పటి నుండే బొమ్మరిల్లును శివాలయంగా భావించేవారు. అందులోని బొమ్మను శివలింగంగా పూజించేవారు. ఆ వేశ్యాపుత్రికలు శివుణ్ణి సందర్శించాలనే ఆకాంక్షతో ఉంటారు. ఒక రోజు దొంగలు ఆ వేశ్యాపుత్రికల దగ్గరికి వచ్చి కాళహస్తికి వెళ్తున్నట్లుగా అబద్ధం చెప్పి వాళ్ళను తోడుకొని వెళ్తారు. వేశ్యాపుత్రికలు, దొంగలు అడవిలో వెళ్తుంటారు. ఆ సమయంలో వాళ్ళు దొంగలని తెలుసుకుంటారు. అప్పుడు దొంగల వల్ల ఆపద వస్తే ఆ సమయంలో శివుడే కాపాడినట్లు ధూర్జటి వివరించాడు. దీన్ని బట్టి శివుణ్ణి నమ్ముకున్న వారికి ఎప్పటికీ ఆపదలు కలగవు అనే విషయాన్ని ధూర్జటి తెలియజేశాడు.

ఈ విధంగా ధూర్జటి తన కావ్యంలో అనేక కథలు రాసినప్పటికీ అందులోని పరమార్థం ఒకటిగానే కన్పిస్తుంది. అది శైవ మహిమలను తెలియజేస్తుంది. తిన్నని వంటి భక్తుల గురించి రాసినా, కాళహస్తుల వంటి తిర్యక్కుల గురించి రాసినా, నత్కీరుని వంటి మహాకవి వృత్తాంతం రచించినా

ధూర్జటి ధ్యేయం మహేశ్వరుని మహిమలను తెలియజేయడం. అతని జన్మస్థలమైన కాళహస్తిక్షేత్ర వైభవాన్ని విశ్వవ్యాప్తం చేయాలనే సంకల్పం ఉండడమే ఇందులో వస్తువు.

2.4 శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం – వస్తువు

శ్రీ *కాళహస్తీశ్వర శతకంలో* మొత్తం 116 పద్యాలున్నాయి. (వివిధ ప్రచురణ సంస్థలు ప్రచురించిన శతక ప్రతుల్లో ఈ సంఖ్య ఒక్కోలా ఉంది. ఆ వివరాలు అనుబంధం–1 లో గమనించవచ్చు) శతక లక్షణాలలో ముఖ్యమైనది ముక్తకం. ముక్తకం అంటే ఏ పద్యానికి ఆ పద్యమే స్వతంత్రమైనది. ఏదైనా విషయాన్ని ఒక పద్యంలో కొంత చెప్పి మరొక పద్యంలో కొంత చెప్పడానికి శతకంలో వీలు లేదు. ధూర్జటి *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో* శివుని మీద భక్తి, జీవితం మీద విరక్తి, లోక నీతి, రాజనింద వంటి ఎన్నో విషయాలను వస్తువుగా ఎన్నుకొని రచన చేశాడు. మొదటి పద్యంలోనే సంసారం గురించి మంచి ఉపమానంతో చెప్పాడు. 2. 4. 1. లో ఉంది.

2.4.1 భక్తితత్త్వం

శా. శ్రీ విద్యుత్కలితా జవంజవ మహాజీమూత పాపంబుధా
రా వేగంబున మన్మనోబ్జ సముదీర్ణత్వంబుఁ గోల్పోయితిన్
దేవా! నీ కరుణా శరత్సమయమింతేఁ జాలుఁ జిద్భావనా
సేవం దామర తంపరై మనియెదన్ శ్రీ కాళహస్తీశ్వరా*! (శ్రీ. కా. శ. 1)*

కాళహస్తిలో వెలసిన ప్రత్యక్ష దైవమా! ఈ సంసారం మహామేఘం. అందులో సంపదలు మెరుపుతీగలు. పాపమనే జడివాన మబ్బుల నుండి కురుస్తున్నది. ఆ వర్షంలో నా మనసు తడచి వివేకాన్ని కోల్పోయింది. ఇకనైనా నీ కరుణ కొంచెమైనా నా మీద చూపవయ్యా! దానితో నీ సేవ చేసుకొని, ముక్తుడనవుతానని ధూర్జటి ఆ పరమ శివుణ్ణి వేడుకొన్నాడు.

ఆ తర్వాత మానవులు ఏ వయసులో శివుణ్ణి ఆరాధించాలి అనే విషయాన్ని నాటి ప్రజలకు, నేటి ప్రజలకు కింది పద్యం ద్వారా తెలియజేశాడు. పళ్ళు రాలిపోకుండా ఉన్నప్పుడే, శరీరంలో శక్తి ఉన్నప్పుడే, స్త్రీలతో కలవనపుడే, కళ్ళకు మబ్బులు రాకమునుపే, వింతవింత ఆలోచనలు రాకపూర్వమే, వెంట్రుకలు తెల్లగా మారనప్పుడే అంటే వీటన్నిటిని ఒక మాటలో చెప్పాలంటే ముసలితనం రాకమునుపే శివుణ్ణి ఆరాధించాలని పేర్కొన్నాడు.

శా. దంతంబుల్ పడనప్పుడె తనువునందారూఢి యున్నప్పుడే
కాంతా సంఘము రోయనప్పుడె జరాక్రాంతంబు గానప్పుడే
వింతల్మేనఁ జరించునప్పుడె కురుల్ వెల్వెల్లగానప్పుడే
చింతింపన్వలె నీ పదాంబుజములన్ శ్రీ కాళహస్తీశ్వరా!
(శ్రీ. కా. శ. 116)

ధూర్జటి శివుని అనేక రూపాల గాథలు తెలుసుకున్నాడు అందుకని నిన్ను ఏ రూపంలో కొలవాలయ్యా అని శివుని ఇలా ప్రశ్నిస్తున్నాడు.

శా . నిన్నే రూపముగా భజింతు మదిలో నీ రూపు మోకాలొ? స్త్రీ
చన్నో?కుంచమొ?మేకపెంటికయొ?యీసందేహముల్ మాన్పి నా
కన్నారన్ భవదీయ మూర్తి సగుణాకారంబుగాఁ జూపవే
చిన్నీరేజ విహార మత్త మధుపా! శ్రీ కాళహస్తీశ్వరా! *(శ్రీ. కా. శ. 15)*

శివుడు శాపం వల్ల తన రూపాన్ని కాకుండా లింగ రూపాన్ని కల్గి ఉంటాడు. ఈ లింగ రూపం ఏది ఊహించుకుంటే అదే అవుతుంది కాబట్టి 'దాసరయ్య' అనే మహా భక్తుని కథలో మోకాలుగాను, వేశ్యాలోలుని కథలో స్త్రీ చన్నుగాను, బల్లేషు మల్లయ అనే మరొక భక్తుని కథలో కుంచముగాను, కోటడు అనే గొల్లవాని కథలో మేక పెంటికగాను ఇలా అనేక రూపాలను కలిగిన శివయ్యా నేను నిన్ను ఏ రూపంలో కొలవాలి? అని ప్రశ్నించాడు.

2.4.2 జీవితంపై విరక్తి

'భోగి గాక యోగి కాలేదు' అని లోకనిరుక్తి. దీనికి అనుగుణంగానే ధూర్జటి మొదట అనేక భోగాలను అనుభవించి జీవితం మీద విరక్తి చెందినట్లుగా కింది పద్యం వల్ల తెలుస్తుంది. స్త్రీలను రమించడం వల్ల అతనికి కలిగిన విరక్తిని తెలియజేశాడు.

శా. కాయల్గాచె వధూనఖాగ్రములచేఁ గాయంబు వక్షోజముల్
రాయన్ రాపడె ఱొమ్ము, మన్మథ విహార క్లేశవిభ్రాంతిచేఁ
బ్రాయంబాయెను బట్టగట్టెఁదల చెప్పన్ రోత సంసారమేఁ
జేయంజాల విరుక్తుఁ జేయఁగదవే శ్రీ కాళహస్తీశ్వరా! *(శ్రీ. కా. శ.14)*

(పడతుల కొనగోళ్ళ వల్ల శరీరం కాయలు కాచింది, వారి వక్షోజాల రాపిడి వల్ల నా ఎద రాయిగా మారింది. శృంగార విలాసాల వల్ల యుక్తవయసు అయిపోయింది. ఈ విలాసాల వల్ల తల బట్ట కట్టింది. చెప్పాలంటే సంసారం రోత. అందువలన ఈ సంసారం నుండి విరక్తున్ని చేయమని ధూర్జటి శివుని వేడుకొన్నాడు.)

భార్య, పిల్లలు, తల్లిదండ్రులు, ధనం వంటి వాటిని ఎందుకు నాగొంతుకు బిగించావు. ఈ అజ్ఞాన సముద్రంలో పడిపోయిన నేను నిన్ను ఎట్లా కొలవాలయ్యా! అని శివుణ్ణి ప్రశ్నించాడు. ఈ విషయాలను కింది పద్యంలో తెలియజేశాడు.

శా. ఆలున్ బిడ్డలు తల్లిదండ్రులు ధనంబంచున్ మహా బంధనం
బేలా? నా మెడగట్టినాడ విక నిన్నే వేళఁజింతింతు ని
ర్మూలంబైన మనంబులోన గడు దుర్మోహాబ్ధిలో గ్రుంకి యీ
సీలామాలపుఁజింత నెట్లుడిపెదో శ్రీకాళహస్తీశ్వరా! *(శ్రీ. కా. శ.9)*

2.4.3 పండితులపై విరక్తి

'విద్య లేనివాడు వింత పశువు' అనేది లోకంలో రూఢి. కానీ ధూర్జటి దీనికి వ్యతిరేకంగా విద్యలేకపోయిన మోక్షాన్ని పొందవచ్చు అనే విషయాన్ని ఇలా చెప్తున్నాడు . సాలెపురుగు ఏ వేదాలు చదివింది? పాము ఏ శాస్త్రాలను వల్లె వేసింది? ఏనుగు ఏ విద్యను అభ్యసించింది? ఎరుకలవాడైన తిన్నడు ఏ మంత్రాన్ని జపించాడు? వీరెవరు ఏ చదువులు నేర్వలేదు కానీ మోక్షాన్ని పొందారు. కాబట్టి శివునిలో ఐక్యం కావాలంటే చదువులు కన్నా భక్తి ముఖ్యం. అని ధూర్జటి కింది పద్యంలో తెల్పాడు.

శా. ఏ వేదంబుఁబఠించెలూత భుజగంబే శాస్త్రముల్ చూచెఁదా
నేవిద్యాభ్యసనం బొనర్చెఁగరి, చెంచే మంత్రమూహించె, బో
ధావిర్భావ నిదానముల్ చదువులయ్యా కావు నీ పాదసం
సేవాసక్తియె కాక జంతుతతికిన్ శ్రీ కాళహస్తీశ్వరా ! *(శ్రీ. కా. శ. 13)*

దీనిని బట్టి చదువు లేకపోతేనే ముక్తి వస్తుందని కాదు అర్థం. ధూర్జటి చదువుకున్నవారైన, చదువు లేని వారైనా, ఆ పరమేశునిపై భక్తి ఉన్నవారందరికీ ముక్తి లభిస్తుందని చెప్పాడు.

మ. చదువుల్ నేర్చిన పండితాధములు స్వేచ్ఛాభాషణ క్రీడలన్
వదరన్ సంశయ భీకరాటవులఁ ద్రోవల్ దప్పి వర్తింపగా
మదనక్రోధకిరాతులందుఁగని భీమప్రౌఢి వేఁధాఁకినం
జెదరన్ జిత్తము చిత్తగింపఁగదవే శ్రీ కాళహస్తీశ్వరా! *(శ్రీ. కా. శ. 70)*

ఈపద్యంలో చదువుకున్నవారు అందరని కాకుండా కొందరని మాత్రమే పండితాధములు అన్నాడు. వీళ్ళు సభలలో చెప్పే మాటలకు నిజమేదో అబద్ధమేదో తెలుసుకోలేక తికమకలో ఉన్నాను. కాబట్టి ఈ దయనీయస్థితిని తొలగింపుమని వేడుకొన్నాడు.

2.4.4 రాజనింద

ఎవరైనా కూలి చేస్తే డబ్బులు ఇవ్వడం సహజం. ఎంత పని చేస్తే అంత డబ్బులు ఇస్తారు. రాజులైతే పనికి తగినట్లుగా కానుకలు మొదలగు వస్తువులు బహుమానంగా ఇస్తారు. అయితే వారిని సేవించడం నరకంతో సమానం అని ధూర్జటి రాజుల గురించి, వారిసేవ గురించి నిందాపూర్వకంగా కింద పద్యంలో తెలియజేశాడు.

శా. రాజుల్ మత్తులు వారిసేవ నరకప్రాయంబు వారిచ్చునం
భోజాక్షీ చతురంతయానతురగీ భూషాదులాత్మవ్యథా
బీజంబుల్ తదపేక్షచాలు బరితృప్తిం బొందితిన్ జ్ఞానల
క్ష్మీజాగ్రత్పరిణామ మిమ్ము దయతో శ్రీ కాళహస్తీశ్వరా! *(శ్రీ. కా. శ. 18ప)*

మానవునికి సహజంగా ఏదైనా లేనప్పుడు కావాలనిపిస్తుంది. ఉన్నప్పుడు ఏమి చేయాలో తెలియదు. అలాగే మానవుడు ఆశ జీవి. ప్రాణం ఉన్నంతవరకు సంపద కావాలనుకొంటాడు, సంతృప్తి పడడు. కానీ, ధూర్జటి కానుకలను రాజుల నుండి పొంది, సంతృప్తి పొందాడు. ఇకనైనా జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించమని శివుణ్ణి వేడుకున్నాడు.

ఆ తర్వాత ధూర్జటి రాజు శబ్దం అంటేనే ఈసడించుకొన్నాడు. రాజులకు కల్గిన ఇబ్బందులను గురించి ఇలా పలికాడు. రాజు అనిపించుకొన్న చంద్రునికి మచ్చ తప్పలేదు. కుబేరుడు 'రారాజు' అనే బిరుదును పొందినందుకే దృష్టిని పోగుట్టుకొన్నాడు. దుర్యోధనుడు 'రారాజ' అనే బిరుదును పొంది సమస్త కుటుంబాన్ని కోల్పోయాడు. కాబట్టి రాజు అనే మాట రోత పుట్టించేది. అది వచ్చే జన్మలో కూడా వినబడకుండా చేయమని శివుణ్ణి వేడుకొన్నాడు. ఆ విషయాన్ని కింది పద్యంలో తెలియజేశాడు.

శా. రాజై దుష్కృతిఁజెందెఁ జందురుడు, రారాజై కుబేరుండు దృ
గ్రా జీవంబునఁ గాంచె దుఃఖము, కురుక్ష్మాపాలుఁడా మాటనే
యాజిం గూలె సమస్త బంధువులతో, నా రాజశబ్దంబు ఛీ
ఛీ జన్మాంతరమందు నొల్లను జుమీ శ్రీకాళహస్తీశ్వరా! *(శ్రీ. కా. శ. 21ప)*

ఈ విధంగా ధూర్జటి శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో తన హృదయ వేదనను శివుని ఎదుట నివేదించాడు. తప్పులు చేయడం సహజం కాని వాటిని ఒప్పుకోవడం చాలా కష్టం. అయితే ధూర్జటి మాత్రం తను చేసిన తప్పులన్నిటిని తన శతకంలో చెప్పాడు. సాధారణంగా శతకాలు భక్తినో, నీతినో బోధిస్తుంటాయి. కానీ ధూర్జటి శతకం అటు భక్తిని, ఇటు నీతిని రెండింటిని మేళవించి బోధిస్తుంది. తెలుగు (సాహిత్య) వారి చరిత్రను గమనిస్తే నన్నయ కాలంలో వైష్ణవం, శివకవుల యుగంలో శైవం, తిక్కనయుగంలో హరిహరాద్వైతం, శ్రీనాథుని కాలంలో కొంత శైవం, కొంత వైష్ణవం, రాయల కాలంలో పూర్తిగా వైష్ణవం విరాజిల్లిందని తెలుస్తుంది. అయితే వైష్ణవ యుగంలో కూడా శైవ రచనలు చేసి పేరు ప్రఖ్యాతులు పొందిన గొప్పకవి ధూర్జటి. తాను నమ్మిన సిద్ధాంతాన్ని తన రచనలలో తెలియజేశాడు.

అధ్యాయం 3

శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం : వర్ణ విజ్ఞానం (**Phonology**)

3. 0 పరిచయం

ధూర్జటి రచించిన *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం*లోని వర్ణాలకు సంబంధించిన అనేక విషయాలు ఈ అధ్యాయంలో ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఈ అధ్యాయం, దీనిలోని ఉపవిభాగాలు హైదరాబాదు విశ్వవిద్యాలయం, తెలుగుశాఖకు సమర్పించిన *కట్టావరదరాజు ద్విపద రామాయణం : భాషా పరిశీలన* (పవన్ కుమార్, పమ్మి. 2003) అన్న పిహెచ్.డి. పరిశోధన గ్రంథం ఆధారంగా విభజించడమైనది.

3.1 వర్ణ వ్యవస్థ

ఆస్యాంతర్భాగం నుండి వెలువడే అర్థవంతమైన ధ్వనికి లిపిసంకేతం వర్ణం. ఈ వర్ణానికి అర్థభేదన, అర్థ బోధన సామర్థ్యం ఉంటుంది. దీనిని ఆంగ్లంలో 'Phoneme' అంటారు. ఏ యే వర్ణాలు *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం*లో ఉన్నాయో పక్కపుటలోని పట్టికలో పేర్కొన్నాను.

3.2. వ్యంజనాలు

	ఓష్ఠ్యాలు		దంత్యాలు		దంత మూలీయాలు		మూర్ధన్యాలు		అగ్ర తాలవ్యాలు		తాలవ్యాలు		జిహ్వామూల హనుమూలీయాలు	
	శ్వా.	నా.	శ్వా.	నా.	శ్వా.	నా.	శ్వా.	నా.	శ్వా.	నా.	శ్వా.	నా.	శ్వా.	నా.
అ.ప్రా. స్పర్శాలు	ప	బ	త	ద			ట	డ					క	గ
మ.ప్రా.	ఫ	భ	థ	ధ			ఠ	ఢ					ఖ	ఘ
అ.ప్రా. స్పృష్టోష్మాలు									చ	జ	చ	జ		
మ.ప్రా.											ఛ	ఝ		
అనునాసికాలు		మ		న				ణ						
ఊష్మాలు			స		ష		శ			హ				
పార్శ్వికాలు						ల		ళ						
తాడితాలు						ర								
కంపితాలు								ఱ						
అంతస్థాలు		వ										య		

శ్వా. = శ్వాసం, నా. = నాదం, అ. ప్రా. = అల్ప ప్రాణం, మ. ప్రా. = మహాప్రాణం

3. 3 స్వరాలు

	పూర్వాచ్చులు (Front vowels)	పరాచ్చులు (Back vowels)
సంవృతాలు	ఇ, ఈ	ఉ, ఊ
అర్థసంవృతాలు	ఎ, ఏ	ఒ, ఓ
వివృతాలు		అ, ఆ

అక్షర వ్యంజనం (syllabic consonant) : ఋ

'ఋ' దేశ్య వర్ణం కాదు. ఇది అచ్చులలో ఉంటూ హల్లుల లక్షణాన్ని కల్గి ఉండడం వల్ల దీనికి అక్షర వ్యంజనమని పేరు.

3.4 ఐ, ఔ లు

ఐ, ఔలను సంప్రదాయ వ్యాకర్తలు దేశ్య వర్ణమాలలో అచ్చులుగా గుర్తించారు. (*బాలవ్యా. సంజ్ఞా: 3).* అయితే అ+ఇ = ఐ, అ+ఉ = ఔ అయిందని తర్వాత కాలంలో గుర్తించారు. తెలుగు ప్రాచీన కావ్యాలలో 'ఐ కి అయి, ఔ కి అవు' (ఐ/అయి, ఔ/అవు) వాడారు. కానీ, *శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకంలో* ఐకి అయి గానీ, ఔ కి అవు గాని వాడలేదు.

ఉదా. తంపరై (1) – తంపరయి

భ్రాంతులై (28) – భ్రాంతులయి

దివ్యాహారమౌ (45) – దివ్యాహారమవు

3.5 రేఫపదాది సంయుక్తత

రేఫపదాది సంయుక్తత వర్ణవ్యత్యయం వల్ల ఏర్పడింది. ప్రాచీన తెలుగుభాషలో హల్వర్ణాలతో రేఫ పదాదిన సంయుక్తతను పొంది ఉండేది. ఆధునిక తెలుగుభాషలో రేఫపదాది సంయుక్తత లోపించింది.

శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకంలో కింది హల్వర్ణాలతో రేఫ పదాదిసంయుక్తతను పొందుతుంది.

3.5.1 స్పర్శం + తాడితం

/ప్ర/ ప్రస్ఫురత్ (7)

ప్రాయంబు (18)

/బ్ర/	బ్రహ్మ	(42)
	బ్రతుకున్	(67)
/త్ర/	త్రిప్పకుము	(25)
/ద్ర/	ద్రోహులు	(28)
/క్ర/	క్రియ	(22)
	క్రీడలన్	(70)
/గ్ర/	గ్రహ దోషంబులు	(29)

3.5.2 అనునాసికం + తాడితం

/మ్ర/	మ్రుచ్చిలంగన్	(82)

3.5.3 అంతస్థం + తాడితం

/వ్ర/	వ్రేలాడుదుం	(101)

3.6 సాధు – శకట రేఫలు

సాధు, శకట రేఫలు రెండూ దంతమూలీయ కంపితాలు. శకటరేఫ సాధురేఫ కన్నా ఎక్కువ కంపితోచ్చారణ కలిగి ఉంటుంది. "రేఫ శకట రేఫలు నన్నయ భాషలో భిన్నవర్ణాలుగానే ఉండేవి. అంటే వాటికి భిన్నోచ్చారణము ఉండేదని అర్థము. 'ర' కంటే 'ఱ' అధిక కంపనం కలది. నన్నయ నన్నెచోడుల గ్రంథాలలో ఈ ధ్వనులకు సాంకర్యం లేదు. కానీ, కాలక్రమాన ఱ కారం తన విలక్షణోచ్చారణమును కోల్పోయి సాధురేఫగానే పలుకబడుతూ వచ్చింది. 'ర – ఱ' ల కలయిక

క్రమంగా అధికంగా కనబడుతుంది. 15వ శతాబ్దానికి ఱ కారం పూర్తిగా లోపించి పోయిందని చెప్పవచ్చు.” *(కృష్ణమూర్తి, భద్రిరాజు (సం.). 2010 : 205)*

ధూర్జటి *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం*లో సాధురేఫను, శకటరేఫను రెండింటిని వాడాడు. కానీ, ఒకదాని బదులు మరొకటి వాడలేదు.

ఉదా. చెఱపట్ట (2) – చెరపట్ట

ఱొమ్ము (14) – రొమ్ము

3. 7 వర్ణవ్యాప్తి (Distribution of phonemes)

వర్ణవ్యాప్తి అంటే వర్ణాలు పదంలో ప్రవర్తిల్లే విధానం. ఏ భాషకైనా వర్ణాలు అన్నిచోట్ల ప్రవర్తిల్లే సౌలభ్యం ఉండదు. ఉదాహరణకు తెలుగుభాషలో రెండు అచ్చులు వెంటవెంటనే ఒకే పదంలో రావు. (ఆ ఈ ఏ త్రికాలు. ఇవి వెంటవెంటనే వస్తాయి కాని వాటిని పదంగా స్వీకరించాలి. కానీ, వర్ణంగా కాదు. ఉదా. ఆ ఇల్లు, ఈ ఊయల...). ఆంగ్లభాషలో ఒకే పదంలో అచ్చులు వెంటవెంటనే ప్రవర్తిల్లుతాయి(ఉదా. Beauty, moon, air...). ఏ భాషలోనైనా వర్ణాలు ప్రవర్తిల్లే విధానం ఆ భాషానిర్మాణంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం*లోని వర్ణాల వ్యాప్తిని ఇక్కడ గమనిద్దాం.

3.7.1 హల్వర్ణవ్యాప్తి

*శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం*లో పదాది, పదమధ్య (అచ్చుల మధ్య), పదాంత దేశ్య వర్ణాల వ్యాప్తి పక్క పుటలో నిరూపించబడింది.

3.7.1.1 పదాది

ట, డ, ణ, ళ అనే హల్లులు తప్ప తక్కిన హల్లులన్నీ పదాదిన వచ్చిన రూపాలు *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో* ఉన్నాయి. య, శ వర్ణాలతో పదాదిన ప్రయోగించబడిన పదాలు తత్సమాలుగా గుర్తించాలి.

/క/	కాయల్గాచె	(14)
/గ/	గాయకుల్	(11)
/చ/	చాలునే	(31)
/జ/	జలకంబుల్	(50)
/త/	తరగల్	(23)
/ద/	దేహముల్	(71)
/న/	నా వాకిలి	(16)
/ప/	పుడమి	(84)
/బ/	బాంధవంబు	(86)
/మ/	మదిలో	(15)
/య/	యోగ	(76)
/ర/	రసముల్	(50)
/ల/	లోకులు	(81)
/వ/	వదరన్	(70)

/శ/ శకునంబుల్ (53)

/స/ సంసారం (12)

/హ/ హరుల్ (31)

హితుల్ (55)

/ళ/ ళాలన్ (17)

ళొమ్ము (14)

3.7.1.2 పదమధ్యంలో (అచ్చులమధ్య)

/క/ అకూపారంబు = సముద్రం (45)

/గ/ తగునా (06)

/చ/ విచారంబె (61)

/జ/ భుజంగ (74)

/ట/ పూటించుక (80)

/డ/ కొడుకుల్ (28)

/ణ/ మాణిక్యముల్ (31)

/త/ గతులు (37)

/ద/ ముదితల్ (31)

/న/ తనువు (03)

/ప/ ఆపదల్ (12)

/బ ఒడబాటు (04)

/మ/ కుమారా! (17)

/య/ కోయదు (32)

/ర/ నరకం (18)

/ల/ చెలగు (11)

/వ/ జీవన (28)

/ష/ విషము (45)

/స/ రసముల్ (50)

/హ/ గుహల్ (46)

/ళ/ కళత్ర (63)

/ఱ/ ఎఱిగి (34)

3.7.1.3 పదాంతం

ప్రత్యయగత న, ల, రల మీద హ్రస్వ ఉకారం వికల్పంగా తరచూ లోపిస్తూ ఉంటుంది. *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో* 'ర్' తో అంతమయ్యే పదాలు లేవు.

'న్' పదాంతంలో వచ్చే పదాలు

కోల్పోయితిన్ (1)

ఎరింగిన్ (2)

ఆలున్ (9)

నామమున్ (10)

చెప్పన్ (14)

'ల్' పదాంతంలో వచ్చే పదాలు

మానవుల్ (10)

ఆపదల్ (12)

వక్షోజముల్ (14)

సులభుల్ (56)

సంపదల్ (67)

3.7.1.4 పదమధ్య ద్విత్వహల్లులు

అక్కట (38)

బగ్గనన్ (91)

చచ్చెదరో (38)

పట్టక (4)

బిడ్డలు (9)

చిత్తము (35)

ప్రొద్దు	(75)
కన్నారన్	(15)
కప్పకుండ	(27)
అబ్బిన	(11)
పొమ్మంటినొ	(16)
బల్లను	(21)
దవ్వుల	(10)

3.7.1.5 పదాది సంయుక్త హల్లులు

/క/	క్లేశముల్	(10)
	క్రీడాసక్తుల	(11)
/గ/	గ్రహ యోగంబంచు	(53)
/త/	త్రిప్పకుము	(25)
/ద/	ద్రోహమో	(2)
	ద్వారము	(2)
/ప/	ప్రస్ఫురద్రత్న	(07)
/బ/	బ్రహ్మపట్టము	(42)
/మ/	మ్రుచ్చిలం	(82)

/వ/ వ్యాళ విరోధి (97)

ప్రతస్థుల్ (63)

/శ/ శ్రీ విద్యుత్కలితా (01)

/స/ స్వామి (06)

స్తోత్రం (63)

స్త్రీ (15)

3.7.1.6. పదమధ్య సంయుక్తహల్లులు

3.7.1.6.1 రెండుహల్లుల సంయుక్తత

స్పర్శం + స్పర్శం/ స్పృష్టోష్మం

డ + క : వేడ్కంగొల్తు (4)

డ + చ : ఏడ్చువారు (43)

క + త : ముక్తులౌదురు (10)

త + క : విద్యుత్కలితా (1)

అనునాసికం + స్పర్శం/ స్పృష్టోష్మం

/జవమ్ జవ/ జవంజవ (1)

/అన్ చు/ అంచు (9)

/మాన్ పి/ మాన్పి (15)

/చమ్ పగ/ చంపగ (17)

/కుబేరుణ్డు/ కుబేరుండు (21)

పార్శ్వికం + స్పర్శం/ స్పృష్టోష్మం

ల + గ గల్గునే (7)

ల + చ తెల్చెదో (24)

ల + ప కోల్పోయితిన్ (1)

ల + త కొల్తు (4)

పార్శ్వికం + అంతస్థం

ల + వ కొల్వ (72)

కంపితం + స్పర్శం

ర + క కోర్కిం (81)

ర + గ దుర్మార్గులు (59)

ర + జ నిర్జిత (58)

ర + ద దుర్దశల (2)

ర + ప నేర్పులే (37)

కంపితం + స్పృష్టోష్మం

ర + చ అర్చిత (19)

కంపిత + అనునాసికం

ర + మ నిర్మూలం (9)

ర + ణ ఆర్ణవ (3)

కంపితం + అంతస్థం

ర + వ సర్వ (42)

అనునాసికం + అనునాసికం

శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో లేవు.

అనునాసికం + అంతస్థం

ణ + య కారుణ్యపు (28)

3.7.1.6.2 మూడు హల్లుల సంయుక్తత

దేశ్య వర్ణాలలో మూడు హల్లులతో సంయుక్తత ఏర్పడితే అందులో మొదటిహల్లు అనునాసికమై ఉంటుంది. తర్వాత హల్లు స్పర్శం, ఆ తర్వాత హల్లు పార్శ్వికం/కంపితం ఉంటుంది.

అనునాసికం + స్పర్శం + పార్శ్వికం/కంపితం

ణ + డ + ల పెండ్లాము (99)

ణ + డ + ల పండ్లు (85)

ణ + డ + ర తండ్రి (9)

ఊష్మం + స్పర్శం + కంపితం

స + త + ర స్త్రీ (15)

3.7.2 అజ్వర్ణ వ్యాప్తి

తెలుగు భాషలో పదాదిన, పదమధ్యలో, పదాంతంలో కచ్చితంగా అచ్చులు ఉంటాయి. ఇవి *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం*లో ఏ విధంగా ఉన్నాయో కింద తెలియజేశాను.

3.7.3 పదాది, పదమధ్య, పదాంత అజ్వర్ణ వ్యాప్తి

స్వరం	పదాది	పదమధ్యం	పదాంతం
అ	అంతా (3)	రూపము (15)	ఎచట (22)
ఆ	ఆలు (9)	కుమారా! (17)	శివా! (27)
ఇ	ఇక (55)	చూచిన (3)	నటికి (87)
ఈ	చీకటి (101)	శరీర (61)	జుమీ (19)
ఉ	ఉండు (20)	చదువు (13)	చాలు (25)
ఊ	ఊరూరం (92)	అకూపారంబు (45)	----
ఎ	ఎంగిలి (16)	వాటిల్లెనే (28)	లాలింపరె (52)
ఏ	ఏలీల (51)	నీచేత (4)	కదవే (48)
ఒ	ఒక (38)	తుదమొదల్ (19)	వినరొ (38)
ఓ	మోకాలో (15)	ఏనుగుతోలు (90)	నీతో (8)

3. 8 వర్ణాంతరత (**Phonemic variation)**

"సాధారణంగా ఒక భాషను వ్యవహరించేవారు ఆ భాషలోని వర్ణానుసారంగా ధ్వని భేదాలను విభజించి మనసులో గ్రహిస్తూ ఉంటారు. అంటే రెండు ధ్వనులమధ్య భేదకత్వం ఉంటే వాటి భేదాన్ని ప్రయత్న రహితంగానే గుర్తించగలుగుతారు." (*సుబ్రహ్మణ్యం, పి. ఎస్. 2007 : 47)* అలా అప్రయత్నంగానైనా వర్ణాల మధ్య భేదాన్ని పాటించడం వర్ణాంతరత అవుతుంది.

3.8.1 హల్లుల వర్ణాంతరత (**variation of consonants)**

–వ – /– ప– మొఱవెట్టగా (59) మొఱపెట్టగా (96)

–ఱఁ–/ –ఱం ఎఱిఁగి (57) ఎఱింగిన్ (95)

3.8.2 అచ్చులలో వర్ణాంతరత (**variation of vowels)**

*శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం*లో అచ్చులలో వర్ణాంతరత పదాలు లేవు.

అధ్యాయం 4

శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం : పదాంశ విజ్ఞానం (**Morphology**)

4. 0 పరిచయం

ఈ అధ్యాయం, ఇందులోని ఉపవిభాగాలు హైదరాబాదు విశ్వవిద్యాలయం, తెలుగు శాఖకు సమర్పించిన *కట్టావరదరాజు ద్విపద రామాయణం : భాషా పరిశీలన* (పవన్ కుమార్, పమ్మి. 2003) అనే పిహెచ్. డి. పరిశోధన గ్రంథం ఆధారంగా విభజించడం జరిగింది.

ఈ అధ్యాయంలో పదాంశం గురించి, అందులోనే సంధి విజ్ఞానం, నామరూప విజ్ఞానం, సమాసరూప విజ్ఞానం, క్రియారూప విజ్ఞానం గురించి కూడా చర్చించడం జరిగింది.

భాషలో గుర్తించగల్గిన అర్థబోధన కలిగిన కనిష్ఠాంశం పదం. భాషలో స్వతంత్రంగా అర్థబోధన చేయగల్గిన కనిష్ఠ పదాన్ని పదాంశం (Morpheme) అంటారు. ఇక్కడ పదాంశ రకాలుగానీ, పదాంశ బేధాలు గానీ చర్చించడం లేదు. కేవలం పదాంశ భాగాలను గురించి మాత్రమే తెలయజేస్తున్నాను.

4.0.1 పదాంశ నిర్వచనాలు

" A Linguistic form which bears no partial phonetic semantic resembalance to any other form, is a simple form or morpheme". (*Leonard Bloomfield. 1993 Language P. 161*) (ధ్వనిలోను, అర్థంలోనూ ఏ ఇతరాంశంతోనూ పాక్షికమైన పోలిక లేని భాషాంశం అర్థకం.)

"Any form, whethe free or bound, which cannot be divided into smaller meaningfull parts is a MORPHEME" (*B.Blach and G.L. Trager 1942. Outlines of linguistic analysis.*) (అర్థవంతమైన భాగాలుగా విభజించడానికి వీలులేని స్వతంత్రంకాని, అస్వతంత్రం కానీ, అయిన అంశం అర్థకం.)

4.1 సంధి విజ్ఞానం **(Morpho- Phonemics)**

ఒక పదం మరొక పదంతో కలవడాన్ని సంధి అంటారు. ఈ సంధికి 'కూడిక' లేదా 'చేరిక' అనే అర్థాలున్నాయి. భాష ప్రవర్తిల్లే రెండు రూపాల్లోనూ(మౌఖిక, లిఖిత) సంధి ఉంటుంది. సంధి ఏ భాషలోనైనా వర్ణాదేశ, వర్ణాగమ, వర్ణలోప రూపాల్లోనే ఉంటుంది. ఈ సంధిని సంస్కృతంలోను, తెలుగులోనూ ఏవిధంగా నిర్వచించారో కింద తెలపబడింది.

4.1.1 సంధి నిర్వచనాలు

సంస్కృతం

"పరః సన్నికర్షః సంహితా" (*అష్టాధ్యాయి 1: 4: 109*) అని పాణిని మహర్షి నిర్వచించాడు. సంధిని సంస్కృతంలో 'సంహిత' అని అంటారు. సంహిత అంటే వర్ణాల మధ్య సన్నికర్ష లేక సామీప్యం. రెండు వర్ణాలు అర్థమాత్రాకాలం కంటే ఎక్కువ వ్యవధానం లేకుండా ఉచ్చరించబడటమే సంహిత.

తెలుగులో మొట్టమొదటి లక్షణగ్రంథంగా చెప్పబడుతున్న *ఆంధ్రభాషాభూషణం*లో కేతన సంధిని ఇలా నిర్వచించాడు.

కం. "మొదలి పదము తుది వర్ణము
వదలక పై పదము మొదలి వర్ణము తోడన్
గదియగ సంధులు నాఁదగు
విదితపుఁదత్సంధులెల్ల వివరింతుఁదగన్" (*ఆం. భా. భూ. 43*)

అదే విధంగా విన్నకోట పెద్దన *కావ్యాలంకార చూడామణిలో*

తే. గీ. “ఆది శబ్దాంత వర్ణంబు నంత్య శబ్ద
పూర్వ వర్ణంబుతోఁగూడఁ బొత్తుచేఁత
సంధియగుఁ గారక క్రియా సంగతములు
పెక్కు రూపంబులవి గానిపింతుఁ దెలియ (*కావ్యా. చూ. నవమో. 45*)

అని నిర్వచించాడు.

బాలవ్యాకర్త “పూర్వ పర స్వరంబులకుం పరస్వరంబేకాదేశం బగుట సంధి యనంబడు.” *(బాలవ్యా. సంధి: 1)* అని నిర్వచించాడు. ఈయన కేవలం అచ్చులకు సంబంధించిన సంధిని మాత్రమే తెలియజేశాడు.

సంధిని భాషాశాస్త్రం దృష్ట్యా ఇలా నిర్వచించవచ్చు. “కొన్ని అర్థకాలు కలిసి పదంగా ఏర్పడేటప్పుడూ, కొన్ని పదాలు కలిసి వాక్యంగా ఏర్పడేటప్పుడూ వాటిలో ధ్వనులు పరస్పర ప్రభావం వల్లనో లేక చారిత్రక కారణాల వల్లనో మార్పు చెందుతూ ఉంటాయి. ఇటువంటి ధ్వనుల మార్పును సంధి అంటారు.” (*సుబ్రహ్మణ్యం, పి.యస్. 2007: 76,77)*

సంధి నిర్వచనాలన్నిటికంటే చివరిది సమగ్రంగా ఉంది. ఎందుకంటే కేతన, విన్నకోట పెద్దన ఒక్కొక్క పార్శ్వంలో మాత్రమే చెప్పారు. అలాగే చిన్నయ సూరి కేవలం అచ్చులకు సంబంధించిన సంధిని మాత్రమే తెల్పాడు. చివరగా పి. యస్. సుబ్రహ్మణ్యంగారు అన్నిటిని క్రోడీకరించి పేర్కొన్నారు. ఈ సంధి రెండు రకాలు

1) అంతస్సంధి/ పదమధ్య సంధి (Internal sandhi)
2) బాహ్య సంధి/ పదాంత సంధి (External sandhi)

4.1.2 అంతస్సంధి/ పదమధ్య సంధి (Internal sandhi)

ఇది రెండు అర్థకాలు కలిసి పదంగా ఏర్పడేటప్పుడు జరిగే సంధి. అంటే ధాతుప్రత్యయాలకు మధ్య లేదా ప్రాతిపదికకూ, ప్రత్యయానికి మధ్య జరిగే సంధి. ఈ సంధిలో ధాతుప్రాతిపదికలోని చివరి అచ్చుకు లోపం నిత్యంగా వస్తుంది.

ధూర్జటి *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం*లో ప్రయోగించిన అంతస్సంధి రూపాలు

చూచి + ఇన = చూచిన (2)

పట్టు + అక = పట్టక (4)

అట + అంచు = అటంచు (5)

4.1.3 బాహ్య సంధి (External sandhi)

ఇది రెండు స్వతంత్ర పదాలు కలిసి ఒక పదంగా ఏర్పడేటప్పుడు జరిగే సంధి. ఇది అచ్సంధి, హల్సంధి అని రెండు రకాలు.

4.1.4 అచ్సంధి

ఇది అజంత రూపాలపై జరిగే సంధి. ఇది అచ్చు + అచ్చు, అచ్చు+ హల్లు ఇలా రెండు రూపాలలో ఉంటుంది.

4.1.4.1 అచ్చు + అచ్చు (అచ్చుకు అచ్చు పరమవడం)

పూర్వ పదాంతంలోను, పర పదాదిలోను అచ్చులు ఉన్నప్పుడే పూర్వ పదాంతంలోని అచ్చు నిత్యంగా లోపిస్తుంది. ఒక్కోచోట లోపించనప్పుడు యడాగమం వస్తుంది.

4.1.4.1.1 యడాగమం

బాలవ్యాకర్త “సంధిలేని చోట స్వరంబుకంటెం బరంబైన స్వరంబునకు యడాగమంబగు” *(బాలవ్యా. సంధి : 3)* సంధి జరగనప్పుడు పూర్వ స్వరానికి పరంగా ఉన్న పర స్వరానికి ‘యట్’ ఆగమంగా వస్తుంది. అలాంటి రూపాలు *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో* ఉన్నాయి.

నీ + అందు = నీయందు (3)

పడి + ఉండగా = పడియుండగా (25)

అమ్మా + అయ్యా = అమ్మాయయ్యా (27)

వాంఛ + ఏని = వాంఛయేని (20)

నా + అన్న = నాయన్న (24)

4.1.4.1.2 ఉత్వ సంధి

“ ఉత్తునకచ్చు పరంబగునప్పుడు సంధియగు” *(బాలవ్యా. సంధి: 1)* హ్రస్వమైన ఉత్తునకు అచ్చు పరంగా ఉన్నప్పుడు సంధి జరుగును. అలాంటి రూపాలు *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో* ఉన్నాయి.

ఉదా: పదం + పదం

ఉ + అ – పుట్టరు + అంచు = పుట్టరంచు (28)

ఉ + ఇ – వారు + ఇచ్చు = వారిచ్చు (18)

ఉ + ఎ – నేను + ఎవ్వారి = నేనెవ్వారి (33)

ఉ + ఏ – శీలంబు + ఏమని = శీలంబేమని (17)

అందు + ఏల = అందేల (23)

ఉ + ఒ – సందు + ఒడబాటు = సందొడబాటు (4)

4.1.4.1.3 అత్వ సంధి

"అత్తునకు సంధి బహుళముగానగు" (*బాలవ్యా. సంధి: 4)* హ్రస్వమైన అచ్చునకు అచ్చు పరంగా ఉంటే సంధి బహుళంగా జరుగుతుంది. అలాంటి రూపాలు *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో* ఉన్నాయి.

అ + అ – అట + అంచు = అటంచు (5)

అ + ఆ – చింత + ఆకు = చింతాకు (3)

అ + ఇ – చింత + ఇంచి = చింతించి (40)

4.1.4.1.4 ఇత్వ సంధి

"క్రియా పదంబులందిత్తునకు సంధి వైకల్పికముగా నగు." (*బాలవ్యా. సంధి: 6)* పనిని తెలిపే పదాలలో హ్రస్వమైన ఇకారానికి అచ్చు పరమైనప్పుడు సంధి వికల్పంగా జరుగుతుంది. అలాంటి రూపాలు *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో* ఉన్నాయి.

సంధి జరిగిన రూపం	సంధి జరగని రూపం
రోసింది + ఏటిది = రోసిందేటిది (16)	రమ్మని + అంచు = రమ్మనియంచు (19)
చేకొంటి + ఎంగిలి = చేకొంటెంగిలి (20)	

ఎంగిలి + ఇచ్చి = ఎంగిలిచ్చి (16)

4.1.4.1.5 త్రిక సంధి

" ఆ, ఈ, ఏ అను సర్వ నామంబులు త్రికంబు నాఁబడు. ." (*బాలవ్యా. సమాస: 4)*

" త్రికంబు మీది యసంయుక్త హల్లునకు ద్విత్వము బహుళంబు'గానగు." (*బాలవ్యా. సమాస: 14)*

" ద్విరుక్తంబగు హల్లు పరంబగునప్పుడాచ్ఛిక దీర్ఘంబునకు హ్రస్వంబగు." (*బాలవ్యా. సమాస: 13)*

ఆ, ఈ, ఏ లు సర్వనామ త్రికాలు. వీటిమీద ఉండే అసంయుక్త హల్లునకు ద్విత్వం వస్తుంది. ఈ ద్విత్వం పరంగా ఉంటే పూర్వపదంలోని ఆచ్ఛిక దీర్ఘానికి హ్రస్వం వస్తుంది.

ఏ +వారికి = ఎవ్వారికి (55)

ఆ+ నడిమి = అన్నడిమి (60)

4.1.4.1.6 గసడదవాదేశ సంధి

"ప్రథమ మీది పరుషములకు గసడదవలు బహుళముగానగు" *(బాలవ్యా. సంధి: 13)* ప్రథమా విభక్తి ప్రత్యయాల మీద కచటతపలు ఉంటే వాటికి వరుసగా గసడదవలు వస్తాయి.

ఉదా: వారు + చేయు = వారుసేయు (69)

దేశంబు+ కాచి = దేశంబుగాచి (31)

ఏ గతుల్+ పడసెన్ = ఏ గతుల్ వడసెన్ (28)

కాయలు + కాచె = కాయల్గాచె (14)

బట్ట + కట్టెదన్ = బట్టగట్టెదన్ (14)

4.1.4.2 అజ్లోప సంధి

"పదాంతంబులయి అసంయుక్తంబులయిన నులురుల యుత్వంబునకు లోపంబు బహులంబుగా నగు." *(బాలవ్యా. ప్రకీర్ణ : 16)* పద మధ్యలోఅచ్చు లోపించి మీది హల్లుతో కూడుకోవడాన్ని అజ్లోప సంధి అంటారు. ఈ రూపం *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం*లో ఒకటే ఉంది.

కాయలు + కాచె = కాయల్గాచె (14)

4.1.4.3 హల్సంధి

హల్లుల మధ్య జరిగే సంధిని హల్సంధి అంటారు.

ఇది రెండు రకాలు

అ) హల్లు + అచ్చు

నిన్నున్ + ఆత్మగా = నిన్నునాత్మగా(96)

ఆ) హల్లు + హల్లు

నిన్నున్+ కొల్చెదన్ = నిన్నుఁగొల్చెదన్ (63)

4.2 నామరూప విజ్ఞానం (Noun Morphology)

నామాలు అంటే పేర్లు. ఈ పేర్లు ఏ విధంగా ఏర్పడతాయో తెలుసుకోవడమే నామరూప విజ్ఞానం. *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం*లోని నామరూపాలను కింద వివరించాను.

4.2.1 నామప్రాతిపదిక (Nominal stems)

తెలుగులో నామప్రాతిపదికలను ప్రధానంగా రెండు భాగాలుగా విభజించవచ్చు. అవి: 1. దేశ్యాలు 2. ఆదాన రూపాలు

4.2.2 దేశ్యనామ ప్రాతిపదికలు (Native Nominal stems)

NB (M)

AB

VB + (PDS + [GM]) + ([FS] + SDS)

NB = NOMINAL BASE (నామ ప్రాతిపదిక)

GM = GENDER MARKER (లింగబోధక ప్రత్యయం)

AB = ADJECTIVE BASE (విశేషణ ప్రాతిపదిక)

VB = VERBAL BASE (క్రియా ప్రాతిపదిక)

PDS = PRIMARY DERIVATIVE SUFFIX (ప్రాథమిక నిష్పాదక ప్రత్యయం)

FS = FORMATIVE SUFFIX (ద్వైస్థాయి నిష్పాదక ప్రత్యయం)

తెలుగులో ఉన్న దేశ్య ప్రాతిపదికలను 3 విభాగాలుగా విభజించవచ్చు.

అ) ప్రాథమిక (నిష్పన్న) నామాలు (Primary (Derived) Nouns(PDN))

ఆ) ద్వైస్థాయి నిష్పన్న నామాలు (Secondary Derived Nouns(SDN))

ఇ) తృతీయస్థాయి నిష్పన్న నామాలు (Third level Derived Nouns (TDN)

4.2.2.1 ప్రాథమిక (నిష్పన్న) నామాలు (Primary (Derived) Nouns(PDN))

1) నామప్రాతిపదిక (Nominal Base (NB)) కు లింగ, వచన ప్రత్యయాలు ఏవీ చేరని నామప్రతిపదికలు ఈ విభాగంలోనివి. వాటిని పక్క పుటలో తెలియజేశాను.

మహద్వాచకాలు (Masculine)	మహతీవాచకాలు (Femenine)	మహతీతర అమహద్వాచకాలు (Neuter)
తండ్రి (9)	ఆలు (9)	మది (37)
కొడుకు (28)	అమ్మ (27)	మెడ (9)
అయ్య (27)	తల్లి (44)	బాస (43)

2) నామ ప్రతిపదికకు లింగ, వచన ప్రత్యయాలు చేరి ఏర్పడిన రూపాలు

మహద్వాచకాలు (Masculine)	మహతీవాచకాలు (Femenine)	మహతీతర అమహద్వాచకాలు (Neuter)	సహజ వాచకాలు
బాలుండు (5)	కాంతలు (3)	చిత్తము (35)	బిడ్డలు (9)
పుత్రులు (3)	ముదితలు (31)	నామము (45)	గాయకులు (11)
రాజులు (3)		రసములు (50)	

3) కొన్ని క్రియాధాతువులకు ప్రత్యయాలు ఏవీ చేరవు. అవి ప్రత్యయ రహితంగానే తెలుగులో వాడుకలో ఉన్నాయి. వీటి లింగ వచనాదులను గుర్తించడం వీలుకాదు. కాబట్టి ఈ నామాలను క్రియా ప్రాతిపదిక + శూన్య ప్రత్యయం (0) గా వ్యవహరించవలసి ఉంటుంది. అలాంటి రూపాలు *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో* ఉన్నాయి.

చదువు + 0 = చదువు (13)

తిను + 0 = తిను (16)

చూపు + 0 = చూపు (27)

4. 2. 2. 1. 1 క్రియా ధాతువుల మీద చేరే ప్రాథమిక నిష్పాదక ప్రత్యయాలు

క్రియా ధాతువుల మీద చేరి నిష్పన్న నామాలు ప్రత్యేకంగా ఏర్పడటానికి కారణమయ్యే ప్రత్యయాలను (నిష్పాదక) సంప్రదాయక వ్యాకర్తలు కృదంతాలు (*చూ. బాలవ్యా. కృదంత.)* అన్నారు. *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం* లోని ప్రయోగాలను అనుసరించి మాత్రమే ఈ ప్రత్యయాలను ఇక్కడ ఇవ్వడం జరుగింది.

1) – అ

ఎండు – అ = ఎండ (23)

పుట్టు – ట = పుట్టుట

పాడు – ట = పాట (11)

2) – డి

తిను – డి = తిండి (16)

3) – త

చేయు – త = చేత (4)

రోయు – త = రోత (14)

కోయు – త = కోత (32)

శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం లో ఆ) ద్వైస్థాయి నిష్పన్న నామాలు (Secondary Derived Nouns(SDN)) ఇ) తృతీయస్థాయి నిష్పన్న నామాలు (Third level Derived Nouns (TDN)) లేవు.

4.2.3 నామ ప్రాతిపదికలు (స్వరూపం ఆధారంగా)

ఈ అధ్యాయంలో 4.1 నుంచి 4.1.3 వరకూ ఉన్న నామ ప్రాతిపదికలు వాటి నిర్మాణం స్వరూపం ఆధారంగా చేసుకొని అనుశీలించబడ్డాయి. అదే ప్రాతిపదికన స్వభావం ఆధారంగా కూడా నామ ప్రాతిపదికలను అనుశీలన చేయవచ్చు. దానికి *పవన్ కుమార్, పమ్మి (2003 : 76)* ఇచ్చిన రేఖాచిత్రం విభజనకు, అనుశీలనకు అత్యంత దోహదకారి.

4.2.4 నామ ప్రాతిపదికలు (స్వభావం ఆధారంగా)

స్వభావం ఆధారంగా నామ ప్రాతిపదికలు రెండు రకాలు అవి:

అ) దేశ్య నామాలు

ఆ) ఆదాన నామాలు

దేశ్య నామాల్లో సిద్ధ, సాధ్య రూపాలు రెండిటినీ కలుపుకొని మరలా రెండు ఉపవిభాగాలు చేయవచ్చు. అవి : అ) ప్రాథమిక దేశ్య నామాలు ఆ) నిష్పన్న దేశ్య నామాలు. ప్రాథమిక దేశ్య నామాలను మరలా రెండు ఉప విభాగాలుగా విభజించవచ్చు. అవి: అ) లింగ బోధక ప్రత్యయాలు చేరనవి ఆ) లింగ బోధక ప్రత్యయాలు చేరేవి. మరలా ఈ రెంటిలో ఒక్కో దాని నుండి మహద్వాచకాలు, అమహద్వాచకాలు, మహాతీతర అమహద్వాచకాలు అని మూడు విభాగాలుగా సాధించవచ్చు. అలాగే నిష్పన్న దేశ్య నామాల నుండి అ) 4.1.4 ప్రాథమికనిష్పన్న నామాలు ఆ) ద్వైస్థాయి నిష్పన్న నామాలు ఇ) నామ్నీకృత రూపాలు అని మూడు రూపాలను నిరూపించవచ్చు. రేఖాచిత్రం పక్కపుటలో చూపబడింది.

నామ ప్రాతిపదికలు

దేశ్య నామాలు (సిద్ధాలు, సాధ్యాలు)	ఆదాన నామాలు
ప్రాథమిక దేశ్యనామాలు	నిష్పన్న దేశ్యనామాలు
లింగబోధక ప్రత్యయం చేరనవి	లింగ బోధక ప్రత్యయం చేరేవి

మహద్వాచకాలు	అమహద్వాచకాలు	మహతీతర అమహద్వాచకాలు	మహద్వాచకాలు	అమహద్వాచకాలు	మహతీతరఅమహద్వాచకాల
అన్న	అమ్మ	తల	అల్లు–డు	కోడ్ –ఆలు	వియ్య –ము

నిష్పన్న దేశ్య నామాలు

ప్రాథమిక నిష్పన్నాలు	ద్వైస్థాయి నిష్పన్నాలు	నామీకృత రూపాలు
ఆడు – ట = ఆట		చిన్న (విణ)
వండు – ట = వంట		చిన్నది
		చిన్నవాడు
		చిన్నవారు
		చిన్నవి

లింగ ప్రత్యయం చేరనవి	లింగ ప్రత్యయం చేరేవి
బేహారి	అంద – ము
బేహారము	అంద – గాడు
	అంద – గత్తె

4.2.5 ఆదాన నామాలు (Borrowed Nouns)

ఒక భాషలోని నామాలను అవసరార్థం, గౌరవార్థం తమ భాషలోకి తెచ్చుకొని వాడుకోవడాన్ని ఆదాన నామాలు అంటారు. అలాగే మన భాషలోని పదాలు వేరొక భాషలోకి వెళ్లడాన్ని ప్రదానం అంటారు. ఈ ఆదాన ప్రదానాలు ఏ భాషలోనైనా అత్యంత సహజం.

శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం లో ఆదాన నామాలను

1) తత్సమాలు

2) తద్భవాలు

3) సంస్కృత ప్రాకృతేతర భాషాపదాలు అని మూడు విభాగాలుగా వింగడించవచ్చు.

4.2.5.1 తత్సమాలు

తత్సమాలు అనే మాట సంస్కృత ప్రాకృత తుల్యమైన పదాలకు వర్తిస్తుందని బాలవ్యాకర్త చెప్పినా *(బాలవ్యా. సంజ్ఞా : 19)* అది మాత్రం సంస్కృత పదాలకే రూఢి అయ్యింది. సంస్కృత ప్రాతిపదికకు తెలుగులో ఉన్న లింగ బోధక ప్రత్యయాలు చేరి తత్సమాలు ఏర్పడతాయి. అలాంటి తత్సమ రూపాలు *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం*లో ఏ విధంగా ప్రయోగించబడ్డాయో కింద నిరూపించడం జరిగింది.

4.2.5.1.1 అజంత ప్రాతిపదికలు

సంస్కృత ప్రాతిపదికల్లో అజంత, హలంత రూపాలు ఉన్నాయి. అజంత ప్రాతిపదికల్లో అకారంత, ఇకారాంత, ఉకారాంతాలు *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం*లో ప్రయోగించబడ్డాయి.

4. 2. 5. 1. 2 అకారాంత పుంలింగ ప్రాతిపదికలు

సంస్కృత అకారాంత ప్రాతిపదికలకు తెలుగులోని పుంలింగ వచన విభక్తులు చేరినప్పుడు అకారాంతాలు కాస్త ఉకారాంతాలుగా మారుతాయి. వీటి నిర్మాణాన్ని బాలవ్యాకర్త తత్సమ పరిచ్ఛేదంలో వివరించాడు. *(బాలవ్యా. తత్సమ : 21 &22)*

వల్లభః – వల్లభుఁ – డు (2)

కుబేరః – కుబేరుం– డు (21)

శివః – శివుఁ – డు (33)

4.2.5.1.3 ఇకారాంత పుంలింగ ప్రాతిపదికలు

ఇలాంటి రూపాలు *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో* లేవు

4.2.5.1.4 ఉకారాంత పుంలింగ ప్రాతిపదికలు

శత్రు – శత్రువు(45)

విభు – విభుండు (7)

4. 2. 5. 1. 5 సంస్కృత ఆకారాంత, ఈకారాంత స్త్రీ లింగ ప్రాతిపదికలు

వీటిలో ముఖ్యంగా జరిగే మార్పు చివరి దీర్ఘం హ్రస్వంగా మారడం.

మనుష్య వాచాకాలు

వాణీ – వాణి (2)

కన్యా – కన్య (7)

లక్ష్మీ – లక్ష్మి (18)

మనుష్యేతరాలు

క్రియా – క్రియ (69)

ధాత్రీ – ధాత్రి (83)

4.2.6 హలంత ప్రాతిపదికలు

4.2.6.1 సంస్కృత హలంత పుంలింగ ప్రాతిపదికలు

బ్రహ్మన్ – బ్రహ్మ (42)

రాజన్ – రాజ (56)

4.2.7 తద్భవాలు

"సంస్కృత ప్రాకృత భవంబగు భాష తద్భవంబు" (*బాలవ్యా. సంజ్ఞా:20*) అని చిన్నయ సూరి చెప్పాడు. అంటే సంస్కృత ప్రాకృత భాషల నుండి కొన్ని శబ్దాలు కొన్ని మార్పులతో తెలుగులోకి వచ్చి చేరతాయి. అటువంటి వాటిని తద్భవాలు అంటారు.

ఉదా: చందురుఁడు (21)

4. 2. 8 సంస్కృత ప్రాకృతేతర భాషాపదాలు

సంస్కృత ప్రాకృత పదాలు కాకుండా మిగిలిన భాషా పదాలు (అన్యదేశ్యాలు) సంస్కృత ప్రాకృతేతర భాషాపదాలు. ఈ శతకంలో అటువంటి పదాలు లేవు.

4. 2. **9** లింగం (**Gender)**

సంస్కృతంలో 'లింగం' శబ్దాన్ని బట్టి ఉంటుంది. కానీ, తెలుగులో లింగం అర్థాన్ని బట్టి ఉంటుంది. తెలుగు నామాలను మొత్తంగా మూడు రకాలుగా విభజించవచ్చు. 1. మహద్వాచకాలు (పులింగం) 2. మహతీ వాచకాలు (స్త్రీ లింగం) 3. అమహద్వాచాకాలు/ మహతీతర అమహద్వాచాకాలు (నపుంసక లింగం)

4. 2. **9. 1** లింగబోధక ప్రత్యయాల్ని గ్రహించని నామాలు

మహద్వాచకాలు (Masculine)	మహతీవాచకాలు (Femenine)	మహతీతర అమహద్వాచకాలు (Neuter)
తండ్రి (9)	ఆలు (9)	మది (37)
కొడుకు (28)	అమ్మ (27)	మెడ (9)
అయ్య (27)	తల్లి (44)	బాస (43)

4. 2. **9.2** లింగ బోధక ప్రత్యయాలని గ్రహించే నామాలు

మహద్వాచకాలు (Masculine)	మహతీవాచకాలు (Femenine)	మహతీతర అమహద్వాచకాలు (Neuter)	సహజ వాచకాలు
బాలుండు (5)	కాంతలు (3)	చిత్తము (35)	బిడ్డలు
పుత్రులు (3)	ముదితలు (31)	నామము (45)	గాయకులు
రాజులు (3)		రసములు (50)	

4. **2. 10** వచనం (**Number)**

సంస్కృతంలో వచనం ఏక వచనం, ద్వి వచనం, బహువచనం అని మూడు విధాలుగా ఉంటుంది. తెలుగులో ఏక వచనం, బహువచనం మాత్రమే ఉంటుంది. ఈ వచన భేదం తెలుగు సంస్కృత జన్యం కాదనడానికి దోహదం చేస్తుంది.

ఏక వచన రూపాలు	**బహువచన రూపాలు**
–డు – సఖుడు (7)	–లు –పుత్రులు,(3)గాయకులు(11), ఆపదలు(12),
–ము – యుద్ధము (8)	–రు–పొందరు,(61)కానరు(43), ఆడుదురు.(93)
–వు – వధువు (14)	–ఌ – కొందఌ (101)
	–ళ్ళు– పదునాల్గేళ్ళు (38)

4. 3. సమాస నిర్మాణం

స్వతంత్రమైన రెండు వేర్వేరు పదాలు కలిసి ఒకే పదంగా ఏర్పడటాన్ని సమాసం అంటారు. సమాసాన్ని అనేకమంది అనేక రకాలుగా నిర్వచించారు. వారిలో చిన్నయ సూరి చెప్పిన నిర్వచనం సమంజసంగా ఉంది. వాటి వివరాలు కింద ఇవ్వబడ్డాయి.

4. 3. 1 నిర్వచనాలు

"పదసమ్బన్ధీ యో విధి: స సమర్థాశ్రితో బోద్యః" *(శ్రీరామచంద్రుడు, పుల్లెల (వ్యాఖ్యాత). 1980:570*)

" సమర్థంబులగు పదంబులేకపదంబగుట సమాసంబు" (*బాలవ్యా. సమాస: 1*)

" సమాసమనగా సంయోగదశ యందు గలిగెడు విభక్తి లోపాత్మక పదస్వరూప సంగ్రహము" *(ప్రౌఢవ్యా. సమాస: 1)*

రెండు వేర్వేరు అర్థాలు కల్గిన పదాలు ఒకే అర్థం వచ్చేలా ఒక పదంగా ఏర్పడటమే సమాసం.

4. 3. 2 సమాస విభజన

"సాంస్కృతికాచ్ఛిక మిశ్ర భేదంబుచే సమాసంబు త్రివిధంబు" (బాలవ్యా. సమాస: 1) సమాస నిర్మాణం దృష్ట్యా సమాసాలు మూడు రకాలు 1) సాంస్కృతికం 2) ఆచ్ఛికం 3) మిశ్రమం. కారక సంబంధం ఆధారంగా సమాసాలు మూడు రకాలు 1) అంతఃకేంద్రక (endocentric) 2) బహికేంద్రక (exocentric) 3) ద్వంద్వం (co- ordinative)

4. 3. 2. 1 సాంస్కృతిక సమాసాలు

ఈ సాంస్కృతిక సమాసాలు స్థూలంగా రెండు రకాలు

1) సిద్ధ సాంస్కృతిక సమాసాలు 2) సాధ్యసాంస్కృతిక సమాసాల

4. 3. 2.1.1 సిద్ధ సాంస్కృతిక సమాసాలు

సంస్కృత పదాలు కలిసి సంస్కృతంలోనే సమాసాలుగా ఏర్పడిన తర్వాత తెలుగులో వాటికి సంబంధించిన ప్రత్యయాలు చేరగా ఏర్పడే సమాసాలు సిద్ధ సాంస్కృతిక సమాసాలు. ఇవి *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో* పలుచోట్ల ఉన్నాయి.

భవన్నిష్ఠ్యూత తాంబూలమున్ (26)

అన్యమార్గరతులన్ (30)

మనోమృగము (64)

సిద్ధ సాంస్కృతిక సమాసాల్లోనే దీర్ఘ సమాసాలు కూడా ఒక భాగం. ఈ సమాసాలు *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో* కొన్ని కన్పిస్తున్నాయి.

దివిజక్ష్మారుహధేనురత్నఘన భూతి ప్రస్ఫురద్రత్న సానువు (7)

సత్యభాషణసముద్యద్రత్నరుద్రాక్షరాజ సమేతుల్ (12)

4. 3. 2. 1.2. సాధ్య సాంస్కృతిక సమాసాలు

సంస్కృత పదాలను తత్సమ పదాలుగా సాధించాక ఆ తత్సమాలు కలిసి సమాసంగా ఏర్పడితే దాన్ని సాధ్య సాంస్కృతిక సమాసం అంటారు.

సంస్కృతివిషాదము (24)

కార్పణ్యపుమాటలు (68)

4. 3. 2.2 ఆచ్ఛిక సమాసాలు

ఈ ఆచ్ఛిక సమాసాల్లో తద్భవాలు, దేశ్యపదాల కలయిక ఉంటుంది. వాటి అవయవ నిర్మాణం కిందవిధంగా ఉంటుంది.

1. దేశ్యం + దేశ్యం
2. దేశ్యం + తద్భవం
3. తద్భవం + దేశ్యం
4. తద్భవం + తద్భవం

దేశ్యం + దేశ్యం

నీ మాట (6)

ఆలున్–బిడ్డలు (9)

మేక–పెంటిక (15)

నా–వాకిలి (16)

అన్న–తమ్ములు (24)

తద్భవం+ దేశ్యం

బాపనిల్లు (103)

దేశ్యం + తద్భవం, తద్భవం+తద్భవం కలిసిన రూపాలు *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం* లో లేవు.

4. 3. 2.3 మిశ్ర సమాసాలు

మిశ్రసమాసాలు సంస్కృతసమ, తద్భవ , దేశ్యపదాల కలయిక మూలంగా ఏర్పడతాయి. వీటిని పదాల నిర్మాణాన్ని బట్టి నాలుగు రకాలుగా విభాజించవచ్చు.

1. సంస్కృతసమం+దేశ్యం
2. దేశ్యం +సంస్కృతసమం
3. సంస్కృతసమం+తద్భవం
4. తద్భవం+సంస్కృతసమం

1. **సంస్కృతసమం + దేశ్యం**

ధనంబులిచ్చి (112)

2. **దేశ్యం+ సంస్కృతసమం**

తిట్టుపద్యములు (113)

దొడ్డతురంగము (105)

సంస్కృతసమం +తద్భవం, తద్భవం+సంస్కృతసమం కలిసి మిశ్ర సమాసాలుగా ఏర్పడిన రూపాలు *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో* కనిపించడం లేదు.

4.3.3 కారక సంబంధం ఆధారంగా సమాసవిభజన

కారక సంబంధం ఆధారంగా సమాసాలను మూడు రకాలుగా విభజించవచ్చు.

1. అంతఃకేంద్రక (endocentric) సమాసాలు (తత్పురుష, కర్మధారయ, ద్విగుసమాసాలు)

2. బహిఃకేంద్రక (exocentric) సమాసాలు (బహువ్రీహి(సంబంధ తత్పురుష)సమాసం)

3. ద్వంద్వ సమాసం (co-ordinativ)

4.3.3.1 తత్పురుష సమాసం

ఉత్తర పదార్థ ప్రధానమైన సమాసం తత్పురుష సమాసం . అంటే ఇందులో ఉత్తరపదం ఇచ్చే అర్థమే ప్రధానమై, అది క్రియతో అన్వయం పొందుతుంది. ఇది 8 రకాలుగా ప్రవర్తిల్లుతుంది. అవన్నీ కూడా వ్యధికరణ తత్పురుష సమాస రూపాలు.

బ్రహ్మకపాల (90)

ఏనుగుతోలు (90)

ధన భ్రాంతి (89)

నీ తనువు (80)

పండితాధములు (70)

కాంతాసంఘము (116)

వాణీ వల్లభ (2)

భూపాలుండు (26)

4.3.3.2 కర్మధారయసమాసం

ఇది సమానాధికరణ తత్పురుష సమాసం. ఇది పూర్వపద ప్రాధాన్యం కలిగి ఉంటుంది.

ఈ సమాసంలో పూర్వపదం విశేషణంగానూ, ఉత్తరపదం విశేష్యంగానూ ఉంటుంది.

మంచినీళ్ళు (103)

ధర్మమార్గము (104)

మహానిర్యాణపీఠంబు (115)

దివిజస్థానంబు (112)

మెరుగుటద్దంబుల్ (23)

4.3.3.3 ద్విగుసమాసం

కం. "ద్విగువగు సంఖ్యాపూర్వక
మగుచు సమానాధికరణమగుచుఁ బ్రసిద్ధం
బుగఁ గర్మధారయాహ్వయ
మగుఁ దత్పురుషంబ యాక్రియాన్ భిన్నగతిన్" *(లక్షణ శిరోమణి. 4: 671)*

ద్విగు సమాసంలో సంఖ్యా వాచకం పూర్వ పదంగా ఉంటుంది.

రెండు గుణంబులు (103)

ఒక పూట (80)

పదునాల్గేళ్ళు (38)

ఒక భూపాలుండు (38)

4.3.3.4 ద్వంద్వ సమాసం

ఉభయ పదార్థ ప్రధానమైన సమాసం ద్వంద్వం. ఈ సమాసంలో రెండు అవయవాలు సమ ప్రాధాన్యతను కల్గి ఉంటాయి.

ఆలుంబిడ్డలు (55)

అన్నదమ్ములు (24)

తల్లిదండ్రులు (99)

తెలుగు ద్వంద్వ సమాసంలో పూర్వపదం ఆచ్ఛికమై, స్త్రీసమమై ఉండి దానికి పరపదంగా ఆచ్ఛిక పదం మాత్రమే ఉంటుంది. *(చూ. బాలవ్యా. సమాస :7)*

4.4. క్రియారూప విజ్ఞానం

క్రియ అంటే పని. ఈ పనితో పాటు కాలం, స్థితి ఉంటాయి. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే పనిని గాని, స్థితిని గాని తెలియ జేసేది క్రియ.

4.4. 1 క్రియ – రకాలు

క్రియ ప్రాధానంగా రెండు రకాలు 1. సమాపక క్రియ 2. అసమాపక క్రియ. సమాపక, అసమాపక క్రియల్లో వర్తమాన, భూతకాల, భవిష్యత్తు కాల క్రియలు ఉంటాయి. సమాపక క్రియల్లో అర్థకాలు ప్రాధాన్యం. ఈ అర్థకాల్లో విధ్యర్థకం, అవశ్యార్థకం, నిషేదార్థకం, సంభావ్యార్థకం, అనుమత్యార్థకం, శక్యార్థకం, ఉభయ సంప్రార్థకం, సందేహార్థకం, ఆత్మార్థకం అని ఉపవిభాగాలు ఉన్నాయి.

అసమాపక క్రియలో అప్యర్థకం, చేదర్థకం, తుమున్నర్థకం, భావార్థకం, ప్రేరణార్థకం అని ఉపవిభాగాలుంటాయి. ఈ క్రియలన్నిటికి వ్యతిరేక రూపాలు ఉంటాయి. వీటి వివరాలను రేఖాచిత్రం ద్వారా కింద పొందుపరచాను.

క్రియ

సమాపక క్రియ అసమాపక క్రియ

వర్తమాన భూతకాల భవిష్యత్తుకాల వర్తమాన భూతకాల భవిష్యత్తుకాల

సమాపక క్రియ అర్థకాలు

విధ్యర్థకం అవశ్యార్థకం నిషేదార్థకం సంభావ్యార్థకం అనుమత్యార్థకం శక్యార్థకం

ఉభయ సంప్రార్థకం సందేహార్థకం ఆత్మార్థకం

అసమాపక క్రియ అర్థకాలు

అప్యర్థకం చేదర్థకం తుమున్నర్థకం భావార్థకం ప్రేరాణార్థకం

ఈ విభాగాలన్నిటికి *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం లో* ఉదాహరణలు దొరకలేదు. దొరికిన వాటిని మాత్రమే తెలియజేస్తున్నాను.

4.4. 2 సమాపక క్రియ

ఒక పని పూర్తి అయిందని తెలిపే దానిని సమాపక క్రియ అంటారు. దీని ద్వారానే వాక్యానికి సంపూర్ణత ఏర్పడుతుంది. సమాపక క్రియలో భూత, వర్తమాన, భవిష్యత్తు కాలాలను తెలిపే క్రియలుంటాయి. వాటిని ఇప్పుడు గమనిద్దాం.

4.4. 2.1 భూతకాల సమాపక క్రియ

ఏదైనా పని పూర్వకాలంలోనే పూర్తి అయిందని తెలిపే క్రియను భూతకాల సమాపక క్రియ అంటారు. ఈ క్రియలు *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం* లో ఉన్నాయి. అవి.

కోల్పోయితిన్ (1)

కాచె (14)

పాయెను (14)

పొందితిన్ (18)

పడసెన్ (28)

4.4.2. 2 భవిష్యత్కాలిక సమాపక క్రియలు

భవిష్యత్తులో జరగబోయే పనులను తెలిపే క్రియలను భవిష్యత్కాలిక సమాపక క్రియలు అంటారు. దీనిని తద్ధర్మార్థకం అని కూడా అంటారు.

భజింతు (15)

పెట్టెదన్ (52)

సేవింతును (49)

కొలుతున్ (102)

4.4. 3 సమాపక క్రియ అర్థకాలు

4.4. 3 .1 సంభావ్యార్థకం

నుతియింపవచ్చున్ –(51)

చర్చింపవచ్చు (73)

చరియింపవచ్చు (73)

4.4.3.2 అనుమత్యార్థకం

ఈ పని చేయచ్చు అని అనుమతి ఇచ్చే క్రియను అనుమత్యార్థకం అంటారు.

రమ్ము (17)

దూరు (80)

ఏడ్చు (43)

విహరించు (55)

4.4. 3. 3 సందేహార్థకం

అవునా! కాదా! అనే సందేహాన్ని తెలిపే క్రియను సందేహర్థకం అంటారు.

కొల్వబోదునో! (72)

భుజింతునో ! (72)

కొలువడో! (99)

సేవింతునో! (72)

పూజింతునో! (72)

4.4. 3. 4 ఆత్మార్థకం

తన గురించి తాను చెప్పుకొనే సందర్భంలో వాడుకొనే క్రియను ఆత్మార్థకం అంటారు.

చింతించితిని (47)

పరిశీలించితి (77)

సంతోషించితి (62)

వింటి (77)

4.4. 3. 5 ప్రశ్నార్థక క్రియ

ఇందులో 'ఆ' అనే ప్రత్యయం క్రియాంతంలో ఉంటుంది.

నావాకిలి కావుమంటినా? (16)

మంచినీళ్ళు కలవా? (103)

బాపనిల్లు గలదా? (103)

4.4. 6 అసమాపక క్రియ

పని పూర్తి కాకుండా ఉండే వాటిని అసమాపక క్రియలు అంటారు.

4.4. 4.1 వర్తమాన అసమాపక క్రియ (శత్రర్థకం)

ప్రస్తుత కాలంలో పని జరుగుతూ క్రియ పూర్తి కాకపోవడాన్ని వర్తమాన అసమాపక క్రియ (శత్రర్థకం) అంటారు.

పెట్టుచున్ (84)

కొల్చుచున్ (93)

సేవింపుచున్ (95)

4.4. 4.2. **భూతకాలిక అసమాపక క్రియ (క్త్వార్థం)**

పూర్వ కాలంలో పని మొదలై క్రియ పూర్తి కాకపోవడాన్ని భూతకాలిక అసమాపక క్రియ (క్త్వార్థం) అని అంటారు.

చేసి (6)

క్రుంకి (9)

ఇచ్చి (16)

చుట్టి (25)

చచ్చి (37)

తెచ్చి (52)

4.4.4.3 భవిష్యత్కాలిక అసమాపక క్రియ

జరగబోయే కాలంలో పని పూర్తి కాదు అని చెప్పడానికి ఉపకరించేది భవిష్యత్కాలిక అసమాపక క్రియ.

చెడిపోదు (68)

ఆడుదురు (93)

4.4. 5. అసమాపక క్రియార్థకాలు

4.4. 5.1 అప్యర్థకం

ఇందులో 'ఇన' అనే ప్రత్యయం క్రియాంతంలో ఉంటుంది.

పుట్టిన (47)

చూసిన (2)

చేసిన (47)

నేర్చిన (70)

4.4. 5. 2 ఛేదర్థకం

ఇందులో 'ఏ' అనే ప్రత్యయం క్రియాంతంలో ఉంటుంది.

తింటే (16)

కొనితే (52)

4.4. 5. 3 భావార్థకం

ఇందులో 'ట' అనే ప్రత్యయం క్రియాంతంలో ఉంటుంది.

కాపుండుట (56)

చెప్పుట (100)

చేయుట (100)

పొందుట (100)

4.4.5.4 ప్రేరణార్థకం

ఇందులో 'ఇంచు' అనే ప్రత్యయం క్రియాంతంలో ఉంటుంది.

వర్ణించు (51)

వారించు (64)

సంధించు (100)

అధ్యాయం 5

శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం : వాక్య విజ్ఞానం (Syntax)

5. 0 వాక్యం – పరిచయం

ఈ అధ్యాయం, ఇందులోని ఉపవిభాగాలు హైదరాబాదు విశ్వవిద్యాలయం, తెలుగు శాఖకు సమర్పించిన *కట్టావరదరాజు ద్విపద రామాయణం : భాషా పరిశీలన* (పవన్ కుమార్, పమ్మి. 2003) అనే పిహెచ్. డి. పరిశోధన గ్రంథం ఆధారంగా విభజించడం జరిగింది.

భాషలో గుర్తించదగ్గ గరిష్ఠాంశం వాక్యం. ఈ అధ్యాయంలో వాక్య నిర్వచనాలు, వాక్య భేదాల గురించి తెలియజేయడం జరిగింది.

5. 0.1 వాక్యం – నిర్వచనం

యోగ్యత ఆకాంక్ష ఆసత్తులతో కూడిన పదసముదాయాన్ని వాక్యం అంటారు. (వాక్యము నా యోగ్యతాకాంక్ష సహితంబగు నర్థము గల యాసత్తి యుక్త పదసముదాయంబు) *(చూ. ప్రౌఢవ్యా. వాక్య : 1)* యోగ్యత అంటే వాక్యంలోని పదాలు వాటి అర్థాలు పరస్పర సంబంధంలో బాధ కలగకుండటం, ఆకాంక్ష అంటే వాక్యంలోని పదం యొక్క అర్థాన్ని గ్రహించిన తర్వాత తక్కిన పదాలను వాటి అర్థాలను తెలుసుకోవాలనేది కోరిక. ఆసత్తి అంటే వాక్యంలోని పదాల మధ్య ఉండే అవ్యవధానత.

వాక్యానికి పాశ్చాత్య భాషా వేత్తలు ఇచ్చిన నిర్వచనాలను కింద పొందుపరిచాను.

పాశ్చాత్యుల నిర్వచనాలు

"A sentence is a grammatical form which is not in construction with any other grammatical form ; a constitute which is not a constituent" (*Hockett. 1970 : 1999***)**

'స్వరూపాన్ని బట్టి వాక్యం ఇతర విభాగాలకు చెందిన ఒక ప్రత్యేక వ్యాకరణ వర్గానికి చెందింది. ఇది ఇతర వ్యాకరణ వర్గాలకు అంగం కాని అంగి.

"The largest linguistic unit which is held together by rigid grammatical rules is the sentence. More particularly, a sentence does not have to be something which some body might reasonably say, and not everything that we might reasonably say is a sentence." *(Trask, 1999: 273,74)*

'వ్యాకరణ సూత్రాలతో ఏర్పడే రూపాలు కలిసి నిర్మితమయ్యే గరిష్ఠ భాషాంశం వాక్యం. స్పష్టంగా/పూర్తిగా/ఇదమిత్థంగా ఇది అని నిర్వచించలేని భాషాంశం వాక్యం.'

5.1 వాక్య భేదాలు

వాక్యాలను ఏ భాషలోనైనా సామాన్య, సంశ్లిష్ట, సంయుక్త వాక్యాలుగా విభజించవచ్చు. ఒక వాక్యంలో నిర్ధిష్ట స్థానంలో ఇంకొక వాక్యాన్ని చేరిస్తే సంయుక్త వాక్యం ఏర్పడుతుంది. ఒక వాక్యంతో ఇంకొక వాక్యాన్ని చేర్చినప్పుడు కొన్ని మార్పులు జరుగుతై. ఈ మార్పుల అనంతరమే సంశ్లిష్ట, సంయుక్త వాక్యాలు ప్రయోగార్హాలు అవుతై. ఈ దృష్టితో చూసినప్పుడు సంశ్లిష్ట, సంయుక్త వాక్యాల్లో సామాన్య వాక్య లక్షణాలుండటం ఆశ్చర్యం కాదు". (*రామారావు, చేకూరి. 2002: 1*)

ఈ అధ్యాయంలో వాక్యాలను స్వరూప విభాగంలో సామాన్య, సంశ్లిష్ట, సంయుక్త వాక్యాలుగానూ, స్వభావ విభాగంలో ప్రశ్నార్థక, ఆశ్చర్యార్థక, ఉభయసంప్రార్థన, సందేహార్థక,

నిశ్చయార్థక, అనిశ్చయార్థక, సంబోధనార్థక, అవధారణ, నిర్ధారక వాక్యాలుగా విభజించి అనుశీలించడం జరిగింది.

5. 2 స్వరూప విభాగం

1. సామాన్యవాక్యం

2. సంశ్లిష్టవాక్యం

3. సంయుక్తవాక్యం

5.2.1 సామాన్యవాక్యం (**Simple sentence**)

సామాన్యవాక్యం ఒక ఆఖ్యాతాన్ని కలిగి ఉంటుంది. ఇది క్రియా సహితం, క్రియా రహితం అని రెండు రకాలు. క్రియా రహిత వాక్యం మళ్ళీ సహజంగా క్రియ లేని వాక్యం, క్రియ లోపించిన వాక్యం అని రెండు రకాలుగా ఉంటుంది.

ఉదా: రాజుల్ మత్తులు (18)

పాలుంబువ్వయుఁ బెట్టెదన్ (52)

జ్ఞాతుల్ ద్రోహులు (69)

పదునాల్గేలే మాహాయుగంబు (38)

జలకంబుల్ రసముల్ (50)

5.2.2. సంశ్లిష్ట వాక్యం (Complex sentence)

ఒక వాక్యంలో ఒకటి లేదా అంతకు మించి అసమాపక క్రియలుండి, ఒక సమాపక క్రియ ఉంటే దాన్ని సంశ్లిష్ట వాక్యం అంటారు.

ఉదా : సంధ్గర్వముఁ బారద్రోలి, రిపులంజంకించి, యాకాంక్షలన్ దప్పంబెట్టి,

కళంకముల్ నరికి, బందక్లేశ దోశంబులన్ జింపుల్ చేసితిన్ (87)

శ్రుతులభ్యాసము చేసి, శాస్త్ర గరిమల్ శోధించి, తత్త్వంబులన్

మతి నూహించి, శరీర మస్థిరము బ్రహ్మంబెన్న సత్యంబు గాంచితి. (58)

5.2.2.1 సంశ్లిష్ట వాక్య భేదాలు

5.2.2.1.1 క్త్వార్థకం

సంశ్లిష్ట వాక్యంలో భూతకాలిక అసమాపక క్రియ ఉంటే ఆ వాక్యం క్త్వార్థకం అవుతుంది.

ఉదా: చెడుగుల్ కొందర గూడి, చేయగబనుల్ చీకట్లు దూరంగ బాల్పడితిం (101)

ఆలంచున్ మెడగట్టి, దానికి నపత్యశ్రేణి గల్పించి, త
ద్బాలవ్రాతము నిచ్చిపుచ్చుకొని సంబంధంబు గావించి, యా
మాలకోటిని బాంధవంబనెడి ప్రేమం గొందఱంద్రిప్పగా
సీలన్ సీలనమర్చి నట్లొసఁగితో శ్రీ కాళహస్తీశ్వరా! (36)

నీ పద్యముల్ వ్రాసి, యిమ్మాపాఠంబొనరింతున్ (86)

5.2.2.1.2 అప్యర్థకం

క్రియలో 'ఇన' అనే ప్రత్యయం ఉంటే దానిని అప్యర్థకం అంటారు.

చెరపట్ట చూచిన (2)

చదువుల్ నేర్చిన (70)

వెనుకం జేసిన (76)

5.2.3 సంయుక్త వాక్యం

రెండు సామాన్యవాక్యాలు కలిసి ఒక వాక్యంగా ఏర్పడితే దానినే సంయుక్త వాక్యం అంటారు. వాక్య సంయోగాన్ని సూచించడానికి "and, or, but" లను ఉపయోగిస్తారు. హిందీలో ఔర్, యా, మగర్... వంటి శబ్దాలను వాడతారు. తెలుగులో కాని, అయితే, మరియు, కాబట్టి... వంటి వాటిని ఉపయోగిస్తారు .

ఉదా: అమ్మాయయ్య యటంచు నెవ్వరిని నేననన్నన్ (27)

తల్లియు దండ్రియును గురుడు నీవే (27)

విత్తజ్ఞానము, పాదుచిత్తము, భావావేశంబు రక్షాంబువుల్ (85)

5.3 స్వభావ విభాగం

5.3.1 ప్రశ్నార్థక వాక్యాలు

ప్రశ్నార్థక వాక్యంలో విషయాపేక్షక, విషయ నిర్ధారక విషయాలు ఉంటాయి.

ఉదా : ఎంతకాలమిక నేనిట్లున్న నీమయ్యేడిన్? (33)

కొడుకుల్ పుట్టరె కౌరవేంద్రునకనేకుల్ వారిచే నేగతుల్ వడసెన్? (28)

నీకున్ మాంసపు వాంఛయేని కఱవా? (20)

5.3.2 ఆశ్చర్యార్థక వాక్యాలు

ఆశ్చర్యభావాన్ని వ్యక్తం చేసే వాక్యాలను ఆశ్చర్యార్థక వాక్యాలంటారు. సాధారణంగా ఔరా , ఔరౌర, భళిరే వంటి శబ్దాలు ఈ వాక్యాలలో ఉంటాయి.

నీపళ్ళెంబు ప్రసాదముం గొనికదా నేబిడ్డనైనాడ! (26)

అమ్మాయయ్య యటంచు నెవ్వరిని నేనన్నన్ శివా! నిన్ను నే సుమ్మీ! (27)

జలజశ్రీఁగల మంచి నీళ్ళు గలవా చట్రాతిలో బాపురే! (103)

5.3.3 సందేహార్థక వాక్యాలు

ఒ, ఓ అనే సందేహార్థక పదకల్పకావ్యయాలు చేరిన వాక్యాలు సందేహార్థక వాక్యాలుగా ప్రవర్థిల్లుతాయి.

నిన్నే రూపముగా భజింతు మదిలో నీ రూప మోకాలో! స్త్రీ

చన్నో! కుంచమొ! మేక పెంటికయో! యీ సందేహముల్ మాన్చి నా

కన్నారన్ భవదీయ మూర్తి సగుణాకారంబుగా చూపవే. (15)

వైద్యుండు చికిత్సఁ బ్రోవగలడో ! (34)

శ్రీ శైలేశు భజింతునో! (72)

5. 3. 4 నిశ్చయార్థక వాక్యాలు

స్థిర నిర్ణయాన్ని తెలపడం నిశ్చయార్థక వాక్యంలో కనిపిస్తుంది

........వారిచ్చు నంభోజాక్షి చతురంత యాన తురగీ భూషాదులాత్మ

వ్యథా బీజంబులు, తదపేక్ష చాలు పరితృప్తిం పొందితిన్. (18)

పరిశీలించితి మంత్రతంత్రములు (77)

వేదశాస్త్రములు వక్కాణించితిన్ (77)

5.3.5 సంబోధనార్థక వాక్యాలు

సంబోధనలో 'ఓ' అనే శబ్దం వస్తుందని బాలవ్యాకర్త ('ఓ యా మంత్రణంబునందగు' (*బాలవ్యా.తత్సమ :14*))సూత్రించాడు.ఇది సంభోద్య వాచకానికి ముందే ప్రయోగించబడుతుంది.

నిను నా వాఁకిలి గావుమంతినొ? మరునీలాలక భ్రాంతిఁగుం
టెన పొమ్మంటినొ యెంగిలిచ్చి తిను తింటేఁగాని కాదంటినో
నిను నెమ్మిందగ విశ్వసించు సుజనానీకంబు రక్షింపఁ జే
సిన యీ విన్నప మేల చేకొనవయా! శ్రీ కాళహస్తీశ్వరా! (16)

నీ భక్తుల్ పదివేల భంగుల నినున్ సేవింపుచున్ వేడఁగా
లోభం బేటికి వారికోర్కులు కృపాళుత్వంబునం దీర్పరా
దా భవ్యంబుఁ దలంచి చూడు............... (95)

నీ పంచం బడియుండగా గలిగినన్ భిక్షాన్నమే చాలు (25)

6. ముగింపు

6.1 పరిశోధనలో గమనించిన అంశాల క్రోడీకరణ

(అధ్యాయ విభజన ఆధారంగా)

మొదటి అధ్యాయం – ధూర్జటి వంశ కాలాదులు, ఇతర రచనలు

ఈ అధ్యాయంలో ధూర్జటి వంశవృక్షం ఆధారంగా అతని వంశాన్ని తెలియజేయడం జరిగింది. అలాగే ధూర్జటి మనవళ్ళ గ్రంథాల ఆధారంగా ఈయన కృష్ణదేవరాయల వారి అష్టదిగ్గజ కవిగా నిరూపించడం జరిగింది. *శ్రీకాళహస్తి మాహాత్మ్యంలో* శైవ భక్తుల గాథలను, *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో* శైవ భక్తితో పాటు తన జీవిత గాథను, ఆనాటి కాల సామాజికాంశాలను తెలియజేశాడని నిరూపించడం జరిగింది.

రెండో అధ్యాయం – ధూర్జటి రచనలు : వస్తువు

ఈ అధ్యాయంలో వస్తువు లక్షణాలు, నిర్వచనాలు పేర్కొని, ధూర్జటి రచనలలో వస్తువును గురించి తెలియజేశాను. *శ్రీకాళహస్తి మాహాత్మ్యంలో* శైవ భక్తుల గాథలను వస్తువుగా ఎన్నుకొన్నాడు. *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో* శైవ భక్తుల గాథలతో పాటు, సామాజికాంశాలను వస్తువుగా ఎన్నుకొని రచన చేశాడు.

మూడో అధ్యాయం – శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకం : వర్ణ విజ్ఞానం

ఈ అధ్యాయంలో *శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకంలో* ప్రయోగించిన వ్యంజనాలను (35), స్వరాలను (11) గుర్తించడం జరిగింది. తత్సమాలను, దేశ్య వ్యంజనాలను ఒకే పట్టికలో పొందుపరిచాను.

రేఫ పదాదిసంయుక్తత పొందిన రూపాలు, అచ్చుల, హల్లుల పదాది, పదమధ్య, పదాంత వర్ణ వ్యాప్తిని తెలియజేశాను. చివరగా హల్లుల, అచ్చుల వర్ణాంతరతను వివరించడం జరిగింది.

నాలుగో అధ్యాయం – శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకం : పదాంశ విజ్ఞానం

ఈ అధ్యాయంలో పదాంశం గురించి, అందులోని భాగాలైన సంధి, సమాస, నామరూప, క్రియా రూపాల గురించి తెలియజేయడం జరిగింది. సంధిలో సంధి నిర్వచనాలు, రకాలు తెలియజేశాను. సమాసంలో సమాస నిర్వచనాలు, సమాస రకాలైన సాంస్కృతికం, ఆచ్ఛికం, మిశ్రమాలను తెలియజేశాను. నామరూప విజ్ఞానంలో నామాలు ఏ విధంగా ఏర్పడతాయో తెలియజేశాను. క్రియా రూప విజ్ఞానంలో క్రియ రకాలు తెలిపి ఉదాహరణలతో వివరించాను.

ఐదో అధ్యాయం – శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకం : వాక్య విజ్ఞానం

ఈ అధ్యాయంలో వాక్య నిర్వచనాలను పేర్కొని, వాక్యభేదాలను తెలియజేశాను. వాక్య రకాలను స్వభావం ఆధారంగా, స్వరూపం ఆధారంగా విభజించడమైనది. వాటికి *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం*లోని ఉదాహరణలతో వివరించాను.

6. 2 పరిశోధన ఫలితాలు

1. ధూర్జటి అష్టదిగ్గజ కవులలో ఒకడని తన వంశస్థుల రచనల ఆధారంగా నిరూపించాను.

2. ధూర్జటి *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం, శ్రీ కాళహస్తి మాహాత్మ్యం* తరువాతనే రాశాడని శతక పద్యాల ద్వారా తెలియజేయడం జరిగింది.

3. *శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకంలో* మొత్తం 35 వ్యంజనాలను, 11 స్వరాలను గుర్తించి పట్టికలో కూర్చాను.

4. నామ ప్రాతిపదిక విభజనలో ద్వైస్థాయి, తృతీయ స్థాయి/ తృతీయానంతరస్థాయి నిష్పన్న నామాలు *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో* లేవు.

5. మిశ్ర సమాస రూపాల్లో సంస్కృత సమం+ తద్భవం, తద్భవం + సంస్కృత సమం కలిసి ఏర్పడిన రూపాలు *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో* లేవు.

6. *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకంలో* అన్యదేశ్య పదాలు ఎక్కడా కనబడలేదు.

7. *శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం* వాక్య భేదాలలో అనుకృతి వాక్యాలు కనిపించలేదు.

8. ధూర్జటి శ్రీ కాళహస్తి నివాసి. కాబట్టి అక్కడి వాతావరణాన్ని తన పద్యాలలో రమణీయంగా తెలియజేశాడని నిరూపించాను.

9. లోకంలో ఉన్న ఎన్నో రుగ్మతలను ధూర్జటి శతకంలో తెలియజేశాడని ఉదాహరణ పద్యాలతో పేర్కొన్నాను.

10. ధూర్జటి *శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకంలో* సంస్కృత భూయిష్ఠ దీర్ఘసమాసాలు, (దివిజక్ష్మారుహధేనురత్నఘనభూతిప్రస్ఫురద్రత్నసానువు(7)) సహజమైన దేశి పదాలతో సమాసాలను (ఏనుగుతోలు (90)) ప్రయోగించాడని తెలుస్తుంది.

6. ఉపయుక్త గ్రంథ సూచి

1. అంజనాదేవి, పి. 1982. **శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకం – పరిశీలన** (శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయానికి సమర్పించిన ఎం. ఫిల్ పరిశోధన వ్యాసం)

2. అనంతరామశాస్త్రి, నేతి. 2001. **ఆధునిక తెలుగు భాషాశాస్త్ర విజ్ఞానం**. హైదరాబాదు: ఓరియంటల్ లాజ్మన్ లిమిటెడ్.

3. ఆరుద్ర. 1990. **సమగ్ర ఆంధ్ర సాహిత్యం** (సం.3) హైదరాబాదు: తెలుగు అకాడమి.

4. కుమార ధూర్జటి. 1981. **కృష్ణరాయ విజయం**. హైదరాబాదు: : ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమి

5. కృష్ణమూర్తి, భద్రిరాజు(సంపాదకులు) 2010. **తెలుగు భాషాచరిత్ర**. హైదరాబాదు: పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం.

6. కృష్ణమూర్తి, భద్రిరాజు. 2014. **భాష– సమాజం – సంస్కృతి**. హైదరాబాదు : నీల్ కమల్ పబ్లికేషన్స్.

7. చిన్నయ సూరి, పరవస్తు (వేంకటేశ్వరులు, వారణాసి (వ్యాఖ్యాత). 2005. **బాలవ్యాకరణము**. గుంటూరు: టెక్నికల్ పబ్లిషర్స్.

8. ధూర్జటి. 2005. **శ్రీ కాళహస్తి మాహాత్మ్యం**. హైదరాబాదు: పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం.

9. ధూర్జటి. (నాగఫణి శర్మ, మాడుగల. (వ్యాఖ్యాత) 1984. **శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకము.** అనంతపురం: మాడుగుల సుశీలమ్మ ప్రచురణ.

10. నాగయ్య, జి. 2009. **తెలుగు సాహిత్య సమీక్ష (సం.1 & 2).** తిరుపతి: నవ్య పరిశోధన ప్రచురణలు.

11. నిత్యానందరావు, వెలుదండ. 2014. **విశ్వవిద్యాలయాల్లో తెలుగు పరిశోధన**. హైదరాబాదు: శ్రీమతి వి. గీతారాణి పబ్లికేషన్స్.

12. పవన్ కుమార్, పమ్మి. 2003. **కట్టావరదరాజు ద్విపదరామాయణం: భాషా పరిశీలన.** (హైదరాబాదు విశ్వ విద్యాలయానికి పిహెచ్.డి. పట్టం కోసం సమర్పించిన పరిశోధన గ్రంథం)

13. పెద్దన, విన్నకోట. 1972. **కావ్యాలంకారచూడామణి**. మదరాసు: వేదం వేంకటరాయశాస్త్రి & బ్రదర్స్.

14. రత్నమోహిని, వి. 1988. **మహాకవి ధూర్జటి**. హైదరాబాదు: తెలుగు పరిశోధన ప్రచురణలు.

15. రవిచంద్ర, మల్లిపూడి. 2013. **కూచిమంచి తిమ్మకవి శివలీలావిలాసం : భాషా పరిశీలన** (హైదరాబాదు విశ్వ విద్యాలయానికి ఎం. ఫిల్ పట్టం కోసం సమర్పించిన పరిశోధన వ్యాసం)

16. రాజు, ఎస్. ఎస్.(సంపాదకులు) 2009. **నడుపల్లి పాఠశాల నిఘంటువు.** హైదరాబాదు: శివశంకర్ గ్రాఫిక్స్ &ప్రింటర్స్.

17. రామారావు, చేకూరి. 2014. **తెలుగు వాక్యం**. హైదరాబాదు: ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమి.

18. వేంకటకవి, పొత్తిపి. 1979. **లక్షణ శిరోమణి**. హైదరాబాదు : ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమి.

19. వేంకటావధాని, దివాకర్ల. 2009. **ఆంధ్ర వాఙ్మయ చరిత్రము**, హైదరాబాదు: ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్తు.

20. శరత్ జోత్స్నారాణి. ఎస్. 2003. **స్వాతంత్ర్యానంతర తెలుగు కవిత్వం వస్తువు – రూపం – శిల్పం.** హైదరాబాదు: నవయుగ బుక్ హౌస్.

21. శేషయ్య, చాగంటి. 1989. **ఆంధ్రకవి తరంగణి.** హైదరాబాదు : ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమి.

22. శ్రీ రామచంద్రుడు, పుల్లెల.(వ్యాఖ్యాత).1980. **లఘుసిద్ధాన్తకౌముది**. హైదరాబాదు: శ్రీమతి పుల్లెల సుబ్బలక్ష్మి పబ్లిషర్స్.

23. శ్రీ రామమూర్తి, కొర్లపాటి. 2002. **తెలుగు సాహిత్య చరిత్ర**. హైదరాబాదు: నవోదయ పబ్లికేషన్స్.

24. **శ్రీ సూర్యరాయాంధ్ర నిఘంటువు**. 1982. (సం.1-8) హైదరాబాదు : ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమి.

25. శ్రీహరి, రవ్వా. 2004. **శ్రీహరి నిఘంటువు**. కుప్పం: స్వయం ప్రచురణ.

26. సీతారామాచార్యులు, బహుజనపల్లి. 2011. **ప్రౌఢవ్యాకరణము**. హైదరాబాదు: విశాలాంధ్ర పబ్లికేషన్స్.

27. -------------------- 2010. **శబ్ద రత్నాకరము**. విజయవాడ: విక్టరీ పబ్లిషర్స్.

28. సుబ్రహ్మణ్యం, పి. ఎస్. 2007. **ఆధునిక భాషాశాస్త్ర సిద్ధాంతాలు**, హైదరాబాదు : పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం

సంస్కృతం.

1. పాణిని. 2004. **అష్టాధ్యాయి.** ఢిల్లీ : చౌకాంబ సంస్కృత్ ప్రతిష్ఠాన్(ఓరియంటల్ పబ్లిషర్స్& డిస్ట్రిబ్యూటర్స్)

ఆంగ్లగ్రంథాలు

1. Bloch, Bernard and Trager, George L. 1972. **Outline of Linguistic Analysis.** New Delhi : Oriental Books Reprint Corporation (Originally Published in 1942 by Linguistics Society of America)
2. Bloomfield, Leonard. 1993. **Language**. London: George Allen&Unwin.
3. Hockett, F. Charles. 1976. **A Course in Modern Linguistics**, New Delhi: Oxford and IBH Publishing Co.
4. KrishnamurIti, Bh. 1972. **Telugu verbal Bases.** Delhi: Matilal Banarsidas.

అనుబంధం –1

శ్రీ కాళహస్తీశ్వర శతకం ఇప్పటివరకు అనేక ముద్రణలు పొందింది. ఒక ముద్రణలో ఉన్న పద్యాల వరుస మరొక ముద్రణ పద్యాల వరుసకు భిన్నంగా ఉంది.

ఇప్పటి వరకు వచ్చిన ముద్రణలలో నేను 11 పుస్తకాలు సంపాదించాను. వాటి వివరాలు ముద్రణ కాల క్రమాన్ని అనుసరించి క్రమంలో అమర్చాను.

1. లక్ష్మీకాంత ప్రచురణ – 1967. హైదరాబాదు.
2. మాడుగుల సుశీలమ్మ ప్రచురణ – 1984. తిరుపతి.
3. శ్రీ సీతారామా బుక్ డిపో. – 1990. రాజమండ్రి.
4. శ్రీ శైలజా పబ్లికేషన్స్ – 2003. విజయవాడ.
5. ఠాగూర్ పబ్లిషర్స్ – 2006. హైదరాబాదు.
6. వసుంధర పబ్లిషర్స్ –2010. హైదరాబాదు.
7. శ్రీ పావని సేవా సమితి – 2012. హైదరాబాదు.
8. రోహిణి పబ్లిషర్స్ –2013. హైదరాబాదు.
9. ముద్రాబుక్స్ –2013. విజయవాడ.
10. శతక మంజరి. విక్టరీ పబ్లిషర్స్ –2013. విజయవాడ.
11. విక్టరీ పబ్లిషర్స్ – 2014. విజయవాడ.

ఈ 11 ప్రతులలోని పద్యాలు అనేక అక్షరదోషాలు ఉన్నాయి. వాటిని పరిష్కరించుకోవలసిన అవసరం ఉండటం చేత పర్యవేక్షకుని సలహా మేరకు కొన్ని ప్రమాణాలను ఏర్పరచుకొని పదపరిష్కరణ చేయడం జరిగింది.

1 సేకరించిన అన్ని ప్రతులను తులనాత్మకంగా విషయ ప్రధాన దృష్టితో అనుశీలించడం.

2 పదం సరైనదా లేక ముద్రణ దోషమా? అని గ్రహించి ఒకవేళ ముద్రణ దోషమైతే దాని అసలు రూపాన్ని గ్రహించి సూచించడం.

3 పదాలన్ని రాతలో/ముద్రణలో సరిగా ఉంటే వాటి అర్థాలు ఆ సందర్భానికి తగినవా? కావా? అన్నది అనుశీలించడం.

4 రెండు రూపాలు ఉండి ఆ రెండింటి రూపాలకు అర్థం ఒక్కటే అయినట్లయితే, ఛందస్సును కొలమానంగా గ్రహించి పరిష్కరించడం.

ఉదా: నీకే కాని /నీకుం కాని

5 క, చ, ట, త, ప, లు గ, జ, డ, ద, బ, లు ఒకదాని బదులు మరొకటి ప్రయోగించినట్లయితే వాటిలో అర్థవంతమైన పదాన్ని తీసుకోవడానికి నిఘంటువులు, వ్యాకరణాల సహాయం తీసుకోవడం.

ఉదా: మునునేఁబుట్టిన /ముననే పుట్టిన

6 సాధు – శకట రేఫల మధ్య అభేదం పాటించినట్లు అయితే అది ఇచ్చే అర్థాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని సరైన రూపాన్ని సూచించడం.

ఉదా: మెఱుంగుల్ = కాంతులు

మెరుంగుల్ = గుణౌన్నత్యములు

ఈ విధంగా 11 ప్రతులలోని ప్రతి పద్యానికి ఈ ప్రమాణాలను అనువర్తింపచేసి అనుబంధం కూర్చడం జరిగింది. ఇందుకు *శబ్దరత్నాకరం, సంస్కృతాంధ్ర నిఘంటువు, శ్రీహరి నిఘంటువు, నడుపల్లి పాఠశాల నిఘంటువు, సుర్యరాయాంధ్ర నిఘంటువు,* (సం. 1–8) లు ఎంతగానో ఉపకరించాయి. వాటి సహకారంతో వ్యత్యాసం ఉన్న 246 పదాలను పరిష్కరించడం జరిగింది.

ఈ ప్రతులను గమనించిన తర్వాత 1, 2, 5, 7, 8 ప్రతులు ఒక విధంగాను 3, 4, 9, 10, 11 ప్రతులు ఒక విధంగా ఉన్నాయి. అయితే, తక్కువ తప్పులతో ఉన్నది 2, 7 ప్రతులు. రెండవ ప్రతి

మాదుగుల నాగఫణి శర్మ గారి వ్యాఖ్యానంతో వివరణలు ఇవ్వడం వల్ల పరిశోధనకు బాగా ఉపకరిస్తుంది. అందుకని *శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకం* (మాదుగుల సుశీలమ్మ ప్రచురణ – 1984. తిరుపతి) ను పరిశోధనకు ఆకరప్రతిగా స్వీకరించడం జరిగింది.

“అనుబంధం” ను కింది సూచనల ఆధారంగా సులభంగా గ్రహింపునకు తెచ్చుకోవచ్చు.

1. పట్టికలో మొదటి గడి పద్యసంఖ్య , (ప. సం), రెండవ గడి పద్యసూచి(ప. సూ.). పద్యాలలో పద సంఖ్యలను (పద. సం) గా రాయడం జరిగింది.

2. వ్యత్యాసం ఉన్న 246 పదాలను ఆయా ప్రతుల పద్యపాదాల్లో బొద్దు(Bold) అక్షరాలలో గమనించవచ్చు.

3. చివరి గడిలో పదపరిష్కరణ చేయడం జరిగింది.

పదపరిష్కరణలో అవసరం మేరకు మాత్రమే అర్థం ఇవ్వబడింది. ఈ పద్యాలలో ఎక్కువశాతం కచటతపలు, గజడదబలుగా మారడం మారకపోవడం, అలాగే బిందువులున్న రూపాలు, బిందువులు లేని రూపాలు ఉన్నాయి. వాటన్నిటికి ప్రతిచోట వివరణ ఇవ్వకుండా ఏది సరైంది అని మాత్రమే తెలియజేశాను. వాటికి వివరణ కింద ఇవ్వబడింది.

బాలవ్యా. సంజ్ఞ 13 సూ. “ప్రథమ మీది పరుషములకు గసదదవలు బాహుళముగానగు.”

బాలవ్యా. సంజ్ఞ 16 సూ. “ద్రుత ప్రకృతికము మీది పరుషములకు సరళములగు.”

బాలవ్యా. సంజ్ఞ 17 సూ. “ఆదేశసరళములకు ముందున్న ద్రుతమునకు బిందు సంశ్లేషములు విభాషనగు”.

ఈ పై సూత్రాల ఆధారంగా కింద వివరణలు తెల్పబడినవి.

1 బిందువు తరువాత కచ్చితంగా సరళం ఉండాలి.

ఉదా: చరించుఁ గాని

గానింబట్టక

2. బిందువు లేకుండా ద్రుతం తర్వాత పరుషం ఉన్నా ఆ రూపం సరైనదే అవుతుంది.

ఉదా: ధాత్రీశులన్ చేయునేతిటికి

2 బిందువు లేకుండా సరళం ఆదేశంగా వచ్చింటే అది తప్పు అవుతుంది.

ఉదా: రక్షింప జేసిన

రక్షింపఁ జేసిన

3 సరళాదేశం తర్వాత బిందువున్న రూపం, సరళాదేశం కాకుండా బిందువు లేని పరుషం గల రూపం, రెండూ సరైనవే.

ఉదా: నీపైఁగావ్యము

నీపై కావ్యము

నీపై గావ్యమ

పద్య సంఖ్య	పద్యసూచి	ప. సం.	లక్ష్మీకాంత ప్రచురణ, 1967, హైదరాబాదు	మాడుగుల సుశీలమ్మ ప్రచురణ, 1984 అనంతపురం	శ్రీ సీతారామా బుక్ డిపో, 1990, రాజమండ్రి	శ్రీ శైలజా పబ్లికేషన్స్ 2003, విజయవాడ	టాగూర్ పబ్లికేషన్స్ 2006, హైదరాబాదు	వసుంధర పబ్లికేషన్స్, 2010, విజయవాడ	శ్రీ పావని సేవా సమితి, 2012 హైదరాబాదు	ముద్రా బుక్స్ 2013, విజయవాడ	శతక మంజరి విక్టరీ పబ్లిషర్స్ 2013, విజయవాడ	విక్టరీ పబ్లిషర్స్ 2014, విజయవాడ	రోహిణి పబ్లిషర్స్ 2014 హైదరాబాదు		వివరణ
			(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)		
1.	శ్రీ విద్యుత్కలి తా	1.	శ్రీ విద్యుత్క**లితా** జవంజవ మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీ విద్యుత్క**లితా** జవంజవ మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీ విద్యుత్క**లితా** జవంజవ మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీ విద్యుత్క**వితా** జవంజవ మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీ విద్యుత్క**లితా** జవంజవ మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీ విద్యుత్క**లితా** జవంజవ మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీ విద్యుత్క**లితా** జవంజవ మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీ విద్యుత్క**వితా** జవంజవ మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీ విద్యుత్క**వితా** జవంజవ మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీ విద్యుత్క**లవితా** జవంజవ మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీ విద్యుత్క**లితా** జవంజవ మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీవిద్యుత్కలితా శ్రీవిద్యుత్కవితా	అనే రెండు రూపాలు ప్రయోగంలో ఉన్నాయి. సందర్భాన్ని బట్టి కలిత అనేదే సరైనది ఇందులో కలిత = కూడుకున్న కవిత = కవిత్వం
		2.	శ్రీ విద్యుత్కలితా **జవంజవ** మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీ విద్యుత్కలితా **జవంజవ** మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీ విద్యుత్కలితా **జవంజవ** మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీ విద్యుత్కలితా **జవంజన** మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీ విద్యుత్కలితా **జవంజవ** మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీ విద్యుత్కలితా **జవంజన** మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీ విద్యుత్కలితా **జవంజవ** మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీవిద్యుత్కలితా **జవంజవ** మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీ విద్యుత్కలితా **జవంజన** మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీ విద్యుత్కలితా **జవంజన** మహా జీమూత పాపాంబు	శ్రీ విద్యుత్కలితా **జవంజవ** మహా జీమూత పాపాంబు	ఆజవంజవ ఆజవంజన	అనే రెండు రూపాల కన్పడుతున్నాయి . ఆజవంజవ = సంసారమనెడి 'ఆజవంజన' అనే రూప నిఘంటువుల్లో లేదు కాబట్టి 'జన' ను ముద్రణదోషంగా పరిగణించి 'జవంజవ' అనే రూపాన్ని స్వీకరించాను. (శబ్ద. పుట. 62)
		3.	వేగంబున **మన్మనోజ్ఞ** సముదీర్ణత్వంబుఁ గోల్పోయితిన్	వేగంబున **మన్మఽనోజ్ఞ** సముదీర్ణత్వంబుఁ గోల్పోయితిన్	వేగంబున **మన్మనోజ్ఞ** సముదీర్ణత్వంబుఁ గోల్పోయితిన్	వేగంబున **నమ్మనోజ్ఞ** సముదీర్ణత్వంబుఁ గోల్పోయితిన్	వేగంబున **మన్మనోజ్ఞ** సముదీర్ణత్వంబుఁ గోల్పోయితిన్	వేగంబున **మన్మనోజ్ఞ** సముదీర్ణత్వంబుఁ గోల్పోయితిన్	వేగంబున **మన్మనోజ్ఞ** సముదీర్ణత్వంబుఁ గోల్పోయితిన్	వేగంబున **మన్మనోజ్ఞ** సముదీర్ణత్వంబుఁ గోల్పోయితిన్	వేగంబున **మన్మనోజ్ఞ** సముదీర్ణత్వంబుఁ గోల్పోయితిన్	వేగంబున **మన్మనోజ్ఞ** సముదీర్ణత్వంబుఁ గోల్పోయితిన్	వేగంబున **మన్మనోజ్ఞ** సముదీర్ణత్వంబుఁ గోల్పోయితిన్	మన్మనోజ్ఞ నమ్మనోజ్ఞ	అనే రెండు రూపాల్లో 'నమ్మనోజ్ఞ' అనేది అక్షరదోషంగా

															పరిగణించాను.
		4.	వేగంబున మన్మఽనోబ్జ సముదీర్ణత్వంబుఁ గోల్పోయితిన్	వేగంబున మన్మఽనోబ్జ సముదీర్ణత్వంబుఁ గోల్పోయితిన్	వేగంబున మన్మనోబ్జ సముదీర్ణత్వంబు గోల్పోయితిన్	వేగంబున నమ్మనోబ్జ సముదీర్ణత్వంబు గోల్పోయితిన్	వేగంబున మన్మనోబ్జ సముదీర్ణత్వంబుఁ గోల్పోయితిన్	వేగంబున మన్మనోబ్జ సముదీర్ణత్వంబుఁ గోల్పోయితిన్	వేగంబున మన్మఽనోబ్జ సముదీర్ణత్వంబుఁ గోల్పోయితిన్	వేగంబున మన్మనోబ్జ సముదీర్ణత్వంబు గోల్పోయితిన్	వేగంబున మన్మనోబ్జ సముదీర్ణత్వంబు గోల్పోయితిన్	వేగంబున మన్మనోబ్జ సముదీర్ణత్వంబు గోల్పోయితిన్	వేగంబున మన్మనోబ్జ సముదీర్ణత్వంబుఁ గోల్పోయితిన్	సముదీర్ణత్వం బుఁ గోల్పోయితిన్ సముదీర్ణత్వంబు గోల్పోయితిన్	ఈ రెండు రూపాలలో పరుషం సరళంగా మారినప్పుడు ఉండచ్చు లేదా ఉండకపోవచ్చు. (బాలవ్యా.సంధి. 13) కాబట్టి రెండు రూపాలు సరైనవే.
		5.	**నీ** కరుణా శరత్సమయమిం తేఁ జాలుఁజిద్భావనా	**నీ** కరుణా శరత్సమయమిం తేఁ జాలుఁజిద్భావనా	**మీ** కరుణా శరత్సమయమిం తే చాలు చిద్భావనా	**మీ** కరుణా శరత్సమయమిం తే చాలు చిద్భావనా	**మీ** కరుణా శరత్సమయమిం తేఁ జాలుఁజిద్భావనా	**నీ** కరుణా శరత్సమయమిం తే చాలు చిద్భావనా	**నీ** కరుణా శరత్సమయమిం తే చాలుఁ జిద్భావనా	**మీ** కరుణా శరత్సమయమిం తే చాలు చిద్భావనా	**మీ** కరుణా శరత్సమయమిం తే చాలు చిద్భావనా	**మీ** కరుణా శరత్సమయమిం తే చాలు చిద్భావనా	**నీ** కరుణా శరత్సమయమిం తే చాలు చిద్భావనా	నీ కరుణ మీ కరుణ	'నీ' అనేది సన్నిహితంగా ఉన్నవారితో సంబోధనకు ఉపయోగిస్తారు. 'మీ' అనేది గౌరవభావంతో సంబోధిస్తారు. కాబట్టి దీనిలో ఏది తీసుకొన్న తప్పు లేదు.
		6.	నీ కరుణా శరత్సమయమిం తేఁ **జాలుఁ జిద్భావనా**	నీ కరుణా శరత్సమయమిం తేఁ **జాలుఁ జిద్భావనా**	నీ కరుణా శరత్సమయమిం తేఁ **జాలుఁ జిద్భావనా**	నీ కరుణా శరత్సమయమింతే **చాలు చిద్భావనా**	నీ కరుణా శరత్సమయమిం తేఁ **జాలుఁజిద్భావనా**	నీ కరుణా శరత్సమయమింతే **చాలు చిద్భావనా**	నీ కరుణా శరత్సమయమిం తే **చాలుఁ జిద్భావనా**	నీ కరుణా శరత్సమయమింతే **చాలు చిద్భావనా**	నీ కరుణా శరత్సమయమింతే **చాలు చిద్భావనా**	నీ కరుణా శరత్సమయమింతే **చాలు చిద్భావనా**	నీ కరుణా శరత్సమయమింతే **చాలు చిద్భావనా**	శరత్సమయమిం తేఁ జాలుఁ జిద్భావనా, శరత్సమయమింతే చాలు చిద్భావనా	పరుషం సరళంగా మారినప్పుడు సరళానికి ముందు బిందువు ఉండటం సరైనది. అలాగే పరుషం సరళంగా మారనప్పుడు బిందువు లేక పోవడం సరైనది. కాబట్టి రెండు రూపాలు అంగీకారయోగ్యాలే .

		7.	**నేవం** దామర తంపరై మని యెదన్ శ్రీకాళ హస్తీశ్వరా!	**నేవం** దామర తంపరై మని యెదన్ శ్రీకాళ హస్తీశ్వరా	**సేవం** దామర తంపరై మని యెదన్ శ్రీకాళ హస్తీశ్వరా	**సేవం** దామర తంపరై మని యెదన్ శ్రీకాళ హస్తీశ్వరా!	**సేవం** దామర తంపరై మని యెదన్ శ్రీకాళ హస్తీశ్వరా!	**సేవన్** దామర తంపరై మని యెదన్ శ్రీకాళ హస్తీశ్వరా!	**సేవం** దామర తంపరై మని యెదన్ శ్రీకాళ హస్తీశ్వరా!	**సేవం** దామర తంపరై మని యెదన్ శ్రీకాళ హస్తీశ్వరా!	**సేవం** దామర తంపరై మని యెదన్ శ్రీకాళ హస్తీశ్వరా!	**సేవం** దామర తంపరై మని యెదన్ శ్రీకాళ హస్తీశ్వరా!	**సేవన్** దామర తంపరై మని యెదన్ శ్రీకాళ హస్తీశ్వరా!	నేవం సేవం	ఈ రెండు రూపాల్లో సేవం అనేది సరైనది. నేవం అనేది అక్షర దోషం (ముద్రణ దోషం) గా పరిగణింపబడింది.
2.	వాణీవల్లభ	8.	**వాణీ**వల్లభ దుర్లభంబగు భవద్వారంబున న్నిల్చి	**వాణీ**వల్లభ దుర్లభంబగు భవద్వారంబునన్ నిల్చి	**వాణీ**వల్లభ దుర్లభంబగు భవద్వారంబునన్ని ల్చి	**వాణి**వల్లభ దుర్లభంబగు భవద్వారంబునన్ని ల్చి	**వాణీ**వల్లభ దుర్లభంబగు భవద్ద్వారంబున న్నిల్చి	**వాణీ**వల్లభ దుర్లభంబగు భవద్ద్వారంబున న్నిల్చి	**వాణీ**వల్లభ దుర్లభంబగు భవద్ద్వారంబునన్ న్నిల్చి	**వాణీ**వల్లభ దుర్లభంబగు భవద్వారంబు నన్నిల్చి	**వాణీ**వల్లభ దుర్లభంబగు భవద్వారంబున న్నిల్చి	**వాణీ**వల్లభ దుర్లభం బగు భవద్వారంబు నన్నిల్చి	**వాణీ**వల్లభ దుర్లభంబగు భవద్ద్వారంబున న్నిల్చి	వాణీ వాణి	ఛందస్సు ప్రకారం 'వాణీ' అనేదే సరైనది. ఎందుకంటే శార్దూలంలో మొదటి గణం 'మ' గణం. 3 గురువులు (UUU) ఉండాలి.
		9.	వాణీవల్లభ దుర్లభంబగు **భవద్వారంబున** న్నిల్చి	వాణీవల్లభ దుర్లభంబగు **భవద్ద్వారంబునన్** న్నిల్చి	వాణీవల్లభ దుర్లభంబగు **భవద్వారంబున** న్నిల్చి	వాణివల్లభ దుర్లభంబగు **భవద్వారంబున** న్నిల్చి	వాణీవల్లభ దుర్లభంబగు **భవద్ద్వారంబున** న్నిల్చి	వాణీవల్లభ దుర్లభంబగు **భవద్ద్వారంబున** న్నిల్చి	వాణీవల్లభ దుర్లభంబగు **భవద్ద్వారంబునన్** న్నిల్చి	వాణీవల్లభ దుర్లభంబగు **భవద్వారంబు** నన్నిల్చి	వాణీవల్లభ దుర్లభంబగు **భవద్వారంబున** న్నిల్చి	వాణీవల్లభదుర్లభం బగు **భవద్వారంబు** నన్నిల్చి	వాణీవల్లభ దుర్లభంబగు **భవద్వారంబున** న్నిల్చి	భవద్ద్వారంబున భవద్వారంబున	ఈ రెండు రూపాల్లో భవత్ + ద్వారంబున ='భవద్ద్వారంబున' అనేది సరైన రూపం (జస్త్వ సంధి)
		10.	శ్రీఁ**జెఱఁబట్ట జూచిన** విచార ద్రోహమో	శ్రీఁ**జెఱపట్టఁజూ**చిన విచారద్రోహ మో	శ్రీ**చెరపట్ట చూ**చిన విచార ద్రోహమో	శ్రీ **చెరపట్ట**చూచిన విచార ద్రోహమూ	శ్రీఁ **జెఱపట్టఁ** జూచిన విచార ద్రోహమో	శ్రీఁ **జెఱపట్టఁ** జూచిన విచార ద్రోహమో	శ్రీఁ **జెఱవట్టఁ** జూచిన విచార ద్రోహమో	శ్రీ **చెరపట్ట** చూచిన విచార ద్రోహమో	శ్రీ **చెరపట్ట** చూచిన విచార ద్రోహమో	శ్రీ **చెరపట్ట** చూచిన విచార ద్రోహమో	శ్రీఁ **జెఱపట్టఁ** జూచిన విచార ద్రోహమో	శ్రీఁ జెఱపట్టఁజూచిన శ్రీ చెరపట్టచూచిన	వీటికి అర్థం 'బలత్కారంగా పొందలనుకోవడం' అయితే బిందువు వున్న రూపం సరైనది ఎందుకంటె 'చెర' అనేది నిఘంటువులో లేదు 'చెఱ' అనేది ఉంది.
		11.	క్రీడ**లఁబా**సి దుర్దశల పాలై రాజలోకాధమశ్రీ	క్రీడ**లఁబా**సి దుర్దశల పాలై రాజలోకాధమ	క్రీడ**లబాసి** దుర్దశల పాలై రాజలోకాధమ	క్రీడ**లబా**సి దుర్దశలపాలై రాజలోకాధమ	క్రీడలఁ **బాసి** దుర్దశల పాలై రాజలోకాధమ	క్రీడ**లఁబాసి** దుర్దశలపాలై రాజలోకాధమ	క్రీడ**లఁబాసి** దుర్దశల పాలై రాజలోకాధమ	క్రీడ**లబాసి** దుర్దశలపాలై రాజలోకాధమ	క్రీడ**లబాసి** దుర్దశల పాలై రాజలోకాధమ	క్రీడ**లబాసి** దుర్దశల పాలై రాజలోకాధమ	క్రీడ**లఁబాసి** దుర్దశల పాలై రాజలోకాధమ	క్రీడలఁ బాసి క్రీడలబాసి	క్రీడలఁ బాసి అనేదే సరైనది (బాలవ్యా. సంధి. 17)

		12 .	శ్రేణీ ద్వారము దూ**అcజేసితివిగా** శ్రీకాళహస్తీశ్వరా!	శ్రేణీ ద్వారము దూర**cజేసేదిపుడో** శ్రీకాళహస్తీశ్వరా!	శ్రేణీ ద్వారము దూర **జేసిదిపుడో** శ్రీకాళహస్తీశ్వరా!	శ్రేణీ ద్వారము దూర**జేసిదిపుడో** శ్రీకాళహస్తీశ్వరా!	శ్రేణీ ద్వారము **దూఅcజేసితిపుడో** శ్రీకాళహస్తీశ్వరా!	శ్రేణీ ద్వారము **దూరc జేసితిపుడో** శ్రీకాళహస్తీశ్వరా!	శ్రేణీ ద్వారము **దూరcజేసితివిపో** శ్రీకాళహస్తీశ్వరా	శ్రేణీ ద్వారము **దూరజేసిదిపుడో** శ్రీకాళహస్తీశ్వరా	శ్రేణీ ద్వారము **దూరజేసిదిపుడో** శ్రీకాళహస్తీశ్వరా	శ్రేణీ ద్వారము **దూరజేసిదిపుడో** శ్రీకాళహస్తీశ్వరా!	శ్రేణీ ద్వారము **దూరc జేసితిపుడో** శ్రీకాళహస్తీశ్వరా!	దూరc జేసితివిగా దూరc జేసిదిపుడో దూర జేసిదిపుడో	ఈ మూడు రూపాల్లో సందర్భాన్ని బట్టి, వ్యాకరణాన్ని బట్టి 'దూరc జేసిదిపుడో' అనేదే సరైనది. (బాలవ్యా. సంధి. 17)
3 .	అంతామి థ్య	13 .	**అంతామిథ్య** తలంచి చూచిన నరుండట్లొటెటింగి న్	**అంతామిథ్య** తలంచిచూచిన నరుండట్లొటెటింగి న్	**అంతా మిథ్య** తలంచి చూచిన నరుండట్లొటెరింగి న్	**అంతా మిధ్య** తలంచి చూచిన నరుండట్లొటెరింగిన్	**అంతా మిధ్య** తలంచి చూచిన నరుండట్లొటెటింగి న్	**అంతామిథ్య** తలంచి చూచిన నరుండట్లొటెరింగి న్	**అంతామిథ్య** తలంచి చూచిన నరుండట్లొ టెటింగిన్	**అంతామిథ్యయని** తలంచి చూచిన నరుండట్లొటెరింగి న్	**అంతామిధ్య** తలంచి చూచిన నరుండట్లొటెరింగి న్	**అంతా మిధ్య** తలంచి చూచిన నరుండట్లొటెరింగి న్	**అంతా మిథ్య** తలంచి చూచిన నరుండట్లొటెరింగి న్	అంతామిథ్య అంతామిధ్య	ఈ రెండు రూపాల్లో నిఘంటువు ఆధారంగా 'మిథ్య' అనేదే సరైంది (శబ్ద. పుట 73)
		14 .	అంతామిథ్య తలంచి చూచిన **నరుండట్లొటెటింగి** **న్**	అంతామిథ్య తలంచిచూచిన **నరుండట్లొటెటింగి** **న్**	అంతా మిథ్య తలంచి చూచిన **నరుండట్లొటెరింగిన్**	అంతా మిధ్య తలంచి చూచిన **నరుండట్లొటెరింగిన్**	అంతా మిధ్య తలంచి చూచిన **నరుండట్లొటెటింగి** **న్**	అంతామిథ్య తలంచి చూచిన **నరుండట్లొ** **టెరింగిన్**	అంతామిథ్య తలంచి చూచిన **నరుండట్లొ** **టెటింగిన్**	**అంతామిథ్యయని** తలంచి చూచిన **నరుండట్లొటెరింగి** **న్**	అంతామిధ్య తలంచి చూచిన **నరుండట్లొటెరింగి** **న్**	అంతా మిధ్య తలంచి చూచిన **నరుండట్లొటెరింగి** **న్**	అంతా మిథ్య తలంచి చూచిన **నరుండట్లొటెరింగి** **న్**	నరుండట్లొటెటింగి న్ నరుండట్లొటెరింగి న్	ఈ రెండింటిలో 'ఎటింగిన్' అనే శకటరేఫ రూపం సరైంది. (శబ్ద. పుట 130)
		15 .	సదా **కాంతల్పు** **త్రులు నర్థమున్** తనువు నిక్కబంచు మోహార్ణవ	**కాంతల్ పుత్త్రులు** నర్థమున్ తనువు నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	**కాంతల్పుత్రులు** నర్ధముల్ తనువు నిక్కంబంచు మోర్ణవ	**కాంతల్పుత్రులు** నర్థముల్ తనువు నిక్కంబుంచు మోహార్ణవ	**కాంతల్పుత్త్రులు** నర్థమున్ తనువు నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	**కాంతల్ పుత్రులు** నర్థముల్ తనువు నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	**కాంతల్పుత్రులు** నర్థముం దనువు నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	**కాంతాపుత్రులు** నర్థముల్ తనువు నిక్కంబంచుపుమో హార్ణవ	**కాంతల్పుత్రులు** నర్థముల్ తనువు నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	**కాంతల్పుత్రులు** నర్థముల్ తనువు నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	**కాంతల్ పుత్రులు** నర్థముల్ తనువు నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	కాంతల్పుత్రులు కాంతల్ పుత్రులు కాంతల్ పుత్త్రులు	ఛందస్సు దృష్ట్యా 3 రూపాలు సరైనవి అయినప్పటికీ 'పుత్త్రులు' లో 'త్త్ర' ఈ రూపం నిఘంటువుల్లో లేదు. పుత్రులు సరైంది. (శబ్ద. పుట 591)
		16 .	కాంతల్పుత్రులు **నర్థమున్** తనువు నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	కాంతల్ పుత్త్రులు **నర్థమున్** తనువు నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	కాంతల్పుత్రులు **నర్ధముల్** తనువు నిక్కంబంచు మోర్ణవ	కాంతల్పుత్రులు **నర్థముల్** తనువు నిక్కంబుంచు మోహార్ణవ	కాంతల్పుత్త్రులు **నర్థమున్** తనువు నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	కాంతల్ పుత్రులు **నర్థముల్** తనువు నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	కాంతల్పుత్రులు **నర్థముం** దనువు నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	కాంతా పుత్రులు **నర్థముల్** తనువు నిక్కంబంచుపు మోహార్ణవ	కాంతల్పుత్రులు **నిర్థముల్** తనువు నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	కాంతల్పుత్రులు **నర్థముల్** తనువు నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	కాంతల్ పుత్రులు **నర్థముల్** తనువు నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	అర్థముల్ అర్ధమున్	అర్థమున్ సందర్భాన్ని బట్టి సరైంది (శబ్ద. పుట 51)
		17 .	కాంతల్పుత్రులు నర్థమున్ **తనువు** నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	కాంతల్ పుత్త్రులు నిర్థమున్ **తనువు** నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	కాంతల్పుత్రులు నర్ధముల్ **తనువు** నిక్కంబంచు మోర్ణవ	కాంతల్పుత్రులు నర్థముల్ **తనువు** నిక్కంబుంచు మోహార్ణవ	కాంతల్పుత్త్రులు నర్థమున్ **తనువు** నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	కాంతల్ పుత్రులు నర్థముల్ **తనువు** నికంబంచు మోహార్ణవ	కాంతల్ పుత్త్రులు నర్థముం **దనువు** నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	కాంతాపుత్రులు నర్థముల్ **తనువు** నిక్కంబంచు ప్రమోహార్ణవ	కాంతల్పుత్రులు నర్ధముల్ **తనువు** నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	కాంతల్పుత్రులు నర్థముల్ **తనువు** నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	కాంతల్ పుత్రులు నర్థముల్ తనువు నిక్కంబంచు మోహార్ణవ	అర్థమున్ తనువు అర్థముం దనువు అర్థముల్ తనవు	ఈ మూడు రూపాల్లో మొదటి రెండు రూపాలు సరైనవి

														(బాలవ్యా. సంధి 16, 17)
		18.	భ్రాంతిం జెంది **చరించుఁ గాని** పరమార్థంబైన నీయందుఁదాఁ	భ్రాంతిం జెంది **చరించుఁగాని** పరమార్థంబైన నీయందుఁదాఁ	భ్రాంతింజెంది **చరించుగాని** పరమార్ధంబైన నీ యందుదా	భ్రాంతింజెంది **చరించుగాని** పరమార్థంబైన నీ యందుదా	భ్రాంతిం జెంది **జరించుఁ గాని** పరమార్థంబైన నీ యందుఁదాఁ	భ్రాంతింజెంది **చరించుగాని** పరమార్థంబైన నీయందుఁదా	భ్రాంతిం జెంది **చరించుఁగాని** పరమార్థంబైన నీయందుఁదాఁ	భ్రాంతింజెంది **చరించుగాని** పరమార్థంబైన నీయందు దా	భ్రాంతింజెంది **చరించుగాని** పరమార్థంబైన నీయందు దా	భ్రాంతింజెంది **చరించుగాని** పరమార్థంబైన నీ యందుదా	భ్రాంతింజెంది **చరించుగాని** పరమార్థంబైన నీయందుఁదా	చరించుఁగాని చరించు గాని జరించు గాని	వీటిలో 'చరించుఁ గాని' సరైంది (బాలవ్యా. సంధి. 17)
		19.	భ్రాంతింజెంది చరించుఁగాని పరమార్థంబైన **నీయందుఁదాఁ**	భ్రాంతిం జెంది చరించుఁ గాని పరమార్థంబైన **నీయందుఁదాఁ**	భ్రాంతింజెంది చరించుగాని పరమార్ధంబైన **నీ యందుదా**	భ్రాంతింజెంది చరించుగాని పరమార్థంబైన **నీ యందుదా**	భ్రాంతిం జెంది జరించుఁ గాని పరమార్థంబైన **నీ యందుఁదాఁ**	భ్రాంతిం జెంది చరించుఁగాని పరమార్థంబైన **నీయందుఁదా**	భ్రాంతిం జెంది చరించుఁ గాని పరమార్థంబైనన **నీయందుఁదా**	భ్రాంతిం జెంది చరించు గాని పరమార్థంబైన **నీయందు దా**	భ్రాంతిం జెంది చరించుగాని పరమార్థంబైన **నీయందు దా**	భ్రాంతిం జెంది చరించుగాని పరమార్థంబైన **నీ యందుదా**	భ్రాంతింజెంది చరించుగాని పరమార్థంబైన **నీయందుఁదా**	నీ యందుఁ దాఁ నీ యందుదా	బిందువు ఉన్న రూపం సరైంది
		20.	**జింతాకంతయు జింతనిల్పఁడు గదా**	**జింతాకంతయు జింత నిల్పడు గదా!**	**చింతాకాంతయు చింతనిల్పడు కదా**	**చింతాకంతయు చింత నిల్పడు కదా**	**జింతాకంతయుఁ జింత నిల్పఁడు గదా**	**జింతాకంతయుఁ జింత నిల్పడు గదా**	**జింతాకంతయుఁ జింత నిల్పఁడు గదా**	**చింతాకంతయు చింత నిల్పడు కదా**	**చింతాకంతయు చింత నిల్పడు కదా**	**చింతాకంతయు చింతనిల్పడు కదా**	**జింతాకంతయు జింత నిల్పడు గదా**	దాఁ జింతాకంతయు జింత నిల్పడు గదా దా చింతాకంతయు చింత నిల్పడు గదా	ఈ రెండు రూపాలు సరైనవి అయితే ఈ శతకం 16వ శతాబ్దం నాటిది కాబట్టి అరసున్నతో ఉన్న రూపం సముచితం
4.	నీ నాసందొడ బాటుమాట	21.	నీ **నాసందొడ బాటు** మాట వినుమా నీ చేత జీతంబు	నీ **నాసందొడబా టు** మాట వినుమా నీ చేత జీతంబు	నీ **నాయందొడ బాటు** మాట వినుమా నీచేత జీతంబు	నీ **నాయందొడ బాటు** మాట వినుమా, నీచేత జీతంబు	నీ **నాసందొడఁ బాటు** మాట వినుమా నీచేత జీతంబు	నీ **నాసందొడ** బాటు మాట వినుమా! నీచేత జీతంబు	నీ **నాసందొడఁ** బాటు మాట వినుమా నీచేత జీతంబు	నీ**నాయం దొడబాటు**మాట వినుమా, నీచేత జీతంబు	నీ **నాసందొడబాటు** మాట వినుమా నీ చేత జీతంబు	నీ **నాసందొడబాటు** మాట వినుమా నీ చేత జీతంబు	నీ **నాసందొడఁ బాటు**మాట వినుమా! నీ చేత జీతంబు	నీ నా సందొడఁబాటు నీ నా యందొడఁబాటు	ఈ రెండు రూపాలకు అర్థం ఒకటే. కాబట్టి దేన్ని తీసుకున్నా తప్పు లేదు.
		22.	**నేఁ గానిం** బట్టక సంతతం బు మది వేడ్క న్గొల్తు	**నేఁ గానిం**బట్టక సంతతంబు మది వేడ్కన్ గొల్తు	**నే గానిం**బట్టక సంతతంబు మరివేడ్కన్గొల్తు	**నేగానిం**బట్టక సతతంబు మరివేడ్కన్గొల్తు	**నేఁ గానిం**బట్టక సంతతంబు మది వేడ్కంగొల్తు	**నే గానిం**బట్టక సంతతంబు మదివేడ్కంగొల్తు	**నేగానిం** బట్టక సంతతంబు మదివేడ్కంగొల్తు	**నేగానిం**బట్టక సంతతంబు మదివేడ్కన్గొల్తు	**నేగానిం**బట్టక సంతతంబు మరివేడ్కన్గొల్తు	**నేగానింబట్టక** సంతతంబు మరివేడ్కన్గొల్తు	**నే గానిం**బట్టక సంతతంబు మదివేడ్కంగొల్తు	నేఁ గానింబట్టక నే గానింబట్టక	మొదటి రూపం సరైంది.
		23.	నేఁ గానిం బట్టక సంతతం బు **మదివేడ్క** గొల్తు	నేఁ గానింబట్టక సంతతంబు**మది** వేడ్కన్ గొల్తు	నే గానింబట్టక సంతతంబు **మరివేడ్క**న్గొల్తు	నే గానింబట్టక సంతతంబు **మరివేడ్క**న్గొల్తు	నేఁ గానింబట్టక సంతతంబు **మదివేడ్కం**గొల్తు	నే గానింబట్టక సంతతంబు **మదివేడ్కం**గొల్తు	నేగానింబట్టక సంతతంబు **మదివేడ్కం**గొల్తు	నేగానింబట్టక సంతతంబు **మదివేడ్క**న్గొల్తు	నే గానింబట్టక సంతతంబు **మరి వేడ్క**న్గొల్తు	నేగానింబట్టక సంతతంబు **మరి వేడ్క**న్గొల్తు	నే గానింబట్టక సంతతంబు **మదివేడ్కం**గొల్తు	మదివేడ్క గొల్తు మదివేడ్కన్ గొల్తు మదివేడ్కం గొల్తు మదివేడ్కన్గొల్తు	చివరి రెండు రూపాలు సరైనవి (బాలవ్యా. సంధి. 6, 17)
		24.	**నంతస్సపత్నా** నీకంబున కొప్పగింపకుము నన్నాపాటియే చాలుఁ దేనొల్లం	**నంతస్సపత్నా** నీకంబున కొప్పగింపకుము నన్నాపాటియే చాలుఁ దేనొల్లం	**సంతస్సపత్నా** నీకంబున్ కొప్పగింపకుము నన్నాపాటియే చాలు లే జీనొల్లం	**సంతస్సపత్నా** నీకంబున కొప్పగింపకుము నన్నా పాటియేచాలు లే జీనొల్లం	**నంతస్సపత్నా** నీకంబున కొప్పగింపకుము నన్నాపాటియే చాలుఁదే జీనొల్లం	**నంతస్సపత్నా** నీకంబున కొప్పగింపకుము నన్నాపాటియే చాలుఁదేజీనొల్లన్	**నంతస్సపత్నా** నీకంబున కప్పగింపకుము నన్నాపాటియే చాలుఁ దేజీనొల్లం	**సంతస్సపత్నా** నీకంబున కొప్పగింపకుము నన్నాపాటియే చాలు, తేజీనొల్లం	**సంతస్సపత్నా** నీ కంబున గొప్పగింపకుము నన్నాపాటియే చాలు, తేజీ నొల్లం	**సంతస్సపత్నా** నీకంబున గొప్పగింపకుము నన్నాపాటియే చాలు, తేజీనొల్లం	**నంతస్సపత్నా** నీకంబున కొప్పగింపకుము నన్నాపాటియే చాలుఁదే జీ నొల్లన్	అంతఃసపత్నా = లోపలి శత్రువు అని అర్థము	లోపలి శత్రువు అని అర్థము. 'న'లోను, 'స'లోను 'అ'ను స్వీకరించాలి.

		25.	**నీకంబున కొప్పగింపకుము** నన్నాపాటియే చాలుcదేజీనొల్లు	**నీ కంబున కొప్పగింపకుము** నన్నాపాటియే చాలుc దే జీనొల్లం	**నీ కంబున్ కొప్పగింపకుము** నన్నాపాటియే చాలు తేజీనొల్లం	**నీకంబున కొప్పగింపకుము** నన్నాపాటియేచాలు తేజీనొల్లం	**నీ కంబున కొప్పగింపకుము** నన్నాపాటియే చాలుcదేజీనొల్లం	**నీ కంబున కొప్పగింపకుము** నన్నాపాటియే చాలుcదేజీనొల్లన్	**నీకంబున కప్పగింపకుము** నన్నాపాటియే చాలుcదేజీనొల్లం	**నీ కంబున కొప్పగింపకుము** నన్నాపాటియే చాలు, తేజీనొల్లం	**నీకంబున కొప్పగింపకుము** నన్నాపాటియే చాలు, తేజీనొల్లం	**నీ కంబున కొప్పగింపకుము** నన్నాపాటియేచాలు తేజీనొల్లం	నీ కంబున కొప్పగింపకుము నన్నాపాటియే చాలుcదేజీ నొల్లన్	ఒప్పగింపకుము అప్పగింపకుము	రెండింటికి అర్థం ఒక్కటే కాబట్టి దైన్నైనా అంగీకరించవచ్చు.
		26.	**చాలుc దేజీ** నొల్లం గరినొల్ల నొల్ల సిరులన్ శ్రీకా....	**చాలుc దే జీనొల్లం** గరినొల్ల నొల్ల సిరులన్ శ్రీకా....	**చాలు తేజీనొల్లం** గరినొల్ల నొల్ల సిరులన్ శ్రీకా....	**చాలు తేజీనొల్లం** గరినొల్ల నొల్ల సిరులన్ శ్రీకా....	**చాలుc దేజీనొల్లం** గరి నొల్ల నొల్ల సిరులన్ శ్రీకా.....	**చాలుcదేజీ నొల్లన్** గరినొల్ల నొల్ల సిరులన్ శ్రీకా....	**చాలుcదేజీనొల్లం** గరినొల్ల నొల్ల సిరులన్ శ్రీకా...	**చాలుతేజీ నొల్లం**గరినొల్ల నొల్లసిరులన్ శ్రీకా.....	**చాలు తేజీనొల్లం** గరినొల్ల నొల్ల సిరులన్ శ్రీకా.....	**చాలు తేజీనొల్లం** గరినొల్ల నొల్ల సిరులన్ శ్రీకా....	**చాలుc దేజీ నొల్లన్** గరినొల్ల నొల్ల సిరులన్ శ్రీకా....	చాలుc దేజీ చాలు తేజీ	రెండు రూపాలు సరైనవీ.
5.	భవకేళీ	27.	భవకేళీ మదిరామదంబున **మహా పాపాత్ముc డై వీcడు**	భవకేళీ మదిరా మదంబున **మహా పాపాత్ముcడై వీcడు**	భవకేళీ మదిరా మదంబున **మహా పాపాత్ముడై వీడు**	భవకేళీ మదిరా మదంబున **మహా పాపాత్ముడై వీడు**	భవకేళీ మదిరా మదంబున **మహాపాపాత్ముcడై వీడు**	భవకేళీ మదిరా మదంబున **మహా పాపాత్ముడై వీడు**	భవకేళీ మదిరామదంబున **మహా పాపాత్ముcడై వీcడు**	భవకేళీ మది౽ రామదంబున **మహాపాపాత్ముడై వీడు**	భవకేళీ మది రామదంబున **మహా పాపాత్ముడై వీడు**	భవకేళీ మదిరా మదంబున మహా **పాపాత్ముడై వీడు**	భవకేళీ మదిరా మదంబున మహా **పాపాత్ముడై వీడు**	మహా పాపాత్ముcడై వీcడు మహా పాపాత్ముడై వీడు	అరసున్న ఉన్న రూపం సరైంది. ఎందుకంటే ఆకాలానుగుణంగా
		28.	నన్ను వివేకింపc **డటంచు**	నన్ను వివేకింపc **డటంచు**	నన్ను వివేకింప **డటంచు**	నన్ను వివేకింప **డటంచు**	నన్ను వివేకింప **డటంచు**	నన్ను వివేకింపc **డటంచు**	నన్ను వివేకింపc **డటంచు**	నన్ను వివేకింప **డటంచు**	నన్ను వివేకింప **డటంచు**	నన్ను వివేకింప **డటంచు**	నన్ను వివేకింపc **డటంచు**	వివేకింపcడటంచు వివేకింపడటంచు	'ద'కు ముందు '' (అరసున్న) ఉండడం సరైన రూపం
		29.	**నేను** నరకార్ణో **రాశి పాలైనc బట్టవు** బాలుం డొకచోట నాటతమి తోడ	నేను నరకార్ణోరాశి **పాలైనc బట్టవు** బాలుండొకచోట నాటతమితోడన్	**నేను** నరకార్ణో **రాశిపాలైనబట్టవు** బాలుండొకచోట నాటతమితోడ	**నేను** నరకార్ణో **రాశిపాలైన బట్టవు** బాలుండొక చోట నాటమితోడ	**నేను** నరకా **ర్ణోరాశిపాలైన బట్టవు**; బాలుం డొక చోట నాటమితోడ	**నన్ను** నరకార్ణోరాశి **పాలైనc బట్టవు** బాలుండొక చోట నాటతమితోడ	**నేను** నరకార్ణో రాశి **పాలైనc బట్టవు** బాలుండొక చోట నాటతమి తోడన్	**నేను** నరకార్ణో రాశి**పాలైనబట్టవు** బాలుండొక చోట నాటతమితోడ	**నేను** నరకార్ణో రాశి**పాలైనబట్టవు** బాలుండొక చోట నాటమితోడ	**నేను** నరకార్ణో రాశి**పాలైనబట్టవు** బాలుండొకచోట నాటతమితోడ	**నన్ను** నరకార్ణో రాశి **పాలైనcబ ట్టవు** బాలుండొక చోట నాటతమి తోడన్	రాశిపాలైనc బట్టవు రాశిపాలైన బట్టవు	సరళమునకు ముందు బిందువు ఉండడం సముచితం
		30.	బాలుండొకచోట నాటమితోడ **న్నూతcగూలంగcద ండ్రి** విచారింపక యుండునా?	బాలుండొకచోట నాట తమి తోడన్ **నూతిc గూలంగc దండ్రి** విచారింపకయుండునా	బాలుండొకచోట నాటతమితోడ **న్నూత గూలంగదం డ్రి** విచారింపక యుండునా	బాలుండొకచోట నాటమితోడ న్నూతగూలంగ దండ్రి విచారింపక యుండునా	బాలుండొకచోట నాటమి తోడ **న్నూతc గూలంగc దండ్రి** విచారింపక యుండనా	బాలుండొకచోట నాటతమితోడన్ **నూతcగూలంగc దండ్రి** విచారింపక యుండునా?	బాలుండొకచోట నాటతమితోడ న్ **నూతc గూలంగ దండ్రి** విచారింపక యుండునా	బాలుండొకచోట నాటతమితోడ **న్నూతగూలంగ దండ్రి** విచారింపక యుండునా	బాలుండొక చోట నాటతమితోడ **న్నూతగూలంగ దండ్రి** విచారింపక యుండునా	బాలుండొకచోట నాటతమితోడ **న్నూతగూలంగ దండ్రి** విచారింపక యుండునా	బాలుండొకచోట నాటతమితోడన్ **నూతc గూలంగc దండ్రి** విచారింపక యుండునా!	నూతcగూలంగcదం డ్రి నూతగూలంగ దండ్రి	బిందువు. ఉన్న రూపం సరైనది.
6.	స్వామి ద్రోహము	31.	స్వామి ద్రోహము **జేసి యేనొకని గొల్వం బోతినో**	స్వామి ద్రోహము **జేసి వేఱొకని కొల్వంబోతినో**	స్వామి ద్రోహము **చేసి వేరొకని కొల్వన్ బోతినో**	స్వామి ద్రోహము **చేసి వేరొకని కొల్వన్ బోతినో**	స్వామి ద్రోహము **జేసి యేనొకని గొల్వంబోతినో**	స్వామిద్రోహము **చేసి వేఱొకనిc గొల్వంబోతినో**	స్వామిద్రోహము **జేసి వోఱొకని గొల్వంబోతినో**	స్వామిద్రోహము **చేసి వేరొకని కొల్వన్బోతినో**	స్వామిద్రోహము **చేసి వేరొకని కొల్వన్బోతినో**	స్వామి ద్రోహము **చేసి వేరొకని కొల్వన్ బోతినో**	స్వామి ద్రోహము **చేసి వేఱొకనిc గొల్వంబోతినో**	ద్రోహముcజేసి యేరొకని గొల్వంబోతినో ద్రోహము చేసి వేఱొకని కొల్వంబోతినో	ఈ రెండు రూపాలు సరైనవి. మిగిలినవి ప్రయోగించికూడదు.
		32.	నే నీమాట న్విన నొల్ల **కుండితినొ**	నే నీ మాటన్ విననొల్ల **కుండితినొ** **నిన్నే దిక్కుగా**	నే నీ మాట న్విన నొల్ల **కుండితినో**	నే నీ మాట న్విన నొల్ల **కుండితినో!** **నిన్ను దిక్కుగా**	నేనీ మాట న్విన నొల్ల **కుండితినొ**	నే నీ మాట ల్విన నొల్ల **కుండితినొ**	నే నీ మాటన్ విన నొల్ల**కుండితి నొ నిన్నే దిక్కుగాc**	నే నీ మాట న్వివనొల్ల **కుండితినో**	నే నీ మాటల్విన నొల్ల**కుండితినో** **నిన్నే దిక్కుగా**	నేనీ మాటల్విన నొల్ల **కుండితినో** **నిన్నే దిక్కుగా**	నే నీ మాట ల్విన నొల్ల **కుండితినొ**	నిన్నే దిక్కుగాc జూడనో నిన్నే దిక్కుగా జూడనో	మొదటి రూపం సరైంది

			నిన్నే దిక్కుగా జూడనో	**జూడునో**	**నిన్నే దిక్కుగా జూడునో**	**జూడనో**	**నిన్నే దిక్కుగాఁ జూడునో**	**నిన్నే దిక్కుగాఁ జూడనో**	**జూడనో**	**నిన్నే దిక్కుగా జూడనో**	**జూడునో**	**జూడునో**	**నిన్నే దిక్కుగాఁ జూడనో**		
		33.	యేమీ యిట్టి వృధాపరాధినగు **నన్నీ** దుఃఖవారా శి	యేమీ యిట్టి వృథాపరాధినగు **నన్నీ** దుఃఖ వారాశి	యేమీ యిట్టి వృధాపరాధినగు **నన్నున్** దుఃఖ వారాశి	యేమీ యిట్టి వృధాపరాధినగు నన్నున్ దుఃఖ వారాశి	యేమీ యిట్టి వృథా పరాధినగు **నన్నీ** దుఃఖవారా శి	యేమీ యిట్టి వృథాపరాధినగు **నన్నీ** దుఃఖవారాశి	యేమీ యిట్టి వృథాపరాధినగు **నన్నీ** దుఃఖరాశి	యేమీ యిట్టి వృథాపరాధినగు నన్నున్ దుఃఖ రాశి	యేమీ యిట్టి వృధాపరాధినగు **నన్నీ** దుఃఖవారాశి	యేమీ యిట్టి వృథాపరాధినగు **నన్నీ** దుఃఖవారాశి	యేమీ యిట్టి వృథాపరాధినగు **నన్నీ** దుఃఖవారాశి	నన్నీ నన్నున్	ఈ రెండు రూపాలు ఛందస్సుకు అనుకూలంగానే ఉన్నాయి
		34.	వీ చీ మధ్యంబు న ముంచి **యుంపఁదగునా**	వీ చీ **మధ్యంబున** ముంచి **యుంపఁదగు నా**	వీచీ **మధ్యంబున** ముంచి **యుంప దగునా**	వీ చీ **మధ్యంబునన్** ముంచి **యుంపదగునా**	వీచీ **మధ్యంబున** **ముంచి** **యుంపదగునా**	వీచీ మధ్యంబున ముంచి **యుంపఁదగునా**	వీచీ **మధ్యంబున** ముంచి **యుంపఁ దగునా**	వీచీ **మధ్యంబున** ముంచి **యుంపదగు నా**	వీ చీ **మధ్యంబున** ముంచి **యుంపదగు** నా	వీచీ **మధ్యంబున** ముంచి **యుంపదగునా**	వీ చీ **మధ్యంబున** ముంచి **యుంపదగునా**	యుంపఁ దగునా యుంప దగునా	అరసున్న ఉన్న రూపం సరైంది
7.	దవిజక్ష్మారుహ	35.	దివిజక్ష్మారుహ ధేనురత్న **ఘనభూతి** ప్రస్ఫుర ద్రత్న సానువు	దివిజక్ష్మారుహ ధేనురత్న **ఘన భూతి** ప్రస్ఫుర ద్రత్న సానువు	దివిజక్ష్మారుహ ధేనురత్న **ఘన భూతిన్** ప్రస్ఫుర ద్రత్న సానువు	దివిజక్ష్మారుహ ధేనురత్న **ఘన భూతిన్** ప్రస్ఫుర ద్రత్న సానువు	ద దివిజక్ష్మారుహ ధేనురత్న **ఘన భూతి** ప్రస్ఫుర ద్రత్న సానువు	దివిజక్ష్మారుహ ధేను రత్న **ఘనభూతి** ప్రస్ఫుర ద్రత్న సానువు	దివిజక్ష్మారుహ ధేనురత్న **ఘన భూతి** ప్రస్ఫుర ద్రత్న సానువు	దివిజక్ష్మారుహ ధేను రత్న **ఘనభూతిన్** ప్రస్ఫురద్రత్న సానువు	దివిజక్ష్మారుహ ధేను రత్న **ఘనభూతిన్** ప్రస్ఫుర ద్రత్న సానువు	దివిజక్ష్మారుహ ధేను రత్న **ఘనభూతిన్** ప్రస్ఫురద్రత్న సానువు	దివిజక్ష్మారుహ ధేనురత్న **ఘనభూతి** ప్రస్ఫురద్రత్న సానువు	ఘనభూతి ఘన భూతిన్	ఛందస్సులో రెండు రూపాలను ప్రయోగించవచ్చు
		36.	నీ విల్లు నిధీశ్వరుండు **సఖుఁడర్ణోరాశి** కన్యావిభుండు	నీ విల్లు నిధీశ్వ రుండు **సఖుఁడర్ణో రాశి** కన్యావిభుండు	నీ విల్లు నిధీశ్వ రుండు **సఖుడర్ణో రాశి** కన్యావిభుండు	నీ విల్లు నిధీశ్వరుం డు **సఖుడర్ణోరాశి** కన్యావిభుండు	నీ విల్లు నిధీశ్వరుం డు **సఖుఁడర్ణో రాశి** కన్యావిభుండు	నీ విల్లు నిధీ శ్వరుండు **సఖుఁడర్ణోరాశి** కన్యా విభుండు	నీ విల్లు నిధీశ్వరుండు **సఖుఁడర్ణోరాశి** కన్యావిభుండు	నీ విల్లు నిధీశ్వరుండు **సఖుడర్ణోరాశి** కన్యావిభుండు	నీ విల్లు నిధీశ్వరుండు **సఖుఁ దర్ణో రాశి** కన్యా విభుండు	నీ విల్లు నిధీశ్వరుండు **సఖుఁడర్ణోరాశి** కన్యావిభుండు	నీ విల్లు నిధీశ్వరుండు **సఖుఁడర్ణోరాశి** కన్యావిభుండు	సఖుడర్ణోరాశి సఖుఁడర్ణోరాశి	బిందువు ఉన్న రూపం సరైంది
		37.	**విశేషార్చకుడి ంక నీకెన ఘనుండుం** గల్గునే	**విశేషార్భకుఁడింక నీకెన ఘనుండుం** గల్గునే	**విశేషార్చకుడింక నీకెన్ ఘనుండున్** గల్గునే	**విశేషార్చకుడిం క నీకెన్ ఘనుండున్** గల్గునే	**విశేషార్చకుఁడింక నీకెన ఘనుండుం** గల్గునే	**విశేషార్చకుఁడింక నీకెన ఘనుండుం** గల్గునే	**విశేషార్చకుఁ డింక నీకెన ఘనుండుం** గల్గునే	**విశేషార్చకుడింక నీకెన ఘనుండున్** గల్గునే	**విశేషార్చకుడి ంకనీకెన ఘనుండున్** గల్గునే	**విశేషార్చకుఁడింక నీకెన ఘనుండున్** గల్గునే	**విశేషార్చకుఁడింక నీకెన ఘనుండుం** గల్గునే	విశేషార్చకుఁ డింక విశేషార్చకుడింక	నిఘంటువు ప్రకారం బిందువు ఉన్న రూపం సరైంది (శబ్ద. పుట 43)
		38.	నీవు చూచి విచారింపవు **లేమి నెవ్వడు** దుపున్ శ్రీకా....	నీవు చూచి విచారింపవు **లేమి నెవ్వఁడు** దుపున్ శ్రీ....	నీవు చూచి విచారింపవు **లేమి న్వెవడు** దుపున్ శ్రీకా....	నీవు చూచి విచారింపవు **లేమి నెవ్వడు** దుపున్ శ్రీకా....	నీవు చూచి విచారింపవు **లేమి నెవ్వఁడు** దుపున్ శ్రీకా....	నీవు చూచి విచారింపవు **లేమి నెవ్వఁడు** దుపున్ శ్రీకా....	నీవు చూచి విచారింపవు **లేమి నెవ్వఁడు** దుపున్ శ్రీకా....	నీవు చూచి విచారింపవు **లేమియెవ్వడు** దుపున్ శ్రీకా....	నీవు చూచి విచారింపవు **లేమి నెవ్వఁడు** దుపున్ శ్రీకా....	నీవు చూచి విచారింపవు **లేమి నెవ్వఁడు** దుపున్ శ్రీకా....	నీవు చూచి విచారింపవు **లేమినెవ్వఁడు** దుపున్ శ్రీకా....	లేమి నెవ్వఁడు లేమి నెవ్వడు	'లేమి నెవ్వఁడు' సరైన రూపం (శబ్ద. పుట 132)
8.	నీతోయుద్ధము	39.	నీతో యుద్ధము **జేయనోపఁ** గవితా నిర్మాణ శక్తిన్ని నుం	నీతో యుద్ధము **జేయనోపఁ** గవితా నిర్మాణ శక్తిన్ నినుం	నీతో యుద్ధము **చేయనోప** గవితా నిర్మాణ శక్తిన్నినున్	నీతో యుద్ధము **చేయనోప** గవితా నిర్మాణ శక్తిన్నినున్	నీతో యుద్ధము **చేయనోఁపఁ** గవితా నిర్మాణ శక్తిన్నినుం	నీతోయుద్ధము **సేయనోపఁ** గవితా నిర్మాణశక్తి న్నినుం	నీతోయుద్ధము **జేయనోపఁ** గవితానిర్మాణశక్తి న్ నినుం	నీతో యుద్ధము **చేయనోప** గవితా నిర్మాణ శక్తిన్నినున్	నీతోయుద్ధము **చేయనోప** గవితా నిర్మాణశక్తి న్నిన్నుం	నీతోయుద్ధము **చేయనోప** గవితా నిర్మాణశక్తి న్నిన్నుం	నీతో యుద్ధము **సేయనోపఁ** గవితా నిర్మాణశక్తి న్నినుం	యుద్ధముఁ జేయనోపఁ గవితా యుద్ధము చేయనోప గవితా యుద్ధము సేయనోపఁగవితా	ఈ మూడు రూపాల్లో మొదటిది సరైంది. 'చ' కు 'స' సవర్ణం అయినప్పటికీ ఉచ్చారణలో ఉంది గానీ రాతలో లేదు
		40.	గవితా నిర్మాణ శక్తిన్నిన్నుం	గవితా నిర్మాణ శక్తిన్ నినుం	గవితా నిర్మాణ శక్తిన్నినున్	గవితా నిర్మాణ శక్తి నిన్నున్	గవితా నిర్మాణ శక్తి న్ని నుం	గవితా నిర్మాణశక్తి	గవితానిర్మాణశక్తి న్	గవితా నిర్మాణ శక్తిన్నినున్	గవితా నిర్మాణశక్తి	గవితా నిర్మాణశక్తి న్నిన్నుం బ్రీతుం	గవితా నిర్మాణశక్తి	ప్రీతుం జేయఁగలేను	మొదటి రెండు రూపాలు సరైనవి

			బ్రీతుంజేయఁ గలేను నీకొఱకు దండ్రింజంపఁగా జాల	బ్రీతుంజేయఁగ లేను నీకొఱకుఁ దండ్రింజంపఁగా జాల	బ్రీతుం చేయగలేను నీకొరకు తండ్రిన్ చంపగా జాల	బ్రీతుం చేయగలేను నీకొరకు తండ్రిన్ చంపగా జాల	బ్రీతుం జేయ గలేను నీకొఱకు దండ్రిం జంపగాఁ జాల	న్నినుం బ్రీతు జేయగలేను నీకొఱకుఁదండ్రిం జంపగాఁ జాల	నినుంజేయఁగలేను నీకొఱకుఁదండ్రిం జంపఁగాఁ జాల	బ్రీతుం చేయగ లేను నీ కొరకు తండ్రిన్ చంపగాజాల	న్నిన్నుం బ్రీతుం చేయగలేను నీ కొరకుతండ్రిన్ చంపగాజాల	చేయగలేను నీకొరకు తండ్రిన్ చంపగా జాల	న్నినుం బ్రీతుం, జేయగలేను నీకొఱకుఁదండ్రిం జంపగాఁజాల	నీకోరకు దండ్రింజంపఁగా బ్రీతుం చేయగలేను నీకొరకు తండ్రిన్ చంపగా ప్రీతుంజేయగలేను నీకొరకు దండ్రింజంపగా	
		41.	నా చేత న్రోకట్రు నిన్ను మొత్త వెఱతుం జీకాకు నాభక్తి	నా చేతన్ రోకట నిన్ను మొత్త వెఱతుం జీకాకు నాభక్తి	నా చేతన్ రోకటి నిన్ను మొత్త వెరతుం చీకాకు నాభక్తి	నా చేతన్ రోకటి నిన్ను మొత్త వెరతుం చీకాకు నాభక్తి	నా చేతన్ రోకట నిన్ను మొత్త వెఱతుం జీకాకు నాభక్తి	నా చేతన్రోకట నిన్ను మొత్త వెఱతున్ జీకాకు నాభక్తి	నా చేతన్ రోఁకఁట నిన్ను మొత్త వెఱతుం జీకాకు నాభక్తి	నా చేతన్ రోకటి నిన్ను మొత్త వెరతుం చీకుకునాభక్తి	నా చేతన్ రోకట నిన్ను మొత్త వెరతుం చీకాకు నాభక్తి	నా చేతన్ రోకట నిన్ను మొత్త వెరతుం చీకాకు నాభక్తి	నా చేతన్ రోకట నిన్ను మొత్త వెఱతున్ జీకాకు నాభక్తి	వెరతుం జీకాకు వెరతుం చీకాకు	మొదటి రూపం సరైంది.
		42.	నాభక్తి యే రీతిన్నాకిఁక నిన్ను జూడఁ గలుగున్ శ్రీకా...	నాభక్తి యే రీతిన్ నాకిఁక నిన్నుఁ జూడఁగలు గున్ శ్రీకా...	నాభక్తి యే రీతిన్నాకిక నిన్ను చూడగనగున్ శ్రీకా....	నాభక్తి యే రీతిన్నాకిక నిన్ను చూడగ నగున్ శ్రీకా....	నా భక్తి యే రీతి న్నాకిఁక నిన్ను జూడగలుగున్ శ్రీకా.....	నాభక్తియే రీతిన్ నాకిక నిన్నుఁజూడ గలుగున్ శ్రీకా...	నాభక్తియే రీతిన్ నాకిఁక నిన్నుఁ జూడఁ గలుగున్ శ్రీకా...	నా భక్తియే రీతిన్నా కిక నిన్ను చూడగనగున్ శ్రీకా..	నా భక్తియే రీతి న్నాకిక నిన్న చూడగనగున్ శ్రీకా.....	నాభక్తి యే రీతిన్నాకిక నిన్ను చూడగనగున్ శ్రీకా.....	నాభక్తి యే రీతిన్ నాకిక నిన్నుఁ జూడగలు గున్ శ్రీకా...	నిన్నుఁ జూడగలుగున్ నిన్ను చూడగలుగున్ నిన్ను జూడఁగలుగున్	మొదటి రెండు రూపాలు సరైనవి
9.	ఆలుంబిడ్డలు	43.	ఆలుంబిడ్డలు దల్లిదండ్రులు ధనంబంచు న్మహా బంధనం బేలా	ఆలున్ బిడ్డలు తల్లిదండ్రులు ధనంబంచున్ మహా బంధనం బేలా	ఆలున్ బిడ్డలు తల్లిదండ్రులు ధనంబంచు న్మహాబంధనం బేలా	ఆలున్ బిడ్డలు తల్లిదండ్రులు ధనంబంచు న్మహాబంధనం బేలా	ఆలుం బిడ్డలు దల్లిదండ్రులు ధనంబంచు న్మహాబంధనం బేలా	ఆలున్ బిడ్డలు దల్లిదండ్రులు ధనంబంచు న్మహాబంధనం బేలా	ఆలున్ బిడ్డలు తల్లిదండ్రులు ధనంబంచున్ న్మహాబంధనం బేలా	ఆలున్ బిడ్డలు తల్లిదండ్రులు ధనంబంచు న్మహాబంధనం బేలా	ఆలున్ బిడ్డలు తల్లిదండ్రులు ధనంబంచు న్మహాబంధనం బేలా	ఆలున్ బిడ్డలు తల్లిదండ్రులు ధనంబంచు న్మహాబంధనంబేలా	ఆలున్ బిడ్డలు దల్లిదండ్రులు ధనంబంచు న్మహాబంధనం బేలా	బిడ్డలుఁ దల్లిదండ్రులు బిడ్డలు తల్లిదండ్రులు బిడ్డలు దల్లిదండ్రులు	మొదటి రెండు రూపాలు మాత్రమే ప్రయోగింపదగినవి
		44.	నా మెడఁ గట్టి నాఁడ విఁక నిన్నే వేళఁ జింతింతు ని ర్మూలంబైన	నా మెడఁ గట్టి నాఁడవిఁక నిన్నే వేళఁజింతిం తు నిర్మూలంబైన	నా మెడ గట్టి నాడవిక నిన్నే వేళ జింతింతు నిర్మూలంబైన	నా మెడ గట్టి నాడవిక నిన్నేవేళ జింతింతు నిర్మూలం బైన	నా మెడ గట్టినాడ విక నిన్నేవేళఁ జింతింతు నిర్మూలం బైన	నా మెడ గట్టి నాడవిక నిన్నేవేళఁ జింతింతు నిర్మూలం బైన	నా మెడఁ గట్టినాడ విక్ర నిన్నేవేళఁ జింతింతు ని ర్మూలంబైన	నా మెడ గట్టి నాడవిక నిన్నె వేళేఁ జింతింతు నిర్మూలంబైన	నా మెడ గట్టినాడ విక నిన్నే వేళ జింతింతు నిర్మూలంబైన	నా మెడ గట్టి నాడవిక నిన్నే వేళ జింతింతు నిర్మూలంబైన	నా మెడ గట్టినాడ విక నిన్నేవేళఁ జింతింతు నిర్మూ లంబైన	మెడఁ గట్టినాఁడవిఁక నిన్నేవేళఁ జింతుంతు మెడ గట్టినాడవిక నిన్నేవేళ జింతుంతు	మొదటి రూపం మాత్రమే సరైంది
		45.	నిర్మూలంబైన మనంబులోనఁ గడు దుర్మోహా బ్ధిలోఁ గ్రుంకి	నిర్మూలంబైన మనంబులోనఁగ డు దుర్మోహాబ్ధిలోఁ గ్రుంకి	నిర్మూలంబైన మనంబులోనెగడు దుర్మోహాబ్ధిలో గ్రుంకి	నిర్మూలంబైన మనంబులోనెగడు దుర్మోహాబ్ధిలో గ్రుంకి	నిర్మూలంబైన మనంబులో నెగడు దుర్మోహాబ్ధిలో గ్రుంకి	నిర్మూలంబైన మనంబులోనెగడు దుర్మోహాబ్ధిలోఁ గ్రుంకి	నిర్మూలంబైన మనంబులోనెగడు దుర్మోహాబ్ధిలోఁ గ్రుంకి	నిర్మూలంబైన మనంబులోనెగడు దుర్మోహాబ్ధిలో గ్రుంకి	నిర్మూలంబైన మనంబులో నెగడు దుర్మోహాబ్ధి లో గ్రుంకి	నిర్మూలంబైన మనంబులోనెగడు దుర్మోహాబ్ధిలో గ్రుంకి	నిర్మూలంబైన మనంబులోనెగడు దుర్మోహాబ్ధిలోఁ గ్రుంకి	మనంబులోనఁగడు మనంబులోనెగడు	మొదటి రూపం సరైనది.

		46.	**యీ స్సీలామాలపు** జింత నెట్లుడిపెదో శ్రీకా.....	**యీ సీలామాలపు** జింత నెట్లుడిపెదో శ్రీకా.....	**యి శీలామాలపు** జింత నెట్లుడిపెదో శ్రీకా....	**యీ శీలామాలపు** జింత నెట్లుడిపెదో శ్రీకా....	**యీ శీలామాలపు** జింత నెట్లుడిపెదో శ్రీకా....	**యీ** **శీలామాలపుఁ** జింత నెట్లుడిపెదో శ్రీకా....	**యీ** **సీలామాలపు** జింత నెట్లుడిపెదో శ్రీకా....	**యీ శీలామాలపు** జింత నెట్లుడిపెదో శ్రీకా....	**యీ శీలామాలపు** జింత నెట్లుడిపెదో శ్రీకా....	**యీ శీలామాలపు** జింతనెట్లుడిపెదో శ్రీకా....	**యీ** **శీలామాలపుఁ** జింత నెట్లుడిపెదో శ్రీకా....	యీ సీలామాలపు = ఈవ్యర్థపు యీ శీలామాలపు = ఈ దుర్భరమైన	అర్థాలు ఉన్నాయి. కాబట్టి రెండింటిని అంగీకరించవచ్చు
10.	నిప్పైపాతక	47.	నిప్పై పాతక **తూలశైల** **మడఁచున్నీ** నామమున్	నిప్పై పాతక **తూలశైల** **మడఁచున్నీ** నామము	నిప్పై పాతక **దూలశైలమడచు** **న్** నీ నామమున్	నిప్పై పాతక **దూలశైలమడచున్** నీ నామమున్	నెప్పై పాతక **తూలశైలమడచు** న్ నీనామమున్	నెప్పై పాతక **తూల శైల** **మడచున్** నీ నామమున్	నెప్పై పాతక **తూలశైల** **మడఁచున్** నీ నామమే	నెప్పై పాతక **దూలశైలమడచు** నీ నామమున్	నిప్పైపాతక **దూలశైలమడ** చున్ నీ నామమున్	నిప్పైపాతక **దూల శైలమడచున్** నీ నామమున్	నెప్పై పాతక **తూల శైల** **మడచున్** నీ నామమున్	తూల శైలము = పత్తికొండ అని అర్థం దూల శైలము	పత్తికొండ అని అర్థం. కాబట్టి సందర్భాన్ని బట్టి మొదటిది సరైనది
		48.	మానవుల్ **తప్పన్** దవ్వుల విన్న నంతక భుజాదర్పోద్ధత క్లేశముల్	మానవుల్ **తప్పన్** దవ్వుల విన్న నంతక భుజాదర్పోద్ధత క్లేశముల్	మానవుల్ **దాపున్** దవ్వుల విన్ననంతక భుజాదర్పోద్ధత క్లేశముల్	మానవుల్ **దాపున్** దవ్వుల విన్ననంతన్ భుజాదర్పోద్ధత క్లేశముల్	మానవుల్ **తప్పన్** దవ్వుల విన్న నంతక భుజాదర్పోద్ధత క్లేశముల్	మానవుల్ **తప్పన్** దవ్వుల విన్ననంతక భుజాదర్పోద్ధత క్లేశముల్	మానవుల్ **తప్పన్** దవ్వుల విన్న నంతక భుజాదర్పోద్ధత క్లేశముల్	మానవుల్ దాపున్ దవ్వుల విన్న నంతక భుజాదర్పోద్ధత క్లేశముల్	మానవుల్ దాపున్ దవ్వుల విన్ననంతక భుజాదర్పోద్ధత క్లేశముల్	మానవుల్ **దాపున్** దవ్వుల విన్ననంతక భుజాదర్పోద్ధత క్లేశముల్	మానవుల్ **తప్పన్** దవ్వుల విన్న నంతక భుజాదర్పోద్ధత క్లేశముల్	తప్పన్ = మరొక విధముగానైన దాపున్ = చేరువులందుండిగా	సందర్భాన్ని బట్టి తప్పన్ సరైనది
		49.	**తప్పుంధారును** ముక్తులౌదురని శాస్త్రంబుల్మహాపం డి తుల్ చెప్పంగా	**తప్పన్ దారును** ముక్తులౌదురని శాస్త్రంబుమహాపండితుల్ చెప్పంగా	**తప్పుందీరుకు** ముక్తులైదురని శాస్త్రంబుల్మహా పండితుల్ చెప్పంగా	**తప్పుందీరును** ముక్తులౌదురని శాస్త్రంబుల్మహా పండితుల్ చెప్పంగా	**తప్పుం దారును** ముక్తులౌదురని శాస్త్రంబుల్మహా పండితుల్ చెప్పంగా	**దప్పన్ దారును** ముక్తులైదురని శాస్త్రంబుల్ మహాపండితుల్ చెప్పంగా	**తప్పుందారును** ముక్తులౌదురని శాస్త్రంబుల్ మహాపండితు ల్ చెప్పంగా	**తప్పుందీరును** ముక్తులౌదురని శాస్త్రంబుల్మహా పండితుల్ చెప్పంగా	**తప్పుందీరును** ముక్తులౌదురని శాస్త్రంబుల్మహా పండితుల్ చెప్పంగా	**తప్పుందీరును** ముక్తులౌదురని శాస్త్రంబుల్మహా పండితుల్ చెప్పంగా	**దప్పన్ దారును** ముక్తుంలౌదురని శాస్త్రంబుల్ మహాపండితుల్ చెప్పంగా	తప్పుందారను = కలుగకుండును, తామును తప్పుందీరును = తప్పును తొలగును	సందర్భాన్నిబట్టి తప్పుందీరును సరైనది
		50.	**దమకింక** శంక వలెనా శ్రీకా....	**దమకింక** శంక వలెనా శ్రీకా....	**దమకింక** శంకలుండవలె నా శ్రీకా....	**దమకింక**శంకలుం డ వలెనా శ్రీకా....	**దమకింక** శంకవలెనా శ్రీకా....	**దమకింక** శంకవలెనా శ్రీకా....	**దమకింక** శంకవలెనా శ్రీకా....	**దమకింక** శంకలుండవలె నా శ్రీకా....	**దమకింక** శంకలుండవలెనా శ్రీకా....	**దమకింక** శంకలుండవలెనా శ్రీకా....	**దమకింక** శంకవలెనా శ్రీకా....	చెప్పంగాఁదమకిం క చెప్పంగా దమకింక	బిందువున్న రూపం సరైనది
11.	వీడెం బబ్బిన	51.	వీడెం బబ్బిన యప్పుడుం **దమనుతత్వి** న్నప్పుడుం	వీడెంబబ్బిన యప్పుడుం **దమనుతుల్** విన్నప్పు డుం	వీడెంబబ్బిన యప్పుడున్ **దమ స్తుతుల్** విన్నప్పుడుం	వీడెంబబ్బిన యప్పుడున్ **దమస్తుతుల్** విన్నప్పుడుం	వీడెంబబ్బిన యప్పుడుం **దమనుతుల్** విన్నప్పుడుం	వీడెం బబ్బిన యప్పుడున్ **దమనుతుల్** విన్నప్పుడుం	వీడెంబబ్బిన యప్పుడుం **దమనుతుల్** విన్నప్పుడుం	వీడెంబబ్బిన యప్పుడున్ **దమ నుతుల్** విన్నప్పుడుం	వీడెంబబ్బిన యప్పుడున్ **దమనుతుల్** విన్నప్పుడుం	వీడెంబబ్బిన యప్పుడున్ **దమనుతుల్** విన్నప్పుడుం	వీడెం బబ్బిన యప్పుడున్ **దమనుతుల్** విన్నప్పుడుం	తమ నుతుల్ = తమ్ము ఇతరులు చేయు స్తోత్రములు తమస్తుతుల్ = తమగురించి పొగడ్తలు	రెండింటిలో ఏదైనా వాడవచ్చు ఎందుకంటే వ్యాకరణార్థంలో ను, నైఘంటుకార్థంలో ఎటువంటి ఇబ్బందులు లేవు
		52.	**బొట్టలోఁ** గూడున్నప్పుడు శ్రీ విలాసములు పైకొన్నప్పుడు	**బొట్టలోఁ** గూడున్నప్పుడు శ్రీ విలాసములు పైకొన్నప్పుడుం	**కావ్యకుల్** గూడున్నప్పుడు గాయకుల్ శ్రీ విలాసములు పైకొన్నప్పుడం	**కావ్యకుల్** గూడున్నప్పుడు గాయకుల్ శ్రీ విలాసములు పైకొన్నప్పుడుం	**బొట్టలోఁ** గూడున్నప్పుడు శ్రీవిలాసములు పైకొన్నప్పుడుం	**బొట్టలో** గూడున్నప్పుడు శ్రీవిలాసములు పైకొన్నప్పుడున్	**బొట్టలోఁ** గూడున్నప్పుడు శ్రీవిలాసములు పైకొన్నప్పుడున్	**బొట్టలో** కూడున్నప్పుడు శ్రీ విలాసములు పై కొన్నప్పుడున్	**బొట్టలో** గూడున్నప్పుడు శ్రీ విలాసములు పై కొన్నప్పుడుం	**బొట్టలో** గూడున్నప్పుడు శ్రీవి లాసములు పై కొన్నప్పుడుం	**బొట్టలో** గూడున్నప్పుడు శ్రీ విలాసములు పై కొన్నప్పుడున్	పొట్టలో = కడుపులో కావ్యకుల్ = కవులు	సందర్భాన్ని బట్టి పొట్టలో అనేదే సరైంది.
		53.	**గాయకుల్** పాడంగా వినునప్పుడున్	**గాయకుల్** పాడంగా వినునప్పుడున్	**పాడంగా** వినునప్పుడుం నిత్రావాణ	**పాడంగా** వినునప్పుడుం నిశ్రావాణ	**గాయకుల్** పాడంగా వినునప్పుడున్	**గాయకుల్** పాడంగా వినునప్పుడున్	**గాయకుల్** పాడంగా వినునప్పుడుం	**గాయకుల్** పాడంగా వినునప్పుడున్	**గాయకుల్** పాడంగా వినునప్పుడున్	**గాయకుల్** పాడంగా వినునప్పుడున్	**గాయకుల్** పాడంగా వినునప్పుడున్	గాయకుల్ = గాయకులు పాడంగా =	పద్యంలో పదాలు ఒకటి స్థానంలో మరొకటి

			జెలంగు దంభ ప్రాయ విశ్రాణన	**జెలంగు దంభ** ప్రాయ విశ్రాణన	**చెలగుదంభ** ప్రాయుని	**చెలగురంభ** ప్రాయుని	**జెలంగు** దంభ ప్రాయ విశ్రాణన	**జెలగు** **దంభ**ప్రాయ విశ్రాణన	**జెలంగు** దంభ ప్రాయ విశ్రాణన	**జెలగు దంభ** ప్రాయ నిశ్రాణనన్	**చెలగుదంభ** ప్రాయ నిశ్రాణనన్	**చెలగుదంభ** ప్రాయ నిశ్రాణనన్	**జెలగు** **దంభప్రాయ** విశ్రాణన	పాడుచుండగా	వచ్చినట్లు ఈ పద్యంలో తెలుస్తుంది. కాబట్టి మాడుగుల సుశీలమ్మగారి ప్రచురణే ఎక్కువ మంది అనుసరించినట్లు తెలుస్తుంది కాబట్టి 'గాయకుల్' అనేదే సరైన వరుస క్రమం.
12.	నినుఁ సేవింపఁగ	54.	**నినుఁ సేవింపఁగ** నాపదల్పొడమనీ నిత్యోత్సవం బబ్బనీ	**నినుఁ సేవింపఁగ** నాపదల్ పొడమని నిత్యోత్సమబబ్బనీ	**నిను సేవింపగ** నాపదల్పొడమనీ నిత్యోత్సవంబబ్బ నీ	**నిను సేవింపగ** నాపదల్పొడమనీ నిత్సోత్సవంబబ్బనీ	**నిను సేవింపగ** నాపదల్వొడమనీ నిత్యోత్సవంబబ్బ నీ	**నినుసేవింపగ** నాపదల్ పొడమనీ నిత్యోతస్వంబబ్బ నీ	**నిను సేవింగఁగ** నాపదల్ వొడమనీ నిత్యోత్సవం బబ్బనీ	**నిను సేవింపగ** నాపదల్పొడమనీ నిత్యోత్సవం బబ్బనీ	**నిను సేవింపగ** నాపదల్పొడమనీ నిత్యోత్సవంబ బ్బనీ	**నిను సేవింపగ** నాపదల్పొడమనీ నిత్యోత్సవంబబ్బనీ	**నిను సేవింపగ** నాపదల్ పాడమనీ నిత్యోత్సవంబబ్బ నీ	నినుఁ సేవింపగా నిను సేవింపగా	బిందువులేని రూపమే సరైనది
		55.	జన మాత్రుండననీ **మహాత్ముఁడననీ**	జన మాత్రుండన నీ**మహాత్ముఁడన** నీ	జన మాత్రుండ ననీ **మహాత్ముడననీ**	జన మాత్రుండ ననీ **మహాత్ముడననీ**	జనమాత్రుండననీ **మహాత్ముడననీ**	జనమాత్రుండ ననీ **మహాత్ముడననీ**	జన మాత్రుండననీ **మహాత్ముఁడననీ**	జనమాత్రుం డననీ **మహాత్ముడననీ**	జన మాత్రుండన నీ **మహాత్ము** **డననీ**	జనమాత్రుండన నీ **మహాత్ముడననీ**	జనమాత్రుండననీ **మహాత్ముడననీ**	మహాత్ముఁడు మహాత్ముడు	బిందువు ఉన్న రూపం సరైంది.
		56.	సంసార మోహంబు పై కొననీ జ్ఞానము గల్గనీ గ్రహగతుల్ **గుందింపనీ**	సంసార మోహంబు పై కొననీ జ్ఞానము గల్గనీ, గ్రహగతుల్ **గుందింపనీ**	సంసార మోహంబు పై కొననీ జ్ఞానము గల్గనీ గ్రహగతుల్ **కుందింపనీ**	సంసార మోహంబు పై కొననీ జ్ఞానము గల్గనీ గ్రహగతుల్ **కుందింపనీ**	సంసార మోహంబు పై కొననీ జ్ఞానము గల్గనీ గ్రహగతుల్ **గుందింపనీ**	సంసార మోహంబు పై కొననీ జ్ఞానము గల్గనీ గ్రహగతుల్ **కుందింపనీ**	సంసార మోహంబు పై కొననీ జ్ఞానముగల్గనీ గ్రహగతుల్ **గుందింపనీ**	సంసార మోహంబు పై కొననీ జ్ఞానము గల్గనీ గ్రహగతుల్ **కుందింపనీ**	సంసార మోహంబు పై కొననీ జ్ఞానము గల్గనీ గ్రహగతుల్ **కుందింపనీ**	సంసార మోహంబు పై కొననీ జ్ఞానము గల్గనీ గ్రహగతుల్ **కుందింపనీ**	సంసార మోహంబు పై కొననీ జ్ఞానము గల్గనీ గ్రహగతుల్ **కుందింపనీ**	గుందింపనీ కుందింపనీ	మొదటి రూపం సరైనది
13.	ఏ వేదంబు	57.	ఏ వేదంబు **బఠించెలూత** భుజగంబే శాస్త్రముల్చూచెఁ	ఏ వేదంబు **బఠించెలూత** భుజగంబే శాస్త్రముల్చూ చెఁ	ఏ వేదంబు **పఠించెలూత** భజగంబే శాస్త్రముల్చూ చెదా	ఏ వేదంబు **పఠించెలూత** భజగంబే శాస్త్రముల్చూచె	ఏ వేదంబు **బఠించెలూత** భుజగంబే శాస్త్రముల్చూ చె	ఏ వేదంబు **పఠించెలూత** భుజగంబే శాస్త్రముల్ సూచెఁ	ఏ వేదంబు **బఠించెలూత** భుజగంబే శాస్త్రముల్ చూచెఁ	ఏ వేదంబు **పఠించెలూత** భుజగంబే శాస్త్రముల్చూచె	ఏ వేదంబు **పఠించెలూత** భుజగంబే శాస్త్రముల్చూచె	ఏ వేదంబు **పఠించెలూత** భుజగంచే శాస్త్రముల్చూచె	ఏ వేదంబు **పఠించెలూత** భుజగంబే శాస్త్రముల్ సూ చెఁ	ఏ వేదంబుఁ బఠించెలూత, ఏ వేదంబు పఠించెలూత, ఏ వేదంబు బఠించెలూత	మొదటి రెండు రూపాలు ప్రయోగార్హాలే
		58.	దానే విధ్యాభ్యస నం **బొనర్చెఁ** **గరి** చెంబేమంత్ర మూహించె	దానే విధ్యాభ్య సనం **బొనర్చెఁ** **గరి** చెంబే మంత్రమూహించె	దానే విద్యాభ్యాసం **బొనర్చెగరి** చెంబేమంత్ర మూహించె	దానే విద్యాభ్యాసం బొనర్చెగరి **చెంబేమంత్ర** మూహించె	దానే విద్యాభ్య సనం **బొనర్చెఁ** **గరి** చెంబేమంత్ర మూహించె	దానే విద్యాభ్యాసం **బొనర్చెఁ గరి** చెంబేమంత్ర మూహించె	దానే విద్యాభ్య సనం **బొనర్చెఁ** **గరి** చెంబేమంత్ర మూహించె	దానే విద్యాభ్యసనం **బొనర్చెఁ గరి** చెంబేమంత్ర మూహించె	దానే విద్యాభ్యసనం **బొనర్చెగరి** చెంబేమంత్ర మూహించె	దానే విద్యాభ్యసనం **బొనర్చె గరి** చెంచేమంత్ర మూహించె	దానే విద్యాభ్య సనం **బొనర్చెఁగరి** చెంచే మంత్ర మూహించె	ఒనర్చెఁ గరి ఒనర్చె గరి	బిందువున్న రూపం సరైంది.
		59.	**మీ పాదసం** సేవాసక్తియె కాక జంతు	**మీ పాదసం** సేవాసక్తియె కాక జంతు	**మీ పాదసం** సేవాసక్తియెకాక జంతుతతికిన్	**మీ పాదసం** నేవాసక్తియె కాక జంతుత	**మీ పాదసం** నేవాసక్తియె కాక జంతుత	**మీ పాదసంసేవా** సక్తియె కాక జంతు తతికిన్	**మీ పాదసం** సేవాసక్తియె కాక జంతు	**మీ పాదసం** సేవాసక్తియె కాక జంతుత	**మీ పాదసం** సేవాసక్తియె కాక జంతు	**మీ పాదసం** సేవాసక్తియె కాక జంతు	**మీ పాదసం** సేవాసక్తియె కాక జంతు	మీ నీ	ఏది వాడినా తప్పులేదు.

			తతికిన్ శ్రీకా....	తతికిన్ శ్రీకా....	శ్రీకా....	తికిన్ శ్రీకా....	తికిన్ శ్రీకా....	శ్రీకా....	తతికిన్ శ్రీకా....	తికిన్ శ్రీకా....	తతికిన్ శ్రీకా....	తతికిన్	తతికిన్		
14.	కాయల్గంచె	60.	కాయల్గాచె వధూనఖా గ్రములచేఁ గాయంబు వక్షోజముల్	కాయల్ గాచె వధూ నఖాగ్ర ములచేఁ గాయం బు వక్షోజముల్	కాయల్గాచె వధూనఖాగ్ర ములచేఁ గాయంబు వక్షోజముల్	కాయల్గాచె వధూనఖాగ్రముల చే గాయంబు వక్షోజముల్	కాయల్గాచె వధూనఖాగ్రముల చే గాయంబు వక్షోజముల్	కాయల్గాచె వధూనఖాగ్రము లచేఁ గాయంబు వక్షోజముల్	కాయల్ గాచె వధూనఖాగ్రము లచేఁ గాయంబు వక్షోజముల్	కాయల్గాచె వధూనఖాగ్ర ములచే గాయంబు వక్షోజముల్	కాయల్గాచె వధూనఖాగ్ర ములచే గాయంబు వక్షోజముల్	కాయల్గాచె వధూనఖాగ్రముల చే గాయంబు వక్షోజముల్	కాయల్గాచె వధూనఖాగ్రము లచేఁ గాయంబు వక్షోజముల్	వధూనఖాగ్రముల చేఁ గాయంబు వధూన ఖాగ్రములచే గాయంబు	బిందువున్న రూపం సరైంది.
		61.	బ్రాయం బాయెను బట్టఁ గట్టెఁదల చెప్పున్	బ్రాయం బాయెను బట్టఁ గట్టెఁదల చెప్పున్	ప్రాయంబాయెను బట్టగట్టెతల చెప్పున్	ప్రాయంబాయె ను బట్ట గట్టెతల చెప్పున్	బ్రాయంబాయెను బట్ట గట్టెదల చెప్పున్	బ్రాయంబాయెను బట్ట గట్టెఁదల చెప్న్	బ్రాయంబాయె ను బట్ట గట్టెఁ దల చెప్పున్	ప్రాయంబాయెను బట్ట గట్టెతల చెప్పెన్	ప్రాయంబాయెను బట్టగట్టెతల చెప్పున్	ప్రాయంబాయెను బట్టగట్టెతల చెప్పున్	బ్రాయంబాయెను బట్ట గట్టెఁదల చెప్పున్	విభ్రాంతిచేఁ బ్రాయంబాయెను బట్టఁ గట్టెఁదల విభ్రాంతిచే ప్రాయంబాయెను బట్ట కట్టె తల విభ్రాంతిచే ప్రాయంబాయెను బట్ట గట్టె దల	మొదటి రెండు రూపాలు సరైనవి
		62.	రోఁత సాంసారమే జేయంజాల విరుక్తుఁ జేయఁ గదవే శ్రీకా....	రోఁత సాంసారమేఁ జేయంజాల విరక్తుఁజేయఁ గదవే శ్రీకా....	రోత సంసారమే చేయంజాల విరుక్తు చేయ గదవే శ్రీకా....	రోత సంసారమే జేయంజాల విరుక్తుఁ జేయ గదవే శ్రీకా...	రోత సంసారమే జేయాంజాల విరక్తుఁ జేయఁ గదవే శ్రీకా....	రోత సంసారమే జేయంజాల విరక్తుఁ జేయఁ గదవే శ్రీకా....	రోఁత సంసారమే జేయంజాల విరక్తుఁ జేయఁ గదవే శ్రీకా....	రోత సంసారమే జేయంజాల విరక్తుఁ చేయగ దవే శ్రీకా....	రోత సంసారమే జేయంజాల విరక్తుఁ జేయ గదవే శ్రీకా....	రోత సంసారమే జేయంజాల విరక్తు జేయఁ గదవే శ్రీకా....	రోత సంసారమే జేయంజాల విరక్తుఁ జేయఁ గదవే శ్రీకా....	రోఁత సంసారమేఁ జేయంజాల విరుక్తుఁ జేయగదవే రోత సంసారమే చేయంజాల విరుక్తు చేయగదవే	రెండు రూపాలు సరైనవి.
12.	నిన్నే రూపము	63.	నిన్నే రూపముగా భజింతు మదిలో నీరూపు మోఁకాలో స్త్రీ చన్నో కుంచము మేఁక పెంటి కయ్యో	నిన్నే రూపముగా భజింతు మదిలో నీరూపు మోఁకాలో స్త్రీ చన్నో కుంచము మేఁక పెంటికయ్యో	నిన్నే రూపముగా భజింతు మదిలో నీరూపు మోఁకాలో స్త్రీ చన్నో కుంచమో, మేక పెంటియో	నిన్నే రూపముగా భజింతు మదిలో నీరూపు మోఁకాలోస్త్రీ చన్నో కుంచమో మేక పెంటియో	నిన్నే రూపముగా భజింతు మదిలో నీరూపు మోఁకాలోస్త్రీ చన్నో కుంచమొ మేక పెంటికయో	నిన్నే రూపముగా భజింతుమదిలో నీరూపుమోకాలో స్త్రీ చన్నో కుంచమొ మేక పెంటియో	నిన్నే రూపముగా భజింతు మదిలో నీరూపు మోఁకాలో స్త్రీ చన్నో కుంచమొ మేఁక పెంటికయొ	నిన్నే రూపముగా భజింతు మదిలో నీరూపు మోకాలూ స్త్రీ చన్నోకుంచమొ మేక పెంటియో	నిన్నే రూపముగా భజింతు మదిలో నీరూపు మోఁకాలోస్త్రీ చన్నో కుంచమో మేఁక పెంటియో	నిన్నే రూపముగా భజింతు మదిలో నీరూపు మోఁకాలోస్త్రీ చన్నోకుంచమో మేఁక పెంటియో	నిన్నే రూపముగా భజింతు మదిలో నీరూపు మోఁకాలో!స్త్రీ చన్నో కుంచమొ మేఁక పెంటియో	మోఁకాలో మేఁక పెంటికయో మోకాలూ మేక పెంటికయో	మొదటిది సరైన రూపం (ఛందస్సు ప్రకారం)
		64.	స గుణాకారంబు గాఁ జూపవే చిన్నీ రేజ విహారమత్త మధుపా	స గుణాకారంబుగా జూపవే చిన్నీ రేజ విహార మత్త మధుపా	స గుణాకారంబుగా జూపవే చిన్నీ రేజ విహార మత్త మధుపా	స గుణాకారంబుగా జూపవే చిన్నీ రేజవిహార మత్త మధుపా	స గుణాకారంబుగా జూపవే చిన్నీ రేజ విహార మత్త మధుపా	స గుణాకారంబు గాఁ జూపవే చిన్నీ రేజ విహార మత్త మధుపా	స గుణాకారంబుగా జూపవే చిన్నీ రేజ విహార మత్తమధుపా	సగుణాకారంబు గా జూపవే చిన్నీ రేజ విహార మత్త మధుపా	సగుణాకారంబు గా జూపవే చిన్నీ రేజ విహార మత్త మధుపా	సగుణాకారంబుగా జూపవే చిన్నీ రేజ విహార మత్త మధుపా	సగుణాకారంబు గాఁ జూపవే చిన్నీ రేజ విహార మత్త మధుపా	సగుణాకారంబుగా జూపవే / సగుణాకారంబుగా జూపవే	బిందువున్న రూపం సరైంది.

6.	నిను నా వాకిలి	65.	నిను **నావాఁకిలి** గావుమంటి నొ మరున్నీలాలక	నిను **నావాఁకిలి** గావుమంటి నొ మరున్నీలాలక	నిను **నావాకిలి** గావుమంటినొ మరున్నీలాలక	నిను **నావాకిట** గావుమంటినో మరున్నీలాలక	నిను **నావాఁకిలి** గావుమంటినో మరున్నీలాలక	నిను **నావాఁకిలిఁ** గావుమంటినొ మరున్నీలాలక	నిను **నావాకిలి** గావుమంటినొ మరున్నీలాలక	నిను **నావాకిలి** గావుమంటినొ మరున్నీలాలక	నిను **నావాకిట** గావు మంటినో మరున్నీలాలక	నిను **నావాకిట** గావు మంటినో మరున్నీలాలక	నిను **నావాకిలిఁ** గావుమంటినొ మరున్నీలాలక	నావాఁ కిలి నావాకిట	బిందువు ఉన్న రూపం సరైంది.
		66.	**భ్రాంతిఁ గుంటె** న పొమ్మంటి నొ	**భ్రాంతిఁ గుంటెన** పొమ్మంటి నొ	**భ్రాంతిఁ గుంటెన** పొమ్మంటినొ	**భ్రాంతిఁ గుంటెన** పొమ్మంటినొ	**భ్రాంతిఁ గుం** టెన పొమ్మంటినొ	**భ్రాంతిఁ గుంటెన** పొమ్మంటినొ	**భ్రాంతిఁ గుంటెన** పొమ్మంటినొ	**భ్రాంతిఁ గుంటెన** పొమ్మంటినొ	**భ్రాంతిఁ గుంటెన** పొమ్మంటినొ	**భ్రాంతిఁ గుంటెన** పొమ్మంటినొ	**భ్రాంతిఁ గుంటెన** పొమ్మంటినొ	భ్రాంతిఁ గుంటెన భ్రాంతి గుంటెన	బిందువున్న రూపం సరైంది.
		67.	యెంగిలిచ్చి తిను తింటే గ్రాని **కాదంటినో**	యెంగిలిచ్చి తిను తింటే గ్రాని **కాదంటినో**	యెంగిలిచ్చి తిను తింటేగాని **కాదంటినో**	యెంగిలిచ్చి తిను తింటేగాని **కాదంటినో**	యెంగి లిచ్చి తిను తింటేగాని **కాదంటినో**	యెంగిలిచ్చి తిను తింటేగాని **కాదంటినో**	యెంగిలిచ్చి తిను తింటేగాని **కాదంటినో**	యెంగిలిచ్చి తిను తింటేగాని **కాదంటినో**	యెంగిలిచ్చి తిను తింటేగాని **కాదంటినో**	యెంగిలిచ్చి తిను తింటేగాని **కాదంటినో**	యెంగిలిచ్చి తిను తింటేగాని **కాదంటినో**	తింటేఁ గాని తింటే గాని	మొదట రూపం సరైనది
		68.	నిను నెమ్మిం దగ విశ్వసించు సుజనానీకంబు **రక్షింపఁ జేసిన**	నిను నెమ్మిందగ విశ్వసించు సుజనానీకంబు **రక్షింపఁ జేసిన**	నిను నెమ్మిందగ విశ్వసించు సుజనానీకంబు **రక్షింప జేసిన**	నిను నెమ్మిందగ విశ్వసించు సుజనానీకంబు **రక్షింప జేసిన**	నిను నెమ్మిందగ విశ్వసించు సుజనా నీకంబు **రక్షింపఁ జేసిన**	నిను నెమ్మిందగ విశ్వసించు సుజనా నీకంబు **రక్షింపఁ జేసిన**	నిను నెమ్మిందగ విశ్వసించు సుజనా నీకంబు **రక్షింపఁ జేసిన**	నిను నెమ్మిందగ విశ్వసించు సుజనా నీకంబు **రక్షింప జేసిన**	నిను నెమ్మిందగ విశ్వసించు సుజనా నీకంబు **రక్షింప జేసిన**	నిను నెమ్మిందగ విశ్వసించు సుజనా నీకంబు **రక్షింప జేసిన**	నిను నెమ్మిందగ విశ్వసించు సుజనా నీకంబు **రక్షింప జేసిన**	రక్షింపఁ జేసిన రక్షింప చేసిన	రెండు రూపాలు ఆమోదయోగ్యమైనవే
		69.	నా విన్నపమేల **కైకొనవయా** శ్రీకా...	యీ విన్నపమేల **చేకొనవయా** శ్రీకా...	నా విన్నపమేల **గై కొనవయా** శ్రీకా...	నా విన్నపమేల **గౌ కొనవయా** శ్రీకా...	నా విన్నపమేల **గైకొనవయా** శ్రీకా...	నా విన్నపమేల **చేకొనయా** శ్రీకా...	నా విన్నపమేల **చేకొనవయా** శ్రీకా...	నా విన్నపమేల **గై కొనవయా** శ్రీకా...	నా విన్నపమేల **గైకొనవయా** శ్రీకా...	నా విన్నపమేల **గైకొనవయా** శ్రీకా...	నా విన్నపమేల **చేకొనవయా** శ్రీకా...	ఏలగైకొనవయా = ఏల స్వీకరింపవు ఏలచేకొనవయా = ఏల గ్రహింపవయా	రెండూ సరైనవే
17.	ఊలన్ ఉవ్వఁ గఁజేతులాడవు	70.	ఊలన్ **ఉవ్వఁగ జేతులాడవు** కుమారా	ఊలన్ **ఉవ్వఁగ జేతులాడవు** కుమారా	ఊలన్ **రువ్వగ చేతులాడవు** కుమారా	ఊలన్ **రువ్వగ చేతులాడవు** కుమారా	ఊలన్ **ఉవ్వఁగఁ జేతులాడవు** కుమారా	ఊలన్ **ఉవ్వఁగ జేతులాడవు** కుమారా	ఊలన్ **ఉవ్వఁగ జేతులాడవు** కుమారా	ఊలన్ **రువ్వగ చేతులాడవు** కుమారా	ఊలన్ **రువ్వగ చేతులాడవు** కుమారా	ఊలన్ **రువ్వగ చేతులాడవు** కుమారా	ఊలన్ **ఉవ్వఁగ జేతులాడవు** కుమారా	ఉవ్వఁగఁ జేతులాడవు రువ్వక చేతులాడవు	అర్థాన్ని బట్టి రెండూ సరైనవే
		71.	రమ్ము రమ్మంచు **నేఁజాలన్ జంపఁగ**	రమ్ము రమ్మంచు **నేఁజాలన్ జంపఁగ**	రమ్ము రమ్మంచు **నేచాలన్చంపగ**	రమ్ము రమ్మంచున్ **చాలన్ చంపగ**	రమ్ము రమ్మంచునే **జాలన్జంపఁగ**	రమ్ము రమ్మంచునే **జాలన్ జంపగ**	రమ్ము రమ్మంచు **నేఁజాలన్ జంపగ**	రమ్ము రమ్మంచు **నేచాలన్ చంపగ**	రమ్ము రమ్మంచునే **చాలన్ చంపగ**	రమ్ము రమ్మంచునే **చాలన్ చంపగ**	రమ్ము రమ్మంచు **నే జాలన్ జంపగ**	రమ్మంచునేఁ జాలన్ జంపఁగ రమ్మంచునే చాలన్చంపగ రమ్మంచునే జాలన్ జంపగ	మొదటి రెండు రూపాలు మాత్రమే సరైనవి.
		72.	నేత్రముద్దివి **యఁగా** శక్తుండ **నేఁ గాను** నా శీలంబేమని చెప్పనున్న**దిఁక**	నేత్రముల్ **దివియఁగా** శక్తుండ**నేఁగాను** నా శీలంబేమని చెప్పనున్న**దిఁక**	నేత్రముల్దివియ **గా** శక్తుండ**నేగాను** నా శీలంబేమని చెప్పనున్న **దిక**	నేత్రముల్దివి **యగా** శక్తుండనే **గాను** నాశీలంబే మని చెప్పనున్న **దిక**	నేత్రము**ద్దివియఁగా** శక్తుండ**నేఁగాను** నా శీలంబేమని చెప్పనున్న **దిఁక**	నేత్రముల్ **దివియగా** శక్తుండ**నేఁగాను** నా శీలంబేమని చెప్పనున్న**దిక**	నేత్రముల్ **దివియగా** శక్తుండ**నేఁగాను** నా శీలంబేమని చెప్పనున్న**దిఁక**	నేత్రము **ల్దివియగా** శక్తుండ**నేగాను** నా శీలంబేమని చెప్పనున్న**దిక**	నేత్రము**ల్దివియ గా** శక్తుండ**నేగాను** నా శీలంబేమని చెప్పనున్న**దిక**	నేత్రము**ల్దివియగా** శక్తుండ**నేగాను** నా శీలంబేమని చెప్పనున్న**దిక**	నేత్రము**ల్ దివియగా** శక్తుండ**నేఁగాను** నా శీలంబేమని చెప్పనున్న**దిక**	దివియఁ గాను శక్తుండనేఁ గాను దివియగాను శక్తుండనే గాను	బిందువున్న రూపం సరైంది
18.	రాజుల్మత్తులు	73.	తదపేక్షచాలు **బరితృప్తిం** బొందితిన్	తదపేక్ష చాలు **బరితృప్తిం** బొందితిన్	తదపేక్ష చాలు **పరితృప్తిం** పొందితిన్	తదపేక్ష చాలు **పరితృప్తిం** పొందితిన్	తదపేక్ష చాలు **బరితృప్తిం** బొందితిన్	తదపేక్ష చాలు **బరితృప్తిం** బొందితిన్	తదపేక్ష చాలు **బరితృప్తిం** బొందితిన్	తదపేక్షచాలు **పరితృప్తిం** బొందితిన్	తదపేక్షచాలు **పరితృప్తి** పొందితిన్	తదపేక్షచాలు **పరితృప్తి** పొందితిన్	తదపేక్షచాలు **బరితృప్తిం** బొందితిన్	చాలుఁ బరితృప్తి చాలు పరితృప్తి	రెండు రూపాలు సరైనవే
		74.	తదపేక్ష చాలుఁ బరితృప్తిం	తదపేక్షచాలు బరితృప్తిం **బొందితిన్**	తదపేక్షచాలు పరితృప్తిం **పొందితిన్**	తదపేక్షచాలు పరితృప్తి **పొందితిన్**	తదపేక్షచాలు బరితృప్తిం **బొందితిన్**	తదపేక్షచాలు బరితృప్తిం **బొందితిన్**	తదపేక్షచాలు బరితృప్తిం **బొందితిన్**	తదపేక్షచాలు పరితృప్తిం **బొందితిన్**	తదపేక్షచాలు పరితృప్తి **పొందితిన్**	తదపేక్షచాలు పరితృప్తి **పొందితిన్**	తదపేక్ష చాలు బరితృప్తిం **బొందితిన్**	పరితృప్తింబొందితిన్ పరితృప్తి పొందితిన్	రెండు రూపాలు సరైనవే

			బొందితిన్												
19.	నీ రూపంబు	75.	నీ రూపంబు దలంపఁగాఁ దుద మొదల్నేఁగాన	నీ రూపంబు దలంపగాఁదుద మొదల్ నేఁగాన	నీ రూపంబు దలంపగా తుద మొదల్నే గాన	నీ రూపంబు దలంపగా తుదమొదల్నే గా	నీ రూపంబు దలంపఁగాఁ దుదమొదల్ నే గాన	నీ రూపంబు దలంపగాఁ దుదమొదల్నేగా న	నీ రూపంబు దలంపఁ గాఁ దుదమొదల్ నేఁ గాన	నీ రూపంబు దలంపగా తుదమొద ల్నేగాన	నీ రూపంబు దలంపగా తుదమొద ల్నే గాన	నీ రూపంబు దలంపగా తుదమొద ల్నే గాన	నీ రూపంబు దలంపగాఁ దుద మొదల్నే గాన	నీ రూపంబుఁదలంపఁగాఁదుద నీ రూపంబుదలంపగాదుద	బిందువున్న రూపం సరైనది
		76.	నీ వైనచో రా రారమ్మని యంచుఁజెప్పవు	నీ వైనచో రా రా రమ్మని యంచుఁజెప్పవు	నీ వైనచో రా రా రమ్మని యంచుచెప్పవు	నీ వైనచో రా రా రమ్మని యంచు చెప్పవు	నీ వైనచో రా రా రమ్మని యంచుఁజెప్పవు	నీ వై ననున్ రా రా రమ్మని యంచుఁ జెప్పవు	నీ వై ననున్ రా రా రమ్మని యంచుఁ జెప్పవు	నీ వైనచో రా రా రమ్మని యంచు చెప్పవు	నీ వైనచో రా రా రమ్మని యంచు చెప్పవు	నీ వైనచో రా రా రమ్మని యంచు చెప్పవు	నీ వై ననున్ రా రా రమ్మని యంచుఁ జెప్పవు	రమ్మని యంచుఁ జెప్పవు రమ్మని యంచు చెప్పవు	రెండు రూపాలు ఆమోదయోగ్యమే
		77.	పాల ముంపు మిఁక నిన్నే నమ్మినాఁడం జుమీ	పాల ముంపుమిఁక నిన్నే నమ్మినాఁడం జుమీ	పాలముంపు మిక నిన్నే నమ్మినాడం జుమీ	పాలముంపు మిక నిన్నే నమ్మినాడం జుమీ	పాలముంపు మిఁక నిన్నే నమ్మినాఁడం జుమీ	పాలముంపు మిక నిన్నే నమ్మినాడం జుమీ	పాలముంపు మిక నిన్నే నమ్మినాఁడం జుమీ	పాలముంపు మిక నిన్నే నమ్మినాడం జుమీ	పాలముంపు మిక నిన్నే నమ్మినాడం జుమీ	పాలముంపు మిక నిన్నే నమ్మినాడంజుమీ	పాలముంపు మిక నిన్నే నమ్మినాడంజుమీ	పాలముంపుమిఁక పాలముంపుమిక	నిఘంటువు ప్రకారం బిందువన్న రూపం సరైనది
20.	నీకున్ మాంసము	78.	నీకు న్మాంసము వాంఛయేని కఱవా	నీకున్ మాంసము వాంఛయేని కఱవా	నీకున్ మాంసము వాంఛయేని కరవా	నీకున్ మాంసము వాంఛయేని కరవా	నీకు న్మాంసము వాంఛయేని కఱవా	నీకున్ మాంసము వాంఛయేని కరవా	నీకున్ మాంసము వాంఛయేని కఱవా	నీకున్ మాంసము వాంఛయేని కరవా	నీకున్ మాంసము వాంఛయేని కరవా	నీకున్ మాంసము వాంఛయేని కరవా	నీకున్ మాంసము వాంఛయేని కరవా	కఱవా కరవా	నిఘంటువు ప్రకారం శకటరేఫ రూపం సరైంది.
		79.	నీరుండఁగా బాకంబొప్ప ఘటించి	నీరుండఁగాఁ బాకంబొప్ప ఘటించి	నీరుండగా పాకంబొప్ప ఘటించి	నీరుండగా పాకం బొప్ప ఘటించి	నీరుండఁగా బాకం బొప్ప ఘటించి	నీరుండగా పాకంబొప్ప ఘటించి	నీరుండఁగాఁ బాకంబొప్ప ఘటించి	నీరుండగా పాకరంబొప్ప ఘటించి	నీరుండగా పాకంబొప్ప ఘటించి	నీరుండగా పాకంబొప్ప ఘటించి	నీరుండగా పాకంబొప్ప ఘటించి	నీరుండఁ గాఁ బాకంబొప్ప నీరుండగా పాకంబొప్ప	రెండూ సరైన రూపాలే
		80.	చేతిపునుక న్భక్షింప కాబోయచేఁ జే కొంటెంగిలి మాంసమిట్లు తగునా	చేతి పునుకన్ భక్షింప కాబోయ చేఁ జే కొంటెం గిలి మాంసమిట్లు దగునా	చేతిపునుకన్ భక్షింప కాబో య చే కొంటెం గిలి మాంసమిట్లు తగునా	చేతిపునుకన్ భక్షింప కాబో య చే చేకొంటెం గిలి మాంసమిట్లు తగునా	చేతి పునుకన్ భక్షింపకా బోయచేఁ జేకొంటెంగిలి మాంసమిట్లు దగునా	చేతిపునుకన్ భక్షింప కాబోయ చేఁ జేకొంటెంగిలి మాంసమిట్లు తగునా	చేతి పునుకన్ భక్షింపకా బోయచేఁ జే కొంటెంగిలి మాంసమిట్లు తగునా	చేతి పునుకన్ భక్షింపకా బోయచే చే కొంటెంగిలి మాంసమిట్లు తగునా	చేతి పునుకన్ భక్షింపకాబోయ చే చే కొంటెంగిలి మాంసమిట్లు తగునా	చేతి పునుకన్ భక్షింప కాబోయ చే చే కొంటెంగిలి మాంసమిట్లు తగునా	చేతి పునుకన్ భక్షింప కా బోయచేఁ జే కొంటెంగిలి మాంసమిట్లు తగునా	ఆ బోయచేఁ జే కొంటి ఆబోయచే చేకొంటి	రెండు రూపాలు సరైనవే
21.	రాజై దుష్కృతి	81.	రాజై దుష్కృతిఁ జెందెఁ జందు డు	రాజై దుష్కృతి జెందెఁ జందురుఁ డు	రాజై దుష్కృతి చెందెఁ చందురుడు	రాజై దుష్కృతి చెందెచందురుడు	రాజై దుష్కృతి జెందెఁ జందురుడు	రాజై దుష్కృతి జెందెఁ జందురుడు	రాజై దుష్కృతి జెందెఁ జందురుడు	రాజై దుష్కృతి చెందె చందురుడు	రాజై దుష్కృతి చెందె చందురుడు	రాజై దుష్కృతి చెందె చందురుడు	రాజై దుష్కృతి జెందెఁ జందురుడు	రాజై దుష్కృతిఁ జెందెఁ జందురుడు రాజై దుష్కృతి చెందె చందురుడు	రెండు రూపాలు సరైనవే
		82.	రారాజై కుబేరుండు దృగ్గాజీవంబు నఁ గాంచె దుఃఖము	రారాజై కుబేరుం డు దృగ్గాజీవంబు నఁ గాంచె దుఃఖము	రారాజై కుబేరుండదృ గ్గా జీవంబున గాంచె దుఃఖము	రారాజై కుబేరుండు దృగ్గాజీవంబున గాంచె దుఃఖము	రారాజై కుబేరుండు దృగ్గా జీవంబున గాంచె దుఃఖము	రారాజై కుబేరుం డు దృగ్గా జీము న్మఁగాంచె దుఃఖము	రారాజై కుబేరుండు దృగ్గాజీవంబున గాంచె దుఃఖము	రారాజై కుబేరుండు దృగ్గా జీవంబున గాంచె దుఃఖము	రారాజై కుబేరుండు దృగ్గా జీవంబున గాంచె దుఃఖము	రారాజై కుబేరుండు దృగ్గా జీవంబున గాంచె దుఃఖము	రారాజై కుబేరుండు దృగ్గా జీవమ్మునఁ గాంచె దుఃఖము	జీవంబునఁ గాంచె జీవంబున గాంచె	బిందువున్న రూపం సరైనది.

		83.	కురుక్ష్మాపాలు **ద్రామాట**నే యాజింగూలె	కురుక్ష్మాపాలుఁ **డామాట**నే యాజిం గూలే	కురుక్ష్మాపాలు **డామాట**నే యాజింగూలె	కురుక్ష్మాపాలు **డామాట**నే యాజింగూలె	కురుక్ష్మాపాలుఁ **దామాట**నే యాజిం గూలె	కురుక్ష్మాపాలు **డామాట**నే యాజిం గూలె	కురుక్ష్మాపాలు **డామాట**నే యాజింగూలె	కురుక్ష్మాపాలు **డామాట**చే యాజింగూలె	కురుక్ష్మాపాలు **డామాట**నే యాజింగూలె	కురుక్ష్మాపాలు **డామాట**నే యాజింగూలె	కురుక్ష్మాపాలు **డామాట**నే యాజిం గూలె	పాలుఁ డామాటనే పాలు డామాటనే	బిందువున్న రూపం సరైనది
22.	రాజర్ధాతురుఁడైన చో	84.	రాజర్ధాతురు **డైనచో** నెనట ధర్మంబు ండు?	రాజర్ధాతురు **డైనచో** నెచట ధర్మంబుండు	రాజర్ధాతురుడై **నచో** నెచట ధర్మంబుండు	రాజర్ధాతు**రుడైన** **చో** నెచట ధర్మంబుండు	రాజర్ధాతురు**డైనచో** నెచట ధర్మంబుం డు	రాజర్ధాతురు **డైనచో** నెచట ధర్మంబుండు	రాజర్ధాతురుఁ **డైనచో** నెచట ధర్మంబుండు	రాజర్ధాతురు **డైనచో** నెచట ధర్మంబుండు	రాజర్ధాతురు **డైనచో** నెచట ధర్మంబుండు	రాజర్ధాతురు**డైన** **చో** నెచట ధర్మంబుండు	రాజర్ధాతురు **డైనచో** నెచట ధర్మంబుండు	రాజర్ధాతురుఁడైనచో రాజర్ధాతురుడైనచో	మొదటి రూపం సరైనది
		85.	నీ రేజంబుల్ భజియింతు రే **తెలుఁగునన్**	నీ రేజంబుల్ భజియింతు రే **తెలుఁగునన్**	నీ రేజంబుల్ భజియింతు రే **తెరగునన్**	నీ రేజంబుల్ భజియింతురే **తెరగునన్**	నీ రేజంబుల్ భజియింతురే **తెలుఁగునన్**	నీ రేజంబుల్ భజియింతు రే **తెలుగునన్**	నీ రేజంబుల్ భజియింతు రే **తెలుఁగునన్**	నీ రేజంబుల్ భజియింతు రే **తెరగునన్**	నీ రేజంబుల్ భజియింతు రే **తెరగునన్**	నీ రేజంబుల్ భజియింతురే **తెరగునన్**	నీ రేజంబుల్ భజియింతురే **తెలుగునన్**	తెలుఁగునన్ తెరగునన్	మొదటి పదం సరైనది
23.	తరగల్	86.	**తరగల్** పిప్పల పత్ర ముల్	**తరఁ గల్** పిప్పల పత్రముల్	**తరగల్** పిప్పల పత్రముల్	**తరగల్** పిప్పల పత్రముల్	**తరఁగల్** పిప్పల పత్రముల్	**తరగల్**పిప్పల పత్రముల్	**తరఁగల్**పిప్పల పత్రము ల్		తరగల్ పిప్పల పత్రముల్	**తరగల్**పిప్పల పత్రముల్	**తరగల్**పిప్పల పత్రముల్	తరఁగల్ = అలలు తరగల్ = కెరటాలు	అర్థం ఒక్కటే అవ్వడం వల్ల ఏది వాడిన తప్పులేదు
24.	నిన్ను నమ్మిన	87.	విషాదాం**బోధి** **దాఁటించి** యచ్చిన్నాన్నం ద సుఖాబ్ధిఁ దేల్చెదుకదే	విషాదాం**బోధి** **దాఁటించి** యచ్చిన్నాన్నం ద సుఖాబ్ధిఁ దేల్చెదొకదే	విషాదాం**బోధి** **దాటించి** యచ్చిన్నానంద సుఖాబ్ధిఁ దేల్చె దొకదే	విషాదాం**బోధి** **దాటించి** యచ్చిన్నానంద సుఖాబ్ధిఁ దేల్చెదో కదే	విషాదాం**బోధి** **దాటించి**యచ్చి న్నానందసుఖాబ్ధి దేల్చెదొ కదే	విషాదాం**బోధి** **దాటించి**యచ్చి న్నానందసుఖాబ్ధి దేల్చెదొ కదే	విషాదాం**బోధి** **దాఁటించి** యచ్చిన్నానందసుఖా బ్ధిఁ దేల్చెదొ కదే	విషాదాం**బోధి** **దాటించి**య చ్చిన్నానంద సుఖాబ్ధిఁ దేల్చెదొ కదే	విషాదాం**బోధి** **దాటించి**యా చ్చిన్నానంద సుఖాబ్ధిఁ దేల్చెదో కదే	విషాదాం**బోధి** **దాటించి**యచ్చిన్నా నందసుఖాబ్ధిఁ దేల్చెదో కదే	విషాదాం**బోధి** **దాటించి**యచ్చి న్నానందసుఖా బ్ధిఁ దేల్చెదొ కదే	దాఁటించి దాటించి	బిందువున్న రూపం సరైనది
25.	నీ పంచం	88.	నీ **పంచం** బడి యుండఁగా **గలిగిన** న్భిక్షాన్నమే చాలు	నీ **పంచం** బడి యుండఁగా **గలిగినన్** భిక్షాన్నమే చాలు	నీ **పంచం** బడియుండగా **గలిగిన**న్భిక్షాన్న మే చాలు	నీ **పంచఁ** బడియుండగా **గలిగిన**న్భిక్షాన్న మే చాలు	నీ **పంచం** బడియుండగా **గలిగినన్** భిక్షాన్నమే చాలు	నీ **పంచం** బడియుండగా **గలిగినన్ భిక్షా** న్నమే చాలు	నీ **పంచం** బడి యుండఁ **గాగలిగినన్** భిక్షాన్నమే చాలు	నీ **పంచం** బడియుండగా **గలిగిన**న్భిక్షాన్న మే చాలు	నీ **పంచ** బడియుండగా **గలిగినన్భిక్షా** న్నమేచాలు	నీ **పంచ** బడియుండగా **గలిగిన**న్భిక్షాన్నమే చాలు	నీ **పంచం** బడియుండగా **గలిగినన్** భిక్షాన్నమే చాలు	పడియుండగాఁ గలిగిన పడియుండగాగలిగిన	మొదటి రూపం సరైనది
		89.	నా శాపాశంబుల **జుట్టి** త్రిప్ప కుము సంసారా ర్థమై బంటు**గాఁ**	నా శాపాశంబుల **జుట్టి** త్రిప్పకు ము సంసారార్థమై బంటు**గాఁ**	నా శాపాశంబుల **జుట్టి** త్రిప్పకుము సంసారార్థమై బంటు**గాఁ**	నా శాపాశంబుల **జుట్టి** త్రిప్పకుము సంసారార్థమై బంటు**గా**	నా శాపాశంబుల **జుట్టి** త్రిప్పకుము సంసారార్థమై బంటు**గాఁ**	నా శాపాశంబు **లఁజుట్టి** త్రిప్పకు ము సంసారార్థమై బంటు**గాఁ**	నా శాపాశంబులఁ **జుట్టి** త్రిప్పకుము సంసారార్థమై బంటు**గాఁ**	నా శాపాశంబుల **జుట్టి** త్రిప్పకుము సంసారార్థమై బంటు**గాఁ**	నా శాపాశంబుల **జుట్టి** త్రిప్పకుము సంసారార్థమై బంటు**గా**	నా శాపాశంబుల **జుట్టి** త్రిప్పకుము సంసారార్థమై బంటు**గా**	నా శాపాశంబుల **జుట్టి** త్రిప్పకు ము సంసారార్థమై బంటు**గాఁ**	నా శాపాశంబులఁజుట్టి నా శాపాశంబుల జుట్టి	బిందువున్న రూపం సరైంది.
26.	నీ పేరున్	90.	**నీ** బిడ్డఁ **డై** **నాఁ**డ నన్నీ **పాడిం** **గ**రుణింపు	**నే** బిడ్డఁ**డై** **నాఁ**డ నన్నీ **పాటిం** **గ**రుణింపు	**నే** బిడ్డ**డై**నాడ నన్నీ **పాటిం** **క**రుణింపు	**నే** బిడ్డ**డైనాడ** నన్నీ **పాటిం** **క**రుణింపు	**నే** బిడ్డ **నైనాఁ**డ నన్నీ **పాటిం** **గ**రుణింపు	**నే** బిడ్డ**నైనాడ** నన్నీ **పాటిం** **గ**రుణింపు	**నే** బిడ్డఁ **డైనాఁ**డ నన్నీ **పాటిం** **గ**రుణింపు	**నే** బిడ్డ**డైనాడ** నన్నీ **పాటిం** **గ**రుణింపు	**నే** బిడ్డ**డైనాడ** నన్నీ **పాటిం** **క**రుణింపు	**నే** బిడ్డ**డైనాడ** నన్నీ **పాటిం** **క**రుణింపు	**నే** బిడ్డ**డైనాడ** నన్నీ **పాటిం** **గ**రుణింపు	నే బిడ్డఁడై నాఁడ నన్నీ పాటిం గరుణింపు నే బిడ్డడై నాడనన్నీ పాటిం కరుణింపు	రెండు రూపాలు సరైనవే

		91.	మోపనిఁక నే నెవ్వారికిం బిడ్డగాఁజేప ట్ట	మోపనిఁ క నే నెవ్వారికిం బిడ్డగాఁ జేపట్ట	మోపనిక నే నెవ్వారికిం బిడ్డగాచేపట్ట	మోపనిక నే నెవ్వారికిం బిడ్డగాన్చేపట్ట	మోప నిఁక నే నెవ్వారికిం బిడ్డగాఁజేపట్ట	మోపనిక నే నెవ్వారికిన్ బిడ్డగాన్జేపట్ట	మోప నిఁక నే నెవ్వారికిన్ బిడ్డఁగాఁ జేపట్ట	మోపనిక నే నెవ్వారికిం బిడ్డగాన్ చేపట్ట	మోపనిక నే నెవ్వారికిం బిడ్డగాన్ చేపట్ట	మోపనిక నే నెవ్వారికిం బిడ్డగాన్ చేపట్ట	మోపనిక నే నెవ్వారికిం బిడ్డగాన్జేపట్ట	మోపనిఁ క నే నెవ్వారికిం బిడ్డగాఁ జే పట్ట మోపనిక నే నెవ్వారికిం బిడ్డగాన్ చేపట్ట	రెండు రూపాలు ఆమోదయో గ్యాలే
27.	అమ్మాయ య్య	92.	నీ మదిఁ దల్లిదండ్రుల నటంచు న్జూడఁగాఁ బోకు	నీ మదిఁ దల్లిదండ్రుల నటంచున్ జూడఁ గాఁబోకు	నీ మది తల్లి దండ్రులటంచు న్జూడగా బోకు	నీ మది తల్లి దండ్రులటంచు న్జూడగాబోకు	నీ మదిఁ దల్లిదండ్రులన టం చు న్జూడఁగాఁ బోకు	నీ మదిఁ దల్లిదండ్రుల నటంచుఁ జూడగా బోకు	నీ మదిఁ దల్లిదండ్రుల నటంచుం జూడగాఁబోకు	నీ మది తల్లిదండ్రులటం చు న్జూడగాబోకు	నీ మది తల్లిదండ్రులటం చు న్జూడగా బోకు	నీ మది తల్లిదండ్రులటంచు న్జూడగాబోకు	నీ మదిఁ దల్లి దండ్రుల నటంచు ంజూడగాఁ బోకు	నీ మదిఁ దల్లిదండ్రులు నీ మది తల్లిదండ్రులు	రెండు రూపాలు అనుసరనీయా లే.
		93.	నా కిమ్మై దల్లియుఁ దండ్రియున్ గురుఁడు నీవే	నా కిమ్మై తల్లియుఁ దండ్రియున్ గురుఁడు నీవే	నా కిమ్మై తల్లియు దండ్రియున్ గురుడునీవే	నా కిమ్మై తల్లియు తండ్రియున్ గురుడునీవే	నా కిమ్మైఁ దల్లియుఁ దండ్రియున్ గురుఁడు నీవే	నా కిమ్మైఁ దల్లియుఁదండ్రి యున్గురుఁడు నీవే	నా కిమ్మై తల్లియుఁ దండ్రియున్ గురుఁడునీవే	నా కిమ్మై తల్లియు తండ్రి యున్ గురుడు నీవే	నా కిమ్మై తల్లియు తండ్రియు న్ గురుడునీవే	నా కిమ్మై తల్లియు తండ్రియున్ గురుడునీవే	నా కిమ్మైఁ దల్లియుఁదండ్రి యున్గురుఁడు నీవే	నాకిమ్మైఁ దల్లియుఁ దండ్రియున్ నాకిమ్మై తల్లియు తండ్రియున్	రెండు రూపాలు సరైనవే
		94.	సంసార పుం జిమ్మంజీఁక టి గప్ప కుండఁ గనుమా	సంసార పుంజిమ్మం జీఁకటి గప్పినన్ గడుపునన్	సంసార పుం చిమ్మంజీకటి గప్పకుండగను మా	సంసారపుంజి మ్మం జీకటి గప్పకుండ గనుమా	సంసారపుం జిమ్మం జీకటు గప్పిన స్గడపు నన్	సాంసారపుం జిమ్మంజీకటి కుప్పకుండఁ గనుమా	సంసార పుంజిమ్మం జీఁకటి గప్పినన్ గడుపునన్	సంసారపుం చిమ్మంజీకటి గప్పకుండ గనుమా	సంసార పుంజిమ్మం జీకటి గప్పకుండ గనుమా	సంసార పుంజిమ్మం జీకటి గప్పకుండ గనుమా	సంసార పుంజిమ్మం జీకటి కప్పకుండ గనుమా	సంసారపుం జిమ్మంజీఁకటి సంసారపు జిమ్మంచీకటి	బిందువున్న రూపం సరైనది.
		95.	కొడుకుల్ పుట్టరె కౌర వేంద్రునక నేకుల్ వారిచే వడసెం	కొడుకుల్ పుట్టరె కౌరవేంద్రు న కనేకుల్ వారిచే నే గతుల్ వడసెన్	కొడుకుల్ పుట్టరె కౌరవేంద్రునక నేకుల్ వారిచే నేగతుల్ వడసెం	కొడుకుల్ పుట్టరె కౌరవేంద్రునక నేకుల్ వారిచే నేగతుల్ వడసెం	కొడుకుల్ పుట్టరె కౌరవేం ద్రున కనేకుల్ వారిచే నేగతుల్ వడసెం	కొడుకుల్ పుట్టరె కౌరవేం ద్రున కనేకుల్ వారిచే నేగతుల్ వడసెన్	కొడుకుల్ పుట్టరె కౌరవేంద్రు న కనేకుల్ వారిచే నేగతుల్ వడసెం	కొడుకుల్ పుట్టరె కౌరవేంద్రు న కనేకుల్ వారిచే నేగతుల్ పడసెం	కొడుకుల్ పుట్టరె కౌరవేంద్రు నకనేకుల్ వారిచే నేగతుల్ పడసెన్	కొడుకుల్ పుట్టరె కౌరవేంద్రు నకనేకుల్ వారిచే నే గతుల్ పడసెన్	కొడుకుల్ పుట్టరె కౌరవేంద్రున కనేకుల్ వారిచే నేగతుల్ వడసెన్	వడసెన్ = పొందెను పడసెన్ = పొందెను	'వడసెన్' అనేది సరైన రూపం. గసడవాదేశ సంధి
		96.	వడసెన్ బుత్రులులేని యా శుకునకున్ బాటిల్లెనే దుర్గతుల్	పడసెన్ బుత్రులులేని యా శుకునకున్ బాటిల్లెనే దుర్గతుల్	పడసెన్ పుత్రులులేని యాశుకునకున్ వాటిల్లెనేదుర్గతు ల్	పుత్రులులేని యాశుకునకున్ వాటిల్లెన్ దుర్గతుల్	బుత్రులులేని యాశుకునకున్ బాటిల్లెనే దుర్గతుల్	పుత్రులులేని యాశుకునకుం బాటిల్లెనే దుర్గతుల్	బుత్రులులేని యాశుకునకుం బాటిల్లె నే దుర్గతుల్	పుత్రులులేని యాశుకునకున్ వాటిల్లె నే దుర్గతుల్	పుత్రులులేని యా శుకునకున్ వాటిల్లె నే దుర్గతుల్	పుత్రులులేని యా శుకునకున్ వాటిల్లె నే దుర్గతుల్	పుత్రులులేని యా శుకునకున్ వాటిల్లె నేదుర్గ తుల్	పడసెన్ బుత్రులులేని యా శుకునకున్బాటిల్లెనే పడసెన్ పుత్రులు లేని యా శుకునకున్ వాటిల్లెనే	పాటిల్లనే = పొందెను వాటిల్లనే = సంభవించెను –రెండూ ఆమోదయో గ్యాలే.
		97.	దహనం గప్పఁగఁ జాలునే శలభ	దహనుం గప్పఁగఁ జాలునే శలభ సంతానంబు	దహనుం గప్ప జాలునే శలభ సంతానంబు	దహనుం గప్ప జాలునే శలభ సంతానంబు	దహనుం గప్పఁగఁ జాలునే శలభ సంతానంబు	దహనుం గప్పగఁ జాలునే శలభ సంతానంబు	దహనుం గప్పఁగఁ జాలునే శలభ సంతానంబు	దహనుంగప్పగ జాలునే శలభ సంతానంబు	దహనుం గప్ప జాలునే శలభ సంతానంబు	దహనుం గప్ప జాలునే శలభ సంతానంబు	దహనుం గప్పగఁ జాలునే శలభ సంతానంబు	దహనం గప్పఁగఁజాలు దహనం గప్పజాలు	బిందువున్న రూపం సరైంది.

			సంతానం బు												
		98.	నీ సేవఁ**జేసి** హతక్లేశులు గారుగాక మనుజుల్	నీ సేవఁ**జేసి** హతక్లేశులు గారుగాక మనుజుల్	నీ సేవ **చేసి** హతక్లేశులు గారుగాక మను**జాత**	నీ సేవ **చేసి** హతక్లేశులు గారుగాక మనుజుల్	నీ సేవఁ **జేసి** హతక్లేశులు గారుగాక మనుజుల్	నీ సేవఁ **జేసి** హతక్లేశులు గారుగాక మనుజుల్	నీ సేవ **చేసి** హతక్లేశులు గారు గాక మనుజుల్	నీ సేవ **చేసి** హతక్లేశులు గాక మనుజుల్	నీ సేవ **చేసి** హతక్లేశులు గారు గాక మనుజుల్	నీ సేవ **చేసి** హతక్లేశులు గారుగాక మను జుల్	నీ సేవఁ**జేసి** హతక్లేశులు గారుగాక మనుజుల్	నీ సేవఁ జేసి నీ సేవ చేసి	రెండు రూపాలు ఆమోదింపదగి నవే.
30.	అడుగంబో నిఁక	99.	అడుగంబో **నిఁక** నన్యమార్గ రతులం	అడుగంబో**నిఁక** నన్యమార్గ రతులం	అడుగంబో**నిక** నన్యమార్గ రతులం	అడుగంబో**నిక** నన్యమార్గ రతులం	అడుగంబో**నిక** నన్యమార్గ రతులం	అడుగంబో**నిక** నన్యమార్గ రతులన్	అడుగంబో**నిఁక** నన్యమార్గ రతు లం	అడుగంబో**నిక** నన్యమార్గ రతులం	అడుగంబో**నిక** నన్యమార్గ రతులం	అడుగంబో**నిక** నన్యమార్గ రతులం	అడుగంబో**నిక** నన్య మార్గ రతులన్	అడుగం బోనిఁక అడుగంబోనిక	ఖండ బిందువున్న రూపం సరైంది.
		100.	**బ్రాణా**వనో త్సాహినై యడుగం బోయినఁ**బో దు** నీదు	అన్యమార్గరతులం **బ్రాణా**వనోత్సా హినై అడుగం బోయినఁ బోదు నీదు	**ప్రాణా**వనోత్సాహి నై యడుగంబో యిన **బోదు**నీదు	**ప్రాణా**వనోత్సా హినై యడుగం బోయిన**బోదుఁ** నీదు	**బ్రాణా**వనోత్సాహి నై యడుగం బోయిన**బోదు** నీదు	**బ్రాణా**వనోత్సాహి నై యడుగం బోయినఁ **బోదు** నీదు	**బ్రాణా**వనో త్సాహినై యడుగంబోయిన **బోదు** నీదు	**బ్రాణా**వనోత్సా హినై యడుగం బోయిన **బోదు** నీదు	**ప్రాణా**వనోత్సా హినై యడుగం బోయిన**బోదు** నీదు	**ప్రాణా**వనోత్సాహి నైయడుగంబోయి న **బోదు** నీదు	**బ్రాణా**వనో త్సాహినై యడుగంబోయి న **బోదు**నీదు	అన్యమార్గరతులంబ్రాణావనో అన్యమార్గరతులంప్రాణావనో	ఆదేశ సరళమున్న రూపం సరైనది.
		101.	పద పద్మారాధక శ్రేణి యున్నె డకు న్నిన్ను **భజింపఁ గాఁ** గనియు	పద పద్మారాధక శ్రేణి యున్నెడ కున్ నిన్ను **భజింపఁగాఁ** గనియు	పదపద్మారాధక శ్రేణియున్నెడకు నిన్ను **భజింపగా** గనియు	పదపద్మారాధక శ్రేణియు న్నెడకు నిన్ను **భజింపగా**గనియు	పదపద్మారాధక శ్రేణియు న్నెడకు నిన్ను **భజింపఁగాఁ** గనియు	పద పద్మారాధక శ్రేణియు న్నెడకున్ నిన్ను **భజింప గాఁ** గనియు	పదపద్మారాధక శ్రేణియు న్నెడకున్ నిన్ను **భజింపఁగాఁ** గనియు	పదపద్మారాధక శ్రేణియు న్నెడకున్ నిన్ను **భజింప గా** గనియు	పదపద్మారాధక శ్రేణియు న్నెడకు నిన్ను **భజింపగాగని** యు	పదపద్మారాధక శ్రేణియు న్నెడకు నిన్ను **భజింపగా** గనియు	పదపద్మారాధక శ్రేణియు న్నెడకున్ నిన్ను **భజింపగాఁ** గనియు	భజింపఁగా భజింపగా	ఖండ బిందువున్న రూపం సరైనది.
1.	మదమాంతగము	102.	పరిమళంబుల్ మోక్ష మీఁ **జాలునే** మదిలో	పరిమళంబుల్ మోక్ష మీఁ**జాలునేఁ** మదిలో	పరిమళంబు ల్మోక్ష మీ**జాలునే** మదిలో	పరిమళంబుల్మోక్ష **మీజాలునే** మదిలో	పరిమళంబుల్మో క్ష **మీఁజాలునే** మదిలో	పరిమళంబుల్ మోక్ష మీఁ **జాలునే** మదిలో	పరిమళంబుల్ మోక్ష **మీఁజాలునే** మదిలో	పరిమళంబు ల్మోక్ష **మీజాలునే** మదిలో	పరిమళంబు ల్మోక్ష **మీజాలునే** మదిలో	పరిమళంబు ల్మోక్ష **మీజాలునే** మదిలో	పరిమళంబుల్ మోక్ష **మీఁజాలునే** మదిలో	మోక్షమీఁ జాలునే మోక్షమీ జాలునే	బిందువున్న రూపం సరైంది.
		103.	వీని నపేక్ష **చేసి** నృ పధామరద్వార దేశంబుఁ **గాచి**	వీని నపేక్ష **నేసి** నృపధామ ద్వార దేశంబుఁ**గా చి**	వీనినపేక్ష **చేసి** నృపధామ ద్వార దేశంబు**గా చి**	వీని నపేక్ష **చేసి** నృపధామ ద్వార దేశంబు**గా ంచి**	వీని నపేక్ష **సేసి** నృపధామ ద్వార దేశంబుఁ**గా చి**	వీని నపేక్ష **చేసి** నృపధామ ద్వార దేశంబు**గా చి**	వీనినపేక్ష **సేసి** నృపధామ ద్వార దేశంబుఁ **గాచి**	వీని నపేక్ష **చేసి** నృపధామ ద్వారా దేశంబు **గాంచి**	వీని నపేక్ష **చేసి** నృపధా మద్వార దేశంబు **గాంచి**	వీని నపేక్ష **చేసి** నృపధా మద్వార దేశంబు **గాంచి**	వీని నపేక్ష **చేసి** నృపధామ ద్వార దేశంబు **గాచి**	చేసి సేసి నేసి	'చేసి' సరైనది. ఎందుకంటే 'సేసి' ఉచ్చారణలో ఉంది గాని రాతలో అరుదు. 'నేసి' ముద్రణ దోషం.
32 .	రోసీరోయదు	104.	**బాసీ** పాయదు పుత్ర మిత్ర **జన** సంపద్భ్రాం తి వాంఛాలతల్	**బాసీ** పాయదు పుత్త్రమిత్ర **జన** సంపద్భ్రాంతి వాంఛాలతల్	**పాసీ** పాయదు పుత్రమిత్ర **ధన** సంపద్భ్రాంతి వాంఛాలతల్	**పాసీ** పాయదు పుత్ర మిత్ర **ధన** సంపద్భ్రాంతి వాంఛాలతల్	**పాసీ** పాయదు పుత్రమిత్ర **జన** సంపద్భ్రాంతి వాంఛాలతల్	**బాసీ** పాయదు పుత్రమిత్ర**జన** సంపద్భ్రాంతి వాంఛాలతల్	**బాసీ** పాయదు పుత్రమిత్ర **జన** సంపద్భ్రాంతి వాంఛాలతల్	**పాసీ** పాయదు పుత్రమిత్ర **ధన** సంపద్భ్రాంతి వాంఛాలతల్	**పాసీ** పాయదు పుత్రమిత్ర **ధన** సంపద్భ్రాంతి వాంఛాలతల్	**పాసీ** పాయదు పుత్రమిత్ర **ధన** సంపద్భ్రాంతి వాంఛాలతల్	**బాసీ** పాయదు పుత్రమిత్ర**జన** సంపద్భ్రాంతి వాంఛాలతల్	సౌఖ్యంబులన్ బాసీ పాయదు సౌఖ్యంబులన్ పాసీ పయదు	బిందువు లేదు కాబట్టి రెండు రూపాలు సరైనవే.
33	ఎన్నేళ్ళుండుదు	105.	ఎన్నేళ్లుం**డుదు**	ఎన్నే ళ్ళుం**డితి**	ఎన్నేళ్ళుండుదు	ఎన్నేళ్ళుం**డుదు**	ఎన్నేళ్ళుం**డుదు**	ఎన్నేళ్ళుం**డుదు**	ఎన్నేళ్ళుం**డుదు**	ఎన్నేళ్ళుం**డుదు**	ఎన్నేళ్ళుం**డుదు**	ఎన్నేళ్ళుం**డుదు**	ఎన్నేళ్ళుం**డుదు**	ఇఁక	బిందువున

.			నేమిగందు నిఁక	నేమి గంటి నిఁక	నేమిగందు నిక	నేమి గందునిక	నేమి గందునిఁక	నేమి గందు నిఁక	నేమి గందు నిఁక	నేమిగందునిక	నేమి గందునిక	నేమి గందునిక	నేమి గందునిఁక	ఇక	రూపం సరైనది.
34 .	చావన్ గాలము	106.	చావం గాలము చేరు వౌటె టిఁగియుం జాలింపఁగా	చావన్ కాలము చేరువాటెటిఁ గియుండాలింపఁ గా	చావంగాలము చేరు వౌటెరిగియుం చాలింపలేక	చావం గాలము చేరువౌటెరిగి యుంచాలింపగా	చావం గాలము చేరువౌటెటిఁ గియుం జాలింపగా	చావం గాలము చేరువౌ టెటిఁ గియున్ జాలింపఁ గా	చావంగాలము చేరువౌ టెటిఁ గియుంజాలింపఁగా	చావంగాలము చేరువౌ టెరిగియుం చాలింపగా	చావంగాలము చేరువౌటెరిగి యుం చాలింపగా	చావంగాలము చేరు వౌటెరిగియుం చాలింపగా	చావం గాలము చేరువౌ టెటిఁ గియున్ జాలింపఁగా	ఎఱిఁగియుం జాలింపఁగా ఎఱిగియు చాలింపగా	రెండు రూపాలు సరైనవే.
		107.	తన్నే వైద్యుండు చికిత్సఁ బ్రోవ గలడో	తన్నే వైద్యుండు చికిత్సబ్రోవ గలఁడో	తన్నే వైద్యుండు చికిత్సబ్రోవగల డో	తన్నే వైద్యుండు చికిత్సబ్రోవ గలడో	తన్నే వైద్యుండు చికిత్సఁ బ్రోవఁ గలడో	తన్నే వైద్యుండు చికిత్సఁ బ్రోవగల డో	తన్నే వైద్యుండు చికిత్సఁ బ్రోవఁ గలడో	తన్నే వైద్యుండు చికిత్స బ్రోవ గలడో	తన్నే వైద్యుండు చికిత్స బ్రోవ గలడో	తన్నే వైద్యుండు చికిత్స బ్రోవ గలడో	తన్నే వైద్యుండు చికిత్సఁ బ్రోవ గలడో	చికిత్సఁ బ్రోవగలడో చికిత్స బ్రోవగలడో	బిందువున్న రూపం మాత్రమే ఆమోదయోగ్యమైనది.
35 .	దినముం	108.	న్నినుఁ జూడఁ గన్న నదివో సౌఖ్యంబు	న్నినుఁ జూడఁగన్న నదివో సౌఖ్యంబు	న్నినుఁ జూడగన్న నదివో సౌఖ్యంబు	నిను జూడగన్న నదివోసౌఖ్యంబు	న్నినుఁ జూడఁ గన్న నదివో సౌఖ్యంబు	న్నినుఁ జూడగన్న నదివో సౌఖ్యంబు	న్నినుఁ జూడ గన్న నదివో సౌఖ్యంబు	న్నిను జూడగన్న నదివో సౌఖ్యంబు	నిను జూడగన్న నదివో సౌఖ్యంబు	నిను జూడగన్న నదివో సౌఖ్యంబు	న్నిను జూడగన్న నదివో సౌఖ్యంబు	నినుఁ జూడఁ గ నిను జూడగ	బిందువున్న రూపమే సరైనది.
36 .	ఆలంచున్	109.	ఆలంచున్మెడ గట్టి దానికి నపత్యశ్రేణిఁ గల్పించి	ఆలంచున్ మెడఁ గట్టి దానికి నపత్యశ్రేణిఁ గల్పించి	ఆలంచున్మెడగట్టి దానికి నపత్య శ్రేణి కల్పించి	ఆలంచున్మెడగట్టి దానికి నపత్య శ్రేణి కల్పించి	ఆలంచున్మెడఁ గట్టి దానికి నపత్య శ్రేణిఁగల్పించి	ఆలంచున్ మెడఁ గట్టి దానికి నపత్య శ్రేణిఁ గల్పించి	ఆలంచున్ మెడఁ గట్టి దానికి నపత్యశ్రేణిఁ గల్పించి	ఆలంచున్మెడ గట్టి దానికి నపత్యశ్రేణి కల్పించి	ఆలంచున్మెడగట్టి దానికి నపత్య శ్రేణి కల్పించి	ఆలంచున్మెడగట్టి దానికినపత్య శ్రేణి కల్పించి	ఆలంచున్ మెడఁ గట్టి దానికి నపత్య శ్రేణిఁగల్పించి	మెడఁ గట్టి మెడ గట్టి	బిందువున్న రూపమే సరైంది.
		110.	తద్బాల వ్రాత ము నిచ్చిపుచ్చు కొను సంబంధం బుఁ గావించి	తద్బాల వ్రాతము నిచ్చి పుచ్చుకొను సంబంధంబు గావించి	తద్బాల వ్రాతము నిచ్చి పుచ్చుకొను సంబంధంబు గావించి	తద్బాల వ్రాతము నిచ్చి పుచ్చుకొను సంబంధంబు గావించి	తద్బాల వ్రాతము నిచ్చి పుచ్చుటను సంబంధంబు గావించి	తద్బాల వ్రాతము నిచ్చిపుచ్చుకొను సంబంధంబు గావించి	తద్బాల వ్రాతము నిచ్చిపుచ్చుకొను సంబంధంబు గావించి	తద్బాల వ్రాతము నిచ్చి పుచ్చుకొను సంబంధంబు గావించి	తద్బాల వ్రాతము నిచ్చిపుచ్చుకొను సంబంధంబు గావించి	తద్బాల వ్రాతము నిచ్చి పుచ్చుకొను సంబంధంబు గావించి	తద్బాల వ్రాతము నిచ్చిపుచ్చుకొను సంబంధంబు గావించి	సంబంధంబుఁ గావించి సంబంధంబు గావించి	బిందువున్న రూపం సరైంది.
		111.	గౌందఱం ద్రిప్పఁ గాసీల న్సీలయమర్చి నట్లా సఁగితో	గౌందఱం ద్రిప్పఁ గాసీల న్సీల యమర్చి నట్లా సఁగితో	గౌందరం ద్రిప్పగాసీల న్సీనసమర్చి నట్లా సంగితో	గౌందరంద్రిప్పగా సీల న్సీల నమర్చి నట్లా సంగితో	గౌందఱం ద్రిప్పఁగాఁ సీలన్సీల యమర్చిన ట్లా సఁగితో	గౌందఱం ద్రిప్పగా సీలన్ సీల నమర్చి నట్లా సఁగితో	గౌందఱం ద్రిప్పఁ గాసీల న్సీలయమర్చిన ట్లా సఁగితో	గౌందరం ద్రిప్పగాసీల న్సీలనమర్చిన ట్లా సంగితో	గౌందరం ద్రిప్పగాసీల న్సీలనమర్చిన ట్లా సంగితో	గౌందరం ద్రిప్పగా సీలన్సీలనమర్చిన ట్లా సంగితో	గౌందఱం ద్రిప్పగాసీలన్ సీల నమర్చి నట్లొ సఁగితో	త్రిప్పఁ గా త్రిప్పగా	బిందువున్న రూపం సరైనది.
37 .	తనువే	112.	మీ గతుల రెంటన్నేర్పు	మీ గతుల రెంటన్నేర్పు	మా గతుల రెంటనేర్పు	మా గతుల రెంట న్నేర్పు	మా గతుల రెంట న్నేర్పు	మా గతుల రెంట న్నేర్పు	మీ గతుల రెంట న్నేర్పు	మా గతుల రెంట న్నేర్పు	మా గతులరెంట న్నేర్పు	మా గతులరెంట న్నేర్పు	మా గతుల రెంట న్నేర్పు	మీ గతుల్ ఈ మా గతుల్ ఆ	సంబోధనలో 'ఈ' మధ్యమ పురుషగాను, 'ఆ' ప్రథమ పురుషగాను ఉపకరిస్తుంది. అయితే 'ఈ' అని వాడటమే సమంజసంగా ఉంది.
38 .	పదునాల్గేలె	113.	పదునాల్గేవె మహాయుగం	పదునాల్గేలె మహాయుగంబు	పదునాల్గేలె మహాయుగంబు	పదునాల్గేలె మహాయుగంబు	పదునాల్గేలె మహాయుగంబు	పదునాల్గేలె మహాయుగంబు	పదు నాల్గేలె మహా యుగంబు	పదునాల్గేలె మహాయుగంబు	పదునాల్గేలె మహాయుగంబు	పదునాల్గేలె మహాయుగంబు	పదునాల్గేలె మహాయుగంబు	ఒక ఒక	'ఒక' అనేది సరైనది.

			బు **లొ**కభూపాలుం డు చెల్లించె	**లొ**కభూపాలుండు చెల్లించె	**లొ**కభూపాలుండు చెల్లించె	**లొ**క భూపాలుండు చెల్లించె	**లొ**కభూ పాలుండు చెల్లించె	**లొ**కభూపాలుం డు చెల్లించె	**లొ**క భూపాలుండు చెల్లించె	**లో**కభూపాలుం డు చెల్లించె	**లొ**క భూపాలుండు చెల్లించె	**లొ**క భూపాలుండు చెల్లించె	**లొ**క భూపాలుండు చెల్లించె		
		114.	నొకc**డా**యు ష్మంతుcడై వీరియభ్యుద యం బెవ్వరు చెప్పc**గా**	నొకc**డా**యుష్మం తు డై వీరియభ్యుద యం బెవ్వరు చెప్పc**గా**	నొకc**డా**యుష్మం తుడై వీరియభ్యుదయం బెవ్వరు చెప్ప**గా**	నొక**డా**యుష్మంతుడై వీరియభ్యుదయం బెవ్వరు చెప్ప**గా**	నొకc **డా** యుష్మంతుడై వీరియభ్యుదయం బెవ్వరు చెప్పc**గా**	నొక**డా**యుష్మం తుడై వీరి యభ్యుదయం బెవ్వరు చెప్ప**గా**	నొకc**డా**యు ష్మంతుcడై వీరియభ్యుదయం బెవ్వరు చెప్పc**గా**	నొక**డా**యు ష్మంతుcడై వీరి యభ్యుదయం బెవ్వరు చెప్ప**గా**	నొక**డా**యుష్మం తుడై వీరియభ్యుదయ ంబెవ్వరు చెప్ప**గా**	నొక**డా**యుష్మంతు డై వీరియభ్యుదయం బెవ్వరు చెప్ప**గా**	నొక**డా**యుష్మం తొడై వీరి యభ్యుదయం బెవ్వరు చె**ప్పగా**	ఒకcడాయుష్మంతుడై ఒకడాయుష్మంతుడై	బిందువున్న రూపం సరైనది
39 .	రాజన్నంతనె	115.	రాజన్నంతనె **పో**వునా కృపయు ధర్మంబాభిజా త్యంబు	రాజన్నంతనె **పో**వునాకృపయు ధర్మంబాభిజా త్యంబు	రాజన్నంతనె **బో**వునాకృప యు ధర్మం బాభిజాత్యంబు	రాజన్నంతనె **బో**వునాకృపయు ధర్మంబాభిజాత్యం బు	రాజన్నంతనె **పూవు**నాకృపయు ధర్మంబాభి జాత్యంబు	రాజన్నంతనె **పో**వునాకృపయు ధర్మంబాభి జాత్యంబు	రాజన్నంతనె **పో**వునా కృపయు ధర్మం బాభి జాత్యంబు	రాజన్నంతనె **బో**వునా కృపయు ధర్మం బాభి జాత్యంబు	రాజన్నంతనె **బో**వునా కృపయు ధర్మంబాభి జాత్యంబు	రాజన్నంతనె **బో**వునా కృపయు ధర్మంబాభి జాత్యంబు	రాజన్నంతనె **పో**వునాకృపయు ధర్మంబాభి జాత్యంబు	రాజన్నంతనె పోవునా రాజన్నంతనె బోవునా	మొదటిది సరైనది ఎందుకంటే 'న' కారం పదగతంగా ఉంది గాని ద్రుతముకాదు. అందువల్ల సరళం రాదు.
40 .	మునునీచే	116.	విచారినిc **గాcగా** నినుc**గానcగాక** మదిలో శ్రీకా....	విచారినిc **గాcగా** నినుc**గానcగాక** మదిలో శ్రీకా....	విచారి**ణిగాగా** నిను**గానగాక** మదిలో శ్రీకా....	విచారి **ణిగాగా** నిను **గానగాక** మదిలో శ్రీకా....	విచారిని **గాcగా** నిను **గానcగాక** మదిలో శ్రీకా....	విచారినిc **గాగా** నినుc**గానcగాక** మదిలో శ్రీకా....	విచారినిc **గాcగా** నినుc **గాన** **నేను** మదిలో శ్రీకా....		విచారి**ణిగాగా** నిను **గానరాక** మదిలో	విచారి**ణి గాగా** నిను **గానరాక** మదిలో	విచారినిc **గాగా** నినుc **గానcగాక** మదిలో	విచారినిc గాcగానినుc గానc గాక విచారిని గాగా నిను గాన గాక	బిందువున్న రూపం సరైనది.
		117.	ముసు నీచే నపవర్గ**రాజ్య** పదవీ	ముసు నీచే నపవర్గ**రాజ్య** పదవీ	ముసు నీచే నపవర్గ **రాజ** పదవీ	ముసు నీచే నపవర్గ **రాజ** పదవీ	ముసు నీచే నపవర్గ**రాజ్య** పదవీ	ముసు నీచే నపవర్గ **రాజ్య** పదవీ	ముసు నీచే నపవర్గ **రాజ్య** పదవీ		ముసు నీచే నపవర్గ **రాజ** పదవీ	ముసు నీచే నపవర్గ **రాజ** పదవీ	ముసు నీచే నపవర్గ **రాజ** పదవీ	అపవర్గ రాజ్య = మోక్ష సామ్రాజ్యమున అపవర్గ రాజ =	సందర్భాన్ని బట్టి రాజ్య సరైనది.
41 .	పవమానాశన	118.	భవదుఃఖంబు లంc బాపుటొప్పు **గొలcదిం** బాటించి	భవదుఃఖంబు లంc బాపుటొప్పు **జెలcదిం** బాటించి	భవదుఃఖంబు ల బాపు టొప్పు **గొలదిం**బాటించి	భవదుఃఖంబుల బాపుటొప్పు **గొలదిం**బాటించి	భవదుఃఖంబు లంc బాపుటొప్పు **జెలcదిం** బాటించి	భవదుఃఖంబు లంc బాపుటొప్పు **జెలcదిం** బాటించి	భవదుఃఖంబు లంc బాపుటొప్పు **జెలcదిం** బాటించి	భవదుఃఖంబుల బాపుటొప్పు **గొలదిం**బాటించి	భవదుఃఖంబుల బాపుటొప్పు **గొలదిం**బాటించి	భవదుఃఖంబుల బాపుటొప్పు **గొలదిం**బాటించి	భవదుఃఖంబు లంc బాపుటొప్పు **జెలcదిం** బాటించి	దుఃఖంబులంc బాపుటొప్పుc గొలcదిం దుఃఖంబుల బాపుటొప్పు గొలదిం బాటించి	బిందువులున్న రూపం సరైనది.
42 .	అమరస్త్రీల	119.	నీ **సేవc జేసి** మహాపాతక వారి రాశిc గడతున్	నీ **సేవc జేసి** మహాపాతక వారి రాశిc గడతున్	నీ **సేవ చేసి** మహా పాతక వారాశి గడతున్	నీ **సేవ చేసి** మహా పాతక వారాశి గడతున్	నీ **సేవc జేసి** మహా పాతక వారి రాశిc గడతున్	నీ **సేవ చేసి** మహాపాతక వారాశిc గడ తున్	నీ **సేవc జేసి** మహాపాతక వారి రాశిc గడతున్	నీ **సేవ చేసి** మహాపాతక వార్ధి రాశిc గడతున్	నీ **సేవ చేసి** మహాపాతక వారాశిc గడతున్	నీ **సేవ చేసి** మహాపాతక వారాశి గడతున్	నీ **సేవ చేసి** మహాపాతక వారిరాశిc గడతున్	సేవc జేసి సేవ చేసి	రెండు రూపాలు ఆమోద యోగ్యాలే.
		120.	నీ సేవcజేసి	నీ సేవc జేసి	నీ సేవ చేసి	నీ సేవ చేసి	నీ సేవc జేసి	నీ సేవ చేసి	నీ సేవcజేసి	నీ సేవ చేసి	నీ సేవ చేసి	నీ సేవ చేసి	నీ సేవచేసి	వారిరాశిc గడుతున్	బిందువున్న

			మహా పాతక **వారిరాశిc** గడతున్	మహా పాతక **వారిరాశిc** గడతున్	మహా పాతక **వారాశి** గడతున్	మహా పాతక **వారాశి** గడు తున్	మహా పాతక **వారిరాశిc** గడతున్	మహా పాతక **వారాశిc**గడ తున్	మహాపాతక **వారిరాశిc** గడతున్	మహాపాతక **వార్థి రాశి** గడతున్	మహాపాతక **వారాశి** గడతున్	మహా పాతక **వారాశి** గడతున్	మహాపాతక **వారిరాశిc** గడతున్	వారిరాశి గడుతున్	రూపం సరైనది.
43.	చనువారిం	121.	చనువారింగని యేడ్చువారు **జముc డా**	చనువారింగని యేడ్చువారు **జముc డా**	చనువారింగని యేడ్చువారు **జముడా**	చనువారింగని యేడ్చువారు **జముడా**	చనువారింగని యేడ్చువారు **జముcడా**	చనువారింగని యేడ్చువారు **జముcడా**	చనువారింగని యేడ్చువారు **జముcడా**		చనువారింగని యేడ్చువారు **జముడా**	చనువారింగని యేడ్చువారు **జముడా**	చనువారింగని యేడ్చువారు **జముcడా**	జముcడా = యముడా జముడా = యముడా	అయితే 'దు' కు ముందు బిందువు ఉండడం సరైనది.
		122.	సత్యంబుగా వత్తు యేమను మానం**బిcకc** లేదు	సత్యంబుగా వత్తుయేమను మనాం**బిcకc** లేదు	సత్యంబుగా వత్తుయేమను మానం**బిక** లేదు	సత్యంబుగా వత్తుయే మను మానం**బిక** లేదు	సత్యంబుగా వత్తు యే మాను మానం **బిcక** లేదు	సత్యంబుగా వత్తు యేమను మానం**బిcకc** లేదు	సత్యంబుగా వత్తు యే మానుమనం **బిcక** లేదు		సత్యంబుగా వత్తు యేమను మానం**బిక** లేదు	సత్యంబుగా వత్తు యే మను మానం**బిక** లేదు	సత్యంబుగా వత్తు యేమను మానం **బిక**లేదు	ఇcక ఇక	బిందువున్న రూపం సరైనది.
		123.	ముమ్మాటికిన్ జూడc**గాచె**న్వ ట్టు ల్గానరు	ముమ్మాటికిం జూడc **గాc** **జె**నcటుల్ గానరు	ముమ్మాటికిం జూడ**గాచె**నటు ల్గానరు	ముమ్మాటికిం జూడ**గాచె**నటు ల్గానరు	ముమ్మాటికిం జూడcగాc జెనటుల్గానరు	ముమ్మాటికిం జూడగాc జెనటు ల్గానరు	ముమ్మాటికిం జూడc గాc జె నcటుల్ గానరు		ముమ్మాటికిం జూడ**గా** **చె**నటుల్గానరు	ముమ్మాటికిం జూడ**గాచె**నట్ ల్గానరు.	ముమ్మాటికిం జూడ**గాc** **జె**నటుల్గానరు	చూడcగా చూడగా	బిందువున్న రూపం సరైనది.
44.	భవదుఃఖంబులు	124.	భవదుఃఖంబు లు రాజకీట ములనేc **బ్రార్థించినం**	భవదుఃఖంబులు రాజకీటములనేc **బ్రార్థించినం**	భవదుఃఖంబులు రాజకీటములనే **బ్రార్థించినన్**	భవదుఃఖంబులు రాజకీటములనే **బ్రార్థించినన్**	భవదుఃఖంబులు రాజకీటముల నే **బ్రార్థించినం**	భవదుఃఖంబులు రాజకీటములనేc **బ్రార్థించినన్**	భవదుఃఖంబులు రాజకీటములం **బ్రార్థించినం**	భవదుఃఖంబు రాజకీటముల నేc **బ్రార్థించినన్**	భవదుఃఖంబులు రాజకీటములనే **బ్రార్థించినన్**	భవదుఃఖంబులు రాజకీటములనే **బ్రార్థించినన్**	భవదుఃఖంబులు రాజకీటములనే **బ్రార్థించినన్**	....నేc బ్రార్థించినం ....నే బ్రార్థించినం	బిందువున్న రూపం సరైనది.
		125.	కారుణ్యదృష్టి విశేషంబున నిచ్చు**చంటబలె** శ్రీకా....	కారుణ్య దృష్టి విశేషంబున నిచ్చు**చంట** **బలెనో** శ్రీకా....	కారుణ్య దృష్టి విశేషంబున నిచ్చు **చంటవలెనో** శ్రీకా....	కారుణ్య దృష్టి విశేషంబు నిచ్చు**చంటి** **వలెనొ** శ్రీకా....	కారుణ్యదృష్టి విశేషంబున నిచ్చు**చంటc** **బలెనో** శ్రీకా....	కారుణ్య దృష్టి విశేషంబున నిచ్చు**చంటc** **బలెనో** శ్రీకా....	కారుణ్య దృష్టి విశేషంబున నిచ్చు**చంట** **బలెనో** శ్రీకా....	కారుణ్య దృష్టి విశేషంబున నిచ్చు**చంట** **వలెనో** శ్రీకా....	కారుణ్య దృష్టి విశేషంబున నిచ్చు**చంటి** **వలె**శ్రీకా....	కారుణ్య దృష్టి విశేషంబున నిచ్చు**చంటి** **వలె**శ్రీకా....	కారుణ్య దృష్టి విశేషంబున నిచ్చు**చంటc** **బలెనో** శ్రీకా....	చంటబలెనో చంటవలెనో చంటcబలెనో	మూడో రూపం సరైంది ఎందుకంటే బిందువు ఉంది కాబట్టి
45.	పవిపుష్పంబగు	126.	**శివే**శివేత్యా భాషణోల్లా సికిన్	**శివ** శివేత్యాభా షణోల్లాసికిన్	**శివ** శివేత్యా భాషణోల్లాసికిన్	**శివ** శివేత్యా భాషణోల్లాసికి న్	**శివ** శివేత్యా భాషణోల్లాసికిన్	**శివ** శివేత్యా భాషణోల్లాసికిన్	**శివ** శివేత్యా భాషణోల్లాసికిన్	**శివ** శివేత్యా భాషణోల్లాసికిన్	**శివ** శివేత్యా భాషణోల్లాసికిన్	**శివ** శివేత్యా భాషణోల్లాసికిన్	**శివ** శివేత్యా భాషణోల్లాసికిన్	శివ శివే	ఛందస్సు ప్రకారం శివ సరైనది.
		127.	నీ నామము సర్వవశ్య**కర** **మౌ**	నీ నామము సర్వవశ్య**కరమౌ**	నీ నామము సర్వవశ్య**కరమౌ**	నీ నామము సర్వవశ్య**కర** **మౌ**	నీ నామము సర్వవశ్య**కరమౌ**	నీ నామము సర్వవశ్య**కరమౌ**	నీ నామము సర్వవశ్య**కరమౌ**	నీ నామము సర్వవశ్య**కతమౌ**	నీ నామము సర్వవశ్య**కరమౌ**	నీ నామము సర్వవశ్య**కరమౌ**	నీ నామము సర్వవశ్య**కరమౌ**	కరమౌ కతమౌ	సందర్భాన్ని బట్టి కరమౌ సరైన రూపం. 'త' ముద్రణా దోషం.
46.	లేవో కానల	128.	లేవో **కా**నల **గం**దమూల ఫలముల్	లేవో **కా**నల **గం**దమూల ఫలముల్	లేవో **గా**నల కందమూల ఫలముల్	లేవో **గా**నల **కం**దమూల ఫలముల్	లేవో **కా**నల **గం**దమూల ఫలముల్	లేవో **కా**నలc **గం**దమూల ఫలముల్	లేవో**కా**నల **గం**దమూల ఫలముల్	లేవో **గా**నల **కం**దమూల ఫలముల్	లేవో **గా**నల **కం**దమూల ఫలముల్	లేవో **గా**నల **కం**దమూల ఫలముల్	లేవో **కా**నలc **గం**దమూల ఫలముల్	లేవోకానలc గందమూల లేవోగానల కందమూల లేవోగానల గందమూల	మొదటి రూపం సరైనది.
		129.	యేఱులc**బల్ల** వాస్తరణముల్	యేఱులc**బల్ల**వా స్తరణముల్	యేఱుల**పల్ల**వా స్తరణముల్	యేఱుల**పల్ల**వా స్తరణముల్	యేఱులc**బల్ల** వాస్తరణముల్	యేఱుల **బల్ల** వాస్తరణముల్	యేఱులc **బల్ల**వాస్తరణ ముల్	యేఱుల **పల్ల**వాస్తరణ ముల్	యేఱుల **పల్ల**వాస్తరణ ముల్	యేఱుల **పల్ల**వా స్తరణముల్	యేఱుల **బల్ల**వాస్తరణ ముల్	యేఱులc బల్లవా యేఱుల పల్లవా	రెండూ సరైనవి.
		130.	భూపాలురన్ సేవల్సేయc**గ**	భూపాలురన్ సేవల్ సేయc**గ**	భూపాలురన్ సేవల్ సేయc**గ**	భూపాలురన్ సేవల్సేయ**గ**	భూపాలురన్ సేవల్ సేయc**గ**	భూపాలురన్ సేవల్ చేయ**గc**	భూపాలురన్ సేవల్ చేయc**గc**	భూపాలురన్ సేవల్సేయ**గు**	భూపాలురన్ సేవల్సేయ**గ**	భూపాలురన్ సేవల్సేయ**గ**	భూపాలురన్ సేవల్ చేయ**గ**	సేవల్ సేయcగ సేవల్సేయగ	బిందువున్న రూపం సరైనది.

			బోదు **రేలాకా** జనుల్	బోదు**రేలాకా** జనుల్	బోదు **రేలాకో** జనుల్	బోదు **రేలాకో** జనుల్	బోదు **రేలాకా**జనుల్	బోదు **రేలాకా** జనుల్	బోదు **రేలాకా** జనుల్	బోదు **రేలాకా** జనుల్	బోదు **రేలాకో** జనుల్	బోదు **రేలాకో** జనుల్	బోదు **రేలకా** జనుల్		
47.	మునునే	131.	మునునేఁ **బు**ట్టినపుట్టు లెన్ని గలవో	మునునేఁ **బు**ట్టినపుట్టులెన్ని గలవో	మునునేఁ **పు**ట్టిన పుట్టు లెన్ని గలవో	మును **నే** **పు**ట్టిన **పు**ట్టువులెన్న గలవో	మును నేఁ **బు**ట్టిన పుట్టు లెన్ని గలవో	మునునేఁ **బు**ట్టిన పుట్టులెన్ని గలవో	మునునేఁ **బు**ట్టిన పుట్టు లెన్ని గలవో	మునునేఁ **పు**ట్టిన పుట్టు లెన్ని గలవో	మును**నే** **పు**ట్టిన పుట్టులెన్ని గలవో	మునునే **పు**ట్టిన పుట్టులెన్ని గలవో	మునునేఁ **బు**ట్టిన పుట్టు లెన్ని గలవో	మునునేఁ బుట్టిన మునునే పుట్టిన	రెండు రూపాలు సరైనవి.
		132.	మోహంబుచే నందుఁ **జే**సిన కర్మంబుల ప్రోవులెన్నిగల వో	మోహంబుచే నందుఁ **జే**సిన కర్మంబుల ప్రోవులెన్నిగలవో	మోహంబుచేనం దు **చే**సిన కర్మంబుల ప్రోవులెన్నిగలవో	మోహంబుచే నందు **చే**సిన కర్మంబుల ప్రోవులెన్నిగల వో	మోహంబుచే నందుఁ **జే**సిన కర్మంబుల ప్రోవులెన్నిగలవో	మోహంబుచే నందుఁ **జే**సిన కర్మంబుల ప్రోవులెన్నిగలవో	మోహంబుచే నందుఁ **జే**సిన కర్మంబుల ప్రోవులెన్ని గలవో	మోహంబుచే నందు **చే**సిన కర్మంబుల ప్రోవులెన్ని గలవో	మోహంబుచే నందు **చే**సిన కర్మంబుల ప్రోవులెన్నిగలవో	మోహంబుచే నందు **చే**సిన కర్మంబుల ప్రోవులెన్నిగలవో	మోహంబుచే నందుఁ **చే**సిన కర్మంబుల ప్రోవు లెన్ని గలవో	అందుఁ జేసిన అందు చేసిన అందుఁ చేసిన	మొదటి రెండు రూపాలు సరైనవి.
		133.	యున్నవాఁ**డ** నిదియే చాలిం పవే	యున్నవాఁ**డ** నిదియే చాలింపవే	యున్నవా**డ**నిది యే చాలింపవే	యున్నవా**డ** నిదియే చాలిం పవే	యున్నవా**డ** నిదియే చాలిం పవే	యున్న వా**డ** నిదియే చాలింప వే	యున్నవాఁ**డ** నిదియే చాలింప వే	యున్నవా**డ** నిదియే చాలింప వే	యున్నవా**డ** నిదియే చాలింప వే	యున్నవా**డ** నిదియే చాలింప వే	యున్నవా**డ** నిదియే చాలింపవే	వాఁడ వాడ	ఖండబిందువుకన్న రూపం సరైనది.
		134.	నిన్నుఁ **గొ**ల్చిన పుణ్యంబునకుం గృపారతుఁ**డ**వై	నిన్నుఁ **గొ**ల్చిన పుణ్యంబునకుం గృపారతుఁ**డ**వై	నిన్ను **గొ**ల్చిన పుణ్యంబునకుం గృపారతు**డ**వై	నిన్ను **గొ**ల్చిన పుణ్యంబున కుం గృపారతు**డ**వై	నిన్నుఁ **గొ**ల్చిన పుణ్యంబునకుం గృపారతుఁ**డ**వై	నిన్ను **గొ**ల్చిన పుణ్యంబునకుం గృపారతు**డ**వై	నిన్నుఁ **గొ**ల్చిన పుణ్యంబునకుం గృపారతుఁ**డ**వై	నిన్ను **గొ**ల్చిన పుణ్యంబునకుం గృపారతు**డ**వై	నిన్ను **గొ**ల్చిన పుణ్యంబునకుం గృపారతు**డ**వై	నిన్ను **గొ**ల్చిన పుణ్యంబునకుం గృపారతు**డ**వై	నిన్ను **గొ**ల్చిన పుణ్యంబునకుం గృపారతు**డ**వై	నిన్నుఁ గొల్చిన నిన్ను గొల్చిన	బిందువున్న రూపం సరైనది.
48.	తనువెందాక	135.	తనువెందాఁ**క** ధరిత్రినుండు **నను** నందాఁక	తనువెందాఁ**క** ధరిత్రినుండు **నను** నందాఁక	తనువెందా**క** ధరిత్రినుండు **నను** నందాక	తనువెందా**క** ధరిత్రి నుండు **నో** నందాక	తనువెందా**క** ధరిత్రి నుండు **నను** నందాక	తను వెందా**క** ధరిత్రి నుండు **నను** నందాక	తనువెందాఁ**క** ధరిత్రి నుండు **నను** నందాఁక	తనువెందా**క** ధరిత్రినుండు **నను** నందాక	తనువెందాఁ**క** ధరిత్రినుండు **నో** నందాక	తను వెందా**క** ధరిత్రి నుండు **నో** నందాక	తను వెందా**క** ధరిత్రినుండు **నను** నందాక	తనువెందాక తనువెందాఁక	బిందువున్న రూపం సరైనది.
		136.	**బా**సిన చిత్తం బున నుండఁ **జేయఁ**గదవే	**బా**సిన చిత్తం బున నుండఁ **జేయఁ**గదవే	**బా**సిన చిత్తం బున నుండ **చేయ** గదవే	**బా**సిన చిత్తంబు న నుండ **చేయ** గదవే	**బా**సిన చిత్తంబున నుండఁ **జేయఁ**గదవే	**బా**సిన చిత్తంబున నుండ **జేయ**గదవే	**బా**సిన చిత్తంబున నుండఁ **జేయఁ** గదవే	**బా**సిన చిత్తంబున నుండ **చేయ** గదవే	**బా**సిన చిత్తంబున నుండ **చేయ** గదవే	**బా**సిన చిత్తంబు న నుండ **చేయ** గదవే	**బా**సిన చిత్తంబున నుండ **జేయ** గదవే	ప్రపంచంబుఁ బాసిన ప్రపంబు బాసిన	బిందువున్న రూపం సరైనది.
49.	మలభూయిష్ట	137.	మోము**పై** జలజంబో నిటలంబు చంద్రకళయో	మోము**దా** జలజంబో నిటలంబు చంద్రకళయో	మోము**దా** జలజంబో నిటలంబు చంద్రకళయో	మోము**దా** జలజంబో నిటలంబు చంద్రకళయో	మోము**దా** జలజంబో నిటలంబు చంద్రకళయో	మోము**తా** జలజంబో నిటలంబు చంద్రకళయో	మోము**దా** జలజంబో నిటలంబు చంద్రకళయో	మోము**దా** జలజంబో నిటలంబు చంద్రకళయో	మోము**దా** జలజంబో నిటలంబు చంద్రకళయో	మోము**దా** జలజంబో నిటలంబు చంద్రకళయో	మోము**తా** జలజంబో నిటలంబు చంద్రకలయో	మోముపై మోముదా	సందర్భాన్ని బట్టి 'మోముదా' సరైనది.
50.	జలకంబు	138.	దీప్తు ల్మె**ఱుం** గులు నైవేద్యము	దీప్తు ల్మె**ఱుం** గులు నైవేద్యము	దీప్తు ల్మె**రుం** గులు నైవేద్యము	దీప్తుల్మె**రుం** గులు నైవేద్యము	దీప్తు ల్మె**ఱుం** గులు నైవేద్యము	దీప్తుల్ మె**ఱుం** గులు నైవేద్యము	దీప్తుల్ మె**ఱుం** గులు నైవేద్యము	దీప్తు ల్మె**రుం** గులు నైవేద్యము	దీప్తుల్మె**రుం** గులు నైవేద్యము	దీప్తుల్మె**రుం**గులు నైవేద్యము	దీప్తుల్ మె**ఱుం** గులు నైవేద్యము	మెఱుంగుల్ = కాంతులు మెరుంగుల్ = గుణౌన్నత్యములు	సందర్భాన్ని బట్టి మెఱుంగుల్ సరైనది.
51.	ఏలీలన్నుతి	139.	నీ రూపముం **జా**లుంజాలు **క**విత్వము	నీ రూపముం **జా**లుంజాలు **క**విత్వము	నీ రూపముం **చా**లుంజాలు **గ**విత్వము	నీ రూపము **చా**లుంజాలు **గ**విత్వము	నీ రూపముం **జా**లుంజాలు **గ**విత్వము	నీ రూపమున్ **జా**లుంజాలుఁ **గ**విత్వము	నీ రూపముం **జా**లుం జాలు **గ**విత్వము	నీ రూపముం **చా**లుంజాలు **గ**విత్వము	నీ రూపముం **చా**లుంజాలు **గ**విత్వము	నీ రూపముం **చా**లుంజాలు **గ**విత్వము	నీ రూపమున్ **జా**లుంజాలు **గ**విత్వము	నీరూపముం జాలుంజాలు కవిత్వము నీరూపముంచాలుంజాలు కవిత్వము	మొదటి రూపం సరైనది.
52.	పాలుంబువ్వయు	140.	పాలుం బువ్వ యుఁ **బె**ట్టెద న్గుడువరా	పాలుం బువ్వ యుఁ **బె**ట్టెద గుడువరా	పాలుం బువ్వయు **బె**ట్టెదన్	పాలుం బువ్వయు **బె**ట్టెదన్ గుడువరా పాపన్న	పాలుం బువ్వయు **బె**ట్టెద	పాలుం బువ్వయు **బె**ట్టెదం	పాలున్ బువ్వయు **బె**ట్టెదం	పాలుం బువ్వయు **బె**ట్టెదన్ గుదురావ	పాలుంబువ్వ యు **బె**ట్టెదన్ గుడువరా	పాలుం బువ్వయు **బె**ట్టెదన్ గుడువరా	పాలుం బువ్వయు **బె**ట్టె దం	బువ్వయుఁ బెట్టెద బువ్వయు బెట్టెద	బిందువున్న రూపం సరైనది.

			పాపన్న	పాపన్న	గుడువరా పాపన్న		గుడవరా పాపన్న	గుడువరా పాపన్న	గుడువరా పాపన్న	పాపన్న	పాపన్న	పాపన్న	గుడువరా పాపన్న		

		141.	రాయన్న **వే** లే లెమ్మన్న న**రం**టిపండ్లు గొనితే	రాయన్న **లే** లెమ్మన్న నం**రం**టిపండ్లు గొనితే	రాయన్న **లే** లెమ్మన్న న**ర**టి పండ్లు గొనితే	రాయన్న **లే** లెమ్మన్న న**ర**టి పండ్లు గొనితే	రాయన్న **లే** లే లెమ్మన్న న**రం**టి పండ్లుఁ గొనితే	రాయన్న **లే** లే లెమ్మన్న న**రం**టిపండ్లు పండుకొని లే	రాయన్న **లే** లే లెమ్మన్న న**రం**టి పండ్లు గొనితే	రాయన్న **లే** లే లెమ్మన్న న**రం**టి పండ్లు గొనితే	రాయన్న **లే** లే లెమ్మన్న న**రం**టి పండ్లు గొనితే	రాయన్న **లే** లే లెమ్మన్న న**రం**టిపండ్లు గొనితే	రాయన్న **లే** లే లెమ్మన్న న**రం**టిపండ్లుకొ ని తే	అరంటిపండ్లు అరటిపండ్లు	ఛందస్సు రిత్యా అరంటి సరైన రూపం.
53.	కలలంచున్	142.	దెవులంచు దిష్ట**మ**నుచు న్యూతంబులం చు	దెవులంచు దిష్ట**మ**నుచున్ న్యూతంబులంచు న్	దెవులంచు దిష్ట**య**నుచు న్యూ తంబులంచు	దెవులంచు దిష్ట**య**నుచు న్యూతంబులంచు	దెవులంచు దిష్ట**య**నుచు న్యూతంబులంచు	దెవులం చరిష్ట **మ**నుచున్ భూతంబులంచు	దెవులంచు దిష్ట**మ**నుచున్ భూతంబు లంచు	దెవులంచుదిష్టి **య**నుచు న్యూ తంబులంచు	దెవులంచు దిష్టి**య**నుచు న్యూ తంబులంచు	దెవులంచు దిష్టి**య**నుచు న్యూ తంబులంచు	దెవులం చరిష్ట**మ**నుచున్ భూతంబులంచు	మనుచు/యను చు	రెండించిలోను 'అనుచు' ఉంది కాబట్టి ఏదైనా సరైనదే
		143.	బ్రీతిఁ **బు**ట్టించి యీ సిలుగుల్ ప్రాణులకెన్ని **జే**సితివయా	బ్రీతిఁ **బు**ట్టించి యీ సిలుగుల్ ప్రాణులకెన్ని **జే**సితివయా	బ్రీతి **పు**ట్టించినా యీ సిలుగుల్ ప్రాణులకెన్ని **చే**సితివయా	బ్రీతి **పు**ట్టించినా సిలుగుల్ ప్రాణుల కెన్ని **చే**సితి వయ్యా	బ్రీతిఁ **బు**ట్టించి యీ సిలుగుల్ ప్రాణులకెన్ని **చే**సితివయా	బ్రీతి **పు**ట్టించి యీ సిలుగుల్ ప్రాణులకెన్ని **చే**సితివయా	బ్రీతిఁ **బు**ట్టించి యీ సిలుగుల్ ప్రాణులకెన్ని **చే**సితివయా	బ్రీతి **పు**ట్టించి నా సిలుగుల్ ప్రాణులకెన్ని **చే**సితివయా	బ్రీతిఁ **పు**ట్టించి సిలుగుల్ ప్రాణులకెన్ని **చే**సితివయ్యా	బ్రీతి **పు**ట్టించినా సిలుగుల్ ప్రాణులకెన్ని **చే**సితివయ్యా	బ్రీతి **పు**ట్టించి యీ సిలుగుల్ ప్రాణులకెన్ని **చే**సితివయా	ప్రీతిఁ బుట్టింటి ప్రీతి పుట్టించి	రెండు రూపాలు సరైనవి.
54.	తలమీఁదం	144.	తలమీఁ**దం** గుసుమ ప్రసాద మళిక స్థానంబు పై	తలమీఁ**దం** గుసుమ ప్రసాద మళిక స్థానంబు పై	తలమీ**దం** గుసుమ ప్రసాద మలిక స్థానంబుపై	తలమీ**ద** గుసుమ ప్రసాద మ**లిత** స్థానంబు పై	తల మీఁ**దం** గుసుమ ప్రసాద మ**లిక** స్థానంబుపై	తలమీ**దం** గుసుమ ప్రసాద మ**లిక** స్థానంబు పై	తలమీఁ **దం** గుసుమ ప్రసాద మ**లిక** స్థానంబు పై	తలమీ**దం** గుసుమ ప్రసాద మ**లిక** స్థానంబు పై	తలమీ**ద** గుసుమ ప్రసాద మ**లిక** స్థానంబుపై	తలమీ**ద** గుసుమ ప్రసాద మ**లిక** స్థానంబుపై	తలమీ**ద** గుసుమ ప్రసాద మ**లిక** స్థానంబు పై	తలమీఁ ద తలమీద	బిందువున్న రూపం సరైనది.
		145.	మనుజుఁ**డా** భక్తుండు నీ కెప్పుడుం జెలికాఁ**డై**	మనుజుఁ**డా** భక్తుండు నీ కెప్పుడుం జెలికాఁ **డై**	మనుజు**డా** భక్తుండు నీ కెప్పుడుం జెలికా**డై**	మనుజు**డా** భక్తుండు నీ కెప్పుడుం చెలికా**డై**	మనుజుఁ**డా** భక్తుండు నీ కెప్పుడుం జెలికా**డై**	మనుజుఁ**డా** భక్తుండు నీ కెప్పుడున్ జెలికా**డై**	మనుజుఁ**డా** భక్తుండు నీ కెప్పుడుం జెలికాఁ**డై**	మనుజుఁ**డా** భక్తుండు నీ కెప్పుడుం జెలికా**డై**	మనుజు**డా** భక్తుండు నీ కెప్పుడున్ జెలికా**డై**	మనుజు**డా** భక్తుండు నీ కెప్పుడున్ జెలికా**డై**	మనుజుఁ**డా** భక్తుండు నీ కెప్పుడున్ జెలికా**డై**	మనుజుఁ డా మనుజుడా	'డు' కు ముందు బిందువున్న రూపమే సరైనది.
55.	ఆలుం బిడ్డలు	146.	భజింప **జాలిపడ** కావిర్భూత మోదంబునన్	**జాలి**పడకా విర్భూత మోదంబు నం	**జాలి**పడకా విర్భూత మోదంబు నన్	**జాలి**పడకా విర్భూత మోదంబు నన్	**జాలిపడ** కావిర్భూత మోదంబునం	**జాలిఁ** బడకా విర్భూత మోదంబు నన్	**జాలి**పడకా విర్భూతమోదం బు నం	**జాలి**పడకా విర్భూత మోదంబునన్	**జాలి**పడకా విర్భూత మోదంబునన్	**జాలి**పడకా విర్భూత మోదంబునన్	**జాలిఁ** బడ కావిర్భూత మోదంబునన్	భజింపఁజాలిప డక భజింపజాలిపడ క	బిందువున్న రూపం సరైనది.
		147.	శ్రీ లెవ్వారికి **గూడ** బెట్టె దవయా శ్రీకా....	శ్రీ లెవ్వారికి **గూడఁ** బెట్టెద వయా శ్రీకా....	శ్రీ లెవ్వారికి **కూడ** బెట్టె నయా శ్రీకా....	శ్రీ లెవ్వారికి **కూడ** బెట్టె వయా శ్రీకా....	శ్రీ లెవ్వారికిఁ **గూడఁ** బెట్టెదవ యా శ్రీకా....	శ్రీ లెవ్వారికిఁ **గూడఁ** బెట్టె దవయా శ్రీకా....	శ్రీ లెవ్వారికిఁ **గూడఁ** బెట్టెద వయా శ్రీకా....	శ్రీ లెవ్వారికి **కూడ**బెట్టెద వయా శ్రీకా....	శ్రీ లెవ్వారికి **కూడ** బెట్టె దవయా శ్రీకా....	శ్రీ లెవ్వారికి **కూడ** బెట్టె దవయా శ్రీకా....	శ్రీ లెవ్వారికి **గూడఁ** బెట్టె దవయా శ్రీకా....	ఎవ్వారికిఁ గూడఁ బెట్టెద ఎవ్వారికి కూడ బెట్టెద	బిందువున్న రూపం మాత్రమం ఆమోదయోగ్యమైనది.
56.	సుబభుల్మూర్ఖ ల	148.	నీ పదాబ్జము **లఁ** బాయంజా ల నేమిచ్చినం	నీ పదాబ్జము**ల** బాయంజాల నేమిచ్చినం	నీ పదాబ్జము**ల** బాయంజాల నేమిచ్చినం	నీ పదాబ్జము బాయం జాల నేమిచ్చినం	నీ పదాబ్జము**ల** బాయంజాల నేమిచ్చినం	నీ పదాబ్జము**ల** బాయంజాల నేమిచ్చినం	నీ పదాబ్జము**ల** బాయంజాల నేమిచ్చినం		నీ పదాబ్జము బాయంజాల నేమిచ్చినం	నీ పదాబ్జము బాయంజాల నేమిచ్చినం	నీ పదాబ్జము**ల** బాయంజాల నేమిచ్చినం	పదాబ్జముల పదాబ్జము	ఛందస్సు రిత్యా 'ల' ఉండటమే సరైన రూపం.
		149.	టంబు నిధిలో **గా** పుండుట బ్జంబుపై	టంబు నిధిలో **గా** పుండుట బ్జంబుపై	టంబునిధిలో **గా**పుండుటబ్జం బుపై	టంబు నిధిలో **గా** పుండుటబ్జంబు	టంబు నిధిలో **గా** పుండుట బ్జంబుపై	టంబు నిథిలో **గా**పుండు టబ్జంబుపై	టంబు నిధిలో **గాఁ** పుండు టబ్జంబుపై		టంబు నిధిలో **గా** పుండుట బ్జంబుపై	టంబు నిధిలో**గా** పుండుట బ్జంబుపై	టంబు నిధిలో **గా**పుండు టబ్జంబుపై	నిధిలోఁ గా నిధిలోకా	బిందువున్న రూపం సరైనది

						పై									
		150.	టబ్జంబుపై **చె**లువొప్ప న్సుఖియింపఁ **కాంచుట** సుమీ	**జె**లు వొప్పన్ సుఖియింపఁగా **ంచుట**సుమీ	**చె**లువొప్ప న్సుఖియింపఁ **గాం** **చుట** సుమీ	**చె**లువొప్పన్సు ఖియింప**గాం**చు ట సుమీ	**జె**లు వొప్పన్ న్సుఖియింపఁ **గాంచుట** సుమీ	**జె**లువొప్పన్ సుఖియింపఁ **గాంచుట** సుమీ	**జె**లువొప్పన్ న్సుఖియింపఁ **గాంచుట** సుమీ		**చె**లువొప్పన్సు ఖియింప **గాంచుట** సుమీ	**చె**లువొప్పన్సుఖి యింప **గాంచుట** సుమీ	**జె**లువొప్పన్ సుఖియింపఁ**గా** **ంచుట**సుమీ	అబ్జంబుపైఁ జెలువొప్ప అబ్జంబుపై చెలువొప్ప	రెండు రూపాలు సరైనవి.
57.	కలధౌత్రాది యు	151.	భసితంబు **పాప**తొడవు ల్పోకుండఁ**దో** **బుట్ల**కై	భసితంబు **బాఁప**తొడవుల్ పోకుండఁ**దోఁ** **బుట్ల**కై	భసితంబు **బాప**తొడవు ల్పోకుండ **దోబు** **ట్ల**కై	భసితంబు **బాప**తొడవు ల్పోకుండ **దోబుట్ల**కై	భసితంబు **బాఁప**తొడవు ల్ పోకుండ **దోఁ బుట్ల**కై	భసితంబు **బాము**తొడవుల్ పోకుండఁ **దోబుట్ల** కై	భసితంబు **బాఁప**తొడ వుల్ పోకుండ **దోఁబుట్ల**కై	భసితంబు **బాప**తొడవు ల్పోకుండ **దోబుట్ల**కై	భసితంబు **బాప**తొడవు ల్పోకుండ **దోబుట్ల**కై	భసితంబు **బాప**తొడవు ల్పోకుండ దో బుట్లకై	భసితంబు **బాప**తొడవుల్ పోకుండఁ **దోఁబుట్ల**కై	భసితంబుఁ బాప్రతొడవుల్ భసితంబు బాపతొడవుల్	బిందువున్న రూపం సరైనది.
		152.	తొలినేవారల తోడఁ **బుట్టవు** కళాదుల్లగ్గె మేలయ్యో	తొలినేవారల తోడఁ **బుట్టవు** కళాదుల్లగ్గె మేలయ్యో	తొలినేవారల తోడ**బుట్టవు** కళాదుల్లగ్గె మేలయ్యో	తొలి నేవారల తోడ**బుట్టవు** కళాదుల్లగ్గెమేల య్యో	తొలినే వారల తోడఁ **బుట్టక** కళాదుల్లగ్గె మేలయ్యో	తొలినేవారల తోడఁ**బుట్టవు** కళాదుల్ గల్గె మేలయ్యో	తొలినేవారల తోడఁ **బుట్టవు** కళాదుల్లగ్గె మేలయ్యో	తొలినేవారల తోడ**బుట్టవు** గళాదుల్లగ్గె మేలయ్యో	తొలినేవారల తోడ**బుట్టవు** గళా దుల్లగ్గె మేలయ్యో	తొలినేవారల తోడ**బుట్టవు** గళాదుల్లగ్గె మేలయ్యో	తొలినేవారల తోడఁ **బుట్టవు** కళాదుల్ గల్గె మేలయ్యో	తోడఁబుట్టవు తోడబుట్టవు	బిందువున్న రూపం సరైనది.
		153.	నా **సిలువుల్** దూరము చేసి **కొంటెటిఁ**గి యే శ్రీకాళ!	నా **సిలువుల్** దూరము చేసి **కొంటెటిఁ**గియే శ్రీకాళ!	నా **సివుల్దూ**రము చేసి **కొంటెరిగి** యే శ్రీకాళ!	నా **శ**లువుల్దూరము చేసీ **కొంటెరిగియే** శ్రీకాళ!	నా **సిలువు** ల్దూరము చేసి **కొంటెటిఁ**గియే శ్రీకాళ!	నా **సిలువుల్** దూరము చేసి **కొంటెటిఁ**గి యే శ్రీకాళ!	నా **సిలువుల్** దూరము చేసి **కొంటెటిఁ**గి యే శ్రీకాళ!	నా **శ**లువుల్దూ రము చేసి **కొంటెరి**గియే శ్రీకాళ!	నా **శ**లువుల్దూ రము చేసి **కొంటెరి**గియే శ్రీకాళ!	నా **శ**లువుల్దూర ము చేసి **కొంటెరి**గియే శ్రీకాళ!	నా **సిలువుల్** దూరము చేసి **కొంటెటిఁ**గి యే శ్రీకాళ!	సిలువుల్ = కష్టాలు శలవుల్ = బంధాలు	సందర్భాన్ని బట్టి 'సిలువుల్' అనేదే సరైన రూపం.
		154.	శ్రుతలభ్యా సముఁ **జేసి** శాస్త్రగరిమల్ శోధించి	శ్రుతలభ్యాసము **చేసి** శాస్త్రగరి మల్ శోధించి	శ్రుతలభ్యాసము **చేసి**శాస్త్రగరిమ ల్శోధించి	శ్రుతలభ్యాసము **చేసి**శాస్త్రగరిమ ల్శోధించి	శ్రుతలభ్యాసము **చేసి**శాస్త్ర గరిమల్ శోధించి	శ్రుతలభ్యాసము **చేసి**శాస్త్ర గరిమల్ శోధించి	శ్రుతలభ్యాసము **చేసి**శాస్త్ర గరిమల్ శోధించి	శ్రుతలభ్యాసము ము**చేసి**శాస్త్ర గరిమల్శోధించి	శ్రుతలభ్యాస ము**చేసి**శాస్త్ర గరిమల్శోధించి	శ్రుతలభ్యాసము **చేసి**శాస్త్రగరిమ ల్శోధించి	శ్రుతలభ్యాసము **చేసి**శాస్త్ర గరిమల్ శోధించి	అభ్యాసముఁజేసి అభ్యాసముచేసి	రెండు రూపాలు సరైనవి.
		155.	చిత్తస్థిర **సౌఖ్యముల్** **దె**లియరో శ్రీకాళహస్తీశ్వరా	చిత్త స్థిర **సౌఖ్యముల్** **తె**లియరో శ్రీకాళహస్తీశ్వరా	చిత్త స్థిర **సౌఖ్యముల్** **తె**లియరో శ్రీకాళహస్తీశ్వరా	చిత్త స్థిర **సౌఖ్యముల్** **తె**లియరో శ్రీకాళహస్తీశ్వరా	చిత్త స్థిర **సౌఖ్యముల్** **దె**లియరో శ్రీకాళహస్తీశ్వరా	చిత్త స్థిర **సౌఖ్యముల్** **దె**లియరో శ్రీకాళహస్తీశ్వరా	చిత్తస్థిర **సౌఖ్యముల్** **తె**లియరో శ్రీకాళహస్తీశ్వరా	చిత్త స్థిర **సౌఖ్యముల్** **తె**లియరో శ్రీకాళహస్తీశ్వరా	చిత్త స్థిర **సౌఖ్యముల్** **తె**లియరో శ్రీకాళహస్తీశ్వరా	చిత్త స్థిర **సౌఖ్యముల్** **తె**లియరో శ్రీకాళహస్తీశ్వరా	చిత్త స్థిర **సౌఖ్యముల్** **దె**లియరో శ్రీకాళహస్తీశ్వరా	స్థిరఁ సౌఖ్యముల్ స్థిర సౌఖ్యముల్	బిందువులేని రూపమే సరైనది.
59.	గతి నీ వంచు	156.	బొం**దఁ గా**నేల సంతతముం గూటికినై	బొం**దఁ గా**నేల సంతతముం గూటికినై	బొం**దగా** నేల సంతతముం గూటికినై	బొం**దగా**నేల సంతతముం గూటికినై	బొం**దగా**నేల సంతతముం గూటికినై	బొం**దగా**నేల సంతతముం గూటికి నై	బొం**దఁ గా**నేల సంతతముం గూటికినై		బొం**దగా**నేల సంతతముం గూటికినై	బొం**దగా**నేల సంతతముం గూటికినై	బొం**దగా**నేల సంతతముం గూటికినై	పొందఁగా నేల పొందగా నేల	బిందువున్న రూపం సరైనది.
		157.	దుర్మార్గులు గానఁ **గాన** బడవో శ్రీకాళ.....	దుర్మార్గులు గానఁ **గాన** బడవో శ్రీకాళ.....	దుర్మార్గులు గాన **గాన**బడవో శ్రీకాళ.....	దుర్మార్గులు **గాన** బడవో శ్రీకాళ.....	దుర్మార్గులు గానఁ **గానఁ** బడవో శ్రీకాళ.....	దుర్మార్గులు గానఁ **గానఁ** బడవో శ్రీకాళ.....	దుర్మార్గులు గానఁ **గానఁ** బడవో శ్రీకాళ.....		దుర్మార్గులు గాన **గాన** బడవో శ్రీకాళ.....	దుర్మార్గులు గాన **గాన** బడవో శ్రీకాళ.....	దుర్మార్గులు గానఁ **గానఁ** బడవో శ్రీకాళ.....	గానఁ గానఁబడవో గాన గాన బడవో	బిందువున్న రూపం సరైనది.
		158.	నిన్నొత్తఁ**బో** **నత**నిన్నీవును వేగనొత్తగవయం	నిన్ నొక్కఁ**బో** **నత**దర్పంబున వేగనొత్తగవయం	నిన్నొత్త బో **నతడా** దర్పకు వేగనొత్త గవయం	నిన్నొత్త **బో** **నతడా** దర్పకు వేగనొత్త గవయం	ని న్నొత్తఁ **బో** **నతడా**దర్పకు వేగనొత్త గవయం	నిన్నొత్త**బో** నతడా దర్పకు వేగనొత్త గవయం	నిన్నొత్త**నీ** **వతనిన్** దర్పము వేగనొత్త గవయం		నిన్నొత్త**బో** **నతడా** దర్పకు వేగనొత్త గవయం	నిన్నొత్త **బో** **నతడా** దర్పకు వేగనొత్త గవయం	నిన్నొత్త**బో** **నతడా**దర్పకు వేగనొత్తఁ గవయం	ఒత్తఁ బోతని ఒత్త బోతని	బిందువున్న రూపం సరైనది.
		159	**య**న్నడిమి	**య**న్నడిమి	**య**న్నడిమి	**య**న్నడిమి	**య**న్నడిమి	**య**న్నడిమి	**య**న్నడిమి		**య**న్నడిమి**లే**	**య**న్నడిమి**లే**	**య**న్నడిమి	లేగం బోలె	రెండో రూపం

		.	**తే**గల్వోలె శోకానల స్థితిపాలై	**లే**గం బోలె శోకానల స్థితిపాలై	**లే**గల్వోలె శోకానల స్థితిపాలై	**లే**గల్వోలె శోకానల స్థితిపాలై	**లేఁ**గల్వోలె శోకానల స్థితిపాలై	**లే**గల్వోలె శోకానల స్థితిపాలై	**లేఁ**గల్వోలె శోకానల స్థితిపాలై		గల్వోలె శోకా నల స్థితిపాలై	గల్వోలె శోకానల స్థితిపాలై	**లే**గల్వోలె శోకానల స్థితిపాలై	లేఁగం బోలె తే గల్వోలె	మాత్రమే సరైనది.
61.	అంతా సంశయమే	160 .	దేహికిన్ **చిం**త నిన్ను **ద**లంచి పొందరు నరుల్ శ్రీకాళ....	దేహికిన్ **జిం**త నిన్నుఁ **ద**లంచి పొందరునరుల్ శ్రీకాళ....	**చిం**తన్నిన్ను **ద**లంచి పొందరు నరుల్ శ్రీకాళ....	**చిం**తన్నిన్ను **ద**లంచి పొందరు నరుల్ శ్రీకాళ....	**జిం**తన్ నిన్ను **ద**లంచి పొందరు నరుల్ శ్రీకాళ....	**చిం**త న్నిన్ను **ద**లంచి పొందరు నరుల్ శ్రీకాళ....	**జిం**తన్ నిన్ను **ద**లంచి పొందరు నరుల్ శ్రీకాళ....	**చిం**త నిన్ను **ద**లంచి పొందరు నరుల్ శ్రీకాళ....	**చిం**తన్నిన్ను **ద**లంచి పొందరు నరుల్ శ్రీకాళ....	**చిం**తన్నిన్ను **ద**లంచిపొందరు నరుల్ శ్రీకాళ....	**చిం**తన్నిన్ను **ద**లంచి పొందరు నరుల్ శ్రీకాళ....	దేహికిన్ చింత నిన్నుఁదలంచి దేహికిన్ జింత నిన్నుఁ దలంచి	రెండు రూపాలు సరైనవే.
62.	సంతోషించితిఁజాలుఁజా లు	161 .	సంతోషించితి **జాలుఁజాలు** రతిరాజ	సంతోషించితి **జాలుఁజాలు** రతిరాజ	సంతోషించితి **చాలు చాలు** రతిరాజ	సంతోషించితి **చాలు చాలు** రతిరాజ	సంతోషించితి **జాలుఁజాలు** రతిరాజ	సంతోషంచితి **జాలుఁజాలు** రతిరాజ	సంతోషించితి **జాలుఁజాలు** రతిరాజ	సంతోషించితి **చాలు చాలు** రతిరాజ	సంతోషించితి **చాలు చాలు** రతిరాజ	సంతోషించితి **చాలు చాలు** రతిరాజ	సంతోషించితి **జాలుఁజాలు** రతిరాజ	సంతోషించితిఁ జాలుఁజాలు సంతోషించితి చాలుచాలు	రెండు రూపాలు సరైనవే.
		162 .	శాంతిం బొందితిఁ **జాలుఁ జాలు**	శాంతింబొందితి **జాలుఁ జాలు**	శాంతిన్ బొందితిఁ **చాలుచాలు**	శాంతిన్ బొందితి **చాలు చాలు**	శాంతిన్ బొందితిఁ **జాలుఁ జాలు**	శాంతిం బొందితి **జాలుఁ**	శాంతిం బొందితిఁ **జాలుఁ జాలు**	శాంతిన్ బొందితి **చాలు చాలు**	శాంతిన్ బొందితిఁ **చాలుచాలు**	శాంతిన్ బొందితి **చాలు చాలు**	శాంతిం బొందితిఁ **జాలుఁ జాలు**	పొందితిఁ జాలుఁజాలు పొందితి చాలు చాలు	రెండు రూపాలు సరైనవే.
		163 .	నిశ్చింత న్మాంతుఁ**డ** నౌదు నీకరు ణచే	నిశ్చింతన్ శాంతుఁ**డ** నౌదు నీ కరుణ చే	నిశ్చింతన్ శాంతు**డ**నౌదు నీ కరుణచే	నిశ్చింతన్ శాంతు**డ**నౌదు నీ కరుణచే	నిశ్చింతన్ శాంతుఁ**డ**నౌదు నీ కరుణచే	నిశ్చింతన్ శాంతుఁ**డ** నౌదు నీ కరుణచే	నిశ్చింతన్ శాంతుఁ**డ** నౌదు నీ కరుణచే	నిశ్చింతన్ శాంతు**డ** నౌదు నీ కరుణచే	నిశ్చింతన్ శాంతు**డ**నౌదు నీ కరుణచే	నిశ్చింతిన్ శాంతు**డ**నౌదు నీ కరుణచే	నిశ్చింతన్ శాంతుఁ**డ**నౌదు నీ కరుణచే	శాంతుఁ డ శాంతు డ	బిందువున్న రూపం సరైనవి.
63.	స్తోత్రం బన్యుల	164 .	స్తోత్రంబన్యుల **జేయ** నొల్లని	స్తోత్రంబన్యుల **జేయ**నొల్లని	స్తోత్రంబన్యుల **చేయ**నొల్లని	స్తోత్రంబన్యుల **చేయ** నొల్లని	స్తోత్రంబన్యుల **జేయ**నొల్లని	స్తోత్రంబన్యుల **జేయ**నొల్లని	స్తోత్రంబన్యుల **జేయ** నొల్లని		స్తోత్రంబన్యుల **చేయ**నొల్లని	స్తోత్రంబన్యుల **చేయ**నొల్లని	స్తోత్రంబన్యుల **జేయ**నొల్లని	అన్యులఁ జేయ అన్యుల చేయ	రెండు రూపాలు సరైనవే.
		165.	చారిత్రం బెన్నఁ**డు** మెచ్చనెంచి మదిలో	చారిత్రం బెన్నఁ**డు** మెచ్చనెంచ మదిలో	చారిత్రం బెన్న**డు** మెచ్చనెంచ మదిలో	చారిత్రంబెన్నఁ**డు** మెచ్చనెంచ మదిలో	చారిత్రం బెన్నఁ**డు** మెచ్చనెంచ మదిలో	చారిత్రం **బంతయు** మెచ్చనెంచ మదిలో	చారిత్రం బెన్నఁ**డు** మెచ్చనెంచ మదిలో		చారిత్రంబెన్న **డు** మెచ్చనెంచ మదిలో	చారిత్రంబెన్న**డు** మెచ్చనెంచ మదిలో	చారిత్రం **బంతయు** మెచ్చనెంచ మదిలో	ఎన్నఁ డు ఎన్న డు	బిందువున్న రూపం సరైనవి.
64.	అకలంక స్థితి నిల్పి	166.	వారికిఁ **గా** వీడు భవో గ్ర బంధలతికల్	వారికిఁ **గా** వీడు భవో గ్ర బంధలతికల్	వారికి **గా** వీడు భవోగ్ర బంధలతికల్	వారికి **గా** వీడు భవో గ్ర బంధలతికల్	వారికిఁ **గా** వీడు భవో గ్ర బంధలతికల్	వారికి **గా** వీడు భవోగ్ర బంధలతికల్	వారికిఁ **గా** వీడు భవోగ్ర బంధలతికల్	వారికి **గా** వీడు భవోగ్ర బంధలతికల్	వారికి **గా** వీడు భవోగ్ర బంధలతికల్	వారికి **గా** వీడు భవోగ్ర బంధలతికల్	వారికి **గా** వీడు భవోగ్ర బంధలతికల్	వారికిఁ గా వారికి గా	బిందువున్న రూపం సరైనది.
65.	ఒక యర్థంబును నిన్ననే	167.	నిన్ను నే నడుగఁ **గా** **నూ**హింప	నిన్ను నే నడుగఁ **గా** **నూ**హింప	నిన్ను నేనడుగ **గా యూ**హింతు	నిన్ను నేనడుగ**గా** **యూ**హింతు	నిన్ను నే నడుగఁ **గా** **నూ**హింప	నిన్ను నేనడుగ**గా** **నూ**హింప	నిన్ను నే నడుగఁ **గా** **నూ**హింప		నిన్ను నే నడుగఁ **గా** **యూ**హింతు	నిన్ను నేనడుగఁ**గా** **యూ**హింప	నిన్ను నేనడుగ**గా** **నూ**హింప	అడుగగా అడుగఁగా	బిందువున్న రూపం సరైనది.
		168.	ప్రార్థించుటే **కాదు** కోరికల న్ నిన్నును	ప్రార్థించుటే **కాదు** కోరికలన్ నిన్నును	ప్రార్థించుటే **కాని** కోరికల న్నిన్ను	ప్రార్థించుటే **కాని** కోరికల న్నిన్ను	ప్రార్థించుటే **కాదు** కోరికల న్నిన్నును	ప్రార్థించుటే **కాదు** కోరికలన్ నిన్నును	ప్రార్థించుటే **కాని** కోరికలన్ నిన్నిల		ప్రార్థించుటే **కాని** కోరికల న్నిన్ను గానంగ	ప్రార్థించుటే **కాని** కోరికల న్నిన్ను గానంగ	ప్రార్థించుటే **కాదు** కోరిక లన్ నిన్నును	కాదు కాని	సందర్భాన్ని బట్టి కాదు సరైన రూపం
66.	శుకముల్ కింశుక	169.	**దేరగఁబోవ** నచ్చట మహా దుఃఖంబు	**జేరగఁబోవ** నచ్చట మహా దుఃఖంబు	**దేరగబోవ** నచ్చట మహా దుఃఖంబు	**దేరగ బోవ** నచ్చట మహా దుఃఖంబు	**దేరగఁబోవ** నచ్చట మహా దుఃఖంబు	**జేరగఁబోవ** నచ్చట మహా దుఃఖంబు	**జేరఁగఁబోవ** నచ్చట మహా దుఃఖంబు	**చేరగాబోవ** నచ్చట మహా దుఃఖంబు	**దేరగబోవ** నచ్చట మహా దుఃఖంబు	**దేరగబోవ** నచ్చట మహా దుఃఖంబు	**జేరగఁబోవ** నచ్చట మహా దుఃఖంబు	చేరగబోవన్ = దగ్గరికి చేరవళ్ళగా తేరగబోవన్ = తెచ్చుకొనుటకు వెళ్ళగా	రెండు రూపాలు సరైనవే.

		170.	నిత్యత్వమనీషదూరమ **గదా** శ్రీకాళ...	నిత్యత్వమనీష దూరమ**గునో** శ్రీకాళ....	నిత్యత్వమనీష దూరమ**యిచన్** శ్రీకాళ....	నిత్యత్వమనీష దూరమ**యిచన్** శ్రీకాళ....	నిత్యత్వమనీష దూరమ**గుఁజూ** శ్రీకాళ....	నిత్యత్వమనీష దూరమగు**నో** శ్రీకాళ....	నిత్యత్వ మనీష దూరమగు**నో**శ్రీకాళ....	నిత్యత్వ మనీష **దూరమయిచన్**	నిత్యత్వ మనీషదూర**మయిచన్** శ్రీకాళ....	నిత్యత్వమనీష దూర**మయిచన్** శ్రీకాళ....	నిత్యత్వ మనీష దూరమ**గునో** శ్రీకాళ....	అగునో అయిచన్	ఛందస్సు దృష్ట్యా రెండూ సరైనవే. అలాగే అర్థంలో అభేదం ఉంది.
67.	ఒకరిం జంపి పదస్థులై	171.	బ్రతుకఁ**దా** మొక్కొక్క రూహింతురే	బ్రతుకఁ**దా**మొక్కొక్క రూహింతురే	బ్రతుకతామొక్కొక్కరూహింతురే	బ్రతుకతామొక్కొక్క రూహింతురే	బ్రతుకఁ **దా** మొక్కొక్క రూహింతురే	బ్రతుకఁ**దా** మొక్కొక్క రూహింతురే	బ్రతుకఁ **దా** మొక్కొక్క రూహింతురే	బ్రతుక **తా**మొక్కొక్క రూహింతురే	బ్రతుకత**తా** మొక్కొక్క రూహింతురే	బ్రతుకత**తా** మొక్కొక్క రూహింతురే	బ్రతుకఁ **దా** మొక్కొక్క రూహింతురే	బ్రతుకఁ దా బ్రతుక తా	రెండు రూపాలు ఆమోద యోగ్యాలే.
		172.	లొకొౕతా యెన్నడుఁ **జా**వరో తమకుఁ**బోవో** సంపదల్	లొకొౕతాయెన్న **డుజా**వరో తమకుఁ**బోవో** సంపదల్	లొకొౕతాయెన్న డు **జా**వరో తమకు**బోవో** సంపదల్	లొకొౕతాయెన్న **డుజా**వరో తమకు**బోవో** సంపదల్	లొకొౕతాయెన్నఁ **డుజా**వరో తమకుఁ**బోవో** సంపదల్	లొకొౕతాయెన్న **డు** జావరో తమకుఁ**బోవో** సంపదల్	లొకొౕతాయెన్న **డుఁజా**వరో తమకుఁ**బోవో** సంపదల్	లొకొౕతాయెన్నడు **జా**వరో తమకు **బోవో** సంపదల్	లకొౕతాయెన్న **డు** **జా**వరో తమకు **బోవో** సంపదల్	లొకొౕతాయెన్న **డు** **జా**వరో తమకు **బోవో** సంపదల్	లొకొౕతాయెన్న **డు** **జా**వరో తమకుఁబోవో సంపదల్	ఎన్నడుఁ జావరో ఎన్నడు జావరో	బిందువున్న రూపమే సరైనది.
68.	నీ కారుణ్య ముఁగల్గినట్టి	173.	నీ కారుణ్యము **గల్గినట్టి** నరుఁ**డే**	నీ కారుణ్యము గల్గినట్టి నరుఁ**డే**	నీ కారుణ్యము గల్గినట్టి నరు**డే**	నీ కారుణ్యము గల్గినట్టి నరు**డే**	నీ కారుణ్యము గల్గినట్టి నరుఁ**డే**	నీ కారుణ్యము గల్గినట్టి నరుఁ**డే**	నీ కారుణ్యము గల్గినట్టి నరుఁ**డే**	నీ కారుణ్యము గల్గినట్టి నరు**డే**	నీ కారుణ్యము గల్గినట్టి నరు**డే**	నీ కారుణ్యము గల్గినట్టి నరుఁ**డే**	నీ కారుణ్యము గల్గినట్టి నరుఁ**డే**	కారుణ్యముఁగల్గినట్టినరుఁడే కారుణ్యము గల్గినట్టి నరుడే	బిందువున్న రూపమే సరైనది
		174.	గ్గై కోఁ**డే** మతముల్భజింప **డిల**	గ్గై కోఁ**డే** మతముల్ భిజింపఁ **డిల**	గ్గై కో**డే** మతముల్భ జింప**డిల**	గ్గై కో**డే** మతముల్భ జింప**డిల**	గ్గై కో**డే** మతముల్ భజింపఁ**డిల**	గ్గై కోఁ **డే**మత ముల్ భజింప **డి**ల	గ్గై కోఁ**డే** మతముల్ భజింపఁడిల	గ్గై కో**డే** మతముల్భ భజింప **డి**ల	గ్గై కో**డే** మతముల్భజింప **డి**ల	గ్గై కో**డే**మతము ల్భజింపఁ**డి**ల	గ్గై కోఁ**డే** మతముల్ భజింపఁ**డి**ల	గ్గై కోఁడే గ్గై కోడే	బిందువున్న రూపమే సరైనది.
69.	జ్ఞాతుల్ ద్రోహ్రులు	175.	ప్రతికర్మం బించు**కేఁ** జేయఁ**గాఁ** బోతే	ప్రతికర్మం బించు**కేఁ** జేయఁ**గాఁ** బోతే	ప్రతికర్మం బించు**కే** జేయ **బో**తా	ప్రతికర్మంబించు **కే** జేయ**గా** బోతా	ప్రతికర్మంబించు **కే** జేయఁ**గాఁ** బోతే	ప్రతికర్మం బించు**కేఁ** జేయ**గాఁ** బోతే	ప్రతికర్మం బెంచు **కేఁ** జేయఁ**గాఁ** బోతే	ప్రతికర్మం బించు**కే**జే య**గా** బోతే	ప్రతి కర్మం బించు**కే** జేయ**గా** బోతే	ప్రతి కర్మం బించు**కే**జేయగా బోతే	ప్రతికర్మం బించు**కేఁ** జేయ**గాఁ** బోతే	ఇంచుకేఁ జేయఁగా ఇంచుకే జేయగా	బిందువున్న రూపమే సరైనది.
70.	చదువుల్ నేర్చిన	176.	భీకరాటవుల **ద్రో**వల్దప్పి వర్తింపఁగా	భీకరాటవుల **ద్రో**వల్ దప్పి వర్తింపఁగా	భీకరాటవుల **త్రో**వల్దప్పి వర్తింపగా	భీకరాటవుల **త్రో**వల్దప్పి వర్తింపగా	భీకరాటవుల **ద్రో**వల్దప్పి వర్తింపఁగా	భీకరాటవుల **ద్రో**వల్ దప్పి వర్తింపగా	భీకరాటవుల **ద్రో**వల్ దప్పి వర్తింపఁగా	భీకరాటవుల **త్రో** వల్దప్పి వర్తింపగా	భీకరాటవుల **త్రో**వల్దప్పి వర్తింపగా	భీకరాటవుల **త్రో**వల్దప్పి వర్తింపగా	భీకరాటవుల **ద్రో**వల్ దప్పి వర్తింపగా	భీకరాటవులఁ ద్రోవల్దప్పి భీకరాటవుల త్రోవల్దప్పి	రెండూ సరైన రూపాలే.
		177.	కిరాతులందు గనిభీమ ప్రాఢిచేదాఁ**కి**	కిరాతులందు గని భీమ ప్రాఢివేఁ**దాఁకి**	కిరాతులందు గని భీమ ప్రాఢిచే దా**కి**	కిరాతులందు గని భీమ ప్రాఢిచేదా**కి**	కిరాతులందుఁ గని భీమ ప్రాఢిచేఁ**దాఁకి**	కిరాతులందుఁ గని భీమ ప్రాఢి వేఁ**దాకి**	కిరాతులం దుఁ గని భీమప్రాఢి వేఁ**దాకి**	కిరాతులందు గని భీమ ప్రాఢిచే వ**దాకి**	కిరాతులందు గని భీమ ప్రాఢిటే **దాకి**	కిరాతులందు గని భీమ ప్రాఢి చే దా**కి**	కిరాతులందు గని భీమ ప్రాఢి వేఁ**దాకి**	అందుఁ గని అందుగని	బిందువున్న రూపమే సరైనది.
71.	రోసిందేటిది రోతలేటివి	178.	రోసిందేటిది రోఁతలేటివి మ**నోరో**గస్తుడై	రోసిందేఁటిది రోఁతలేఁటివి మ**నోరో**గస్థుఁడై	రోసిందేటిది రోతలేటివి మ**నో**గస్థుడై	రోసిందేటిది రోతలేటివి మ**నో**గ్రస్థుడై	రోసిందేఁటిది రోఁతలేటివి మ**నోరో**గస్థుఁడై	రోసిందేటిది రోతలేటివి మ**నోరో**గస్థుఁడై	రోసిందేటిఁది రోఁతలేఁటివి మ**నోరో**గస్థుఁడై		రోసిందేటిది రోతలేటివి మ**నో**గ్రస్తుండుగా	రోసిందేటిది రోతలేటివి మ**నో**గ్రస్తుండుగా	రోసిందేటిది రోతలేటివి మ**నోరో**గస్థుఁడై	మనో రోగస్తుడు మనోగ్రస్తుడు	సందర్భాన్ని బట్టి 'మనోరోగస్తుడు' అనేదే సరైన రూపం.
		179.	దేహితాఁ **బూ** సిందేటిది పూఁత లేటి**వి** మదా పూర్తంబు	దేహితాఁ **బూ** సిందేఁటిది పూఁతలేఁటి**వి** మదాపూతంబు	దేహితా **పూ**సిం దేటిది పూత లేటి**దివి** మదా పూతంబులీ	దేహితా **పూ**సిం దేటిదిపూత లేటి**దివి** మదాపూతంబు	దేహితాఁ **బూ**సిందేఁటిది పూఁతలే**టివి** మదాపూతంబు	దేహితాఁ **బూ**సిందేటిది పూతలే**టివి** మదాపూతంబు	దేహితాఁ **బూ**సిందేటిది పూఁతలేఁ**టివి** మదాపూతంబు		దేహితాఁ **బూ**సిందేటిది పూతలేటి**దివి** మదాపూతంబు	దేహితాఁ**బూ**సిం **దే**టిది పూతలే టి**దివి** మదాపూతంబు	దేహితాఁ **బూ**సిందేటిది పూతలే**టివి** మదాపూతంబు లీ	దేహితాఁ బూసిందేటిది దేహితా పూసిందేటిది	రెండూ సరైన రూపాలే.

72.	శ్రీశైలేశు భజింతునో	180.	యభవుఁ **గాంచీ** నాథు సేవింతునో	యభవుఁ **గాంచీ** నాథు సేవింతునో	యభవు **గాంచీ** నాథు సేవింతునో	యభవు**గాంచీ** నాథు సేవింతునో	యభవుఁ**గాంచీ** నాథు సేవింతునో	అభవుఁ **గాంచీ** నాథు సేవింతునో	యభవుఁ **గాంచీ** నాథు సేవింతునో	యభవు**గాంచీ** నాథుసేవింతు నో	యభవు**గాంచీ** నాథుసేవింతునో	యభవు**గాంచీ** నాథుసేవింతునో	అభవుఁ **గాంచీ** నాథు సేవింతునో	అభవుఁ గాంచీ అభవుగాంచీ	బిందువున్న రూపమ సరైనది.
		181.	కాశీవల్లభుఁ **గొల్వఁబోదునొ** మహాకాలేశుఁ బూజింతునో	కాశీవల్లభుఁ **గొల్వఁబోదునొ** మహాకాలేశుఁ బూజింతునొ	కాశీవల్లభు **గొల్వబోదునో** మహాకాలేశు బూజింతు	కాశీవల్లభు **గొల్వబోదునో** మహాకాలేశుఁ బూజింతునో	కాశీ వల్లభుఁ **గొల్వఁబోదునొ** మహా కాలేశుఁ బూజింతునో	కాశీవల్లభుఁ **గొల్వఁబోదునొ** మహాకాలేశుఁ బూజింతునో	కాశీవల్లభుఁ **గొల్వఁబోదు నొ** మహాకాలేశుఁ బూజింతునో	కాశీవల్లభు **గొల్వ బోదునొ** మహిన్ కాలేశు బూజింతునో	కాశీవల్లభు **గొల్వబోదునో** మహాకాలేశు బూజింతునో	కాశీవల్లభు **గొల్వబోదునో** మహా కాలేశు బూజింతునో	కాశీవల్లభు **గొల్వఁబోదునొ** మహాకాలేశుఁ బూజింతునో	కాశీవల్లభుఁగొల్వఁబోదునొ కాశీవల్లభుగొల్వబోదునొ	బిందువున్న రూపం సరైనది.
73.	అయవారై చరియింప వచ్చుఁ	182.	చరియంపవచ్చు **దన** పాదాంభో జ తీర్థంబులన్	చరియంపవచ్చు **దన** పాదాంభోజ తీర్థంబులన్	చరియంపువచ్చు **తమ** పాదాంభోజ తీర్థంబులన్	చరియంపువచ్చు **తమ** పాదాంభోజ తీర్థంబులన్	చరియంపవచ్చు **దన** పాదాం౨ భోజతీర్థంబులన్	చరియంపవచ్చు **దమ** పాదాం భోజ తీర్థమ్ములన్	చరియంపవచ్చు **దన** పాదాంభోజ తీర్థంబులన్	చరియంపవ చ్చు **తమ** పాదాంభో జ తీర్థంబులన్	చరియంపవచ్చు **తమ** పాదాంభో జ తీర్థంబులన్	చరియంపవచ్చు **తమ** పాదాంభోజ తీర్థంబులన్	చరియంపవచ్చు **దమ** పాదాం భోజ తీర్థమ్ములన్	చరియింపవచ్చుఁ దన చరియింపవచ్చు తమ	రెండు రూపాలు సరైనవి.
73.		183.	నా సొమ్మన వచ్చుఁ **గాని** సిరులన్నిందిం**చి**	నా సొమ్మున వచ్చుఁ **గాని** సిరులన్ నిందిం**చి**	మా సొమ్మన వచ్చు **గాని** సిరులన్నిందిం**ప**	మా సొమ్మునవచ్చు **గాని**సిరులన్నింది **ం ప**	నా సొమ్మన వచ్చుఁ **గాని** సిరులన్నిందిం**చి**	మా సొమ్మనవచ్చు **గాని** సిరులన్నిం దిం**చి**	నా సొమ్మనవచ్చు **గాని** సిరులన్ నిందింప	మా సొమ్మనవచ్చు **గాని,** సిరుల న్నిందిం**ప**	మా సొమ్మన వచ్చు **గాని** సిరుల న్నిందిం**ప**	మా సొమ్మన వచ్చు **గాని** సిరులన్నిందింప	నా సొమ్మన వచ్చు **గాని** సిరులన్నిందిం**చి**	వచ్చుఁ గాని వచ్చుగాని	బిందువున్న రూపం సరైనది.
74.		184.	మాయా జాండ కరండ **కోటిఁ** బొడిగా	మాయాజాండ కరండ **కోటిఁ** బొడిగా	మాయాజాండ కరండ **కోటి** బొడిగా	మాయాజాండ కరండ**కోటి** బొడిగా	మాయాజాండ కరండ**కోటి** బొడిగా	మాయాజాండ కరండ **కోటిఁ** బొడిగా	మాయాజాండ కరండ **కోటిఁ** బొడిగా	మాయాజాండ కరండ**కోటి** బొడిగా	మాయాజాండ కరండ**కోటి** బొడిగా	మాయాజాండ కరండ **కోటి** బొడిగా	మాయాజాండ కరండ **కోటిఁ** బొడిగా	కోటిఁ బొడిగా కోటి బొడిగా	బిందువున్న రూపం సరైనది.
		185.	విక్రమాజేయు ం గాయజుఁ **జంపిరో** కపట లక్ష్మీ	విక్రమాజేయుం గాయజుఁ **జంపిరో** కపట లక్ష్మీ	విక్రమాజేయుం గాయజుఁ **చంపిరో** కపట లక్ష్మీ	విక్రమాజేయుం గాయజు **చంపిరో** కపటలక్ష్మీ	విక్రమాజేయుం గాయజుఁ **జంపిరో** కపటలక్ష్మీ	విక్రమాజేయుం గాయజుఁ **జంపిరో** కపట లక్ష్మీ	విక్రమాజేయుం గాయజుఁ **జంపిరో** కపట లక్ష్మీ	విక్రమా జేయుం గాయజు **చంపిరో** కపట లక్ష్మీ	విక్రమా జేయుం గాయ జు **చంపిరో** కపటలక్ష్మీ	విక్రమా జే యుంగాయ జు **చంపిరో** కపట లక్ష్మీ	విక్రమాజేయుం గాయజుఁ **జంపిరో** కపట లక్ష్మీ	కాయజుఁ జంపిరో కాయజు చంపిరో	రెండు రూపాలు సరైనవే.
75.	చవిగోఁ జూడ వినంగ	186.	చవిగోఁ **జూ**డవినంగ మూర్కొన దనూ	చవిగోఁ**జూడ** వినంగ మూర్కొన దనూ	చవిగా, **చూడ**, వినంగ, మూర్కొన తనూ	చవిగాఁ **జూ**డవినంగ మూర్కొన తనూ	చవిగాఁ **జూడ** వినంగ మూర్కొన దనూ	చవిగాఁ **జూడ** వినంగ, మూర్కొనఁ దనూ	చవిగోఁ**జూడ** వినంగ మూర్కొన దనూ		చవిగా **చూడ** వినంగ, మూర్కొన తనూ	చవిగా **చూడ** వినంగ, మూర్కొన తనూ	చవిగాఁ **జూడ** వినంగ, మూర్కొన దనూ	చవిగోఁ జూడ చవిగో చూడ	రెండు రూపాలు సరైనవీ.
		187.	మాయావిద్యచే బ్రొద్దుపుచ్చి	మాయావిద్యచే బ్రొద్దుపుచ్చి	మాయావిద్యచే బ్రొద్దుపుచ్చి	మాయావిద్యచే బ్రొద్దుపుచ్చి	మాయా విద్యచే బ్రొద్దుపుచ్చి	మాయా విద్య చేఁ బ్రొద్దువుచ్చి	మాయావిద్యచేఁ బ్రొద్దుపుచ్చి		మాయావిద్యచే బ్రొద్దు పుచ్చి	మాయావిద్యచే బ్రొద్దు పుచ్చి	మాయావిద్యచే బ్రొద్దు పుచ్చి	విద్యచేఁ బ్రొద్దు విద్యచే ప్రొద్దు విద్యచే బ్రొద్దు	మొదటి రెండు రూపాలు సరైనవి.
76.	వెనుకం జేసిన ఘోర దుర్దశలు	188.	నను నేఁ జూఁడఁగ నా విధు**ల్దలప గా**	నను నేఁ జూచి యు నా విధుల్ **దలఁచియున్**	నను నేజూడగ నా విధు**ల్దల చి యున్నా**	నను నే జూడగ నా విధుల్ద**లచి యున్నా**	నను నేఁ జూడగ నావిధుల్ద**లచి యున్**	నను నేఁ జూచియు నా విధుల్ **దలచియున్**	ననునేఁజూచియు నా విధుల్ **దలఁచియున్**	ననునేజూడ గ నా విధుల్ద**ల చి యున్నా**	నను నే జూడగ నా విధుల్దల**చి యున్నా**	ననునే జూడగ నా విధుల్దల**చి యున్నా**	ననునేఁ జూచి యు నావిధుల్ **దలచియున్**	విధుల్దలఁచియున్ విధుల్దలచియున్	బిందువున్న రూపం సరైనది.
77.	పరిశీలించితి మంత్ర తంత్రములు	189.	సుస్థిర విజ్ఞానము త్రోవఁ **జెప్పఁ**గ దవే శ్రీకాళ....	సుస్థిర విజ్ఞానము త్రోవఁ **జెప్ప**దవే శ్రీకాళ....	సుస్థిర విజ్ఞానము త్రోవ **చెప్ప**గదవే శ్రీకాళ....	సుస్థిర విజ్ఞానము త్రోవ **చెప్ప**గదవే శ్రీకాళ....	సుస్థిర విజ్ఞానము త్రోవఁ **జెప్పఁ** గదవే శ్రీకాళ....	సుస్థిరవిజ్ఞానము త్రోవఁ **జెప్పఁ** గదవే శ్రీకాళ....	సుస్థిర విజ్ఞానము త్రోవఁ **జెప్పఁ** గదవే శ్రీకాళ....	సుస్థిర విజ్ఞానము త్రోవఁ **జెప్పఁ**	సుస్థిర విజ్ఞానము త్రోవ **చెప్ప**గదవే శ్రీకాళ....	సుస్థిర విజ్ఞానము త్రోవ **చెప్ప**గదవే శ్రీకాళ....	సుస్థిర విజ్ఞానము త్రోవఁ **జెప్పఁ**	త్రోవఁ జెప్పగదవే త్రోవచెప్పగదవే	రెండూ ఆమోద యోగ్యాలే.

										గదవే శ్రీకాళ....			గదవే శ్రీకాళ....		
78.	మొదలం జేసిన	190.	ధర్మములు నిర్మూలంబుఁ**గా** **జేసి** దుర్మదులై	ధర్మములు నిర్మూలంబుఁ**గా** **జేసి** దుర్మదులై	ధర్మములు నిర్మూలంబు**గా** **చేసి** దుర్మదులై	ధర్మములు నిర్మూలంబు**గా** **చేసి** దుర్మదులై	ధర్మములు నిర్మూలంబు**గా** **జేసి** దుర్మదు లై	ధర్మములు నిర్మూలంబు**గా** **జేసి** దుర్మదులై	ధర్మములు నిర్మూలంబు**గా** **జేసి** దుర్మదులై	ధర్మములు నిర్మూలంబు**గా** **చేసి** దుర్మదులై	ధర్మములు నిర్మూలంబు**గా** **చేసి** దుర్మదులై	ధర్మములు నిర్మూలం బు**గా** **చేసి** దుర్మ దులై	ధర్మములు నిర్మూలంబు**గా** **జేసి** దుర్మదులై	నిర్మూలంబుగాఁ జేసి నిర్మూలంబుగా చేసి	రెండు రూపాలు సరైనవే.
79.	కాసంతైన సుఖంబొౕనర్చు నొ	191.	జగద్విఖ్యాతి **గా**వించుచో దోసంబుల్పెడ **బా**పునో	జగద్విఖ్యాతిఁ **గా**వించునో దోసంబుల్ పెడ **బాఁ**పునో	జగద్విఖ్యాతి **గా**వించునో దోసంబుల్వెడ **బా**పునో	జగద్విఖ్యాతి **గా**వించునో దోసంబుల్వెడ **వా**పునో	జగద్విఖ్యాతిఁ **గా**వించునో దోసంబుల్పెడ **బొ**పునో	జగద్విఖ్యాతి **గా**వించునో దోసంబుల్ వెడఁ**బా**పునో	జగద్విఖ్యాతియఁ **గా**వించునో దోసంబుల్ పెడఁ **బాఁ**పునో	జగద్విఖ్యాతి **గా**వించునో దోసంబుల్వెడ **బా**పునో	జగద్విఖ్యాతి **గా**వించునో దోసంబుల్వెడ **బా**పునో	జగద్విఖ్యాతి **గా**వించునో దోసంబుల్వెడ **బా**పునో	జగద్విఖ్యాతి **గా**వించునో దోసంబుల్ వెడఁ**బా**పునో	జగద్విఖ్యాతిఁ గావించు జగద్విఖ్యాతి గావించు	బిందువున్న రూపమే సరైనది.
80.	ఒకపూటించుక కూడు	192.	ఒక పూ**టిం**చుక కూడు తక్కువ గునే	ఒక పూఁ**టిం**చుక కూడు తక్కువ గునే	ఒక పూ**టిం**చుక కూడు తక్కువ గునే	ఒక పూ**టిం**చుక కూడు తక్కువ గునే	ఒక పూఁ**టిం**చుక కూడు తక్కువ గునే	ఒక పూ**టిం**చుక కూడు తక్కు వగునే	ఒక పూఁ**టిం**చుక కూడు తక్కువ గునే	ఒక పూ**టిం**చుక కూడు తక్కువ గునే	ఒక పూ**టిం**చుక కూడు తక్కువ గునే	ఒక పూ**టిం**చుక కూడు తక్కువగునే	ఒక పూ**టిం**చుక కూడు తక్కువగు నే	పూఁటించుక పూటించు	బిందువున్న రూపమే సరైనది.
81.	కేదారాది సమస్త తీర్థములు	193.	తీర్థములు కోర్కెం**జూడ** బో నేటికిన్	తీర్థములు కోర్కెం**జూడ** బోనేటికిన్	తీర్థములు కోర్కిం**చూడ** బోనేటికిన్	తీర్థములు కోర్కిం**చూడ** బోనేటికిన్	తీర్థములు కోర్కిం**జూడఁ** బోనేఁటికిన్	తీర్థములు కోర్కిం**జూడ** బోనేటికిన్	తీర్థములు కోర్కిం**జూడఁ** బో నేటికిన్	తీర్థములు కోర్కిం**జూడ** బోనేటికిన్	తీర్థములు కోర్కిం **చూడ** బోనేటికిన్	తీర్థములు కోర్కిం**చూడ** బోనేటికిన్	తీర్థములు కోర్కిం**జూడ** బో నేటికిన్	కోర్కెంజూడ కోర్కెంచూడ	రెండు రూపాలు సరైనవే
82.	తమకం బొప్ప	194.	గట్టి వైచి ముదంబెప్పుడు **గల్గఁ జేయఁ** **గదవే** శ్రీకాళ....	గట్టి వైచి ముదంబెప్పుడు **గల్గఁ జేయఁగద** **వే** శ్రీకాళ....	గట్టి వైచి ముదంబెప్పుడు **గల్గఁ జేయగదవే** శ్రీకాళ....	గట్టి వైచి ముదంబెప్పుడు **గల్గ జేయగదవే** శ్రీకాళ....	గట్టి వైచి ముదం బెప్పుడుఁ **గల్గఁ** **జేయ గదవే** శ్రీకాళ....	గట్టి వైచి ముదంబెప్పుడు **గల్గఁ జేయఁగద** **వే** శ్రీకాళ....	గట్టి వైచి ముదంబెప్పుడు **గల్గఁ జేయఁ** **గదవే** శ్రీకాళ....	గట్టి వైచి ముదంబెప్పుడు **గల్గఁ** **జేయగదవో** శ్రీకాళ....	గట్టి వైచి ముదంబెప్పుడు **గల్గజేయగదవో** శ్రీకాళ....	గట్టి వైచి ముదం బెప్పుడు గల్గ **జేయగదవో** శ్రీకాళ....	గట్టి వైచి ముదం బెప్పుడు **గల్గఁ** **జేయగదవే** శ్రీకాళ....	ఎప్పుడుఁ గల్గఁ జేయఁగదవే ఎప్పుడు గల్గ జేయగదవే	బిందువున్న రూపం సరైనది.
83.	వేధం దిట్టఁ గరాదు గాని	195.	వేధం దిట్టఁ**గ** రాదు గాని భువిలో	వేధం దిట్టఁ**గ** రాదు గాని భువి లో	వేధం దిట్ట**గ**రాదు గాని భువిలో	వేధం దిట్టఁ**గ** రాదు గాని భువిలో	వేధం దిట్టఁ**గ**రాదు గాని భువిలో	వేదం దిట్ట**గ** రాదు భువిలో గా	వేధం దిట్టఁ**గరా** దు గాని భువిలో	వేధం దిట్ట**గ** రాదు గాని భువిలో	వేధం దిట్ట**గ** రాదు గాని భువిలో	వేధం దిట్ట**గ** రాదు గాని భువిలో	వేధం దిట్టఁ**గరా**దు గాని భువిలో	వేదం దిట్టఁగ వేదం దిట్టగ	బిందువున్న రూపం సరైనది.
		196.	ధీ చాతురిఁ జేసెఁ జేసిన గులా మా**పాట**నే	ధీ చాతురిఁ జేసెఁ జేసినగులా మా**పాట**నే	ధీ చాతురిఁ **చేసి**న గులా మా**పాపి** నేపోక	ధీ చాతురిఁ **చేసిన** గులా మా**బాట**నేపోక	ధీ చాతురిఁ **జేసెఁ** జేసిన గులామా**పాట**నేపో క	ధీ చాతురిఁ **జేసి**న గులా మా**పాట**నేపోక	ధీ చాతురిఁ **జేసెఁ**జేసిన గులా మా**పాట**నేపోక	ధీ చాతురిం **జేసి**నన్ యటు లనా **బాటం**చు నేఁబోక	ధీ చాతురిఁ **చేసిన** గులా మా**బాట**నేపోక	ధీ చాతురిఁ చేసిన గులా మాబాటనేపోక	ధీ చాతురిఁ **జేసిన** గులా మా**పాట**నేపోక	చాతురిఁ జేసెఁ జేసిన చాతురిఁ చేసిచేసిన	మొదటి రూపం సరైనది.
		197.	ధాత్రీశులఁ **జే**యనేటి కకటా శ్రీకాళ....	ధాత్రీశులఁ **జే**యనేటి కకటా శ్రీకాళ....	ధాత్రీశులన్ **చే**యనేటి కకటా శ్రీకాళ....	ధాత్రీశులన్ **చే**యనేటి కకటా శ్రీకాళ....	ధాత్రీశులఁ **జే**య నేఁటి కకటా శ్రీకాళ....	ధాత్రీశులఁ **జేసెఁ జే**యనేటి కకటా శ్రీకాళ....	ధాత్రీశులఁ **జే**యనేటి కకటా శ్రీకాళ....	ధాత్రీశులఁ **చే**యనేటి కకటా శ్రీకాళ....	ధాత్రీశులన్ **చే**యనేటి కకటా శ్రీకాళ....	ధాత్రీశులన్ **చే**యనేటి కకటా శ్రీకాళ....	ధాత్రీశులఁ జేసెఁ**జే**య నేటి కకటా శ్రీకాళ....	ధాత్రీశులఁ జేయ ధాత్రీశుల్యన్చేయ	రెండు రూపాలు సరైనవే.
84.	పుడమిన్ నిన్నొకబిల్వ	198.	దోసెలు సారె సత్తు**లటుకుల్** గుగ్గిళ్లునుం	దోసెలు సారెసత్తు **లడుకుల్** గుగ్గిళ్లు నుం	దోసెలు సారె సత్తు**లటుకుల్** గుగ్గిళ్లునుం	దోసెలు సారె సత్తు**లటుకుల్** గుగ్గిళ్లునుం	దోసెలు సారె సత్తు**లడుకుల్** గుగ్గిళ్ళునుం	దోసెలు సారె సత్తు **లడుకుల్** గుగ్గిళ్ళునుం	దోసెలు సారె సత్తు **లడుకుల్** గుగ్గిళ్ళునుం	దోసెలు సారె సత్తు**లటుకుల్** గుగ్గిళ్ళునుం	దోసెలు సారె సత్తు**లటుకుల్** గుగ్గిళ్ళునుం	దోసెలు సారె సత్తు**లటుకుల్** గుగ్గిళ్ళునుం	దోసెలు సారె సత్తు **లడుకుల్** గుగ్గిళ్ళునుం	అటుకుల్ అడుకుల్	'అటుకులు' అనేది సందర్భోచితం గా సరిపోతుంది.
85	విత్త జ్ఞానము	199.	విత్త జ్ఞానము	విత్త జ్ఞానము	విత్త జ్ఞానము	విత్త జ్ఞానము	విత్త జ్ఞానము	విత్త జ్ఞానము	విత్త జ్ఞానము	విత్త జ్ఞానము	విత్త జ్ఞానము	విత్త జ్ఞానము	విత్త జ్ఞానము	నిత్యము = అన్నివేళలా	సందర్భాన్ని

.	పాదు చిత్తము		పాదు నిత్యము	పాదు చిత్తము	పాదు నిత్యము	పాదు నిత్యము	పాదు చిత్తము	పాదు చిత్తము	పాదు చిత్తము	పాదు నిత్యము	పాదు నిత్యము	పాదు నిత్యము	పాదు చిత్తము	చిత్తము = మనస్సు	బట్టి చిత్తము సరైనది.
		200.	పువ్వులు, పండ్లు మన్మధ ముఖా విర్భూత	పువ్వులు, పండ్లు మన్మథ ముఖా విర్భూత	పువ్వులుండు మన్మధమువి ర్భూత	పువ్వులుండు మన్మధము ఖా విర్భూత	పువ్వులుఁ బండ్లు మన్మథ ముఖా విర్భూత	పువ్వులు పండ్లు మన్మథ ముఖా విర్భూత	పువ్వులు పండ్లు మన్మథ ముఖావిర్భూత	పువ్వులు పండ్లు మన్మథ ముఖావిర్భూత	పువ్వులు పండ్లు మన్మధముఖావిర్భూత	పువ్వులు పండ్లు మన్మధము భావి ర్భూత	పువ్వులు పండ్లు మన్మథ ముఖావిర్భూత	మన్మథముఖావిర్భూత మన్మథ ముఖావిర్భూత	సందర్భాన్ని బట్టి ముఖావిర్భూత సరైనది. 'ముఖావిర్భూ త' ముద్రణ దోషం.
86 .	నీపైఁ గావ్యము చెప్పుచున్	201.	నీపైఁ గావ్యముఁ జెప్పుచున్న యతఁడు	నీపైఁ గావ్యముఁ చెప్పుచున్న యతఁడున్	నీపైఁ కావ్యము జెప్పుచున్న యతడున్	నీపై కావ్యము జెప్పుచున్న యతడున్	నీపైఁ గావ్యము చెప్పుచున్న యతఁడున్	నీపైఁ గావ్యముఁ జెప్పుచున్న యతడున్	నీపైఁ గావ్యము చెప్పుమన్న యతఁడున్	నీపైఁ కావ్యముఁ జెప్పుచున్న యతడున్	నీపై కావ్యము జెప్పుచున్న యతడున్	నీపై కావ్యము జెప్పుచున్న యతడున్	నీపైఁ గావ్యము జెప్పుచున్న యతడున్	నీపైఁ గావ్యము నీపై కావ్యము	రెండు రూపాలు సరైనవే.
		202.	పూర్తింబఠియిం చుచున్న యతఁడున్	పూర్తింబఠియిం చు చున్న యతఁ డున్	పూర్తింబఠియిం చు చున్న యతడున్	పూర్తింబఠియిం చు చున్న యతడున్	పూర్తింబఠియించు చున్న యతఁడు న్	పూర్తింబఠియిం చు చున్న యతఁడున్	పూర్తింబఠియించు చున్న యతఁడు న్	పూర్తింబఠి యించు చున్న యతడున్	పూర్తిం బఠియించు చున్న యతడు న్	పూర్తింబఠియిం చు చున్న యతడున్	పూర్తింబఠి యించుచున్న యతడున్	అతఁడున్ అతడున్	బిందువున్న రూపం సరైంది.
87 .	సంపద్వర్గముఁ బాఱఁద్రోలి	203.	సంపద్గర్వము బారఁ దోలి రిపులం జంకించి	సంపద్గర్వము బాఱఁ ద్రోలి రిపులన్ జంకించి	సంపద్గర్వము బార ద్రోలి రిపులన్ జంకించి	సంపద్గర్వము బారద్రోలి రిపులన్ జంకించి	సంపద్గర్వము బారద్రోలి రిపులన్ జంకించి	సంపద్గర్వముఁ బాఱఁ ద్రోలి రిపులం జంకించి	సంపద్గర్వముఁ బాఱఁద్రోలి రిపులన్ జంకించి	సంపద్గర్వముఁ బారద్రోసి రిపులన్ జంకించి	సంపద్గర్వము బారద్రోలి రిపులన్ జంకించి	సంపద్గర్వము బారద్రోలిరిపులన్ జంకించి	సంపద్గర్వము బాఱఁ ద్రోలి రిపులం జంకించి	గర్వముఁ బాఱఁ ద్రోలి గర్వము బారద్రోలి	బిందువు, శకట రేఫం ఉన్న రూపం సరైనది.
		204.	బంధక్లేశ దోషంబులం జింపుల్సేసి	బంధక్లేశదోష ంబులంజింపుల్ చేసి	బంధక్లేశ దోషంబులన్ జింపుల్జేసి	బంధక్లేశ దోషంబులన్ చింపుల్జేసి	బంధక్లేశ దోషంబులం జింపుల్ సేసి	బంధక్లేశ దోషంబులన్ జింపుల్ చేసి	బంధక్లేశ దోషంబులం జింపుల్ చేసి	బంధక్లేశ దోషంబులన్ జింపుల్జేసి	బంధక్లేశ దోషంబులన్ చింపుల్సేసి	బంధక్లేశదోషం బు లన్ చింపుల్జేసి	బంధక్లేశ దోషంబులన్ జింపుల్ చేసి	బంధుక్లేశ బంధ క్లేశ	సందర్భాన్ని బట్టి బంధక్లేశ సరైన రూపం.
88 .	రాజశ్రేణికి దాసులై సిరులఁ	205.	సిరులఁ గోరం జేరఁగా సౌఖ్యమా	సిరులఁ గోరం జేరఁగా సౌఖ్య మో	సిరులగోరం జేరగాసౌఖ్యమౌ	సిరులగోరం జేరగా సౌఖ్యమో	సిరులఁ గోరం జేరఁగా సౌఖ్యమో	సిరులఁ గోరంజేర గా సౌఖ్యమూ	సిరులఁ గోరం జేరఁగా సౌఖ్యమో		సిరులగోరం జేరగా సౌఖ్య మో	సిరుల గోరం జేరగా సౌఖ్యమో	సిరులఁ గోరం జేరగా సౌఖ్యమో	సిరులఁ గోరంజేరఁగా సిరుల గోరంజేరగా	బిందువులున్న (ఖండ) రూపం సరైనది.
		206.	యీ జన్మంబు తరింపఁజేయ గల మిమ్మో	యీ జన్మంబు తరింపఁజేయఁ గల మిమ్మే	యీ జన్మంబు తరింపచేయ గల మిమ్మే	ఈ జన్మంబు తరింపచేయ గల మిమ్మే	యీ జన్మంబు తరింపఁజేయ గల మిమ్మే	యీ జన్మంబు తరింప జేయగల నిన్నే	యీ జన్మంబు దరింపఁజేయఁ గల నిన్నే		ఈ జన్మంబు తరింపజేయ గల మిమ్మే	ఈ జన్మంబు తరింప జేయగల మిమ్మే	యీ జన్మంబు తరింప జేయగల నిన్నే	తరింపఁ జేయఁగల తరింప చేయగల	రెండు రూపరాలు సరైనవే.
89 .	నిన్నం జూడణ	207.	రెన్నఁడు నిన్నుఁ గందు రిఁకమర్త్యుల్	రెన్నఁడునిన్ను గందురిఁక మర్త్యుల్	రెన్నడునిన్ను గందురిక మర్త్యుల్	రెన్నడునిన్ను గందురిక మర్త్యుల్	రెన్నఁడునిన్ను గందురిక మర్త్యుల్	రెన్నడు నిన్ను గందురిక మర్త్యుల్	రెన్నఁడు నిన్ను గందురిఁక మర్త్యుల్		రెన్నడు నిన్ను గందురిక మర్త్యుల్	రెన్నడు నిన్ను గందురిక మర్త్యుల్	రెన్నడు నిన్ను గందురిక మర్త్యుల్	ఎన్నఁడు నిన్నుఁ గందురిఁక ఎన్నడు నిన్ను గందురిక	బిందువున్న రూపమే సరైనది.
		208.	నిను న్విన్నం బోవకయన్య దైవరతులన్	జిన్నంబు చ్చక బ్రోవకుండు నెడలన్	న్వన్నంబోవక యన్య దైవత తులన్	నినున్విన్నం బోవక యన్య దైవతులన్	నినున్ విన్నం బోవక యన్య దైవరతులన్	నినున్ జిన్నం బుచ్చక ప్రోవ కుండు నెడలన్	నినుం జిన్నం బుచ్చక ప్రోవ కుండు నెడలన్		నిను న్విన్నం బోవక యన్య దైవరతులన్	నిను న్విన్నం బోవక యన్య దైవరతులన్	నినున్ జిన్నం బుచ్చక ప్రోవ కుండు నెడలన్	నిను విన్నంబోవక నిను చిన్నంబుచ్చక	నిన్ను చిన్నంబుచ్చక అనేదే సందర్భాన్ని బట్టి సరైనది.
90.	వన్నేయేను	209.	వన్నే యేనుఁగు	వన్నే యేనుఁగు	వన్నే యేనుగు	వన్నే యేనుగు	వన్నే యేనుఁగు	వన్నే యేనుఁగు	వన్నే యేనుఁగు	వన్నే యేనుఁగు	వన్నే యేనుగు	వన్నే యేనుగు	వన్నే యేనుగు	ఏనుఁ గు	నిఘంటువు

	గుతోలు దుప్పటము		తోలు దుప్పటము	తోలు దుప్పటము	తోలు దుప్పటము	తోలు దుప్పటము	తోలు దుప్పటము	తోలు దుప్పటము	తోలు దుప్పటము	తోలు దుప్పట ము	తోలుదుప్పటము	తోలుదుప్పటము	తోలు దుప్పటము	ఏనుగు	ఆధారంగా బిందువున్న రూపం సరైనది.
		210.	మేల్ని న్నీలా **గుననుండcగాn** దెలిసియు	మేల్ని న్నీలాగున **నుంటయుం** దెలిసియు	మేల్ని న్నీలాగున **నుండియుం** తెలిసియున్నీ	మేల్ని న్నీలాగున **నుండియుం** తెలిసియున్నీ	మేల్ని నిన్నీలాగున **నుంటయుం** దెలిసియున్‌నీ	మేల్ని న్నీలాగున **నుంటయు** దెలిసియున్నీ	మేల్ని న్నీలాగున **నుంటయుం** దెలిసియున్	మేల్ని న్నీలాగున **నుండియుం** తెలిసియున్నీ	మేల్ని న్నీలాగున **నుండియుం** తెలిసియున్నీ	మేల్ని న్నీలాగున **నుండియుం** తెలిసియున్నీ	మేల్ని న్నీలాగున **నుంట యుం** దెలిసియున్నీ		
91.	ద్వారద్వార ములందుc గంచుకిజన	211.	ద్వారద్వారము లందుc **గంచుకి** జన వ్రాతంబు	ద్వారద్వారము లందుc **గంచుకి** జన వ్రాతంబు	ద్వార ద్వారము లందు **గాంచుకి** జనవ్రాతంబు	ద్వారద్వారము లందు **గాంచుకి** జనవ్రాతంబు	ద్వారద్వారములందు **గంచు**కిజన వ్రాతంబు	ద్వారద్వారము లందుc **గంచుకి** జనవ్రాతంబు	ద్వారద్వారము లందుc **గంచుకి** జన వ్రాతంబు		ద్వార ద్వారము లందుc **గాంచు** **కి** జనవ్రాతంబు	ద్వార ద్వారము లందు **గాంచుకి** జనవ్రాతంబు	ద్వారద్వారము లందుc **గంచుకి** జనవ్రాతంబు	అందుc గంచుకి అందుగాంచుకి	మొదటి రూపం ఛందస్సు, అర్థం రెండు విధాలుగాను సరైనది.
92.	ఊరూరం జనులెల్ల	212.	పూరం బేఋల **బాఅదో** తపసులం బ్రోవంగ	పూరం బేఋల **బాఅదో** తపసులం బ్రోవంగ	పూరం బేరులం **బాఅదో** తపసులంబ్రో వంగ	పూరం బేరులం **బాఅదో** తపసులంబ్రోవం గ	పూరం బేరుల **బాఅదో** తపసులం బ్రోవంగ	పూరం బేఋల **బాఅదో** తపసులం బ్రోవంగ	పూరం బేఋల **బాఅదో** తపసులం బ్రోవంగ	పూరం బేఋల **బారదో**తపసు లం బ్రోవంగ	పూరం బేరుల **బారదో**తపసు లం బ్రోవంగ	పూరం బేరుల **బారదో**తపసులం బ్రోవంగ	పూరం బేఋల **బాఅదో** తపసులంబ్రోవంగ	ఏరులంబాఅదో ఏరులc బాఅదో ఏరులబాఅదో	మొదటి రెండు రూపాలు సరైనవి.
93.	దయజూడుం డని గొంద ఱాడుదురు	213.	**నిన్గొల్వc** **బిండెంతో** **యంతియకా** **రొట్టె యనం** **దురాశపడి** **బుద్ధింగోర** నేలబ్బు	**నీవీయ** **పిండెంతొ** **యంతికా నిప్ప** **టికిం దళంబశన** **బుద్ధింజూడ** నేలబ్బు	**నీ వీయ పిండెం** **తొ అంతి** **కానెప్పట్టి** **కిందళంబశన** **బుద్ధింజూడ** నేలబ్బు	**నీ వీయ** **పిండెంతో అంతి** **యకానెప్పట్టకిం** **దళంబశన** **బుద్ధింజూడనే** లబ్బు	**నీవీయ** **పిండెంతో** **అంతియకా** **నిప్పటియుం** **దలంపనను** **బుద్ధింజూడ**నేల బ్బు	**నీ వీయ** **పిండెంతో** **యంతియకా** **రొట్టె మదిం** **దళంబశన** **బుద్ధింజూడ** నేలబ్బు	**నీ వీయc** **బిండెంతొ** **యంతియకా** **నిప్పటికిన్** **దళంబశన** **బుద్ధిం జూడ** నేలబ్బు	**నీ వీయ** **పిండెంతొ** **యంతియకా** **నెప్పటికిం** **దళంబశన** **బుద్ధింజూడ** నేలబ్బు	**నీ వీయ** **పిండెంతో** **అంతియకా** **నెప్పటికిం** **దళంబశన** **బుద్ధింజూడ** నేలబ్బు	**నీవీయ పిండెంతో** **అంతియాకానెప్పటికిం** **దళంబశన** **బుద్ధిం జూడ** నేలబ్బు	**నీవీయ** **పిండెంతొ** **యంతియకా** **రొట్టె మదిం** **దళంబశన** **బుద్ధిం జూడ** నేలబ్బు	నీవీయ నిన్గొల్వ	'నీవీయ' అనేదే సరైన రూపం.
94.	ఆరావంబు దయించెc దారకముగా	214.	ఆరవంబు దయించెc **దార**కముగా	ఆరావంబు దయించెc **దార** కముగా	ఆరావంబు దయించె **తార** కముగా	ఆరావంబు దయించె **తార** కముగా	ఆరావంబు దయించెc **దార**క ముగా	ఆరావంబు దయించెc **దార**కము గా	ఆరావంబుద యించెc **దార**కము గా	ఆరావంబు దయించే **తార**కముగా	ఆరావంబు దయించె **తార**క ముగా	ఆరావంబు దయించె **తార**కము గా	ఆరావంబు దయించె **దార**కముగా	దయించెc దారక దయించె తారక	రెండు రూపాలు వ్యాకరణ సమ్మతాలే
		215.	విశ్వమనంగ దన్మహిమచే **నానాదబిందు**ల్సు	విశ్వమనంగ దన్మహిమచే **నానాదమొందు** **న్** సుఖ	విశ్వమనంగ **త**న్మహిమచే **నాదబిందుల్సుఖ**	విశ్వమనంగ **త**న్మహిమచే **నానాదబిందుల్సు** ఖ	విశ్వమనంగ దన్మహిమచే **నానాదబిందుల్** సుఖ	విశ్వమనంగ **ద**న్మహిమచే **నానాదభిందుల్** సుఖ	విశ్వమనంగ **ద**న్మహిమచే **నానాదమొందున్** సుఖ	విశ్వమనంగ **త**న్మహిమచే **నానాదబిందుల్సు** ఖ	విశ్వమనంగ **త**న్మహిమచే **నానాదబిందు** ల్సుఖ	విశ్వమనంగ **త**న్మహిమచే **నానాదబిందు** ల్సుఖ	విశ్వమనంగ **ద**న్మహిమచే **నానాదబిందు** ల్సుఖ	ఆనందమొందున్ = ఆనందం కలుగును ఆనాద బిందుల్ = శబ్దము, బుద్ధియు, మనసుయు	సందర్భాన్ని బట్టి ఆనందమొందున్ సరైనది.
		216.	శ్రీరంజిల్ల **నణంగ** నీ వదె సుమీ శ్రీకా ళ....	శ్రీరంజిల్ల **గడంగు** నీ వదె సుమీ శ్రీకాళ.....	శ్రీరంజిల్ల **గడంగు** నీవదెసుమీ శ్రీకాళ....	శ్రీరంజిల్ల **గడంగు** నీవదె సుమీ శ్రీకాళ....	శ్రీరంజిల్ల **గడంగు** నీవదె సుమీ శ్రీకాళ...	శ్రీరంజిల్లc **గడంగు** నీవదె సుమీ! శ్రీకాళ...	శ్రీరంజిల్ల **గడంగు** నీ వదె సుమీ శ్రీకాళ....	శ్రీరంజిల్ల **గడంగు** నీ వదె సుమీ! శ్రీకాళ....	శ్రీరంజిల్ల **గడంగు** నీవదె సుమీ శ్రీకాళ...	శ్రీరంజిల్ల **గడంగు** నీవదె సుమీ శ్రీకాళ...	శ్రీరంజిల్ల **గడంగు** నీవదె సుమీ! శ్రీకాళ....	అణంగ గడంగు	కడంగు = ఒప్పునట్టి ఇదే సరైన పదం
95.	నీభక్తు ల్పదివేల భంగుల	217.	నిను న్సేవింపు చున్ **వేడcగా** **లోభం** బేటికి	నిను సేవింపు చున్ **వేడcగా** **లోభం** బేటికి	నినున్సేవింపుచు న్ **వేడగాలో**భం బేటికి	నిను న్సేవింపుచున్ **వేడగాలో**భం బేటికి	నినున్సేవింపుచున్ **వేడcగా** **లో**భం బేటికి	నినున్ సేవింపు చున్ **వేడగా** **లో**భం బేటికి	నినున్ సేవింపు చున్ **వేడcగా** **లో**భం బేటికి	నిను న్సేవింపు చున్ **వేడగా** **లో**భం బేటికి	నినున్సేవింపు చున్ **వేడగా** **లో**భంబేటికి	నినున్సేవింపు చున్ **వేడగా** **లో**భంబేటికి	నినున్ సేవింపు చున్ **వేడగా** **లో**భంబేటికి	వేడcగా వేడcగా వేడగా	రెండవ రూపం సరైనది.

		218.	శ్రీ భాండరములో గౌరంత పడునా శ్రీకాళ…	శ్రీ భాండారము లోఁ గౌఅంత పడునా శ్రీకాళ…	శ్రీ భాండారములో గౌఅంత వడునా శ్రీకాళ…	శ్రీ భాండారము లలో గౌఅంత పడునా శ్రీకాళ…	శ్రీ భాండారము లోఁ గౌఅంత పడునా శ్రీకాళ…	శ్రీ భాండారములో గౌరంతవడునా శ్రీకాళ…	శ్రీ భాండారము లోఁ గౌఅంత వడునా శ్రీకాళ…	శ్రీ భాండార ములో గౌఅంత పడునా శ్రీకాళ…	శ్రీ భాండారము లో గౌఅంత పడునా శ్రీకాళ…	శ్రీ భాండారము లో గౌఅంత పడునా శ్రీకాళ…	శ్రీ భాండారము లోఁ గౌఅంత వడునా శ్రీకాళ…	భాండారములోఁ గౌఅంత భాండారములో గౌఅంత	ఖండబిందువు ఉన్న రూపం సరైంది.
96.	మొదలన్ భక్తుల కిచ్చనాడవు	219.	ముదియంగా ముదియంగఁ బొట్టు ఘనమౌ	ముదియంగా ముదియంగ బొట్టు ఘనమౌ	ముదియంగా ముదియంగబు ట్టు ఘనమౌ	ముదియంగా ముదియంగబుట్టు ఘనమౌ	ముదియంగా ముదియంగఁ బుట్టు ఘనమౌ	ముదియంగా ముదియంగఁబు ట్టె ఘనమౌ	ముదియంగా ముదియంగఁ బుట్టె ఘనమౌ		ముదియంగా ముదియంగ బుట్టు ఘనమౌ	ముదియంగా ముదియంగ బుట్టు ఘనమౌ	ముదియంగా ముదియంగఁ బుట్టె ఘనమౌ	ముది యంగఁబుట్టె ముది యంగబుట్టె	బిందువున్న (ఖండ) రూపం సరైనది.
		220.	నిన్నాత్మఁ గొల్చి దినంబు న్మొఱ పెట్టఁ గాఁ	నిన్నాత్మఁ గొ ల్చి దినంబున్ మొఱవెట్టఁగాఁ	నిన్నాత్మ గొల్చి దినంబున్మొర పెట్టగా	నిన్నాత్మన్గొల్చి దినంబున్మొర పెట్టగా	నిన్నాత్మ గొల్చి దినంబున్ మొఱవెట్టఁగా	నిన్నాత్మఁ గొల్చి దినంబున్ మొఱవెట్ట గాఁ	నిన్నాత్మఁ గొల్చి దినంబున్ మొఱవెట్టఁ గాఁ		నిన్నాత్మన్గొల్చి దినంబున్మొర పెట్టగా	నిన్నాత్మన్గొల్చి దినంబున్మొర పెట్టగా	నిన్నాత్మఁగొల్చి దినంబున్ మొఱవెట్ట గాఁ	ఆత్మఁగొల్చి ఆత్మన్గొల్చి ఆత్మగొల్చి	మొదటి రెండు రూపాలు సరైనవి.
97.	కాలద్వారక వాటబంధనము	221.	లీలాజాలక చిత్రగుప్త ముఖ వల్మీకోగ్ర	లీలాజాలక చిత్రగుప్తముఖ వల్మీకోగ్ర	లీలాచాలక చిత్రగుప్త ముఖ వల్మీకోగ్ర	లీలా చాలక చిత్రగుప్త ముఖ వల్మీకోగ్ర	లీలాజాలక చిత్రగుప్తముఖ వల్మీకోగ్ర	లీలాజాలక చిత్రగుప్త ముఖ వల్మీకోగ్ర	లీలాజాలక చిత్ర గుప్త ముఖ వల్మీకోగ్ర	లీలాచాలక చిత్రగుప్త ముఖవల్మీకోగ్ర	లీలాచాలక చిత్రగుప్త ముఖవల్మీకోగ్ర	లీలాచాలక చిత్ర గుప్తముఖ వల్మీకోగ్ర	లీలా జాలక చిత్రగుప్తముఖ వల్మీకోగ్ర	లీలాజాలక = రంధ్రములు గల లీలాచాలక = వినోదక్రియ	సందర్భాన్ని బట్టి లీలాజాలక సరైన క్రియా రూపం
98.	పదివేలైనను లోకకంటకులచో	222.	లోక కంటకులచే బ్రాప్తించు సౌఖ్యంబు	లోక కంటకులచే బ్రాప్తించు సౌఖ్యంబు	లోక కంటకులచే ప్రాప్తించు సౌఖ్యంబు	లోకకంటకులచే ప్రాప్తించు సౌఖ్యంబు	లోకకంటకులచే బ్రాప్తించు సౌఖ్యంబు	లోకకంటకుల చేఁ బ్రాప్తించు సౌఖ్యంబు	లోక కంటకులచే బ్రాప్తించు సౌఖ్యంబు		లోక కంటకుల చే ప్రాప్తించు సౌఖ్యంబు	లోక కంటకులచే ప్రాప్తించుసౌఖ్యంబు	లోకకంటకుల చేఁబ్రాప్తించు సౌఖ్యంబు	కంటకులచేఁ బ్రాప్తించు కంటకులచే ప్రాప్తించు	రెండు రూపాలు సరైనవే
		223.	చూచి దినంబు న్ముదయొందుదు ంగడపటన్	చూచి దినంబు న్ ముదయెందు దుంగడపటన్	చూచి దినంబు న్ముద యొందుదు కడపటన్	చూచి దినంబు న్ముద యెందుదున్ కడపటన్	చూచి దినంబున్ ముదయొందుదు న్ గడపటన్	చూచిదినంబు న్ ముదయొందుదుం గడపటన్	చూచిదింబున్ ముదయెందుదుఁ గడపటన్		చూచిదనంబు న్ముదయెందుదు న్ కడపటన్	చూచి దినంబు న్ముదయొందుదున్ కడపటన్	చూచి దినంబున్ ముదయొందుదుం గడపటన్	ముదయొందుదుంగడపటన్ ముదయొందదున్కడపటన్	రెండు రూపాలు ఆమోద యోగ్యాలే
99.	తాతల్ తల్లియుఁ దండ్రియున్	224.	తాతల్తల్లి యుఁదండ్రియున్ మఱియుఁ బెద్దల్ చావఁగా జూడరో	తాతల్ తల్లియు దండ్రియున్ మఱియుఁ బెద్దల్ చావఁగా జూడరో	తాతల్ తల్లియు తండ్రియున్ మరియు బెద్దల్బా వగా చూడరో	తాతల్ తల్లియు తండ్రియున్ మరియు బెద్దల్బా వగాచూడరో	తాతల్ తల్లియు దండ్రియున్ మఱియుఁ బెద్దల్ చావగాఁ జూడరో	తాతల్ తల్లి యుఁదండ్రియున్ మఱియుఁ బెద్దల్ చావగాఁ జూడరో	తాతల్ తల్లియు దండ్రియున్ మఱియుఁ బెద్దల్ చావగా జూడరో	తాతల్తల్లి యుతండ్రియున్ మఱియు బెద్ద ల్బావగా చూడరో	తాతల్ తల్లియు తండ్రియున్ మరియు బెద్దల్బావగా చూడరో	తాతల్ తల్లియు తండ్రియున్ మరియు బెద్దల్బావ గాచూడరో	తాతల్ తల్లియుఁ దండ్రియున్ మఱియుఁ బెద్దల్ చావగాఁ జూడరో	తల్లియుఁ దండ్రియున్ మఱియుఁ బెద్దలు చావఁగాఁజూడలో తల్లియుతండ్రియున్ మరియుబెద్దల్బావగా చూడరో	బిందువున్న రూపం సరైనది.
		225.	భీతిం బొంద గనేల చావున కుఁగాఁబెండ్లా ము	భీ తింబొంద గనేల చావున కుఁగాఁబెండ్లా ము	భీతింబొందంగ నేల చావునకు గా పెండ్లాము	భీతింబొందఁగ నేల చావునకు గా పెండ్లాము	భీతింబొందఁగ నేల చావునకు గాఁ బెండ్లాము	భీతింబొందగ నేల చావునకు గాఁబెండ్లాము	భీతింబొందఁగ నేల చావున గాఁబెండ్లాము	భీతిం బొందగ నేల చావునకుగా పెండ్లాము	భీతింబొందంగ నేల చావునకు గా పెండ్లాము	తాతల్ తల్లియు తండ్రియున్ మరియు బెద్దల్బావ గా చూడరో	తాతల్ తల్లియుఁ దండ్రియున్ మఱియుఁ బెద్దల్ చావగాఁ జూడరో	పొందఁగనేల చావునకు గాఁ బెండ్లాము పొందంగ నేల చావునకుగా పెండ్లాము	రెండు రూపాలు సరైనవే.
100.	జాతుల్ సెప్పుట, సేవ చేయుట	226.	తాత్పర్యము లాడుటన్నియు బరద్రవ్యంబు నాశించి	తాత్పర్యము లాడుటన్నియు బరద్రవ్యంబు నాశించి	తాత్పర్యము లాడుటన్నియు పరద్రవ్యంబు నాశించి	తాత్పర్యము లాడుటన్నియు పరద్రవ్యంబు నాశించి	తాత్పర్యము లాడుటన్నియు బరద్రవ్యంబు నాశించి	తాత్పర్యము లాడు టన్నియు బరద్రవ్యంబు నాశించి	తాత్పర్యము లాడుటన్నియు బరద్రవ్యంబు నాశించి	తాత్పర్యము లాడుటన్నియు పరద్రవ్యంబు నాశించి	తాత్పర్యము లాడుటన్నియు పరద్రవ్యంబు నాశించి	తాత్పర్యము లాడుటన్నియు పరద్రవ్యంబు నాశించి	తాత్పర్యము లాడుటన్నియు బరద్రవ్యంబు నాశించి	ఆడుటన్నియుఁ బరద్రవ్యంబు ఆడుటన్నియు పరద్రవ్యంబు	రెండూ సరైన రూపాలే.
101.	చెడుగుల్	227.	ప్రేలాడుదుఁ	గాక కోరెడి	గోర్కి గోరెడి	గోర్కి గోరెడి	గోర్కిఁ గో	గోర్కెఁ గొరెడి	గాక కోరెడి	గోర్కెఁ గోరెడి	గోర్కిఁ గోరెడి	గోర్కెఁ గోరెడి	గోర్కెఁ గోరెడి	ప్రేలాడుదుంగోర్కెఁ గోరెడి	మొదటి రూపం

	కొండఱు కూడి		**గోర్కెఁ** గోరెడి యర్ధంబులు **నాకు నేల** యిడవో	యర్ధంబులు **వేరెనాకుఁ** గలవా	యర్ధంబులు **నాకు నేల** యిడవో	యర్ధంబులు **నాకు నేల** యిడవో	రెడి యర్ధంబులు **నాకు నేల** యిడవో	యర్ధంబులు **నాకు నేలయిడ** వో	యర్ధంబును **నాకు నేల** యిడవో	యర్ధంబులు **నాకు నేల** యిడవో	యర్ధంబులు **నాకు నేల** యిడవో	యర్ధంబులు **నాకు నేల** యిడవో	యర్ధంబులు **నాకు నేల** యిడవో	ప్రేలాడుదుంగోర్కెగోరెడి	సరైనది
102.	భసితో ద్ధూళన ధూసరాంగు లు	228.	**హర** యెవ్వరైన గొలుతున్	**తుద** నెవ్వరైన గొలుతున్	**తు**ద నెవ్వరైన గొలుతున్	**తు**ద నెవ్వరైన గొలుతున్	**తు**దనెవ్వరైన గొలుతున్	**తు**దనెవ్వరైన గొలుతున్	**తు**ద నెవ్వరైన గొలుతున్		**తుద**నెవరైన గొలుతున్	**తుద**నెవ్వరైన గొలుతున్	**తుద**నెవ్వరైనఁ గొలుతున్	ఎవ్వరైనఁ గొలుతున్ ఎవ్వరైన గొలుతున్	బిందువున్న రూపం సరైనది.
103.	జలజ శ్రీ గల మంచి నీళ్ళు గలవా	229.	**నారెండు** గుణంబు లెంచిమదిలో	**నాయందు** గుణంబు లెంచి మదిలో	**నా రెండు** గుణంబు లెంచి మదిలో	**నా రెండు** గుణంబు లెంచి మదిలో	**నా రెండు** గుణంబు లెంచి మదిలో	**నా రెండు** గుణంబులెంచి మదిలో	**నా యంద** గణంబులెంచి మదిలో		**నా రెండు** గుణంబులెంచి మదిలో	**నా రెండు** గుణంబులెంచి మదిలో	**నా రెండు** గుణంబులెంచి మదిలో	నా రెండు నాయందు	అర్థంవల్ల భావానికి, ఛందస్సుకు ఎటువంటి ఇబ్బంది లేకపోవడం వల్ల రెండింటిని వాడుకోవచ్చు.
104.	గడియల్ రెంటుకు మూటికో	230.	కడ **నేఁ**డాది కొ యెన్నఁడో **యెఱుఁగ** కీకాయంబు	కడ**కేడా**దికొ యెన్నఁడో **యెఱుఁగ** మీ కాయంబు	కడ**నేడా**దికొ యెన్నడో **ఎరుగ మీ** కాయంబు	కడ**నేడ**దికొ యెన్నడో **ఎరుగ**మీ కాయంబు	కడ**నేఁడా**దికొ యెన్నఁడో **యెఱుఁగ**మీ కాయంబు	కడ**నేడా**దికొ యెన్నడో **యెఱుగ**మీ కాయంబు	కడ**కేడా**దికొ యెన్నఁడో **యెఱుఁగ** మీ కాయమబు	కడ**నేడా**దికొ యెన్నడో **ఎరుగ** మీ కాయంబు	కడ **నేడా**ది కొ యెన్నడో **ఎరుగ**మీ కాయంబు	కడ**నేడా**దికొ యెన్నడో **ఎరుగ**మీ కాయంబు	కడ**నేడా**దికొ యెన్నడో **యెఱుగ**మీ కాయంబు	ఏడాఁది ఏడాది	బిందువున్న రూపం సరైనది.
		231.	చెడుగుల్ నీ పదభక్తి **యుం** దెలియ రో	చెడుగుల్ నీ పదభక్తి **నిం** దెలియరో	చెడుగుల్ నీ పదభక్తి **యుం** దెలియరో	చెడుగుల్ నీ పదభక్తి **యుం** దెలియరో	చెడుగుల్ నీ పదభక్తి **యుం** దెలియరో	చెడుగుల్ నీ పదభక్తి **నిం** దెలియరో	చెడుగుల్ నీ పదభక్తి**నిఁ** దెలియరో	చెడుగుల్ నీ పదభక్తి**యుం** దెలియరో	చెడుగుల్ నీ పదభక్తి **యుం**దెలియరో	చెడుగుల్ నీ పదభక్తి **యుం** దెలియరో	చెడుగుల్నీ పదభక్తి **నిం** దెలియరో	పదభక్తియుం పదభక్తినిం	రెండు సరైన రూపాలే.
105.	క్షితిలో దొడ్డ తురం గ	232.	పంకేరుహ **దివ్యపాద** యుగళా శ్రీకాళ.....	పంకేరుహ **పాదపద్మ** యుగళా శ్రీకాళ.....	పంకేరుహ **పాదపద్మ** యుగళా శ్రీకాళ.....	పంకేరుహ **పాదపద్మ** యుగళా శ్రీకాళ.....	పంకేరుహ **పాదపద్మ** యుగళా శ్రీకాళ.....	పంకేరుహ **పాదపద్మ** యుగళా శ్రీకాళ.....	పంకేరుహ **పాదయుగ్మ** **లసితా** శ్రీకాళ.....		పంకేరుహ **పాదపద్మ** యుగళా శ్రీకాళ....	పంకేరుహ **పాదపద్మ** యుగళా శ్రీకాళ.....	పంకేరుహ **పాదపద్మ** యుగళా శ్రీకాళ.....	దివ్యపాద పాదపద్మ	సందర్భాన్ని బట్టి రెండోరూపం సరైంది
106.	సలిలమ్ము న్జులుక ప్రమాణ	233.	**నిల** గంగా **జల** చంద్ర ఖండములదా నిందుం	**తల** గంగా**నది** **జం**ద్రఖండము ను దాఁదాల్చుం	**నిల** గంగా**జల** **చం**ద్ర ఖండముల దానిందు	**నిల** గంగా**జల** **చం**ద్ర ఖండము లదానిం	**నిల** గంగా**జల** **చం**ద్ర ఖండముల దానిం	**నిల** గంగా**నదిఁ** **జం**ద్ర ఖండమును దానిం	**నిల** గంగా**జల** **చం**ద్రఖండముల దానిం	**నిల** గంగా**జల** **చం**ద్ర ఖండముల దానిం	**నిల** గంగా**జల** **చం**ద్ర ఖండముల దానిం	**నిల** గంగా**జల** **చం**ద్రఖండముల దానిం	**నిల** గంగా**నదిఁ** **జం**ద్రఖండమును దానిం	ఇల గంగాజలచంద్ర తల గంగానదిజంద్ర	సందర్భాన్ని బట్టి రెండో రూపం సరైంది.
		234.	చెలువంబం త యు నీ మహత్వ**మున** **గా** శ్రీకాళ....	చెలువంబంత యు నీ మహత్వ **మిదిగా** శ్రీకాళ....	చెలువంబంత యు నీ మహ త్మ్వ**మిదిగా** శ్రీకాళ....	చెలువంబంత యు నీ మహత్మ్వ **మిదిగా** శ్రీకాళ....	చెలువం బంతయు నీ మహత్వ **మిదిగా** శ్రీకాళ....	చెలువంబంత యు నీ మహ త్మ్వ **ముదిగా** శ్రీకాళ....	చెలువంబంత యు నీ మహత్మ్వ **మిదిగా** శ్రీకాళ....	చెలువంబంతయు నీ మహత్మ్య **మిదిగా** శ్రీకాళ....	చెలువంబంతయు నీ మహత్మ్వ**మిది** **గా** శ్రీకాళ....	చెలువంబంతయు నీ మహత్మ్య**మిది** **గా** శ్రీకాళ....	చెలువంబంతయు నీ మహత్మ్య**ముది** **గా** శ్రీకాళ....	మహత్వమిదిగా మహత్వముదిగా	మొదటి రూపం సరైంది రెండో రూపం అక్షరదోషం.
107.	తమనేత్ర ద్యుతిఁ దామె	235.	ప్రదమ్ములను చుం న్జూచున్ **జనం** బూని	ప్రదమ్ములనుచున్ జూచున్**జనం** బూనిహారి	ప్రదమ్ములనుచు చూచుచున్ **జలం**బూని	ప్రదమ్ములనుచు చూచున్ **జలం**బూని	ప్రదమ్ములను చున్ జూచున్ **జనం**బూని	ప్రదమ్ములనుచు న్ జూచున్ **జనం**బూని	ప్రదమ్ములను చుం జూచున్ **జనం**బూని	ప్రదమ్ములనుచున్ చూచున్ **జనం**బూనిహరి	ప్రదమ్ములనుచు చూచున్ **జలం**బూని	ప్రదమ్ములనుచు చూచున్ **జలం**బూని	ప్రదమ్ములనుచున్ జూచున్ **జనం**బూని	జనంబూని = ప్రజులు ప్రయత్నించి జలంబూని = నీళ్ళు	ప్రజలు ప్రయత్నించి నీళ్ళు ప్రయత్నించి

124

			హారి		హారి	హరి	హారి	హారి	హారి		హరి	హరి	హారి	ప్రయత్నించి	సందర్భాన్నిబట్టి మొదటి రూపం సరైనది.
108.	పట వ్రజ్జు భుజంగ వ్రజతవి	236.	భుజంగవ ద్ర**జిత** విభ్రాంతి	భుజంగవ ద్ర**జత**విభ్రాంతి	భుజంగవ్ర **జిత**విభ్రాంతి	భుజంగవ్ర **జిత**విభ్రాంతి	భుజంగవ్ర **జత** విభ్రాంతి	భుజంగవ్ర**జత** విభ్రాంతి	భుజంగవ్ర **జత**విభ్రాంతి		భుజంగ వ్ర **జిత** విభ్రాంతి	భుజంగవ్ర **జిత**విభ్రాంతి	భుజంగవ్ర **జత**విభ్రాంతి	భుజంగవ్రజిత =పాములన్నియు వెండిభ్రమతో భుజంగవ్రజత =పామున్నియు వెండి భ్రమతో	'రజిత' ముద్రణదోషం 'రజత' సరైన రూపం.
109.	నిను నిందించి న దక్షుపై	237.	గా**వం**గ వచ్చెనొ **కాకుం**డిన **నూర**కుండఁగలవా?	గా**నం**గవచ్చెనొ **లేకుం**డిన **నూర**కుండఁగలవా!	గా**నం**గ పచ్చెనొ **లేకుం**డిన **నూర**కుండగలవా	గా**నం**గవచ్చెనొ **లేకుం**డిన **నూర**కుండగలవా	గా**నం**గ వచ్చెనొ **లేకుం**డిన నూఱకుండగల వా	గా**నం**గ వచ్చెనొ **లేకుం**డిన **నూర**కుండగలవా	గా**నం**గ వచ్చెనొ **లేకుం**డిన **నూర**కుండఁగలవా	గా**నం**గ వచ్చెనొ **లేకుం**డిన **నూర**కుండగలవా	గా**నం**గ వచ్చెనొ **లేకుం**డిన **నూర**కుండగలవా	గా**నం**గ వచ్చెనొ **లేకుం**డిన **నూర** కుండగలవా	గా**నం**గ వచ్చెనొ **లేకుం**డిన **నూర**కుండగలవా	కానంగ = కనబడటం కావంగ→	అనేది ముద్రణ దోషం.
110.	కరిదైత్యు న్భొరిగొన్న శూలము	238.	చేసిరినీకు న్భరమో**వ**కార మరయన్	చేసిరి నీకు న్భరమో**ప**కార మరయన్	చేసిరి నీకు న్భరమో**ప**కార మరయన్	చేసిరి నీకు న్భరమ**ప**కార మరయన్	చేసిరి నీకు న్భరమో**ప**కార మరయన్	చేసిరి నీకు న్భరమో**ప**కార మరయన్	చేసిరి నీకు న్భరమో**ప**కార మరయన్	చేసిరి నీకు న్భరమో**ప**కార మరయన్	చేసిరి నీకు న్భరమో**ప**కార మరయన్	చేసిరి నీకు న్భరమో**ప**కార మరయన్	చేసిరి నీకు న్భరమో**ప**కార మరయన్	పరమోపకారము = గొప్పదైన ఉపకారం పరమోవకారము→	ముద్రణ దోషం వల్ల→ 'ప వ' పడింది.
111.	దురము న్దుర్గము రాయబారము	239.	మోడ బేరము ను **బె**న్నం త్రంబు సిద్ధించినన్	మోడ బేరమును **బె**న్నంత్రంబు సిద్ధించినన్	మోడ బేరమును **పె**న్నంత్రంబు సిద్ధించినన్	మోడబేరమును **పె**న్నంత్రంబు సిద్ధించినన్	మోడ బేరమును **బె**న్నంత్రంబు సిద్ధించినన్	మోడ బేరమును **బె**న్నంత్రంబు సిద్ధించినన్	మోడ బేరమును **బె**న్నంత్రంబు సిద్ధించెన్	మోడ బేరమును **పె**న్నంత్రంబు సిద్ధించినన్	మోడబేరమును **పె**న్నంత్రంబు సిద్ధించినన్	మోడ బేరమును **పె**న్నంత్రంబు సిద్ధించినన్	మోడబేరమును **బె**న్నంత్రంబు సిద్ధించినన్	బేరమును బెన్మంత్రంబు బేరమునుపెన్మంత్రంబు	రెండవ రూపం సరైనది.
112.	తనయుం గాంచి ధనంబు లిచ్చి	240.	తనయుం గాంచి ధనంబు **నుంచి** దివిజస్థానంబు	తనయుంగాంచి ధనంబు**లిచ్చి** దివిజస్థానంబు	తనయుంగాంచి ధనంబు**నించి** దివిజస్థానంబు	తనయుంగాంచి ధనంబు **నించి** దివిజస్థానంబు	తనయుంగాంచి ధనంబు **నించి** దివిజస్థానంబు	తనయుంగాంచి ధనంబు**లిచ్చి** దివిజ స్థానంబు	తనయుంగాంచి ధనంబు **వాఁతి** దివిజస్థానంబు	తనయుంగాంచి ధనంబు **నించి** దివిజస్థానంబు	తనయుం గాంచి ధనంబు **నించి**దివిజా స్థానంబు	తనయుం గాంచి ధనంబు **నించి** దివిజా స్థానంబు	తనయుంగాంచి ధనంబు**లిచ్చి** దివిజ స్థానంబు	ఇంచి ఇచ్చి	అర్థంలో భేదం లేకపోవడం వల్ల ఏదివాడినా తప్పులేదు.
		241.	వనంబు**పెంచి** మననీ పోలేఁడు నీ సేవ **చే**సిన పుణ్యాత్ముఁడు	వనంబు **వెట్టి** మననీ పోలేఁడు నీ సేవ **చే**సిన పుణ్యాత్ముఁడు	వనంబు **పెట్టి** మననీ పోలేడు నీ సేవ **చే**సిన పుణ్యాత్ముడు	వనంబు **పెట్టి** మననీ పోలేడు నీ సేవ **జే**సిన పుణ్యాత్ముడు	వనంబు **వెట్టి** మననీ పోలేడు నీ సేవఁ **జే**సిన పుణ్యాత్ముడు	వనంబు **వెట్టి** మననీ పోలేడు నీ సేవ **చే**సిన పుణ్యాత్ముడు	వనంబు **వెట్టి** మననీ పోలేఁడు నీ సేవ **చే**సిన పుణ్యాత్ముఁడు	వనంబు **పెట్టి** మననీ పోలేడు నీ సేవ **జే**సిన పుణ్యాత్ముడు	వనంబు **పెట్టి** మననీ పోలేడు నీ సేవ **జే**సిన పుణ్యాత్ముడు	వనంబు **పెట్టి** మననీ పోలేడు నీ **సే**వ **జే**సిన పుణ్యాత్ముడు	వనంబు **వెట్టి** మననీ పోలేడు నీ **సే**వ చేసిన పుణ్యాత్ముడు	వనంబు పెట్టి వనంబు వెట్టి	మొదటి రూపం సరైనది.
113.	క్షితినా థోత్తమ సత్కవీశ్వ రుఁడు	242.	**క్షి**తినాథోత్తమ సత్కవీశ్వరుఁ**డు** వచ్చెన్	**క్షి**తినాథోత్తమ సత్కవీశ్వరుఁ**డు** వచ్చెన్	**క్షి**తినాథోత్తమ సత్కవీశ్వరు**డు** వచ్చెన్	**క్షీ**తినాథోత్తమ సత్కవీశ్వరు**డు** వచ్చెన్	**క్షి**తినాథోత్తమ సత్కవీశ్వరుఁ**డు** వచ్చెన్	**క్షి**తినాథోత్తమ సత్కవీశ్వరు**డు** వచ్చెన్	**క్షి**తినాథోత్తమ సత్కవీశ్వరుఁ**డు** వచ్చెన్	**క్షీ**తినాథోత్తమ సత్కవీశ్వరు**డు** వచ్చెన్	**క్షి**తినాథోత్తమ సత్కవీశ్వరు**డు** వచ్చెన్	**క్షి**తినాథోత్తమ సత్కవీశ్వరు**డు** వచ్చెన్	**క్షి**తినాథోత్తమ సత్కవీశ్వరు**డు** వచ్చెన్	కవీశ్వరుఁడు కవీశ్వరుడు	బిందువున్న రూపం సరైనది (శబ్ద. పుట 105)
		243.	మిమ్ములం జూడఁ**గా**	మిమ్ములం జూడఁ**గా**	మిమ్ములం జూడ**గానతడో**	మిమ్ములం జూడ**గానతడో**	మిమ్ములం జూడ**గానతడో**	మిమ్ములం జూడ**గానతడో**	మిమ్ములం జూడఁ**గా**	మిమ్ములనం జూడ**గానతడో**	మిమ్ములం జూడ**గానతడో**	మిమ్ములం జూడ**గానతడో**	మిమ్ములం జూడ**గానతడో**	అతఁడే అతడే	బిందువున్న రూపం సరైనది.

			నతఁ**డే** మేటి కవిత్వవైఖరిని	నతఁ**డే** మేటి కవిత్వవైఖరిని	మేటికవిత్వ వైఖరిని	మేటికవిత్వ వైఖరిని	మేటికవిత్వ వైఖరిని	మేటి కవిత్వ వైఖరిని	నత**డో** మేటి కవిత్వవైఖరిని	మేటికవిత్వ వైఖరిని	మేటికవిత్వ వైఖరిని	మేటి కవిత్వ వైఖరిని	మేటికవిత్వ వైఖరిని	అతడో	(శబ్ద. పుట 24)
114.	నీకుంగాని కవిత్వ మెవ్వరికి నేనీనంచు	244.	**నీకే**గాని కవిత్వమెవ్వరికి నేఁనీనంచు మీదెత్తితిన్		**నీకుం**గాని కవిత్వమెవ్వరికి నే నంచు మీదెత్తి తిన్	**నీకుం**గాని కవిత్వ మెవ్వరికి నే నీనంచు మీదెత్తితిన్	**నీకుం**గాని కవిత్వ మెవ్వరికి నే నీనంచు మీదెత్తితిన్	**నీకుం**గాని కవిత్వమెవ్వరికి నే నీనంచు మీదెత్తితిన్	**నీకుం**గాని కవిత్వమెవ్వరికి నే నీనంచు మీఁ దెత్తితిం	**నీకుం**గాని కవిత్వ మెవ్వరికి నే నీనంచు మీదెత్తితిన్	**నీకుం**గాని కవిత్వమెవ్వరికి నే నీ నంచు మీదెత్తితిన్	**నీకుం**గాని కవిత్వ మెవ్వరికి నే నీనంచు మీదెత్తితిన్	**నీకుం**గాని కవిత్వ మెవ్వరికి నే నీనంచు మీదెత్తితిన్	నీకే గాని నీ కుంగాని	ఛందస్సుకు, అర్థంకు ఎటువంటి ఇబ్బంది లేకపోవడం వల్ల ఏది వాడినా తప్పులేదు.
		245.	**చీ చీ** కాలంబులరీతి దప్పెడుఁ **జుమీ**		**ఛీ ఛీ** కాలంబు **ల** రీతి దప్పెడు **జుమీ**	**ఛీ ఛీ** కాలంబురీతి దప్పెడు **జుమీ**	**చీ చీ** కాలంబు **ల** రీతి దప్పెడు **జుమీ**	**చీ ఛీ** కాలంబు**ల** రీతి దప్పెడు **జుమీ**	**చీ చీ** కాలంబు**లు** రీతి దప్పెడు **జుమీ**	**ఛీ ఛీ** కాలంబు **ల** రీతి దప్పెడు **జుమీ**	**ఛీ ఛీ** కాలం**బు**రీతి దప్పెడు**జుమీ**	ఛీ ఛీ కాలం**బు** రీతి దప్పెడు **జుమీ**	చీ ఛీ కాలంబు **ల** రీతి దప్పెడు **జుమీ**	తప్పెడుఁజుమీ తప్పెడుజుమీ	బిందువున్న రూపం సరైనది.
115.	నిచ్చల్ నిన్ను భజించి చిన్మయ	246.	భజించి చిన్మయ మహా ని**ర్మాణ** పీఠంబుపై		భజించి చిన్మయ మహా ని**ర్వాణ** పీఠంబుపై	భజించి చిన్మయ మహా ని**ర్వాణ** పీఠంబుపై	భజించి చిన్మయ మహా ని**ర్వాణ** పీఠంబుపై	భజించి చిన్మయ మహా ని**ర్వాణ** పీఠంబుపై	భజించి చిన్మయ మహా ని**ర్వాణ** పీఠంబుపై	భజించి చిన్మయ మహాని**ర్వాణ** పీఠంబుపై	భజించి చిన్మయ మహా ని**ర్వాణ** పీఠంబుపై	భజించి చిన్మయ మహా ని**ర్వాణ** పీఠంబుపై	భజించి చిన్మయ మహా ని**ర్వాణ**	మహానిర్మాణ = గొప్పనిర్మాణం మహానిర్వాణ = గొప్పపదవి	సందర్భాన్ని బట్టి 'నిర్వాణ' అనేదే సరైన రూపం.
		247.	రచ్చల్ సేయక **యూ**ర్జవంబు కుజనవ్రాతంబు		రచ్చల్సేయక **మూ**ర్జవంబు కుజనవ్రాతంబు	రచ్చల్సేయక **యూ**ర్జవంబు కుజనవ్రాతంబు	రచ్చల్సేయక **యూ**ర్జవంబు కుజనవ్రాతంబు	రచ్చల్ సేయక **ఆ**ర్జవంబు కుజనవ్రాతంబు	రచ్చల్ సేయక **యూజవంజవ శిఖా**వ్రాతంబు	రచ్చల్సేయక **యూ**ర్జవంబు కుజనవ్రాతంబు	రచ్చల్సేయక **యూ**ర్జవంబు కుజనవ్రాతంబు	రచ్చల్సేయక **యూ**ర్జవంబు కుజనవ్రాతంబు	రచ్చల్ సేయక **ఆ**ర్జవంబు కుజనవ్రాతంబు	యూర్జవంబు = శక్తి యూర్జవంబు = శక్తి ఆర్జవంబు = శక్తి	మూడింటిలో అర్థం ఒక్కటే ఇచ్చాడు. 'యూ' అనేది ముద్రణ దోషంగా భావించి 'యా' అనే అక్షరాన్ని రాసుకోవాలి.
116.	దంతంబు ల్పడనప్పుడే	248.	వింతల్మేనఁ **జరిం**పనప్పుడె కురుల్వెవ్వెల్లగా		వింతల్మేన **చ**రించునప్పుడె కురుల్వెల్లగా	వింతల్మేన **చ**రించునప్పుడె కురుల్వెల్లగా	వింతల్మేన **జ**రించనప్పుడె కురుల్వెల్వెల్లగా		వింతల్మేనఁ **జ**రించునప్పుడె కురుల్ వెల్వెల్లగా	వింతల్మేన **చరిం**చనప్పుడే కురుల్వెల్లగా	వింతల్మేన **చ**రించునప్పుడె కురుల్వెల్లంగగా	వింతల్మేన **చ**రించునప్పుడె కురుల్వెల్లంగగా	వింతల్ మేన **జ**రింపనప్పుడె కురుల్ వెల్వెల్లగా	వింతల్మేనఁ జరింప వింతల్మేన చరించ వింతల్మేన జరించ	మొదటి రెండు రూపాలు సరైనవే.